

စိတ္တပ္ပာဒကဏ္ဍ

မာတိကာ။ ။ညဝါ အကောက်များကို နည်းမှီ၍ အနက်ပေးပါ။ အဋ္ဌကထာအဖွင့်ကို ယူနိုင်လျှင်လည်း ယူ၍ပေးပါ။

ကာမာဝစရကုသလပဒဘာဇနီ ဓမ္မဝဝတ္ထာနဝါရ-ဥဒ္ဓေသ

အနုသန္ဓေ။ ။ကာမာဝစရကုသလပဒဘာဇနီ၌ ဓမ္မဝဝတ္ထာနဝါရ၊ သင်္ဂဟဝါရ၊ သုညတဝါရအားဖြင့် သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဓမ္မတို့ကို ဖဿ ဝေဒနာ စသည့်ဖြင့် ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍ပြရာ ဝါရကို “ဓမ္မဝဝတ္ထာနဝါရ”ဟု ခေါ်၏။ ထိုဓမ္မဝဝတ္ထာနဝါရ၌ ဥဒ္ဓေသ၊ နိဒ္ဓေသအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် “ဖဿော ဟောတိ၊ ဝေဒနာ ဟောတိ”စသည်ဖြင့် အကျဉ်းသရုပ်မျှ ထုတ်ပြရာပါဠိရပ်သည် “ဥဒ္ဓေသ”မည်၏။ “ကတမော တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတိ”စသည်ဖြင့် အကျယ်ပြရာပါဠိရပ်သည် “နိဒ္ဓေသ”မည်၏။ ထိုတွင် ဥဒ္ဓေသကို ဟောတော်မူလိုသောကြောင့် “တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတိ”စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။

၁။ ကတမေ ဓမ္မာ-အဘယ်တရားတို့သည်၊ ကုသလာ-ကုသိုလ်တို့နည်း၊ ယသ္မိံ သမယေ-အကြင်အခါ၌၊ ကာမာဝစရ-ကာမာဝစရဖြစ်သော၊ ကုသလ-ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ သောမနဿသဟဂတံ-သောမနဿသဟဂုတ်ဖြစ်သော၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ-ဉာဏသမ္ပယုတ်ဖြစ်သော၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ ရူပါရမဏံ-ရူပါရုံကို၊ အာရဗ္ဘ ဝါ-အာရုံပြု၍သော်လည်းကောင်း၊ လေ၊ ဓမ္မာရမဏံ-ဓမ္မာရုံကို၊ အာရဗ္ဘ ဝါ-အာရုံပြု၍သော်လည်းကောင်း၊ ယံ ယံ ဝါပန-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အာရုံကို၊ အာရဗ္ဘ-အာရုံပြု၍၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ဆဲသည်၊ [အတိတ် စိတ်၏ ဘင်္ဂဏမှ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ ခဏတ္တယသို့ ရောက် သည်။(သဒ္ဓတ္ထ)။] ဟောတိ-ဖြစ်၏။ တသ္မိံ သမယေ-ကာမာဝစရကုသိုလ် သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်၏ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌၊ ဖဿော-ဖဿသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဝါ-ပါဝင်၏၊ လေ၊ အဝိက္ခေပေါ-အဝိက္ခေပ သည်၊ ဟောတိ-၏။ ဝါ-၏။ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ အညေပိ-ဖဿစသော တရားတို့မှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ-အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ အရူပိနော-နာမ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ ဝါ ပန ဓမ္မာ-အကြင် သဘောတရားတို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိကုန်၏။ ဝါ-၏။ ဣမေ ဓမ္မာ-ဖဿစသော ဤ အလုံးစုံသောတရားတို့သည်၊ ကုသလာ-ကုသိုလ်တို့တည်း။ [ကုသလ အမည်ကို မာတိကာတုန်းက သိခဲ့ပြီးဖြစ်၍ အမည်ကို မေးစရာမလို၊ တရားကိုယ် သရုပ်ကိုသာ မေးပါသည်။]

တစ်နည်း။ ။ပြအပ်ပြီးသော အနက်ပေးပုံသည် သမယသဒ္ဒါ၏ ကာလအနက်ကို ယူ၍ ပေးပုံတည်း။ ကာလအနက်အပြင် သမ္မဟအနက်၊ ခဏအနက်၊ သမဝါယအနက်၊ ဟေတုအနက်အားဖြင့် အနက်ပေးပုံကိုလည်း အဋ္ဌကထာဖွင့်အတိုင်း ပေးနိုင်သေး၏။

သမ္မဟအနက်။ ။ယသ္မိံ သမယေ-အကြင် ဖဿ၊ဝေဒနာစသော တရားအပေါင်း ဌာ၊ ကာမာဝစရုံ-သော၊ပေ၊စိတ္တံ-သည်၊ ဥပ္ပန္နံ-သည်၊ ဟောတိ-၏။ တသ္မိံ သမယေ- ထို ဖဿ၊ဝေဒနာစသော တရားအပေါင်းဌာ၊ ဖဿော-မဿသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဝါ-ပါဝင်၏။ ဝေဒနာ၊ပေ၊အဝိက္ခေပေါ-သည်၊ ဟောတိ၊ [ယေ ဝါ ပန၊ပေ၊ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာဌ်လည်း တသ္မိံ သမယေကို ဤအတိုင်းပေးပါ။]

ခဏအနက်။ ။ယသ္မိံ သမယေ-အကြင် နဝမဇဏ၊စတုစက္ကသမ္ပတ္တိခဏဟူသော အခွင့်ကောင်းသည်၊ (သတိ-ဖြစ်လတ်သော်)၊ ကာမာဝစရုံ-သော၊ပေ၊စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-ထို နဝမဇဏ၊စတုစက္ကသမ္ပတ္တိခဏဟူသော အခွင့်ကောင်း သည်၊ (သတိ-ဖြစ်လတ်သော်)၊ ဖဿော၊ပေ၊အဝိက္ခေပေါ ဟောတိ [ယေ ဝါ ပန တသ္မိံ သမယေဌ်လည်း ဤအတိုင်း ပေးပါ။]

မှတ်ချက်။ ။ဤခဏအနက်ကို အကုသိုလ်၌ မရနိုင်၊ “နဝမဇဏ”ဟူရာ၌ ဘုရား ပွင့်ခြင်းဟူသော ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒတစ်ပါးတည်းဖြင့် နဝမဇဏအမည်မရသေး၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒဖြစ်ခြင်း၊ တရားဟောတော်မူခြင်း၊ မဇ္ဈိမဒေသ၌ လူဖြစ်ရခြင်း၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်ရခြင်း ဤအားလုံးစုံမှ အဋ္ဌကထာ(အဋ္ဌ+အက္ခဏ=ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး)ကို ထောက်၍ “နဝမဇဏ”ဟုအမည်ရသည်။[ဆောင်ပုဒ်ကို ဒုတိယအုပ်နံပါတ်(၄၂)၌ရှုပါ။]

သမဝါယအနက်။ ။ယသ္မိံ သမယေ-အာရုံ၊ယောနိသောမနသိကာရစသော အကြောင်းအပေါင်းသည်၊ ဝါ-အာရုံ၊ယောနိသောမနသိကာရစသော အကြောင်းတို့၏ ပေါင်းဆုံညီညွတ်ခြင်းသည်၊ (သတိ-သော်)၊ ကာမာဝစရုံ၊ပေ၊ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-ထို အာရုံ၊ယောနိသောမနသိကာရစသော အကြောင်းအပေါင်းသည်၊ ဝါ-သည်၊ (သတိ-သော်)၊ ဖဿော၊ပေ၊အဝိက္ခေပေါ ဟောတိ။ [ယေ ဝါ ပန တသ္မိံ သမယေဌ်လည်း ဤအတိုင်း ပေးပါ။]

ဟေတုအနက်။ ။ယသ္မိံ သမယေ-အကြင် ယောနိသောမနသိကာရဟူသော ပဓာနအကြောင်းသည်၊ (သတိ-သော်)၊ ကာမာဝစရုံ၊ပေ၊စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-ထိုယောနိသောမနသိကာရဟူသော ပဓာနအကြောင်းသည်၊ (သတိ-သော်)၊ ဖဿော၊ပေ၊အဝိက္ခေပေါ ဟောတိ၊ ယေ ဝါ ပန တသ္မိံ သမယေဌ်လည်း “တသ္မိံ သမယေ-သည်၊ (သတိ-သော်)၊”ဟု ပေးပါ။ [ကုသိုလ်အရာဖြစ်၍ ယောနိသော မနသိကာရကို ပဓာနအကြောင်းဟု ဆိုသည်၊ အကုသိုလ်အရာ၌ အယောနိသောမနသိ ကာရကိုလည်းကောင်း၊ ကြိယာအရာ၌ နိရာနုသယသန္တာန် (အနုသယကင်းသော ရဟန္တာ၏သန္တာန်)ကိုလည်းကောင်း ပဓာနအကြောင်းဟု မှတ်ပါ။]

တစ်နည်း။ ။နိဿယ၌ ပြအပ်သောနည်းသည် ရူပါရမဏံ ဝါ-စသည်ကို အာရတ္တနှင့် တွဲစပ်၍ အနက်ပေးအပ်သောနည်းတည်း။ အဋ္ဌကထာဝယ် ရူပါရမဏံ စသည်ကို ဗဟုပ္ပိဟိသမာသ်ပြု၍ စိတ္တံနှင့်တွဲစပ်ဖို့ရန် တစ်နည်းပြသေး၏။ အနက်ပေးပုံ ကား-ယသ္မိံ သမယေ-၌၊ပေ၊ဘာဏသမ္ပယုတ္တံ-သော၊ ရူပါရမဏံဝါ-ရူပါရုံဟူသော

ဓမ္မဝဝတ္ထာနနိဒ္ဒေသ

အနုသန္ဓေ။ ။ ဥဒ္ဓေသကို ဟောတော်မူပြီး၍ နိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူခြင်းငှာ “ကတမော တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတိ” စသော ပုစ္ဆာကို မိန့်တော်မူသည်။

၂။ ဖဿနိဒ္ဒေသ။ ။ ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလံ သောမနဿ သဟဂတံ၊ တိဟေတုကံ-တိဟိတံဖြစ်သော၊ အသင်္ခါရိကံ-အသင်္ခါရိက ဖြစ်သော၊ မဟာစိတ္တံ-မဟာစိတ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ တသ္မိံ သမယေ-ထိုအခါ၌၊ (ကာမာဝစရကုသိုလ် သောမနဿသဟဂတံ တိဟိတံ အသင်္ခါရိက မဟာစိတ်၏ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌) ကတမော-အဘယ်သို့သော၊ ဖဿော-ဖဿသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သနည်း။

တသ္မိံ သမယေ-၌၊ (ဖုသနကဝသေန-အာရုံကို တွေ့ထိခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇော-ဖြစ်သော၊) ယော ဖဿော-အကြင် ဖဿသည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏၊) တသ္မိံ သမယေ-၌၊ အယံ-ဤသို့သော (ဤသို့ သဘောရှိသော)၊ ဖဿော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ (ယာ)ဖုသနာ-အကြင် အာရုံကို တွေ့ထိခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ အယံ-ဤသို့သော (ဤသို့ သဘောရှိသော)၊ ဖဿော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ (ယာ) သမ္ပုသနာ-အကြင် အာရုံနှင့် ပေါင်းမိလတ်သော် တွေ့ထိခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ အယံ-သော၊ ဖဿော-ဖဿသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ (ယံ) သမ္ပုသိတတ္ထံ-အကြင် အာရုံနှင့်ပေါင်းမိလတ်သော် တွေ့ထိတတ်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ အယံ-ဤသို့သော(ဤသို့သဘောရှိသော)၊ ဖဿော-ဖဿသည်၊ ဟောတိ-၏။

အပ္ပနာ။ ။ ယသ္မိံ သမယေ-၌၊ ပဌမံ-သော၊ ကာမာဝစရံ-သော၊ မဟာ ကုသလစိတ္တံ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ အယံ-ဤသို့သော၊ ဝါ-ဖဿော ဖုသနာ သမ္ပုသနာ သမ္ပုသိတတ္ထံဟု ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော သဘောရှိသော၊ ဖဿော-ဖဿသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဝါ-ပါဝင်၏။

အာရုံရှိသည်မှလည်းဖြစ်သော၊ ပေ၊ ဓမ္မာရမဏံဝါ-ဓမ္မာရုံဟူသော အာရုံရှိသည်မှလည်း ဖြစ်သော၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဥပ္ပန္နံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ယံယံ ဝါန-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အာရုံကို၊ အာရုပ္ပ-အာရုံပြု၍၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဥပ္ပန္နံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မိံ သမယေ-စိတ်၏ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌၊ ဖဿော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပေ၊ အဝိက္ခေပေါ ဟောတိ၊ ဤသို့လည်း တစ်နည်းပေးပါ။ [အဋ္ဌကထာဖွင့်သလောက် အနက်ပေးရာ၌ အဋ္ဌကထာကို ချရင်း ပါဠိတော်ကိုပါ တွဲဖက်၍ချမှ အနက်မှန် ပေးနိုင်စရာရှိပါသည်။]

ယသ္မိံပေဥပ္ပန္နတိ။ ။ဤအားလုံးသည် တသ္မိံ သမယေ၏ အနိယမအဖြစ်ဖြင့် အဋ္ဌကထာထည့်ပါဌ်တည်း။ ထိုသို့ထည့်ခြင်းလည်း “ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံပေ၊ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ” ဟူသော ပါဠိတော်ကို လိုရင်းချိုး၍ ထည့်ခြင်းဟု မှတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဉာဏသမ္ပယုတ္တံနေရာ၌ “တိဟေတုကံ” ဟု သုံးစွဲသည်။ နောက်စိတ်၏ သသင်္ခါရိက အဖြစ်ကို ထောက်၍ “အသင်္ခါရိကံ” ဟုလည်း အဋ္ဌကထာ ထည့်သည်။

တစ်နည်း။ ။တသ္မိံ သမယေ၊ (ဖုသနကဝသေန-အာရုံကို တွေ့ထိခြင်း၏အစွမ်းကြောင့်၊) ယော ဖသော-အကြင် ဖဿကို၊ (အညေနပိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ပရိယာယေန-ပရိယာယ်အားဖြင့်၊) ဖုသနာ သမ္ပုသနာ သမ္ပုသိတတ္တံတိ-ဖုသနာ သမ္ပုသနာ သမ္ပုသိတတ္တံဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဟောတော်မူအပ်၏။ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ အယံ-ဤသို့သော(ဤသို့သဘောရှိသော)၊ ဖသော-ဖဿသည်၊ ဟောတိ၊ ယသ္မိံ သမယေ-၌၊ ပဌမံ-သော၊ ကာမာဝစရံ-သော၊ မဟာကုသလစိတ္တံ-သည်၊ ဥပ္ပန္နတိ-၏။ တသ္မိံ သမယေ-၌ အယံ-ဤသို့သော (ဤသို့သဘောရှိသော)၊ ဖသော-သည်၊ ဟောတိ၊ ဤသို့ အဋ္ဌကထာ၌ တစ်နည်းဖွင့်၏။ [သမ္ပုသနာ သမ္ပုသိတတ္တံတို့၌ “သံ”ကို အနက်မရှိ မမှတ်လင့်၊ မူလဋီကာ၌ အနက်ဖွင့်ထားသည်။]

အမှာ။ ။နောက် ဝေဒနာနိဒ္ဒေသ စသည်တို့၌လည်း ပုစ္ဆာ၌လည်းကောင်း၊ သမယကို ညွှန်ပြရာ တသ္မိံ သမယေ၏ အနိယမ ထည့်ပုံ၌လည်းကောင်း၊ ဓမ္မတို့ကို အကျယ်ပြရာ ဓမ္မနိဒ္ဒေသ၌လည်းကောင်း၊ အယံ တသ္မိံ သမယေစသော နိဂုံး၌လည်းကောင်း အနက်ပေးပုံကို သိပါ။

ဖုသနာ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ “ဖုသနာကာရော” ဟု ဖွင့်၏။ ထိုသို့ဖွင့်ခြင်းသည် ဖုသနာ၌ ဘာဝသာနေအဖြစ်ကို ဖွင့်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “တွေ့ထိခြင်းသည်” ဟုသာ အနက်ပေးပါ။ “တွေ့ထိခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်” ဟု မပေးပါနှင့်။

သံဖုသိတတ္တံ။ ။ “သံဖုသိတဿ+ဘာဝေါ” ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုသောအခါ ဘာဝသဒ္ဓါ၏ အနက်သည် သံဖုသိတသဒ္ဓါဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဓပဝတ္တိနိမိတ်အနက်တည်း။ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ဖြစ်ကြောင်းဟုလည်းကောင်း၊ ဖြစ်ခဲ့ရာဟုလည်းကောင်းခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် “သံဖုသိတဿ-သံဖုသိတသဒ္ဓါ၏+ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာတည်း။ သံဖုသိတတ္တံ-သံဖုသိတသဒ္ဓါ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ” ဟု ပေးမှ သဒ္ဓါနည်းအရ သာ၍ အနက်မှန်ပါသည်။ သို့သော် ထိုမျှလောက် ကျနအောင်ပေးလျှင် အဓိပ္ပာယ် မယူတတ်မည်စိုး၍ “သံဖုသိတတ္တံ-အာရုံနှင့် ပေါင်းမိလတ်သော် တွေ့ထိတတ်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ” ဟုသာ အနက်ပေးရပါသည်။ နောက်၌ တ္တပစ္စည်း ပါလျှင် ဤသို့ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဟု ပေးရပါလိမ့်မည်။ “တွေ့ထိတတ်သည်၏ အဖြစ်” ဟူသော အနက်ကိုကား တစ်ရံတစ်ခါမှသာ ပေးပါလိမ့်မည်။ အကျယ်ကို သဒ္ဓါကျမ်းတို့ဝယ် ဘာဝတဒ္ဓိတ်ခန်း၌ ရှုပါ။

သဘော။ ။ “တွေ့ထိခြင်းသဘောသည်” စသည်ဖြင့် တရားတိုင်း၌ “သဘော” ဟု အနက်ပေး၏။ ပါဠိလို “သဘာဝ” ကို “သဘော” ဟု မြန်မာပြန်ခြင်းဖြစ်၏။ သ-(ပညတ်ကဲ့သို့ အထင်အရှား မရှိမဟုတ်) အထင်အရှားရှိသော၊ ဝါ-အဟုတ်အမှန်ရှိသော+ဘာဝ-အရာဝတ္ထု၊ ဝါ-အနက်ခြစ်၊ ဤသို့ သဒ္ဓတ္တဖြစ်ပုံကိုကြည့်၍ အဟုတ်အမှန်ထင်ရှားရှိသောပရမတ္ထတို့၌ “သဘာဝ” ဟုလည်းကောင်း၊ “သဘော” ဟုလည်းကောင်း သုံးစွဲသည်ဟု မှတ်ပါ။ “သဘောတရား” ဟု တရားထည့်သည်ကား အပိုသာ။

ပါဠိတော်ကို ရှင်းလင်းချက်။ ။“ရှေ့အနိယ၊ ရှိတုံက၊ နိယနောက်နေစေ၊ နောက်နိယမ၊ ရှိတုံက၊ အနိယလည်းရှေ့နေ၊ အကယ်တိတိ၊ မရှိဘိ၊ ထည့်ရမည် ပုံသေ”ဟူသော နိယာမနှင့်အညီ၊ နိယမဝါကျတို့၌ အနိယမဝါကျထည့်၍လည်း ကောင်း၊ အနိယမဝါကျတို့၌ နိယမဝါကျထည့်၍လည်းကောင်း အဋ္ဌကထာဖွင့်ပုံကို သတိပြုနှင့်ပါ။

ပုစ္ဆာ။ ။ပါဠိတော်၌ “ကတမော တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတိ”သည် ပုစ္ဆာတည်း၊ ဤပုစ္ဆာ၌ “ယသ္မိံ သမယေ၊ပေါမဟာစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”ဟု အနိယမဝါကျ ထည့်၍ အဋ္ဌကထာဖွင့်၏။[“ဖဿော ဟောတိတိ ဝုတ္တော ကတမော သော ဖဿော ဟောတိ”ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်မှာ “ကတမော တသ္မိံ သမယေ ဖဿော”ဟူရာ၌ အခြားဖဿမဟုတ်၊ ဓမ္မဒွေသတုန်က “ဖဿော ဟောတိ”ဟု ဟောတော်မူအပ်သော ဖဿပင် ဖြစ်၏ဟု သိစေလိုသောကြောင့်တည်း၊ နိဿယအနက်ပေးရာ၌ ထို ထည့်ပါဠိကို ထည့်၍ အနက်ပေးဖွယ် မလိုဟု မှတ်ပါ။]

သမယနိဒ္ဒေသ။ ။“ယော တသ္မိံ သမယေ”၌ တသ္မိံ သမယေသည် သမယ နိဒ္ဒေသတည်း၊ ဤ၌ တသဒ္ဒါဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော သမယကို ယသ္မိံ သမယေ၊ပေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”ဟု ပုစ္ဆာတုန်းက အဋ္ဌကထာထည့်ခဲ့ပြီးဖြစ်၍ အထူးမထည့်ရတော့။

ဓမ္မနိဒ္ဒေသ။ ။“ယော ဖဿော”စသော စကားသည် ဓမ္မကိုအကျယ်ပြသော ဓမ္မနိဒ္ဒေသတည်း၊ ဤ၌ “ယော တသ္မိံ သမယေ ဖဿော”သည် တစ်ဝါကျတည်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုဝါကျနှင့်ယှဉ်ဖက် “အယံ တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတိ”ဟု နိယမဝါကျကို အဋ္ဌကထာ၌ နောက်မှာထည့်၍ပြသည်၊ ထို့အတူ “ယာ တသ္မိံ သမယေ ဖုသနာ”သည် တစ်ဝါကျတည်း၊ “အယံ တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတိ”ဟု နိယမဝါကျဆက်ပါ၊ ယာ တသ္မိံ သမယေ သမ္ပုသနာ၊ အယံ တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတိ၊ ယံ တသ္မိံ သမယေ သမ္ပုသိတတ္တံ၊ အယံ တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတိ၊ ဤသို့ အနိယမလေးခုအတွက် ဝါကျလေးခု ခွဲရကြောင်း ကိုလည်းကောင်း，“တသ္မိံ သမယေ”စသည်ဖြင့် ပုဒ်တိုင်းမှာထည့်၍ “တသ္မိံ သမယေ” စသော လေးဝါကျရကြောင်းကိုလည်းကောင်း သိပါ၊ ဤ တသ္မိံ သမယေစသော လေးဝါကျကို ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်ပါသော နိဂုံးဝါကျက တသ္မိံ သမယေဟု မမှတ်ပါနှင့်၊ ယော၊ယာ၊ယံ ဟု ရှိသည့်အတွက် “အယံ”ထည့်ရာမှ ဝါကျပြည့်အောင် အစုံထည့်ပါဠိဟု မှတ်ပါ။

အထဝါ။ ။အဋ္ဌကထာဝယ် “အထဝါ” တက်သောနည်း၌ကား အနိယမ တစ်ခုသာရှိ၍ “အယံ တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတိ”ဟု နိယမဝါကျ တစ်ခုဖြင့် ပြီးနိုင်ပါသည်။

အပ္ပနာ။ ။“အယံ တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတိ”ကား နိဂုံးဟုခေါ်အပ် သော “အပ္ပနာ”ဝါကျတည်း၊ ထိုအပ္ပနာဖြင့် ဖဿော ဖုသနာ သမ္ပုသနာ သမ္ပုသိတတ္တံ ဟု အကျယ်ပြအပ်ပြီး အားလုံးကို ပြန်၍အုပ်သည်၊ ဤအပ္ပနာဝါကျ၌လည်း “တသ္မိံ သမယေ”ဟူသောနိယမအတွက်“ယသ္မိံ သမယေ ပဌမံ ကာမာဝစရံ မဟာကုသလ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ပါဠိတော်ယသ္မိံဝါကျကို ချုံး၍ ပြထားသည်၊ ထိုပြထားသည်အတိုင်း “အနိယမဝါကျထည့်၍ နိဿယအနက်ပေးရသည်”ဟုမှတ်ပါ၊ ဝေဒနာနိဒ္ဒေသ စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်းထည့်၍ အနက်ပေးရပုံကို သိပါ။

၃။ **ဝေဒနာနိဿယ။** ။(ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလံ သောမနဿ သဟဂတံ တိဟေတုကံ အသင်္ခါရိကံ မဟာစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ တသ္မိံ သမယေ-
ဉ္စ၊ ကတမာ-အဘယ်သို့သော၊ ဝေဒနာ-ဝေဒနာသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သနည်း၊
(ယသ္မိံ သမယေ၊ ပေ၊ မဟာစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ တသ္မိံ သမယေ-ဉ္စ၊ တဇ္ဇာမနော
ဝိညာဏဓာတုသမ္ပဿဇံ-ထို သာတသုခအားလျောက်ပတ်သော မနော
ဝိညာဏဓာတ်၏ သမ္ပဿကြောင့်ဖြစ်သော၊ ဝါ-ထိုသာတသုခအား လျောက်
ပတ်သော မနောဝိညာဏဓာတ်၏ သမ္ပဿဉ်ဖြစ်သော၊ (တစ်နည်း) တဇ္ဇာ
မနောဝိညာဏဓာတုသမ္ပဿဇံ-ထို ရူပါရုံအစရှိသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော
မနောဝိညာဏဓာတ်၏ သမ္ပဿကြောင့်ဖြစ်သော၊ ဝါ-ဉ်ဖြစ်သော၊ စေတသိကံ-
စိတ်ဉ်မှီသော၊ ယံ သာတံ-အကြင် တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို မိမိဉ်
သာယာစေတတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏၊) တသ္မိံ သမယေ-ဉ္စ၊
အယံ-ဤသို့သော၊ (ဤသို့သဘောရှိသော၊) ဝေဒနာ-ဝေဒနာသည်၊ ဟောတိ-
၏၊ တသ္မိံ သမယေ-ဉ္စ၊ တဇ္ဇာမနောဝိညာဏဓာတုသမ္ပဿဇံ-သော၊
[ရှေ့ဝါကျမှ လိုက်စေသည်။] စေတသိကံ-သော၊ ယံ သုခံ-အကြင်သုခသည်၊
(အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ-ဉ္စ၊ အယံ-သော၊ ဝေဒနာ-သည်၊ ဟောတိ။

တသ္မိံ သမယေ-ဉ္စ၊ စေတောသမ္ပဿဇံ-စိတ်၏သမ္ပဿကြောင့်ဖြစ်သော၊
ဝါ-ဉ်ဖြစ်သော၊ သာတံ-တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို မိမိဉ် သာယာစေ
တတ်သော၊ သုခံ-သုခဖြစ်သော၊ ဝါ-တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို
ချမ်းသာစေတတ်သော၊ ယံဝေဒယိတံ-အကြင် ခံစားတတ်သောသဘောသည်၊
ဝါ-အကြင်ခံစားခြင်းသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ၊ အယံ-သော၊
ဝေဒနာ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-ဉ္စ၊ စေတောသမ္ပဿဇာ-သော၊ သာတာ-
သော၊ သုခါ-သော၊ ယာ ဝေဒနာ-အကြင်ခံစားခြင်းသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊
တသ္မိံ သမယေ-ဉ္စ၊ အယံ-သော၊ ဝေဒနာသည်၊ ဟောတိ။

နိဂုံး။ ။(ယသ္မိံ သမယေ ပဌမံ ကာမာဝစရံ မဟာကုသလစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊
တသ္မိံ သမယေ-ဉ္စ၊ အယံ-ဤသို့သော၊ ဝါ-ဤဆီအပ်ပြီးသောသဘောရှိသော၊

အတ္ထိဟုထည့်ပုံ။ ။ရှေးနိဿယဉ် “ယော ဖဿော ဟောတိ၊ ယံ သာတံ ဟောတိ”
စသည်ဖြင့် ဟောတိဟု ကြံယူထည့်သည်၊ ဤနိဿယဉ်ကား “ယေ ဝါ ပန တသ္မိံ
သမယေ အညေပိ အတ္ထိ” ဟု ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်ရှိသောကြောင့် “ယော ဖဿော
အတ္ထိ၊ ယံ သာတံ အတ္ထိ” စသည်ဖြင့် အတ္ထိကြံယူကို ထည့်လိုက်ပါသည်။

တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မ။ ။ယံ သာတံ သုခံတို့၌ “တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မ
တို့ကို” ဟု ဆိုထား၏၊ ထို၌ ထိုသုခဝေဒနာနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို “တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလ”
ဟုဆို၍၊ ထိုသုခနှင့်ယှဉ်ဖက် စိတ်စေတသိကံတို့ကို “သမ္ပယုတ္တဓမ္မ” ဆိုသည်ဟု မှတ်ပါ။

(တဇ္ဇာမနောဝိညာဏဓာတုသမ္ပဿဇံ စေတသိကံ သာတံဟုလည်းကောင်း၊ တဇ္ဇာမနောဝိညာဏဓာတုသမ္ပဿဇံ စေတသိကံ သုခံဟုလည်းကောင်း၊ စေတောသမ္ပဿဇံ သာတံ သုခံ ဝေဒယိတံ ဟုလည်းကောင်း၊ စေတောသမ္ပဿဇာ သာတာ သုခါ ဝေဒနာဟုလည်းကောင်း ဆိုအပ်ပြီးသောသဘောရှိသော၊) ဝေဒနာ-သည်၊ ဟောတိ။

၄။ သညာနိဒ္ဒေသ။ ။[“ယသ္မိံသမယေ၊ပေ၊ဥပ္ပဇ္ဇတိ” အနိယမဝါကျ ထည့်ပါ။] တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ကတမာ-သော၊ သညာ-သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ တဇ္ဇာမနောဝိညာဏဓာတုသမ္ပဿဇာ-ထိုကုသိုလ် သညာအား လျောက်ပတ်သော မနောဝိညာဏဓာတ်၏ သမ္ပဿကြောင့် ဖြစ်သော၊ ဝါ-၌ဖြစ်သော၊ ယာ သညာ-အကြင်အာရုံကို မှတ်သိ၊သိတတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ အယံ-ဤသို့သော၊(ဤသို့သဘောရှိသော)၊ သညာ-သညာသည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ယာ သညာနနာ-အကြင် အာရုံကို မှတ်သိ၊သိခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ အယံ-သော၊ သညာ-သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ယံ သညာနိတတ္တံ-အကြင် အာရုံကို မှတ်သိ၊သိတတ်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ အယံ သညာ ဟောတိ၊ (နိဂုံး) [ယသ္မိံ သမယေ၊ပေ၊ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊] တသ္မိံသမယေ-၌၊အယံ-ဤသို့သော၊(သညာ၊ သညာနနာ၊ သညာနိတတ္တံဟု ဆိုအပ်ပြီးသောသဘောရှိသော) သညာ ဟောတိ။

၅။ စေတနာနိဒ္ဒေသ။ ။[ဤ၌လည်း အနိယမ၊ နိယမဝါကျခွဲ၍ ထည့်ရပုံများကို သညာအတိုင်း မှတ်ပါ။] “ယာ စေတနာ-အကြင် မိမိနှင့်တကွ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို စေ့ဆော် စပ်ဟပ်တတ်သောသဘောသည်၊ ယာ သဇ္ဇေတနာ-အကြင်အာရုံနှင့် ပေါင်းမိလတ်သော် မိမိနှင့်တကွ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို စေ့ဆော် စပ်ဟပ်ခြင်းသည်၊ ယံ သဇ္ဇေတယိတတ္တံ-အကြင်အာရုံနှင့် ပေါင်းမိလတ်သော် မိမိနှင့်တကွ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို စေ့ဆော်စပ်ဟပ်တတ်သော စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်” ဟု ပေးပါ။ [နိဂုံး၌လည်း ရှေးနည်းအတိုင်း အနိယမထည့်၍ပေးပါ။]

၆။ စိတ္တနိဒ္ဒေသ။ ။(ယသ္မိံ သမယေ၊ပေ၊မဟာစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ကတမံ-သော၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ယံ စိတ္တံ-အကြင်ဆန်းကြယ်သော သဘောသည်၊(အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ဣဒံ-ဤသို့သော၊(ဤသို့သဘောရှိသော)၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ၊[နောက်၌လည်း ဤအတိုင်း စုံအောင် လိုက်၍ပေးပါ။] တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ယံ မနော-အကြင် အာရုံကိုနှိုင်းချင့်လျက် သိတတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပေ၊ ယံ မာနသံ-အကြင် မနမည်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပေ၊ ဟဒယံ-အကြင် အတွင်းဖြစ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပေ၊ ယံ ပဏ္ဍရံ-အကြင်

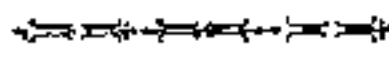
ဖြူစင်သောသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ပေ၊ မနော-မနဟူသော၊ ယံ မနာယတနံ-
အကြင် မနာယတနသည်။ (ဝါ-အကြင် ဖဿစသောတရားတို့၏ ကောင်းစွာ
ဖြစ်ရာ ပေါက်ဖွားရာစိတ်သည်။ ဝါ-အကြင် ရူပ သဒ္ဓစသော ဗဟိဒ္ဓအာရုံတို့
၏ သက်ရောက်ရာစိတ်သည်။ ဝါ-အကြင် ဖဿစသော တရားတို့၏
အကြောင်းဖြစ်သော စိတ်သည်။ အတ္ထိ)။ပေ၊ ယံ မနိန္ဒြိယံ-အကြင် မနိန္ဒြိယသည်။
(ဝါ-အကြင် သိခြင်းလက္ခဏာ၌ မိမိ၏ အစိုးရ၏အဖြစ်ကို သမ္ပယုတ်တရား
တို့ကို ပြုစေတတ်သော စိတ်သည်။ အတ္ထိ)။ပေ၊ ယံ ဝိညာဏံ-အကြင်
သညာ ပညာတို့ သိပုံမှ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ သိတတ်သောသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။
ပေ၊ ယော ဝိညာဏက္ခန္ဓော-အကြင် ဝိညာဉ်ဟူသောခန္ဓာသည်။ (အတ္ထိ)။ပေ၊
ယာ တဇ္ဇာမနောဝိညာဏဓာတု-အကြင် ထိုဖဿစသောတရားတို့အား
လျှောက်ပတ်သောမနောဝိညာဏဓာတ်သည်။ (အကြင် ထိုဖဿစသောတရားတို့
အား လျှောက်ပတ်သော နှိုင်းချင့်လည်း နှိုင်းချင့်တတ်၊ သညာ ပညာတို့
သိပုံမှ တစ်မျိုးတစ်ဖုံလည်း သိတတ်၊ သတ္တဝါလည်းမဟုတ်သော ဓာတ်
သဘောသည်။ အတ္ထိ)။ တသ္မိံ သမယေ၊ ဣဒံ-သော၊ (ဤသို့ သဘောရှိသော၊)
စိတ္တံ-သည်။ ဟောတိ၊ (နိဂုံး) ယသ္မိံ သမယေ ပဌမံ ကာမာဝစရံ မဟာ
ကုသလစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ဣဒံ-သော၊ (ဤသို့ စိတ္တံ
မနော မာနသံစသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော သဘောရှိသော၊) စိတ္တံ-
သည်။ ဟောတိ၊ [ဤသို့ နောက်နောက် နိဒ္ဒေသများ၌လည်း ပါဠိတော်ကို
ကြည့်၍ ဣဒံ (အယံ)ပုဒ်ကို အနက်ပေးပါ။]

၇။ ဝိတက္ကနိဿယ။ ။ယသ္မိံ သမယေ-၌၊ပေ၊မဟာစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မိံ
သမယေ-၌၊ ကတမော-သော၊ ဝိတက္ကော-ဝိတက်သည်။ ဟောတိ-နည်း၊
တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ယော ဝိတက္ကော-အကြင်အာရုံကို စိတ်သို့ ဆွဲငင်ခြင်း
သဘောသည်။ ဝါ-စိတ်ကို အာရုံသို့ ဆွဲငင်ခြင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ-
၏)၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ အယံ-သော၊ ဝိတက္ကော-သည်။ ဟောတိ၊ ယသ္မိံ
သမယေ-၌၊ ယော ဝိတက္ကော-အကြင် အထူးသဖြင့် အာရုံကို စိတ်သို့
ဆွဲငင်ခြင်းသဘောသည်။ ဝါ-အထူးသဖြင့် အာရုံသို့ စိတ်ကိုဆွဲငင်ခြင်းသဘော
သည်။ (အတ္ထိ)။ပေ၊ ယော သင်္ကပ္ပော-အကြင်ကောင်းစွာကြံစည်ခြင်းသဘော
သည်။ (အတ္ထိ)။ပေ၊ယာ အပ္ပနာ-အကြင်စိတ်ကို အာရုံသို့ ရောက်စေတတ်သော
သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ပေ၊ ယာ ဗျပ္ပနာ-အကြင်စိတ်ကို အာရုံသို့ အထူးသဖြင့်
ရောက်စေတတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ပေ၊ စေတသော-စိတ်ကို၊ ယာ
အဘိနိရောပနာ-အကြင် အာရုံသို့ တင်တတ်သောသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ပေ၊
ယော သမ္မာသင်္ကပ္ပော-အကြင်မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သောနိယျာနိကာဖြစ်သော
သင်္ကပ္ပသည်။ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ အယံ-သော၊ ဝိတက္ကော ဟောတိ၊
(နိဂုံး) ယသ္မိံ သမယေ၊ပေ၊ အယံ ဝိတက္ကော ဟောတိ။

၈။ ဝိစာရနိဒ္ဒေသ။ ။ယသ္မိံ သမယေ၊ပေ၊ ဥပ္ပန္နတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-
 ဌံ၊ ကတမော ဝိစာရော၊ ဟောတိ-နည်း၊ တသ္မိံ သမယေ-ဌံ၊ ယော စာရော-
 အကြင် အာရုံ၌ လှည့်လည်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပေ၊
 ယော ဝိစာရော-အကြင်အာရုံ၌ ထက်ဝန်းကျင်လှည့်လည်သကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်း
 သဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ ယော အနုဝိစာရော-အကြင်အာရုံသို့ အစဉ်လိုက်၍
 ထက်ဝန်းကျင်လှည့်လည်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ ယော
 ဥပဝိစာရော-အကြင်အာရုံသို့ကပ်၍ ထက်ဝန်းကျင်လှည့်လည်သကဲ့သို့
 ဖြစ်ခြင်းသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ စိတ္တဿ-စိတ်ကို၊ ယာ အနုသန္ဓာနတာ-
 အကြင်အာရုံ၌ ဆက်စပ်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောသဘောသည်၊(အတ္ထိ)၊ပေ၊
 ယာ အနုပေက္ခနတာ-အကြင်အာရုံကို အဖန်ဖန် ကြည့်ရှုသကဲ့သို့ဖြစ်သော
 သဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ အယံ ဝိစာရော ဟောတိ၊ **(နိဂုံး)**
 ယသ္မိံ သမယေ၊ပေ၊ အယံ ဝိစာရော ဟောတိ။

၉။ ပီတိနိဒ္ဒေသ။ ။ယသ္မိံ၊ပေ၊ဥပ္ပန္နတိ၊ တသ္မိံ၊ပေ၊ကတမော-သော၊ ပီတိ-
 သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ တသ္မိံ သမယေ-ဌံ၊ ယာ ပီတိ-အကြင်အာရုံ၌
 စိတ်ကို နှစ်သက်စေတတ်သောသဘောသသည်၊ ဝါ-ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးကို
 တိုးပွားစေတတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ ယံ ပါမောဒန္တ-အကြင် လွန်စွာ
 ဝမ်းမြောက်ခြင်းသဘောသည်၊(အတ္ထိ)၊ပေ၊ ယာ အာမောဒနာ-အကြင် လွန်စွာ
 ဝမ်းမြောက်ခြင်းသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ ယာ ပမောဒနာ-အကြင်
 အပြားအားဖြင့် ဝမ်းမြောက်ခြင်းသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ **(တစ်နည်း)** ယာ
 အာမောဒနာ-အကြင် မိမိနှင့်သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ရောနှောခြင်းသဘောသည်၊
 (အတ္ထိ)၊ပေ၊ ယာ ပမောဒနာ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပေ၊ ယော ဟာသော-
 အကြင် တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလ၊ သမ္ပယယုတ္တဓမ္မတို့ကို ရွှင်လန်းစေတတ်သောသဘော
 သည်၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ ယော ပဟာသော-အကြင် တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလ၊ သမ္ပယယုတ္တ
 ဓမ္မတို့ကို အပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းစေတတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊
 ယာဝိတ္တိ-အကြင်(သောမနဿ၏အကြောင်းဖြစ်သည့်အတွက်)ဥစ္စာနှင့်တူသော
 သဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ ယံ သြဒဂုံ-အကြင် တက်ကြွသော ကိုယ်စိတ်ရှိ
 သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊(အတ္ထိ)။ ပေ၊ စိတ္တဿ-၏၊ ယာ
 အတ္တမနတာ-အကြင် မိမိစိတ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ
 သမယေ အယံ ပီတိ ဟောတိ၊ **(နိဂုံး)** ယသ္မိံ၊ပေ၊ အယံ ပီတိ ဟောတိ။

၁၀။ သုခနိဒ္ဒေသ။ ။ဝေဒနာနိဒ္ဒေသနှင့် တူပြီ၊ “တဇ္ဇာမမနောဝိညာဏာ
 ဓာတုသမ္ပယာဇံ”ဟု မပါခြင်းသာ ထူး၏၊ ထိုသို့ မပါခြင်း၏အကြောင်းကို
 အဋ္ဌကထာ စိတ္တနိဒ္ဒေသအဖွင့်၌ ရှုပါ။

၁၁။ **ဧကဂ္ဂတာနိဒ္ဒေသ။** ။ယသ္မိံ သမယေ၊ပေ၊စိတ္တသေကဂ္ဂတာ-
 စိတ္တသေကဂ္ဂတာသည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ စိတ္တသ-
 စိတ်၏၊ ယံ ဌိတိ-အကြင် အာရုံ၌ မတုန်လှုပ်ဘဲ ခိုင်မြဲစွာ တည်တတ်သော
 သဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ ယာ သဏ္ဌိတိ-အကြင် အာရုံ၌တည်တတ်သော
 သဘောသည်၊ (“သံ”အနက်မရှိ)၊ **တစ်နည်း၊** ယာ သဏ္ဌိတိ-အကြင်
 သမ္ပယုတ်တရားတို့ကိုအာရုံ၌ ပေါင်း၍တည်တတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊
 ပေ၊ ယာ အဝဋ္ဌိတိ-အကြင် အာရုံ၌ တည်တတ်သောသဘောသည်၊ (“အဝ”
 အနက်မရှိ၊ **တစ်နည်း၊** ယာ အဝဋ္ဌိတိ-အကြင် အာရုံ၌သက်ဝင်၍တည်တတ်
 သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ) ပေ၊ ယော အဝိသာဟာရော-အကြင် ဥဒ္ဓစ္စ
 ဝိစိကိစ္ဆာ၏အစွမ်းကြောင့်ဖြစ်သော ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်+ထက်ဝန်းကျင်+
 စိတ်ကို ဆောင်ယူခြင်း ဖရိဖရဲ ဖြန့်ကြဲခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သဘောသည်၊
 (အတ္ထိ)၊ပေ၊ ယော အဝိက္ခေပေါ-အကြင်သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အထူးထူး
 အပြားပြား ပစ်လွှင့်တတ်သောစိတ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သဘောသည်၊ (အကြင်
 ပျံ့လွင့်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သဘောသည်-ဟုလည်း ပေးကြ၏၊) အတ္ထိ၊ပေ၊
 ယာ အဝိသာဟဋ္ဌမာနသတာ-အကြင် ဥဒ္ဓစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာ၏အစွမ်းကြောင့်ဖြစ်
 သော ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်+ထက်ဝန်းကျင်+စိတ်ကို ဆောင်ယူအပ်သည်
 မဟုတ်သော စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ ယော သမထော-
 အကြင် စိတ်၏ ငြိမ်အေးကြောင်းဖြစ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ) ပေ၊
 ယံ သမာဓိန္ဒြိယံ-အကြင် သမာဓိဇ္ဈေသည်၊ ဝါ-အကြင် တည်ကြည်ခြင်း
 လက္ခဏာ မိမိ၏ အစိုးရ၏အဖြစ်ကို သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ပြုစေတတ်သော
 သမာဓိသည်၊ (အတ္ထိ) ပေ၊ ယံ သမာဓိဗလံ-အကြင် သမာဓိဗိုလ်သည်၊ ဝါ-
 အကြင် ဥဒ္ဓစ္စကြောင့် မတုန်လှုပ်တတ်သော သမာဓိသည်၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ ယော
 သမ္မာသမာဓိ-အကြင်မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော နိယျာနိကဖြစ်သည့်အတွက်
 ကောင်းသောသမာဓိသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ အယံ စိတ္တသေကဂ္ဂတာ
 ဟောတိ၊ (**နိဂုံး**) ယသ္မိံ ပေ၊ ဟောတိ။

၁၂။ **သဒ္ဓိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ။** ။ယသ္မိံ သမယေ၊ပေ၊ တသ္မိံ သမယေ ကတမံ
 သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ယာ သဒ္ဓါ-အကြင် ဘုရားအစရှိသော
 အာရုံကို ယုံကြည်ခြင်းသဘောတရားသည်၊ ဝါ-ယုံကြည်တတ်သော သဘော
 သည်၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ [နောက်၌ အတ္ထိစသည်ကို လိုက်၍အနက်ပေးပါ၊ ပုဒ်ရင်းမျှ
 ကိုသာ အနက်ရေးပါမည်။] ယာ သဒ္ဓဟနာ-အကြင် ယုံကြည်ခြင်းသည်၊ ယာ
 ဩကပ္ပနာ-အကြင်ဘုရားအစရှိသောအာရုံတို့သို့ သက်ဝင်တတ်သော သဘော
 သည်၊ ယော အဘိပ္ပသာဒေါ-အကြင် ဘုရားအစရှိသော အာရုံတို့၌ အလွန်
 ကြည်ညိုတတ်သော (ကြည်ညိုကြောင်း)သဘောသည်၊ သဒ္ဓါ-သဒ္ဓါဟူသော၊

ယံ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ-အကြင် သဒ္ဓိန္ဒြေသည်။ ဝါ-အကြင် ယုံကြည်သော အားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းလက္ခဏာ၌ မိမိ၏ အစိုးရ၏အဖြစ်ကို သမ္ပယုတ်တရား တို့ကို ပြုစေတတ်သော သဒ္ဓါသည်။ ယံ သဒ္ဓါဗလံ-အကြင် သဒ္ဓါဗိုလ်သည်။ ဝါ-အကြင် အသဒ္ဓိယကြောင့် မတုန်လှုပ်တတ်သော သဒ္ဓါသည်။ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ ဣဒံ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဟောတိ၊ (နိဂုံး) ယသ္မိံ သမယေ၊ပေ၊ဟောတိ။

၁၃။ ဝီရိယိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ။ ။ယသ္မိံ သမယေ၊ပေ၊ကတမံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ စေတသိကော-စိတ်၌မီသော၊ ယော ဝီရိယာရမ္ဘော-အကြင် ဝီရိယဟူသော အားထုတ်ခြင်းသည်။ ယော နိက္ကမော-အကြင် ကောသဇ္ဇမှ ထွက်မြောက်ခြင်း(ထွက်မြောက်ကြောင်း)သဘောသည်။ ယော ပရက္ကမော-အကြင် အဆင့်ဆင့်မြင့်သောအရာသို့ ရောက်ခြင်း(ရောက်ကြောင်း) သဘောသည်။ ယော ဥယျာမော-အကြင် အထက်သို့ တိုးတက်၍ အားထုတ်ခြင်း(အားထုတ်ကြောင်း)သဘောသည်။ ယော ဝါယာမော-အကြင် ထူးကဲစွာ အားထုတ်ခြင်း(အားထုတ်ကြောင်း)သဘောသည်။ ယော ဥဿာဟော-အကြင် အားထုတ်ခြင်း(အားထုတ်ကြောင်း)သဘောသည်။ ယာ ဥဿာဠိ-အကြင် အတိုင်းထက်အလွန် အားထုတ်ခြင်း(အားထုတ်ကြောင်း)သဘောသည်။ ယော ထာမော-အကြင် ခိုင်မြဲစွာတည်သောသဘောသည်။ ယာ မိတိ-အကြင်စိတ် စေတသိက်တို့ကို မလျော့ရအောင် ဆောင်ထားတတ်သော သဘောသည်။ ဝါ-အဆက်မပြတ်အောင် ကုသိုလ်အစဉ်ကို ထားတတ်သောသဘောသည်။ (အကြင် တည်ကြည်ခြင်းသဘောသည်။) ယာ အသိထိလပရက္ကမတာ-အကြင် မလျော့သော အဆင့်ဆင့်မြင့်သောအရာသို့ရောက်ကြောင်း ဝီရိယရှိသူ၏အဖြစ် သည်။ ယာ အနိက္ခိတ္တဆန္ဒတာ-အကြင် မလျော့ချအပ်သော ဆန္ဒရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ယာ အနိက္ခိတ္တဓုရတာ-အကြင်မလျော့ချအပ်သော တာဝန်ရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ယော ဓုရသမ္ပဂ္ဂါဟော-အကြင် တာဝန်ကို ချီးမြှောက်တတ်(ချီးမြှောက်ကြောင်း)သဘောသည်။ ဝီရိယံ-ဝီရိယဟူ သော၊ ယံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ-အကြင် ဝီရိယိန္ဒြေသည်။ ဝါ-သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်းလက္ခဏာ၌ မိမိ၏အစိုးရ၏အဖြစ်ကို သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ပြုစေတတ်သော ဝီရိယသည်။ ယံ ဝီရိယဗလံ-အကြင် ဝီရိယဗိုလ်သည်။ ဝါ-အကြင် ကောသဇ္ဇကြောင့် မတုန်လှုပ်တတ်သော ဝီရိယသည်။ ယော သမ္မာ ဝါယာမော-အကြင် မဖောက်မပြန်မှန်ကန်သော(နိယျာနိကဖြစ်သည့်အတွက်) ကောင်းသောဝီရိယသည်။ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ ဣဒံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ ဟောတိ၊ (နိဂုံး) ယသ္မိံ ပေ၊ တသ္မိံ သမယေ ဣဒံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ ဟောတိ။

၁၄။ သတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ။ ။ယသ္မိံ၊ပေ၊ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ယာ သတိ-အကြင် အောက်မေ့ခြင်းသဘောသည်။ ယာ အနုဿတိ-အကြင် အဖန်ဖန်အောက်မေ့ခြင်းသဘောသည်။ ယာ ပဋိဿတိ-အကြင် အာရံသိ

ရှေ့ရှုသွားသကဲ့သို့ အောက်မေ့ခြင်းသဘောသည်။ သတိ-သတိဟူသော၊ ယာ သရဏတာ-အကြင် အောက်မေ့ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ ယာ ဓာရဏတာ-အကြင် မမေ့အောင်ဆောင်ရွက်မှတ်သားနိုင်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ယာ အပိလာပနတာ(အပိလဝနတာ)-အကြင် အာရုံ၌ ဗူးတောင်းအသွင် မပေါ်လွင်သော စိတ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ယာ အသမ္ပဿနတာ-အကြင် ကြာမြင့်စွာက ပြောဆိုပြုလုပ်အပ်ခဲ့သော အမှုကိစ္စ၏ မပျောက်မလေ့၊ မမေ့သည်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ [မလေ့လွင့်ခြင်းကို “မလေ့”ဟု ဆိုလိုက်ပါသည်။] သတိ-သတိဟူသော၊ ယံ သတိန္ဒြိယံ-အကြင် သတိန္ဒြိယသည်။ ဝါ-ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏာ၊ ဇောတနလက္ခဏာတို့၌ မိမိ၏ အစိုးရ၏အဖြစ်ကို သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ပြုစေတတ်သောသတိသည်။ ယံ သတိဗလံ-အကြင် သတိဗိုလ်သည်။ ဝါ-အကြင် ပမာဒကြောင့် မတုန်လှုပ်တတ်သော သတိသည်။ ယာ သမ္မာသတိ-အကြင် မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော(နိယျာနိကဖြစ်သည့်အတွက်) ကောင်းသောသတိသည်။ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ ဣဒံ သတိန္ဒြိယံ ဟောတိ၊ (နိဂုံး) ယသ္မိံ ၊ပေ၊ ဟောတိ။

၁၅။ သမာဓိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ။ ။စိတ္တသေကဂ္ဂတာနိဒ္ဒေသနှင့် အားလုံးတူပြီ။

၁၆။ ပညိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ။ ။ယသ္မိံ၊ပေ၊ပညိန္ဒြိယံ ဟောတိ-နည်း၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ယာ ပညာ-အကြင် ထိုထိုအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ထင်ရှားစေတတ်သော သဘောသည်။ (တစ်နည်း) ယာ ပညာ-အကြင် ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို အနိစ္စစသော အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောသဘောသည်။ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ [အားလုံး ဖော်ပေးပါ။] ယာ ပဇာနနာ-အကြင် အပြားအားဖြင့် သိခြင်းသည်။ ယော ဝိစယော-အကြင် အနိစ္စ အစရှိသော အခြင်းအရာတို့ကို စိစစ်တတ်သောသဘောသည်။ ယော ပဝိစယော-သည်။ [“ပ”အနက်မရှိ။] ယော ဓမ္မဝိစယော-အကြင် သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို စိစစ်တတ်သောသဘောသည်။ ယာ သလ္လက္ခဏာ-အကြင် အနိစ္စအစရှိသော အခြင်းအရာတို့ကို ကောင်းစွာမှတ်သားခြင်းသဘောသည်။ ယာ ဥပလက္ခဏာ-အကြင် အနိစ္စအစရှိသော အခြင်းအရာတို့ကို မှတ်သားခြင်းသဘောသည်။ [ဥပအနက်မရှိ။] ယာ ပစ္စုပ္ပလက္ခဏာ-သည်။ [ပတိ+ဥပ အနက်မရှိ။] ယံ ပဏှိစ္ဆံ-အကြင် ပညာရှိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ယံ ကောသလ္လံ-အကြင် အရာရာ၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ယံ နေပုညံ-အကြင် ဖြူစင်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ [“သိမ်မွေ့သောပညာရှိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်” ဟုလည်းပေးပါ။] ယာ ဝောဗျာ-အကြင် အနိစ္စအစရှိသော အခြင်းအရာတို့ကို ထင်စွာဖြစ်စေတတ်သောသဘောသည်။ ယာ စိန္တာ-အကြင် အနိစ္စအစရှိသော အခြင်းအရာတို့ကို သိတတ်သောသဘောသည်။ ဝါ-အကြင် အနိစ္စအစရှိသော

အခြင်းအရာတို့ကို သိစေတတ်သောသဘောသည်။ ယာ ဥပပရိက္ခာ-အကြင် အနိစ္စ အစရှိသော အခြင်းအရာတို့ကို စူးစမ်းနှိုင်းချိန်တတ်သောသဘောသည်။ ယာ ဘူရီ-အကြင် သဲစသည်ကင်း၍ သန့်ရှင်းသော မြေကြီးသဖွယ် နုနယ် ကျယ်ပြန့်သောသဘောသည်။ (တစ်နည်း) ယာ ဘူရီ-အကြင် ထင်ရှားရှိသော ပရမတ်အနက်၌ ဓမ္မလျော်တတ်သောသဘောသည်။ ယာ မေဓာ-အကြင် မိုးကြိုးပမာ၊ ကိလေသာကျောက်တောင်ကို ဖျက်ခွဲနိုင်သောသဘောသည်။ (တစ်နည်း) ယာ မေဓာ-အကြင်အတတ်ပညာကို လျင်စွာသင်ယူဆောင်ထား နိုင်သောသဘောသည်။ ယာ ပရိဏာယိကာ-အကြင် မိမိစီးပွားကို ကျင့်မှု၌ ထက်ဝန်းကျင်ပို့ဆောင်တတ်သောသဘောသည်။ ဝါ-အကြင် ဟုတ်မှန်သော လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍သိမှု၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ထက်ဝန်းကျင်ပို့ဆောင် တတ်သောသဘောသည်။ ယာ ဝိပဿနာ-အကြင် ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို အနိစ္စ အစရှိသောအားဖြင့် အထူးထူးအပြားပြား ရှုတတ်သောသဘောသည်။ ယံ သမ္ပဇေ-အကြင် အနိစ္စအစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ကောင်းစွာသိတတ်သော သဘောသည်။ ယော ပတောဒေါ-အကြင် စိတ်ကို ဝိပဿနာလမ်းမှန်သို့ တက်အောင် ထိုးဆွတ်တတ်သောကြောင့် နှင်တံနှင့်တူသောသဘောသည်။ ပညာ- ပညာဟူသော၊ ယံ ပညိန္ဒြိယံ-အကြင် ပညိန္ဒြေသည်။ ဝါ-သိမြင်ခြင်းလက္ခဏာ ၌ မိမိ၏အစိုးရ၏အဖြစ်ကို သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ပြုစေတတ်သောပညာ သည်။ ယံ ပညာဗလံ-အကြင်ပညာဗိုလ်သည်။ ဝါ-အဝိဇ္ဇာကြောင့် မတုန်လှုပ် တတ်သော ပညာသည်။ ယံ ပညာသတ္တံ-အကြင် ကိလေသာကို ခုတ်ဖြတ်ဖို့ရာ ပညာလက်နက်သည်။ ယော ပညာပါသာဒေါ-အကြင်အထက်စွင့်စွင့်၊ မြင့်၍ တက်ကာ၊ ပညာပြာသာဒ်သည်။ ယော ပညာအာလောကော-အကြင် ပညာ အရောင်သည်။ ယော ပညာဩဘာသော-အကြင် ပညာအလင်းသည်။ ယော ပညာပဇ္ဇောတော-အကြင် ပညာအထွန်းအလင်းသည်။ ယံ ပညာရတနံ- အကြင်ပညာရတနာသည်။ အမောဟော-မတွေတတ်(မတွေဝေကြောင်းဖြစ်) သော၊ ဝါ-မောဟ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော၊ ယော ဓမ္မဝိစယော-အကြင် သစ္စာလေးပါးတရား တို့ကို စိစစ်တတ်သော သဘောသည်။ [ရှေ့၌လည်း ဤပုဒ် ပါခဲ့ပြီ။] ယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-အကြင် မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော နိယျာနိကကုသလဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိသည်။ (အတ္ထိ)။ တသ္မိံ သမယေ ဣဒံ ပညိန္ဒြိယံ ဟောတိ။ (နိဂုံး) ယသ္မိံ ပေ၊ ဟောတိ။

၁၇။မနိန္ဒြိယံ, ၁၈။သောမနဿိန္ဒြိယံ [ရှေ့စိတ္တ, ဝေဒနာနိဒ္ဒေသတို့နှင့်တူပြီ။]

၁၉။ ဒီဝိတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ။ ။ယသ္မိံ သမယေ၊ပေ၊ကတမံ ဒီဝိတိန္ဒြိယံ ဟောတိ၊တသ္မိံသမယေ-၌၊ အရူပိနံ-နာမ်ဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ ဓမ္မာနံ-ထို ဖဿစသော သမ္ပယုတ်တရားတို့၏၊ [“အာယု ဌိတိ”စသောပုဒ်တိုင်း၌ စပ်ပါ။]

ယောအာယု-အကြင် အသက်သည်၊ ဝါ-တစ်ဘဝအတွက် အဆက်မပြတ် ဖြစ်ကြောင်းသဘောသည်၊ (အတ္တိ)၊ပေ၊ ယာ ဌိတိ-အကြင် တည်တံ့ကြောင်း သဘောသည်၊ ယာ ယပနာ-အကြင် မျှတကြောင်းသဘောသည်၊ ယာ ယပနာ-သည်၊ ယာ ဣရိယနာ-အကြင် အသက်ရှင်ကြောင်းသဘောသည်၊ ယာ ဝတ္တနာ-အကြင် ဖြစ်ကြောင်းသဘောသည်၊ ယာ ပါလနာ-အကြင် မိမိကို စောင့်ရှောက်ကြောင်းသဘောသည်၊ ဇီဝိတံ-ဇီဝိတဟုဆိုအပ်သော၊ ယံ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ-အကြင် ဇီဝိတိန္ဒြိယသည်၊ ဝါ-စောင့်ရှောက်ခြင်းလက္ခဏာ၌ မိမိ၏ အစိုးရ၏အဖြစ်ကို သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ပြုစေတတ်သောဇီဝိတိန္ဒြိယသည်၊ (အတ္တိ)၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ဣဒံ-သော၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ (နိဂုံး) ယသ္မိံ ပေ၊ ဟောတိ။

☞ **အမှာ။** ။သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာ သမာဓိ၊ သဒ္ဓါဗလ၊ ဝီရိယဗလ၊ သတိဗလ၊ သမာဓိဗလ၊ ပညာဗလ ဤနိဒ္ဒေသတို့၌ အလားတူပုဒ်များကို ရှေ့၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

၃၀။ ဟိရိဗလနိဒ္ဒေသ။ ။ယသ္မိံ၊ပေ၊ ကတမံ ဟိရိဗလံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ယံ(ယေန ဓမ္မေန)-အကြင် တရားကြောင့်၊ (တစ်နည်း) ယံ (ယော ဓမ္မော)-အကြင်တရားသည်။ ဟိရိယိတဗ္ဗေန-ရှက်ထိုက် စက်ဆုပ် ထိုက်သော ကာယဒုစရိုက် အစရှိသည်ကို၊ ဟိရိယတိ-ရှက်တတ်၏၊ ဝါ-စက်ဆုပ်တတ်၏၊ ပါပကာနံ-ယုတ်ညံ့ကုန်သော၊ ဝါ-မိမိကိန်းရာသတ္တဝါကို အပါယ်လေးရွာတို့၌ ကျရောက်စေတတ်ကုန်သော၊ အကုသလာနံ-အကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-တရားတို့သို့၊ သမာပတ္တိယာ-ကောင်းစွာရောက်ခြင်း ကို၊ ဝါ-ရခြင်းကို၊ ဟိရိယတိ-၏၊ ဝါ-၏၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ဣဒံ-သော၊ ဟိရိဗလံ-သည်၊ ဟောတိ၊ (နိဂုံး) ယသ္မိံ ပေ၊ ဟောတိ။

မူလဋီကာ။ ။ဟိရိယိတဗ္ဗေန-စက်ဆုပ်ထိုက်သော ဒုစရိုက်ကြောင့်၊ ယံ ဟိရိယတိ -အကြင် စက်ဆုပ်ထိုက်၏၊ ပါပကာနံ၊ပေ၊ဓမ္မာနံ-တို့သို့၊ သမာပတ္တိယာ-ရောက်ခြင်းကြောင့်၊ ယံ ဟိရိယတိ-၏၊ ဤသို့လည်း မူလဋီကာ ဖွင့်သေး၏။

၃၁။ ဩတပ္ပဗလနိဒ္ဒေသ။ ။ယသ္မိံ၊ပေ၊ဟောတိ-နည်း၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ယံ(ယေန ဓမ္မေန)-အကြင်တရားကြောင့်၊ (တစ်နည်း) ယံ(ယော ဓမ္မော)-သည်၊ ဩတပ္ပိတဗ္ဗေန-ကြောက်ထိုက် လန့်ထိုက်သော ကာယဒုစရိုက် အစရှိ သည်ကြောင့်၊ ဩတပ္ပတိ-ကြောက်တတ် လန့်တတ်၏၊ ပါပကာနံ၊ပေ၊ဓမ္မာနံ-တို့သို့၊ သမာပတ္တိယာ-ကောင်းစွာရောက်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-ရခြင်းကြောင့်၊ ဩတပ္ပတိ-၏၊ တသ္မိံ သမယေ ဣဒံ ဩတပ္ပဗလံ ဟောတိ၊ (နိဂုံး) ယသ္မိံ ပေ၊ ဟောတိ။

၃၂။ အလောဘနိဒ္ဒေသ။ ။ယသ္မိံ၊ပေ၊ အလောဘော-သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ယော အလောဘော-အကြင် မလိုချင်ခြင်းသဘောသည်၊ ဝါ-အကြင် မလိုချင်တတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ ယာ အလုတ္တနာ-အကြင် မလိုချင်ခြင်းသည်၊ ယံ အလုတ္တိတတ္ထံ-အကြင် မလိုချင်သောစိတ်၏ (ပုဂ္ဂိုလ်၏)ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ အသာရာဂေါ-အကြင် ပြင်းစွာ တပ်မက်တတ်သော ရာဂ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သဘောသည်၊ ယာ အသာရန္တနာ-အကြင် ပြင်းစွာ မတပ်မက်ခြင်းသည်၊ ယံ အသာရန္တိတတ္ထံ-အကြင် ပြင်းစွာ မတပ်မက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ယာ အနဘိဇ္ဇာ-အကြင် သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို ရှေးရှုမကြံတတ်သော သဘောသည်၊ အလောဘော-အလောဘဟူသော၊ ယံ ကုသလမူလံ-အကြင် ကုသလမူလသည်၊ ဝါ-အကြင် ကုသိုလ်တို့၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော သဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ အယံ အလောဘော ဟောတိ၊ (နိဂုံး) ယသ္မိံ၊ပေ၊ဟောတိ။

၃၃။ အဒေါသနိဒ္ဒေသ။ ။ယသ္မိံ၊ပေ၊အဒေါသော-သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ယော အဒေါသော-အကြင် မပျက်စီးခြင်းသဘောသည်၊ ဝါ-အကြင် မပျက်စီးတတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ယာ အဒုဿနာ-အကြင် စိတ်၏ မပျက်စီးခြင်းသည်၊ ယံ အဒုဿိတတ္ထံ-အကြင် မပျက်စီးသောစိတ်၏(ပုဂ္ဂိုလ်၏)ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ယော အဗျာပါဒေါ-အကြင် ဗျာပါဒ၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောသဘောသည်၊ ယော အဗျာပဇ္ဈော-အကြင် လွန်စွာနှိပ်စက်ဖျက်ဆီးတတ်သော စေတသိကဒုက္ခ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သဘောသည်၊ အဒေါသော-ဟူသော၊ ယံ ကုသလမူလံ-အကြင် ကုသလမူလသည်၊ ဝါ-အကြင် ကုသိုလ်တို့၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ အယံ အဒေါသော ဟောတိ၊(နိဂုံး) ယသ္မိံ၊ပေ၊ဟောတိ။

၄၀။ ပဿဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ။ ။ယသ္မိံ၊ပေ၊တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ဝေဒနက္ခန္ဓဿ-၏လည်းကောင်း၊ပေ၊ ယာ ပဿဒ္ဓိ-အကြင် ကိလေသာအပူဝေး၍ ငြိမ်းအေးကြောင်း သဘောသည်၊ ယာ ပဋိပဿဒ္ဓိ-သည်၊ [ပဋိအနက် မရှိ။] ယာ ပဋိပဿမ္ဘနာ-အကြင် ကိလေသာအပူဝေး၍ ငြိမ်းအေးခြင်းသည်၊ ယာ ပဿမ္ဘနာ-သည်၊ ယံ ပဋိပဿမ္ဘိတတ္ထံ-အကြင်ကိလေသာအပူဝေး၍ ငြိမ်းအေးသော စေတသိက် အပေါင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ အယံ ကာယပဿဒ္ဓိ ဟောတိ၊(နိဂုံး)ယသ္မိံ၊ပေ၊ဟောတိ။...စိတ္တပဿဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ၌လည်း ဝိညာဏက္ခန္ဓဿပုဒ်မှတစ်ပါး အခြားပုဒ်အားလုံးတူပြီ။

၄၂။ လဟုတာနိဒ္ဒေသ။ ။ယသ္မိံ သမယေ၊ပေ၊သင်္ခါရက္ခန္ဓဿ-၏လည်းကောင်း၊ ယာ လဟုတာ-အကြင် လျင်မြန်သော စေတသိက်အပေါင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ယာ လဟုပရိဏာမတာ-အကြင် လျင်မြန်သော ပြောင်းလွဲခြင်းရှိသော စေတသိက်အပေါင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊

ကဏ္ဍ

နိဿယ

၅၄၁

ယာ အဒန္တတာ(အဒန္တနတာ)-အကြင် မလေးနူးသော စေတသိက်အပေါင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ယာ အဝိတ္ထမ္ဘနာ(အဝိတ္ထနတာ)-အကြင် မာနစသော ကိလေသာ ကင်းသည့်အတွက် မခက်ထန်ခြင်းသည်။ (မခက်ထန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ)။ပေ၊ တသ္မိံ သမယေ အယံ ကာယလဟုတာ ဟောတိ။ (နိဂုံး) ယသ္မိံ၊ပေ၊ဟောတိ။

၄၄။ မုဒုတာနိဒ္ဒေသ။ ။ယသ္မိံ၊ပေ၊တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ယာ မုဒုတာ-အကြင် နူးညံ့သော စေတသိက်အပေါင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ယာ မဒ္ဒဝတာ-အကြင် နူးညံ့သော စိတ် စေတသိက်အပေါင်း၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သည်။ ယာ အကက္ခဋတာ-အကြင် မကြမ်းတမ်းသော စေတသိက်အပေါင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ယာ အကထိနတာ-အကြင် မခက်မာသော စေတသိက်အပေါင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။(အတ္ထိ)။ပေ၊ တသ္မိံ ပေ၊ ဟောတိ။ (နိဂုံး) ယသ္မိံ၊ပေ၊ဟောတိ။

၄၅။ ကမ္မညတာနိဒ္ဒေသ။ ။ယသ္မိံ၊ပေ၊တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ-၏လည်းကောင်း၊ပေ၊ယာ ကမ္မညတာ-အကြင် ကောင်းသောအမှု၌ ကောင်း သည်၏အဖြစ်သည်။(အတ္ထိ)။ပေ၊[“ယံ ကမ္မညတ္တံ၊ ယော ကမ္မညတာဝေါ”တို့ကား သဒ္ဓါသာကွဲသည်။ အနက်တူ၏။] တသ္မိံ သမယေ အယံ ကာယကမ္မညတာ ဟောတိ။ (နိဂုံး) ယသ္မိံ၊ပေ၊ဟောတိ။ [စိတ္တကမ္မညတာလည်း တူပြီ။]

၄၈။ ပါဂုညတာနိဒ္ဒေသ။ ။ယသ္မိံ၊ပေ၊တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ-၏လည်းကောင်း၊ပေ၊ဝိညာဏက္ခန္ဓဿ-၏လည်းကောင်း၊ ယာ ပဂုဏတာ-အကြင် ကောင်းသောအမှု၌ ပြွမ်းတီးလေ့လာသော စေတသိက်အပေါင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။(အတ္ထိ)။ပေ၊[“ပဂုဏတ္တံ၊ ပဂုဏဘာဝေါ”တို့လည်း သဒ္ဓါသာကွဲ၏။] ပေ၊ စိတ္တပါဂုညတာ၌လည်း တူပြီ။

၅၀။ ဥဇုကတာနိဒ္ဒေသ။ ။ယသ္မိံ၊ပေ၊တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ ၊ပေ၊ ယာ ဥဇုတာ-အကြင် ကောင်းသောအမှု၌ ဖြောင့်မတ်သောစေတသိက် အပေါင်း၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ယာ ဥဇုကတာ-သည်။ ယာ အဓိမုတာ-အကြင် နွားကျင်ကောက်ကဲ့သို့ မကောက်သော စေတသိက်အပေါင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ယာ အဝက်တာ-အကြင် လအရေးကဲ့သို့ မကွေး သော၊ပေ၊သည်။ ယာ အကုဋ္ဌိလတာ-အကြင် ထယ်တုံးအဖျားကဲ့သို့ မကောက်သော၊ပေ၊ တသ္မိံ ပေ၊ ဟောတိ။ (နိဂုံး) ယသ္မိံ၊ပေ၊ဟောတိ။

အမှာ။ ။ဤမှနောက်၌ သတိစသော ပုဒ်တို့၏ နိဒ္ဒေသမှာ သတိဋ္ဌိယ စသည်တို့၏ နိဒ္ဒေသများနှင့်တူပြီ။ အပ္ပနာဝါရ၌လည်း အထူးမရှိ။..... ပဒဘာဇနီယံ-ပဌမ မဟာကုသိုလ်စိတ်၏ ပဒဘာဇနီသည်။ နိဋ္ဌိတံ-ပြီးပြီ။
ပဌမဘာဏဝါရော-ပဌမဘာဏဝါရသည်။ နိဋ္ဌိတော-ပြီးပြီ။

သင်္ဂဟဝါရ

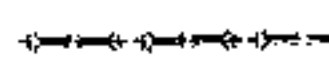
[ကောဠာသဝါရဟုလည်း ခေါ်ကြ၏။ အဋ္ဌကထာ၌ “သင်္ဂဟဝါရော အာရဒ္ဓေါ”ဟု ဆိုသည်။]

အနုသန္ဓေ။ ။ဓမ္မဝဝတ္ထာနဝါရ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော ဖဿ ဝေဒနာ စသော တရားတို့ကို ခန္ဓာအားဖြင့် ၄ ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂ ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၂ ပါး၊ အာဟာရအားဖြင့် ၃ ပါး ဤသို့စသည်ဖြင့် သိမ်းယူ ရေတွက်၍ပြရာဝါရကို “သင်္ဂဟဝါရ”ဟု ခေါ်၏။ ထိုသင်္ဂဟဝါရသည် ခန္ဓာ တစ်စု၊ အာယတနတစ်စု၊ ဓာတ်တစ်စု၊ အာဟာရတစ်စု စသောအားဖြင့် ၂၃ စု ရှိ၏။ ဥဒ္ဓေသ၊ နိဒ္ဓေသ၊ ပဋိနိဒ္ဓေသအားဖြင့် ၃ ပါးရှိ၏။ ထိုတွင် “တသ္မိံ ခေါပန သမယေ စတ္တာရော ခန္ဓာ ဟောန္တိ” စသည်ဖြင့် ခန္ဓာ ၄ ပါးဟု အကျဉ်းပြရာဝါရသည် “ဥဒ္ဓေသဝါရ”မည်၏။ ကတမေ တသ္မိံ သမယေ စတ္တာရော ခန္ဓာ ဟောန္တိ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ပေဝိညာဏက္ခန္ဓော”ဟု အကျယ်ပြရာ ဝါရသည် “နိဒ္ဓေသဝါရ”မည်၏။ ထိုနိဒ္ဓေသဝါရကိုပင် “ကတမေ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဟောတိ၊ ယံ တသ္မိံ သမယေ စေတသိကံ၊ ပေ၊ အယံ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဟောတိ”စသည်ဖြင့် တစ်ဖန်ထပ်၍ ချဲ့ပြရာဝါရသည် “ပဋိနိဒ္ဓေသဝါရ”မည်၏။ ထို ၃ ဝါရတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော သင်္ဂဟဝါရကို ဟောတော်မူခြင်းငှာ “တသ္မိံ ခေါ ပန သမယေ စတ္တာရော ခန္ဓာ ဟောန္တိ”စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။

နိဿယ။ ။(ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ပဌမံ မဟာကုသလစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤသို့ အဋ္ဌကထာ၌ အနိယမဝါကျ ထည့်သည်။ ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ စသော ပါဠိတော်ကို အကျဉ်းချုံး၍ ထည့်ထားခြင်းပင်တည်း။) တသ္မိံ သမယေ-ကာမာဝစရ ပဌမ မဟာကုသိုလ် စိတ်ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌၊ စတ္တာရော-လေးပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ခန္ဓာ-ခန္ဓာတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

အမှာ။ ။ဆရာတို့သည် အဋ္ဌကထာမှယူ၍ “ရာသဋ္ဌေန-အစု၏အဖြစ်ဟူသော အနက်အားဖြင့်၊ စတ္တာရော ခန္ဓာ ဟောန္တိ”ဟု ထည့်၍ ပေးတော်မူကြ၏။ ထိုအတိုင်း ပေးလိုလျှင်လည်း “အာယတနဋ္ဌေန၊ သုညတဋ္ဌေန၊ နိဿတ္တဋ္ဌေန၊ အာဟာရဋ္ဌေန” စသော ဝိသေသနပုဒ်များကို ယူ၍ ပေးကြပါလေ။ ထိုပုဒ်တို့၏ အနက်ကို အဋ္ဌကထာ နိဿယ၌ ကြည့်ပါ။

သင်္ဂဟဝါရ ပြီး၏။

သုညတဝါရ

အနုသန္ဓေ။ ။“အတ္တမရှိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မရှိ၊ သတ္တဝါမရှိ၊ အထည်ကိုယ်မရှိ၊ အာလုံးတရားများသည် အတ္တမှကင်းဆိတ်သော သုညတို့ချည်းသာ ဖြစ်ကြ၏” ဟု ပြရာဝါရကို “သုညတဝါရ”ဟု ခေါ်၏။ သင်္ဂဟဝါရကို ဟောတော်မူပြီး၍ သုညတဝါရကို ဟောတော်မူခြင်းငှာ “တသ္မိံ ခေါ၊ ပန သမယေ ဓမ္မာ ဟောန္တိ” စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။ [ဤ သုညတဝါရ၌ ဥဒ္ဓေသ၊ နိဒ္ဓေသ အားဖြင့် ၂ ပါးသာ ရှိသည်။]

-နိဿယ။ ။(ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ပဌမံ မဟာကုသလစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ဓမ္မာ-ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ သူ ငါမဖက်၊ သက်သက် ပရမတ္ထသဘောတို့သည်သာ၊ ဟောန္တိ-န်၏။ ဓန္ဓာ-ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၊ သူ ငါ မဖက်၊ သက်သက်သောဓန္ဓာတို့သည်သာ၊ ဟောန္တိ။ ဤသို့ စသည်ဖြင့်ပေးပါ။

၂၄ စု။ ။သင်္ဂဟဝါရ၌ ပြအပ်သော ၂၃ စုတို့ဝယ် “ဓမ္မာ ဟောန္တိ”ကို ထည့်၍ ၂၄ စု ရှိ၏။ အားလုံးအစုတို့၌ “သဘာဝဋ္ဌေန-ပရမတ္ထသဘာဝ ဟူသော အနက်အားဖြင့်၊ ဓမ္မာ-တို့သည်သာ၊ ဟောန္တိ” ဤသို့ ဝိသေသန ထည့်၍လည်းကောင်း၊ ရာသဋ္ဌေနစသော ဝိသေသနပုဒ်တို့ကိုလည်း ထည့်၍ လည်းကောင်း အနက်ပေးလိုလျှင် ပေးပါ။ သုညတဝါရော-သုညတဝါရ တည်း၊ ပဌမ-ရှေးဦးစွာသော၊ စိတ္တံ-မဟာကုသိုလ်စိတ်တည်း။

ပဌမမဟာကုသိုလ်စိတ်ပြီးပြီ။

ဒုတိယမဟာကုသိုလ်စိတ်။ ။ဤစိတ်၌ “သသင်္ခါရေန”ပုဒ်သာ ထူး၏။ ကြွင်းသော အစီအစဉ်မှာ ပဌမမဟာကုသိုလ်စိတ်နှင့် အားလုံးတူပြီ။ ထို့ကြောင့် “ယသ္မိံ သမယေ-၌၊ ကာမာဝစရံ-သော၊ သောမနဿသဟဂတံ-သော၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ-သော၊ ကုသလံ-သော၊ စိတ္တံ-သည်၊ ရူပါရမဏံ-ရူပါရုံကို၊ အာရဗ္ဘ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ယံ ယံ ဝါ ပန-ကို၊ အာရဗ္ဘ-၍၊ သသင်္ခါရေန-သင်္ခါရနှင့်တကွဖြစ်သော အာရုံ မနသိကာရစသော အကြောင်း အပေါင်းကြောင့်၊ ဝါ-တွန့်ဆုတ်သောစိတ်ကို ပြုစီမံတတ်သော ပယောဂ ဥပါယနှင့်တကွဖြစ်သော အာရုံ မနသိကာရစသော အကြောင်းအပေါင်း ကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နံ-သည်၊ ဟောတိ-၏။ ဤသို့ အနက်ပေးပါ။ [သသင်္ခါရေန၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဤစိတ်၏ အဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာ ရှုပါ။]

တတိယ၊ စတုတ္ထစိတ်။ ။ဤစိတ် ၂ ပါးသည် ရှေ့စိတ် ၂ ပါးအတိုင်းတွင် ဉာဏ် မယှဉ်ခြင်းသာ ထူး၏။ ထို့ကြောင့် ဥဒ္ဓေသ၊ နိဒ္ဓေသတို့၌ ဉာဏ် ပညာကို အရကောက်ရသော ပုဒ်များမပါဟု မှတ်ပါ။

☞ **ပဉ္စမစိတ်စသည်။** ။ဤစိတ်တို့၌ သောမနဿသဟဂတံ နေရာဝယ် “ဥပေက္ခာသဟဂတံ” ပုဒ်ကို လဲလှယ်ရခြင်း၊ ဝေဒနာကို အရကောက်ရသော နိဒ္ဒေသပုဒ်တို့၌ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို အရကောက်ဖို့ရန် “နေဝသာတံ နာသာတံ- သာယာတတ်သည်လည်းမဟုတ်၊ မသာယာတတ်သည်လည်းမဟုတ်သော” ဟူသော ပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ “အဒုက္ခမသုခံ-ဒုက္ခလည်းမဟုတ်၊ သုခလည်း မဟုတ်သော” ဟူသော ပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ “ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ-လစ်လျူရှုခြင်း လက္ခဏာ၌ မိမိ၏အစိုးရ၏အဖြစ်ကို သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ပြုစေတတ်သော ဥပေက္ခာသည်” ဟူသော ပုဒ်သည်လည်းကောင်း ထူး၏။ ကြွင်းသောပုဒ်များမှာ ရှေ့စိတ် ၄ ပါး၏ပုဒ်များနှင့် အစဉ်အတိုင်း တူကြသည်။ အဋ္ဌ-ကုန်သော ကာမာဝစရမဟာကုသလစိတ္တာနိ-တို့သည်။ နိဋ္ဌိတာနိ-ပြီးကုန်ပြီ။

ဒုတိယဘာဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

ရူပါဝစရကုသိုလ်

စတုတ္ထနယ

ပဌမဈာန်။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ [ကာမကုသိုလ်အတိုင်း အနက် ပေး၊] ယသ္မိံ သမယေ-၌၊ [သမယသဒ္ဓါ၏ အခြားအနက်များကိုလည်း ပေးပါ၊] (ယောဂါဝစရော-ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) [ဝိဟရတိ၏ကတ္တာ ထည့်သည်၊] ရူပပပတ္တိယာ-ရူပဘဝ၌ ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ (“ဘာဝေတိ”၌စပ်၊) ဝါ-ရူပဘဝ၌ ဖြစ်ခြင်း၏၊ (မဂ္ဂံ၌ စပ်)၊ မဂ္ဂံ-အကြောင်းဖြစ်သောဈာန်ကို၊ ဘာဝေဟိ-ဖြစ်စေ၏၊ ဝါ-တိုးပွားစေ၏၊ ကာမေဟိ-ဝတ္ထုကိလေသာ၊ နှစ်ဖြာ သော ကာမတို့မှ၊ ဝိဝိဇ္ဇေဝ-ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်၊ အကုသလေဟိ- အကုသလေဟိ-အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ-နိဝရဏတရားတို့မှ၊ ဝိဝိဇ္ဇ (ဧဝ)-ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်၊ သဝိတက္ကံ-ဝိတက်နှင့်လည်းတကွဖြစ်သော၊ သဝိစာရံ-ဝိစာရနှင့်လည်းတကွဖြစ်သော၊ ဝိဝေကဇံ-နိဝရဏတို့၏ ကင်းခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သော၊ ဝါ-နိဝရဏတို့မှကင်းသော ဈာနသမ္ပယုတ်တရားအစဉ် ဖြစ်သော၊ ဝါ-နိဝရဏတို့သည် ကင်းစေအပ်သော ဈာနသမ္ပယုတ်တရား အစဉ်ဖြစ်သော၊ ပီတိသုခံ-ဖရဏာပီတိ၊ စေတသိကသုခရှိသော၊ **(တစ်နည်း)** ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ-နိဝရဏတို့၏ ကင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ပီတိသုခရှိသော၊ ဝါ-နိဝရဏတို့မှကင်းသော ဈာနသမ္ပယုတ်တရားအစဉ်ဖြစ်သော ပီတိသုခ ရှိသော၊ ဝါ-နိဝရဏတို့သည် ကင်းစေအပ်သော ဈာနသမ္ပယုတ်တရားအစဉ် ဖြစ်သော၊ ပထဝီကသိဏံ-ပထဝီကသိဏဟု ဆိုအပ်သော၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ ဖြစ်သော၊ ဝါ-ရှေးဦးစွာ ရအပ်သော၊ ဝါ-ရှေးဦးစွာ ဝင်စားအပ်သော၊ ဈာနံ- ဈာန်သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-ရောက်၍၊ **(တစ်နည်း)** ဈာနံ-ဈာန်ကို၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-ပြီးစေ၍၊

ဝိဟရတိ-နေ၏။ တသ္မိံ သမယေ-ပထဝီကသဏပဌမဈာန်သို့ရောက်၍နေရာ
ထိုအခါ၌၊ ဝါ-ပထဝီကသဏပဌမဈာန်ကို ပြီးစေ၍နေရာ ထိုအခါ၌၊ ဖဿော-
သည်။ ဟောတိ-၏။ ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ။ [ဓမ္မဒွေသဝါရ၊ ဓမ္မနိဒ္ဒေသ
ဝါရတို့ကို “ပေ” ဟုဆို၍ ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်။ သင်္ဂဟဝါရ သုညတဝါရ
တို့၌လည်း အကျဉ်းမျှပြ၍ ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်ဟု မှတ်ပါ။]

ရူပပတ္တိယာ။ ။ “ရူပံ ဝုစ္စတိ ရူပဘဝေ” ဟု ဘဝဟူသော နောက်ပုဒ်အကြွ
ကြံဖို့ရန် အဋ္ဌကထာဖွင့်သောကြောင့် “ရူပ” အရ ရူပဘုံဌာနကို မယူဘဲ ရူပဝိပါက်
နာမက္ခန္ဓာကိုလည်းကောင်း၊ ရထိုက်သော ကဋတ္တာရုပ်ကိုလည်းကောင်း ယူရ၏။
ဓာတုကထာအကောက်၌ ဘဝကြီး ၉ ပါးဝယ် ရူပဘဝကို ဆိုလိုသည်။ ဥပပတ္တိယာဖြင့်
ထိုရူပဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းကို ပြသည်။ ထို့ကြောင့် ဥပပတ္တိကို “ဇာတိသဇ္ဇာတိ” ဟု
ဖွင့်သည်။

ဝိဝိဇ္ဇေဝ။ ။ “ဝိဝိဇ္ဇိတွာ ဝိနာ ဟုတွာ” အဖွင့်အတိုင်း အနက်ပေးသည်။ ဧဝသဒ္ဓါ
သည် ကာမတို့မှ ကင်းဆိတ်မှု၏ သေချာသော နိယမအနက်ကို ဟော၏။ မြန်မာလို
“သာလျှင်” ဟု ပေးကြသည်။ ဥတ္တရပဒေပိ ပန ယထာပေ၊ အာနေတွာ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ
အာနေတဗ္ဗော” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ထိုဝေကို နောက်ဝိဝိဇ္ဇပုဒ်သို့လည်း ဆောင်ယူ၍
အနက်ပေးရသည်။

ကာမေဟိ။ ။ “ဣမိနာ ပန ပဒေန၊ ပေ၊ ဝတ္ထုကာမာ ဝုတ္တာ၊ ပေ၊ ကိလေသကာမာ
ဝုတ္တာ၊ တေ သဗ္ဗေပိ သင်္ဂဟိတာ ဣဇ္ဇေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဝတ္ထုကာမ
ကိလေသကာမ နှစ်မျိုးလုံးကို ယူရသည်။ ဤသို့ ကာမနှစ်မျိုးလုံးကို ယူသောအခါ
အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိအရ၌ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏမှကြွင်းသော နီဝရဏအကုသိုလ်ကို
ယူပါ။ (တစ်နည်း) ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏသည် ကာမနာမည်ဖြင့် ရှေ့၌လည်းပါ၊ နီဝရဏ
နာမည်ဖြင့် နောက်၌လည်းပါသည်ဟု မှတ်ပါ။ [သောစ(ထိုကိလေသကာမကိုလည်း)
အကုသလပရိယာပနောပိ သမာနော၊ ပေ၊ ဝိသု ဝုတ္တာ၊ ကိလေသကာမတ္တာ ဝါ ပုရိမ
ပဒေ ဝုတ္တာ၊ အကုသလပရိယာပနတ္တာ ဒုတိယဒေ၊ (တစ်နည်း) ဧဝံ ဟိ သတိ
ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိတိ ဝတ္ထုကာမေဟိပိ ဝိဝိဇ္ဇေဝါတိ အတ္ထော ယုဇ္ဇတိကို ထောက်၍
လည်းကောင်း၊ ဝိဝိဇ္ဇ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိတိ ကိလေသကာမေဟိ၊ ပေ၊ အတ္ထော
ယုဇ္ဇတိကို ထောက်၍လည်းကောင်း ကာမေဟိအရ ဝတ္ထုကာမကို ယူ၍ အကုသလေဟိ
ဓမ္မေဟိအရ ကိလေသကာမဟူသော အကုသိုလ်ကို ယူပါ။ နိဿယ၌ကား ပဌမ
တစ်နည်းသာ ပေးထားသည်။]

အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ။ ။ “ကိလေသကာမေဟိ၊ သဗ္ဗာကုသလေဟိ ဝါ” ဟု
ဖွင့်၏။ ဤအဖွင့်အရ ကိလေသကာမသည် ကာမေဟိအရ၌လည်း ပါဝင်၊ အကုသလေဟိ
ဓမ္မေဟိအရ၌လည်း ပါဝင်၏ဟု မှတ်ပါ။ ထို့ကြောင့်ပင် သဒ္ဓတ္ထ(နိဿယအနက်)
မဟုတ်သော ပိတာဝနတ္ထကို ပြရာ၌ “သေ တာဝ နယော ကာမေဟိတိ ဧတ္ထ
ဝုတ္တကာမေသု(ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသော ကာမနှစ်မျိုးတို့တွင်) ဝတ္ထုကာမပက္ခေ” ဟုလည်း
ကောင်း၊ “ကိလေသကာမပက္ခေ ပန” ဟုလည်းကောင်း နှစ်မျိုးခွဲ၍ ပြသည်။
အကုသလေဟိ အရလည်း “အညေသမ္ပိ စ ဓမ္မာနံ အကုသလဘာဝေ ဝိဇ္ဇမာနေ၊ ပေ၊

နိဝရဏာနေဝ ဝုတ္တာနိ”နှင့်အညီ နိဝရဏအကုသိုလ်ကိုသာ ယူရသည်။ မှန်၏-
ဈာန်အင်္ဂါတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်မဟုတ်သော အဝိဇ္ဇာနိဝရဏ၊ သက္ကယဒိဋ္ဌိစသော
အကုသိုလ်တို့သည် ထိုအခါ၌ မကင်းနိုင်ပါ။

ဝိဝေကဇံ။ ။ဝိဝိတ္တိ ဝိဝေကော(ကင်းဆိတ်ခြင်း)၊ နိဝရဏဝိဂမောတိ အတ္ထော၊
ဝိဝိတ္ထော-နိဝရဏတို့မှ ကင်းဆိတ်၏။ (သုဒ္ဓကတ္ထုသာဓန)၊ ဝါ-နိဝရဏတို့သည်
ကင်းဆိတ်စေအပ်၏။ (ဟေတုကမ္မသာဓန)၊ ဣတိ ဝါ ဝိဝေကော၊ ဈာနသမ္ပယုတ္တ
ဓမ္မရာသီတိ အတ္ထော၊ တသ္မာ ဝိဝေကော(ထိုကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်)၊ တသ္မိံ ဝါ ဝိဝေကော
(ထိုကင်းဆိတ်သော=ကင်းဆိတ်စေအပ်သော ဈာနသမ္ပယုတ်တရားအစဉ်)+ဇာတံတိ
ဝိဝေကဇံ။ [ဝိဝေကသဒ္ဓဿ ဘာဝသာဓနတံ သန္တာယာဟ-တသ္မာ ဝိဝေကောတိ၊
ဝိဝေကသဒ္ဓဿ ကတ္ထုသာဓနတံ (သုဒ္ဓကတ္ထုသာဓန၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊)
ကမ္မသာဓနတံ ဝါ (ဟေတုကမ္မသာဓန၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း)သန္တာယာဟ-တသ္မိံ
ဝါ ဝိဝေကောတိ၊ ဝိဝိတ္ထောတိ ဟိ ဣမိနာ နိဝရဏေဟိ ဝိနာဘူတော (ကတ္တား)
တေဟိ ဝိဝေစိတောတိစ (ဟေတုကမ္မ) သာဓနဒ္ဓယမ္ပိ သင်္ဂဟိတမေဝါတိ၊-သာရတ္ထ။]

ပီတိသုခံ။ ။အပ္ပနာသမာဓိဿ မူလံ ဟုတွာ ဝဗ္ဗမာနာ သမာဓိသမ္ပယောဂံ
ဂတာ ဖရဏာပီတိ၊ အယံ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ အဓိပ္ပေတာ ပီတိတိ၊ ဈာန်စိတ်ဖြစ်စိုက်၌
ယှဉ်သောသုခသည် ကာယိကသုခ မဖြစ်နိုင်၊ စေတသိကသုခသာ ဖြစ်ထိုက်၏။
အယဉ္စ ပီတိ ဣဒဉ္စ သုခံ အဿ ဈာနဿ၊ အသ္မိံ ဝါ ဈာနနေ အတ္ထိတိ ဣဒံ
ဈာနံ ပီတိသုခန္တိ ဝုစ္စတိ။

အထဝါ။ ။ ပေ၊ ဝိဝေကဇံ+ပီတိသုခံ အဿ ဈာနဿ၊ အသ္မိံ ဝါ ဈာနနေ
အတ္ထိတိ ဧဝမ္ပိ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ၊ ဤနည်း၌ “ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ”ဟု တစ်ပုဒ်တည်း
ဆိုလို၏။ ဧ၌ ပဌမာဝိဘတ် မကြေသောကြောင့် အလုတ္တဗဟုဗ္ဗိဟိဟု မှတ်ပါ။

ပဌမံ။ ။ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ ပဌမံ၊ ပဌမံ ဥပ္ပန္နတိ ပဌမံ၊ ပဌမံ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗတိပိ
ပဌမံ၊ ဤသို့ သုံးနည်းဖွင့်သည်။ ဈာန်အရည်ကား ကသိုလ်းစသောအာရုံကို စူးစူးစိုက်စိုက်
ရှုတတ်သော ရူပါဝစရဈာန်တည်း။

ဥပသမ္ပဇ္ဇ။ ။ဥပဂန္တာ၊ ပါပုဏိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ (ဥပအတွက် ဈာန်အနီး
အပါးသို့ ချဉ်းကပ်ခြင်းအနက်ကို ယူမည်စိုး၍ “ပါပုဏိတွာ”ဟု ဥဇုကတ္ထကို ဖွင့်သည်။
“ဥပသမ္ပဇ္ဇ-ရောက်၍”ဟု အနက်ပေးပါ။ ဥပအတွက်+သံအတွက် အနက်သီးခြား
မရှိပါ-ဟူလို၊) ဥပသမ္ပာဒယိတွာ၊ နိပ္ပာဒေတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ (“ပြည့်စုံစေ၍”ဟု
အနက်ပေးမည်စိုးသောကြောင့် “နိပ္ပာဒေတွာ”ဟု ဥဇုကတ္ထကို ဖွင့်သည်။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-
ပြီးစေ၍”ဟု အနက်ပေးပါ-ဟူလို။)

ပထဝိကသိဏံ။ ။ပထဝိကသိုလ်းကို အာရုံပြု၍ ရအပ်သောကြောင့် အာရုံ၏
အမည်ကို အာရမဏိကဈာန်၌ တင်စားအပ်သော ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ဈာန်ကို
လည်း “ပထဝိကသိဏံ”ဟု ခေါ်နိုင်သည်။ **တစ်နည်း-**ကုန္တာပစရန္တိကဲ့သို့ အာရုံနှင့်
အာရမဏိကတို့ တကွဖြစ်သောကြောင့် သဟစရဏနည်းအားဖြင့် “ပထဝိကသိဏံ
ဈာန်”ဟု ခေါ်နိုင်သည်ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာဆို၏။ သဟစရဏနည်းသာ ဖြစ်နိုင်၏။
အာရုံက ဌာနိမဟုတ်သောကြောင့် ဌာနူပစာရကား မဖြစ်နိုင်ဟု မှတ်ပါ။ ထို့ကြောင့်
“ပထဝိကသိဏံသင်္ခါတံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ”ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။

ဒုတိယဈာန်။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ (ယောဂါ ဝစရော) ရူပပပတ္တိယာ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ၊ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ-ဝိတက် ဝိစာရတို့ ၏၊ ဝုပသမာ-ပယ်ခွာလွန်မြောက်၊ ငြိမ်းပျောက်ခြင်းကြောင့်၊ အဇ္ဈတ္တံ-မိမိ သန္တာန်၌ဖြစ်သော၊ သမ္ပသာဒနံ-ကြည်လင်စေတတ်သော၊ စေတသော-စိတ်၏၊ ဧကောဒိ ဘာဝံ-မြတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော သမာဓိကို တိုးပွားစေတတ်သော၊ ဝါ-ဝိတက် ဝိစာရ အဖော်မပါသည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော သမာဓိကို တိုးပွားစေ တတ်သော၊ **(တစ်နည်း)** ဧကောဒိဘာဝံ-မြတ်လည်းမြတ်၊ သမ္ပယုတ်တရား တို့ကိုလည်း ထကြွစေတတ်သော သမာဓိကိုတိုးပွားစေတတ်သော၊ **(တစ်နည်း)** စေတသော-စိတ်ကို၊ သမ္ပသာဒနံ-ကြည်လင်စေတတ်သော၊ ဧကောဒိဘာဝံ- သော၊ ဝါ-သော၊**(တစ်နည်း)** ဧကောဒိဘာဝံ-သော၊[ရှေ့အတိုင်း ၃ နက်ပေးပါ၊] အဝိတက္ကံ-ဝိတက်လည်းမရှိသော၊ အဝိစာရံ-ဝိစာရလည်းမရှိသော၊ သမာဓိဇ- ပဌမဈာန်သမာဓိကြောင့်ဖြစ်သော၊ ဝါ-သမ္ပယုတ္တသမာဓိကြောင့်ဖြစ်သော၊ ပီတိသုခံ-ဖရဏာပီတိ၊ စေတသိကသုခရှိသော၊ ပထဝီကသိဏံ-သော၊ ဒုတိယံ-နှစ်ကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော၊ ဝါ-နှစ်ကြိမ်မြောက်ရအပ်သော၊ ဝါ- နှစ်ကြိမ်မြောက်ဝင်စားအပ်သော၊ ဈာန် ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ တသ္မိံ သမယေ- ပထဝီကသိဏဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍နေရာ ထိုအခါ၌၊ ဝါ-ပထဝီကသိဏ ဒုတိယဈာန်ကို ပြီးစေ၍နေရာ ထိုအခါ၌၊ ဖသော ဟောတိ၊ပေ၊ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ။ [သုညတဝါရတိုင်အောင် ပေယျာလမြုပ်သည်။]

အဇ္ဈတ္တံ။ ။ဣမ နိယကဇ္ဈတ္တံ အဓိပ္ပေတံ၊ပေ၊တသ္မာ အတ္တနိ+ဇာတံ အတ္တနော သန္တာနေ နိဗ္ဗတ္တံတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

သမ္ပသာဒနံ။ ။သမ္ပသာဒနံ ဝုစ္စတိ သဒ္ဓါ-သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ကြည်လင်စေ တတ်သောကြောင့် သဒ္ဓါကို “သမ္ပသာဒနံ”ဟု ဆိုအပ်၏၊ သမ္ပသာဒနယောဂတော ဈာန်မှ သမ္ပသာဒနံ-သမ္ပသာဒနသဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့် ဈာန်လည်း“သမ္ပသာဒနံ” မည်၏၊ [အနက်ပေးသောအခါ သဒ္ဓါရအောင်သာ ပေးပါ၊ ဈာန်ကိုကား ဝုဏ္ဏပစာရ အားဖြင့် သမ္ပသာဒနဟု ခေါ်ရပါသည်-ဟူလို။]

တစ်နည်း။ ။ယသ္မာ ဝါ တံ ဈာန် သမ္ပသာဒနသမန္နာဂတတ္တာ ဝိတက္ကဝိစာရ ကောဘဝူပသမနေန စ စေတော သမ္ပသာဒယတိ၊ တသ္မာပိ သမ္ပသာဒနန္တိ ဝုတ္တံ၊ ဣမသ္မိံ စ အတ္တဝိကပ္ပေ သမ္ပသာဒနံ စေတသောတိ ဧဝံ ပဒသမ္ပန္နော ဝေဒိတဗ္ဗော။ [ဤဒုတိယနည်း၌ စေတသောပုဒ်ကို သမ္ပသာဒနံနှင့်တွဲ၍ အနက်ပေးရ၏၊ ရှေ့နည်း၌ ကား စေတသောပုဒ်ကို ဧကောဒိဘာဝံနှင့်တွဲ၍ အနက်ပေးရသည်။]

ဧကောဒိဘာဝံ။ ။“ဧက+ဥဒိ”ဟု ခွဲ၍ “ဧကော+ဥဒေတိတိ ဧကောဒိ”ဟု ပြု၊ အဂ္ဂေါ သေဋ္ဌော ဟုတွာ ဥဒေတိတိ အတ္ထော၊ ဤနည်း၌ ဧကသဒ္ဓါသည် သေဋ္ဌ အနက်ဟော၊ဧကော အသဟာယော ဟုတွာတိပိ ဝတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဤနည်း၌ ဧကသဒ္ဓါသည် အသဟာယအနက်ဟော၊ အထဝါ-သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ ဥဒါယတိတိ ဥဒိ၊ ဥဋ္ဌာပေတိတိ

တတိယဈာန်။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ(ယောဂါ ဝစရော) ရူပပပတ္တိယာ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ၊ ပီတိယာ-ပီတိကို၊ ဝိရာဂါ စ-စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊(ပီတိယာ-ပီတိ၏၊ ဂူပသမာ စ-ပယ်ခွာလွန်မြောက်၊ ငြိမ်းပျောက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊) (တစ်နည်း၊ ပီတိယာ-ကို၊ ဝိရာဂါ စ-လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိတက္ကဝိစာရာန-ဝိတက် ဝိစာရတို့၏၊ ဂူပသမာ စ-ပယ်ခွာလွန်မြောက်၊ ငြိမ်းပျောက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊) ဥပေက္ခကော-အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သည်၊(ဟုတွာ) စ-ဖြစ်၍လည်း၊ ဝိဟရတိ-နေနိုင်၏၊ သတော စ-သုခ ပီတိ၊ မကပ်ငြိအောင်၊ သတိမပြတ်၊ အောက်မေ့တတ်သည်လည်းကောင်း၊ သမ္ပဇာနောစ-သုခပီတိ၊ မကပ်ငြိအောင်၊ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိတတ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ-၏၊) သုခဉ္စ-စေတသိကသုခကိုလည်း၊ ဝါ-ကာယိကသုခ၊စေတသိကသုခကိုလည်း၊ ကာယေန-နာမကာယဖြင့်၊ ပဋိသံဝေဒေတိ-ခံစား၏ ။

ယံ(ဈာန်)-အကြင် တတိယဈာန်ကြောင့်၊ တံ(တတိယဈာန်သမင်္ဂီပုဂ္ဂလံ)-ထို တတိယဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အရိယာ-ဘုရားပစ္စေကာ၊ အရိယာအပေါင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့သည်၊ အာစိက္ခန္တိ-ပြောဆိုညွှန်ပြ၊ ချီးမွမ်းတော်မူကြကုန်၏၊ (ကိ- အဘယ်သို့လျှင်၊ အာစိက္ခန္တိ- န်သနည်း၊ အယံ- ဤတတိယဈာန်သမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ဥပေက္ခကော-သုခမြားမြောက်၊ ထိပ်ဆုံးရောက်သည့်၊ တတိယဈာန်သုခကိုသော်မှ၊ မငြိမကပ်၊ လစ်လျူရှုတတ်ပါပေစွ၊ သတိမာ-တစ်ဖန်ပီတိ၊ မဖြစ်ဘိအောင်၊ သတိရှိပါပေစွ၊ သုခဝိဟာရီ-တတိယဈာန်ငွေ့၊ သုခတွေ့၍၊ ချမ်းမြေ့သာယာ၊ နေလေ့ရှိပါပေစွ၊ ဣတိ-သို့၊ (အာစိက္ခန္တိ-န်၏၊) ပထဝီကသိဏံ-သော၊ တတိယံ-သုံးကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော၊ ဝါ-သုံးကြိမ်မြောက်ရအပ်သော၊ ဝါ-သုံးကြိမ်မြောက် ဝင်စားအပ်သော၊ (တံ)ဈာန်-သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-၍၊ **(တစ်နည်း)** တံ ဈာန်-ကို၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-၍၊ ဝိဟရတိ-နေ၏၊ တသ္မိံ သမယေ-ပထဝီကသိဏံ၊ တတိယဈာန်သို့ ရောက်၍နေရာထိုအခါ၌၊ ဝါ-ပထဝီကသိဏံ၊ တတိယဈာန်ကို ပြီးစေ၍နေရာ ထိုအခါ၌၊ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ [“ယံ ဈာန်”ဟု ယံသဒ္ဒါ ရှိသောကြောင့် “တံဈာန်”ဟု တံသဒ္ဒါထည့်၍ အနက်ပေးရသည်။]

အတ္ထော၊ သေဋ္ဌဋ္ဌေန ဧကော စ+သော+ဥဒိစာတိ ဧကောဒိ၊ ဤသို့ ဧကောဒိအတွက် သုံးအနက် ဖွင့်ထားသည်၊ ဣတိ ဣမံ ဧကောဒိ+ဘာဝေတိ ဝဓေတိတိ ဣဒံ ဒုတိယဈာန် ဧကောဒိဘာဝံ။

သမာဓိဇံ။ ။ပဋ္ဌမဈာန်သမာဓိတော၊ သမ္ပယုတ္တသမာဓိတော ဝါ+ဇာတံတိ အတ္ထော။ [သမာဓိအရ ပဋ္ဌမဈာန်၌ရှိသော သမာဓိကိုလည်းကောင်း၊ ဒုတိယဈာန်၌ရှိသော သမာဓိကိုလည်းကောင်း နှစ်မျိုးပြသည်။

ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ။ ။ဝိရာဂေါ နာမ ဝုတ္တပ္ပကာရာယ ပီတိယာ ဇီဂုစ္ဆနံ ဝါ သမတိက္ကမော ဝါ၊ ဥဘိန္တံ ပန အန္တရာ စ သဒ္ဓေါ သမ္ဗိဏ္ဏနတ္ထော၊ သော ဝုပသမံ ဝါ သမ္ဗိဏ္ဏေတိ ဝိတက္ကဝိစာရဝုပသမံ ဝါ၊ တတ္ထ ယဒါ ဝုပသမမေဝ သမ္ဗိဏ္ဏေတိ၊ တဒါ ပီတိယာ ဝိရာဂါ စ၊ ကိဉ္စ ဘိယျော ဝုပသမာစာတိ ဧဝံ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဣမိဿာ စ ယောဇနာယ ဝိရာဂေါ ဇီဂုစ္ဆနတ္ထော ဟောတိ၊ ပေ၊ ဣမိဿာ စ ယောဇနာယ ဝိရာဂေါ သမတိက္ကမနတ္ထော ဟောတိ၊ ပေ၊ တသ္မာ ပီတိယာ စ သမတိက္ကမာ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ စ ဝုပသမာတိ အယမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ။ ။တာယ ဝိသဒါယ ဝိပုလာယ တာမဂတာယ သမန္နာ ဂတတ္တာ တတိယဇ္ဈာနသမ္ပင်္ဂိ ဥပေက္ခကောတိ ဝုစ္စတိ၊ ဤသို့သမန္နာဂတတ္တာနှင့်ဖွင့်သော ကြောင့် အဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်ဟု ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ၌ရေးခဲ့သော်လည်း “ဥပေက္ခ တိတိ ဥပေက္ခကော”ဟု ကတ္ထုသုတ်ပြုမှ အဘော်ကျမည်။ [ဥပ+ဣက္ခ+ဣပစ္စည်း၊ ဤဥပေက္ခာ၏ တရားကိုယ်မှာ ဝေဒနာမဟုတ်၊ တတြမဇ္ဈတ္တတာစေတသိက်တည်း။]

သတော စ သမ္ပဇာနော။ ။သရတိတိ သတော၊ (သရ+တပစ္စည်း)၊ သမ္ပဇာနာ တိတိ သမ္ပဇာနော၊ (သံ+ပ+ညဇာတ်+နာပစ္စည်း+အပစ္စည်း)၊ ဤသို့ အဋ္ဌကထာ၌ ကတ္ထုသာနေကို တိုက်ရိုက်ပြသည်။ [“သမ္ပဇာနန္တ”ဟု ရှိရာ၌ ကိယာဒိ နာပစ္စည်းနောင် အန္တပစ္စည်းသက်ရသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း ကိယာဒိ နာပစ္စည်းနောင် အပစ္စည်းဟုမှတ်ပါ။]

မှတ်ချက်။ ။“ဥပေက္ခကော (ဟုတွာ) စ သတော (ဟုတွာ) စ သမ္ပဇာနော (ဟုတွာ) စ ဝိဟရတိ”ဟု ရေးက အနက်ပေးကြ၏၊ သို့သော် အဋ္ဌကထာ၌ “ဥပေက္ခကောစ ဝိဟရတိတိ”ဟုလည်းကောင်း၊ “သတောစ သမ္ပဇာနောတိ”ဟုလည်း ကောင်း သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗခွဲ၍ တည်ပြီးလျှင် အနက်ကိုလည်း ဝိဟရတိသို့ ပြန်၍လှည့်ဖို့ရန် မဖွင့်သောကြောင့် ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိကို တစ်ဝါကျ၊ သတော စ သမ္ပဇာနောကို တစ်ဝါကျဟု နှစ်ဝါကျခွဲ၍ အနက်ပေးလိုက်ပါသည်။

သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ။ ။ဧဝံ သန္တေပိ ယသ္မာ နာမကာယေန သမ္ပယုတ္တံ သုခံ၊ [ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ “ကာယေန”အရ နာမကာယ (သုခဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်၊ စေတသိက်နာမ်အပေါင်း)ဟု သိသာ၏၊ သုခအရလည်း စိတ်နှင့် ယှဉ်သော စေတသိကသုခဟု သိသာသည်။] ယံ ဝါ တံ နာမကာယသမ္ပယုတ္တံ သုခံ၊ တံ သမုဋ္ဌာနေနဿ ယသ္မာ အတိပဏီတေန ရူပေန (စိတ္တဇရုပ်သည်) ရူပ ကာယော ဖုဇ္ဈော (တစ်ကိုယ်လုံးကို ဖြန့်အပ်၏၊) ယဿ ဖုဋ္ဌတ္တာ ဈာနာ ဝုဋ္ဌိတောပိ သုခံ ပဋိသံဝေဒေယျ၊ [ဤအဖွင့်၌ ပဏီတစိတ္တဇရုပ်တွေ တစ်ကိုယ်လုံး ပျံ့နေသော ကြောင့် မဟာဘုတ်ချင်း ထိမှုဟူသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဖြစ်၏၊ ထိုဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို (ဈာန်မှ ထသောအခါ) နာမကာယဖြင့် ခံစားမှုဟူသော ကာယိကသုခလည်း ဖြစ်စရာရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် သုခအရ ကာယိကသုခ၊ စေတသိကသုခ နှစ်မျိုးလုံးကို နာမကာယဖြင့် ခံစားနိုင်သည်ဟု မှတ်ပါ၊ ရုပ်ခန္ဓာဟူသော ရူပကာယကား ခံစားတတ်သောသတ္တိ မရှိ။]

ယံ တံ၊ ပေ၊ သုခဝိဟာရီ။ ။ယံ ဈာနဟေတု ယံ ဈာနကာရဏာ တံ တတိယဇ္ဈာန သမ္ပင်္ဂိပုဂ္ဂလံ ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ အာစိက္ခန္တိ ဒေသန္တိ (ညွှန်ပြကြ) ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ၊ ပေ၊ ပသံသန္တိတိ အဓိပ္ပာယော၊ ကိန္တိ၊ ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီတိ

စတုတ္ထဈာန်။ ။ကတမေ၊ပေ၊မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ၊ ပုဗ္ဗေဝ-စတုတ္ထဈာန်ကို မရမီ လေးပါးသောဈာန်တို့၏ ဥပစာရဈာန်ခဏ၌ပင်၊ သုခဿ-ကာယိသုခ ကို၊ ပဟာနာ စ-ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဿ-ကာယိကဒုက္ခကို၊ ပဟာနာ စ-လည်းကောင်း၊ သောမနဿဒေါမနဿာနံ-သောမနဿ၊ ဒေါမနဿတို့၏၊(စေတသိကသုခ၊ စေတသိကဒုက္ခတို့၏၊) အတ္ထင်္ဂမာ- ချုပ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဒုက္ခမသုခံ-ဒုက္ခလည်းမဟုတ်၊ သုခလည်း မဟုတ်သော၊ ဝါ-ဒုက္ခလည်း မရှိ၊ သုခလည်း မရှိသော၊ ဥပေက္ခာသတိ ပါရှိသုဒ္ဓိ-တတြမဇ္ဈတ္တပေက္ခာသည် ဖြစ်စေအပ်သောသတိ၏ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော၊ ပထဝီကသိဏံ-သော၊ စတုတ္ထ-လေးကြိမ်မြောက်ဖြစ် သော၊ ဝါ-လေးကြိမ်မြောက် ရအပ်သော၊ ဝါ-လေးကြိမ်မြောက် ဝင်စားအပ် သော၊ ဈာနံ-သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-ရောက်၍၊ **(တစ်နည်း)** ဈာနံ-ကို၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ- ပြီးစေ၍၊ ဝိဟရတိ-၏၊ တသ္မိံ သမယေ-ပထဝီကသိဏစတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍နေရာ ထိုအခါ၌၊ ဝါ-ပထဝီကသိဏစတုတ္ထဈာန်ကို ပြီးစေ၍နေရာ ထိုအခါ၌၊ ဖဿော ဟောတိ၊ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ။

ဧဝမေတ္ထ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ပေ၊ အယံ ဟိ ယသ္မာ အတိမရုရသုခေ သုခပါရမိပ္ပတ္တေပိ (သုခတို့တွင် ထိပ်တန်းအရောက်ဆုံးလည်းဖြစ်သော) တတိယဇ္ဈာနေ ဥပေက္ခကော၊ န တတ္ထ သုခါဘိသင်္ကေန အာကမီယတိ (သုခ၌ ကပ်ငြိသောတဏှာ သည် မဆွဲငင်အပ်၊) ယထာ စ ပီတိ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ ဥပဋ္ဌိတဿတိတာယ သတိမာ၊ ယသ္မာ စ အရိယကန္တအရိယဇနသေဝိတမေဝ အသံကိလိဋ္ဌသုခံ နာမကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ၊ တသ္မာ ပသံသာရဟော။

ပုဗ္ဗေဝ။ ။ပုဗ္ဗေ ဝါတိ တဉ္စ ခေါ ပုဗ္ဗေဝ၊ န စတုတ္ထဈာနက္ခဏေ၊ပေ၊ကဒါ ပန နေသံ ပဟာနံ ဟောတိ၊ စတုန္တံ ဈာနာနံ ဥပစာရက္ခဏေ၊ သောမနဿံ ဟိ စတုတ္ထဈာနဿ ဥပစာရက္ခဏေ၊ ဒုက္ခဒေါမနဿသုခါနိ ပဌမဒုတိယတတိယဇ္ဈာနံ ဥပစာရက္ခဏေသု။

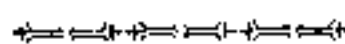
အဒုက္ခမသုခံ။ ။ပဌမအနက်၌ “ဒုက္ခလည်း မဟုတ်၊ သုခလည်း မဟုတ်”လျှင် ဥပေက္ခာဝေဒနာသာ ရသေး၏၊ ထို့ကြောင့် ဈာနံနှင့် အရတူအောင် ဧကဒေသုပစာရ ဟု ကြံပါ၊ ဒုတိယအနက်၌ကား “နတ္ထိ ဒုက္ခံ ယဿ”ဟု ဗဟုဗွိဟိပြု၍ ဈာန်ကို အရကောက်ပါ၊ အသုခံလည်း နည်းတူ။

ဥပေက္ခာသတိပရိသုဒ္ဓိ။ ။ဥပေက္ခာယ+ဇနိတသတိပါရိသုဒ္ဓိ၊ ဣမသ္မိံ ဈာနေသု ပရိသုဒ္ဓါ သတိ၊ ယာ စ တဿာ သတိယာ ပါရိသုဒ္ဓိ၊ သာ ဥပေက္ခာယ ကတာ၊ န အညေန၊ တသ္မာ ဧတံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိတိ ဝုဇ္ဇတိ။

စတုတ္ထနည်းပြီး၏။

☞ **ပဉ္စကနည်း။** ။ဤနည်း၌ ပဌမဈာန်သည် စတုက္ကနည်းပဌမဈာန်နှင့် အားလုံးတူ၏။ ဒုတိယဈာန်၌ “အဝိတက္ကအဝိစာရံ” နေရာဝယ် “အဝိတက္ကံ ဝိစာရမတ္တံ” ဟု ထူးခြား၏။ [“အဝိတက္ကံ-ဝိတက်မရှိသော၊ ဝိစာရမတ္တံ-ဝိစာရ မျှသာရှိသော” ဟု အနက်ပေးပါ။] ဤ၌ တတိယဈာန်သည် စတုက္ကနည်းဝယ် ဒုတိယဈာန်နှင့် အားလုံးတူ၏။ ဤ၌ စတုတ္ထဈာန်သည် စတုက္ကနည်းလာ တတိယဈာန်နှင့်တူ၏။ ဤ၌ ပဉ္စမဈာန်သည် စတုက္ကနည်းလာ စတုတ္ထဈာန် နှင့် အားလုံးတူပြီ။ ... ပဉ္စကနယော-ပဉ္စကနည်းသည်။ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

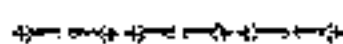
ပဋိပဒါစတုက္က။ ။ပြအပ်ခဲ့သော စတုက္က, ပဉ္စက နည်းနှစ်ပါးအရ ဈာန် ၉ ပါးကို (၁) ဒုက္ခပဋိပဒါဒန္တာဘိညာ, (၂) ဒုက္ခပဋိပဒါခိပ္ပာဘိညာ, (၃) သုခပဋိပဒါဒန္တာဘိညာ, (၄) သုခပဋိပဒါခိပ္ပာဘိညာ ဤ ၄ ပါးဖြင့် မြောက်ပွား၍ ဟောတော်မူအပ်သောဈာန်များကို “ပဋိပဒါစတုက္ကဈာန်” ဟု ခေါ်၏။ ထိုဈာန်သည် စတုက္ကနည်း ၁၆, ပဉ္စကနည်း ၂၀ အားဖြင့် ၃၆ ပါး ရှိ၏။

နိဿယ။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ(ယောဂါဝစရော)၊ ပေ၊ ပီတိသုခံ-သော၊ ဒုက္ခပဋိပဒံ-ခဲယဉ်းသောအကျင့်ရှိသော၊ ဒန္တာဘိညံ-နံ့နွေးလေးလံသော အထူးဉာဏ်ရှိသော၊ ပထဝီကသိဏံ-သော၊ ပဌမံ-သော၊ ဈာန် ဥပသမ္ပန္န ဝိဟရတိ၊ ပေ၊ နောက်ဈာန်၌ “ဒုက္ခပဋိပဒံ-သော၊ ခိပ္ပာဘိညံ-လျင်မြန်သော အထူးဉာဏ်ရှိသော” ဟုပေး၊ ပေ၊ နောက်ဈာန်၌ “သုခပဋိပဒံ-လွယ်ကူသောအကျင့်ရှိသော၊ ဒန္တာဘိညံ-သော” ဟုပေး၊ ပေ၊ နောက်ဈာန်၌ “သုခပဋိပဒံ-သော၊ ခိပ္ပာဘိညံ-သော၊ ပထဝီကသိဏံ၊ ပေ၊ ဝိဟရတိ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ” ။ [ပဌမဈာန်၌ လေးမျိုးပြားသကဲ့သို့ ဒုတိယဈာန် စသည်၌ လည်း လေးမျိုးစီပြားသည်။]

ဒုက္ခပဋိပဒံ။ ။ဒုက္ခာ+ပဋိပဒါ အဿ(ဈာနဿာ)တိ ဒုက္ခပဋိပဒံ၊ ဒန္တာ+အဘိညာ (ထူးသောဉာဏ်) ယဿာတိ ဒန္တာဘိညံ၊ ဣတိ ဒုက္ခပဋိပဒန္တိ ဝါ ဒန္တာဘိညံတိ ဝါ ပထဝီကသိဏံတိ ဝါ တိဏိပိ ဈာနသောဝ နာမာနိ။

ဒုက္ခ, သုခ, အဘိညာ။ ။သာ ပနေသာ ပဋိပဒါ ဧကစ္စဿ ဒုက္ခာ ဟောတိ၊ ပေ ကိစ္ဆာ အသုခသေဝနာတိ အတ္ထော၊ ဤအဖွင့်ကိုထောက်၍ “ဒုက္ခာ-ခဲယဉ်းသော ပဋိပဒါ-အကျင့်” ဟု ပေးရသည်။ သုခေန အကိလမန္တော ဝိက္ခမ္ဘေတိ၊ တဿ သုခါ ဟောတိ၊ ဤအဖွင့်ကိုထောက်၍ “သုခ၊ လွယ်ကူသော” ဟု ပေးရသည်။ “အဘိ (ဝိသေသတော)+ဇာနာတိတိ အဘိညာ” ဟူသော ဝိဂြိုဟ်အရ ထူးသောဉာဏ်= အထူးသိသောဉာဏ်ကို “အဘိညာ” ဟု ခေါ်သည်။

ပဋိပဒါစတုက္ကပြီး၏။

အာရမဏစတုတ္ထ။ ။ပြအပ်ခဲ့သော ဈာန် ၉ ပါးကို (၁) ပရိတ္တံ ပရိတ္တာရမဏံ, (၂) ပရိတ္တံ အပ္ပမာဏာရမဏံ, (၃) အပ္ပမာဏံ ပရိတ္တာရမဏံ, (၄) အပ္ပမာဏံ အပ္ပမာဏာရမဏံ, ဤ ၄ ပါးဖြင့် မြောက်ပွား၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဈာန်များကို “အာရမဏစတုတ္ထဈာန်” ဟု ခေါ်သည်။ ၃၆ ပါးပင် အပြားရှိ၏။

နိဿယ။ ။ကတဓမ္မ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ (ယောဂါဝစရော) ၊ပေ၊ ပီတိသုခံ-သော၊ ပရိတ္တံ-နည်းသောအာနုဘော်ရှိသော၊ ပရိတ္တာရမဏံ-ကျဉ်းငယ်သောအာရုံရှိသော၊ ပထဝီကသိဏံ-သော၊ပေ၊ပရိတ္တံ-သော၊ အပ္ပမာဏာရမဏံ-တိုးပွားသော(ပမာဏ)အတိုင်းအရှည်ရှိသော အာရုံရှိသော၊ ၊ပေ၊ အပ္ပမာဏံ-တိုးပွားသော(အာနုဘော်)အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ အပ္ပမာဏာရမဏံ-တိုးပွားသော(ပမာဏ)အတိုင်းအရှည်ရှိသောအာရုံရှိသော၊ ၊ပေ၊ ဣဓမ္မ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ [ပဌမဈာန်၌ ၄ မျိုးပြားသကဲ့သို့ အထက် ဈာန်များလည်း ၄ မျိုးစီ ပြားသည်။]

အာရမဏပဋိပဒါမိဿက။ ။ပြအပ်ခဲ့သော အာရုံ ၄ ပါးနှင့် ပဋိပဒါ ၄ ပါးကို ရော၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဈာန်များကို “အာရမဏပဋိပဒါမိဿကဈာန်” ဟု ခေါ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပဋိပဒါ ၄ ပါးကို မူတည်၍ အာရုံ ၄ ပါးဖြင့် မြောက်လျှင် ပဌမဈာန်၌ ၁၆ ပါးသော ဟောဝံဟောနည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤဒေသနာကို “သောဠသက္ခတ္တကနယ” ဟု ခေါ်သည်။

ပရိတ္တံ ပရိတ္တာရမဏံ။ ။ယံ အပ္ပဂုဏံ ဟောတိ၊ ဥပရိဇ္ဈာနဿ ပစ္စယော ဘဝိတုံ န သက္ကောတိ၊ ဣဒံ ပရိတ္တံ နာမ (အထက်ဈာန်အား ကျေးဇူးပြုနိုင်လောက်အောင် မပွားစေအပ်သောကြောင့် နည်းသောအာနုဘော်ရှိသော ဈာန်သည် ပရိတ္တဈာန်မည်၏၊) ယံ ပန အဝဓိတေ သုပ္ပမတ္တေ ဝါ သရာဝမတ္တေ ဝါ အာရမဏေ ပဝတ္တံ၊ တံ ပရိတ္တံ+အာရမဏံ အဿာတိ ပရိတ္တာရမဏံ-ကျဉ်းငယ်သောအာရုံရှိသောဈာန်။

အပ္ပမာဏံ အပ္ပမာဏာရမဏံ။ ။ယံ ပဂုဏံ သုဘာဝိတံ၊ ဥပရိဇ္ဈာနဿ ပစ္စယော ဘဝိတုံ သက္ကောတိ၊ ဣဒံ အပ္ပမာဏံနာမ(တိုးပွားသောအာနုဘော်ပမာဏရှိသောဈာန် မည်၏၊ အ,သဒ္ဒါသည် ဝဓိတအနက်ဟော၊) ယံ ဝိပုလေ အာရမဏေ ပဝတ္တံ၊ တံ ဝုဓိပ္ပမာဏတ္တာ အပ္ပမာဏံ(တိုးပွားသော ပမာဏအတိုင်းအရှည်ရှိသော အာရုံရှိသော ဈာန်မည်၏၊) [အပ္ပမာဏံ၌ “ပမာဏ” ဟူသည် တိုးပွားသောအာနုဘော်ပမာဏတည်း၊ အပ္ပမာဏာရမဏံ၌ “ပမာဏ” ဟူသည် အာရုံ၏ တိုးပွားကြီးမားသော ပမာဏတည်း။]

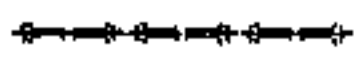
ကသိုဏ်းရှစ်ပါး။ ။ဤပြအပ်ပြီးသော ပါဠိတော်များသည် ပထဝီကသိုဏ်းကို အာရုံပြုသောဈာန်ကို ပြသောပါဠိတော်များတည်း၊ အာပေါစသော ကသိုဏ်းတို့၌လည်း ဤအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်၊ ဤ ပါဠိတော်၌ ကသိုဏ်း ၈ ပါးသာ လာ၏၊ အာကာသ

ဟောတော်မူပုံ။ ။“ဒုက္ခပဋိပဒံ ဒန္တာဘိညံ ပရိတ္တံ ပရတ္တာရမဏာ ပထဝီ ကသိဏံ”စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်ကြည့်၍ သိပါ။ အနက်ပေးပုံလည်း ရှေးအတိုင်း တည်း။

အဘိဘာယတနဈာန်

ပရိတ္တအဘိဘာယတန။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ (ယောဂါဝစရော)ရူပပပတ္တိယာ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ-ဖြစ်စေ၏။ အဇ္ဈတ္တံ-မိမိ သန္တာန်၌၊ အရူပသည်-ကသိုဏ်းရုပ်၌ဖြစ်သော ပရိကမ်သညာရှိသူမဟုတ် သည်။ (ဟုတ္တာ-၍၊) ဗဟိဒ္ဓါ-အပသန္တာန်၌၊ ပရိတ္တာနိ-ကျဉ်းငယ်ကုန်သော၊ ရူပါနိ-ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို၊ [ကသိုဏ်း ၈ ပါးရှိသောကြောင့် “ရူပါနိ”ဟု ဗဟုဝစ်ဆိုသည်၊] ပဿတိ-ရှု၏၊ တာနိ-ထိုကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို၊ အဘိဘုယျ- လွှမ်းမိုး၍၊ (သမာပဇ္ဇတိ-ကောင်းစွာရောက်၏၊ ဝါ-ဈာန်ရ၏၊) ဇာနမိ- ငါသိ၏၊ ပဿာမိ-ငါမြင်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်းမှုအဘောဂဖြစ်၏၊ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္ဆေ၊ ပေ၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ [ဒုတိယ ဈာန်မှစ၍ စတုတ္ထနည်း၊ ပဉ္စကနည်းကုန်အောင် ဤအတိုင်းသာတည်း။]

ကသိုဏ်းနှင့် အာလောကကသိုဏ်းမပါ၊ အာကာသကသိုဏ်းကို ဟောတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ ရှုပါ။ အာလောကကသိုဏ်းကိုကား အရောင်အလင်းချင်း တူသောကြောင့် တိုက်ရိုက်ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော ဩဒါတကသိုဏ်း၌ သွင်းယူကြ ၏။ [ဩဒါတကသိဏေ ပန အာလောကကသိဏံ၊ အာကာသကသိဏေ စ(ပဌမာရူပ ဝိညာဉ်၏အာရုံဖြစ်သော ကသိဏုဏ္ဍဋ္ဌိမာကာသဟု ခေါ်အပ်သော အာကာသကသိုဏ်း ၌လည်း) ပရိစ္ဆိန္နာကာသကသိဏံ အန္တောဂမံ ကတ္တာ ဒေသနာ ကတာ၊-ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၊ သေသကသိဏကထာအဖွင့်။]

အဘိဘာယတန။ ။[အဘိဘု+အာယတန၊] ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဉာဏ်ထက်၏၊ ကသိုဏ်းအာရုံက ကျဉ်းငယ်သောပရိတ္တ ဖြစ်၏။ (ဝမ်းမီးကောင်းနေသူသည် ထမင်း တစ်ခွန်းတစ်ယောင်းမလောက်ကို မစားလောက်ဟု ယူဆသကဲ့သို့) “ဤပရိတ္တအာရုံ၌ စိတ်တည်ငြိမ်စွာ သမာဓိရအောင်ပြုဖို့ ငါ့မှာ ဝန်မလေး”ဟု ယူဆ၍ အာရုံကို လွှမ်းမိုး ကာ ဈာန်ရ၏၊ ကသိုဏ်းအာရုံက တိုးပွားသောအပ္ပမာဏဖြစ်လျှင်လည်း ဉာဏ်က ထက်မြက်လှသောကြောင့်(အစားကြီးသူသည် ထမင်းတစ်ပွဲစာကို များသည်ဟု မထင် သကဲ့သို့ ထိုကျယ်ဝန်းသော အပ္ပမာဏအာရုံကိုလည်း “ဤအာရုံ၌ စိတ် တည်ကြည်ဖို့ ရန် ငါ့မှာ တာဝန်မလေးပါ”ဟု ယူဆ၍ အာရုံကို လွှမ်းမိုးကာ ဈာန်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ဈာန်ကို “အဘိဘာယတနဈာန်”ဟုခေါ်သည်၊ ဝစနတ္ထကို ဋီကာ၌ကြည့်ပါ။

ဇာနာမိ ပဿာမိ။ ။ဤစကားသည် ထို ဈာန်ရသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ပုဗ္ဗဘောဂ (ရှေးအဖို့၌ နှလုံးသွင်းမှုကို ပြသောစကားတည်း။) ထို့ကြောင့် “ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်းမှု အဘောဂဖြစ်၏”ဟု အနက်ပေးပါသည်။

ပဋိပဒါစတုတ္ထ။ ။ဒုက္ခပုဋိပဒါ စသော ပဋိပဒါ ၄ ပါးသွင်း၍လည်း ဤနည်း အတိုင်း ဈာန် ၉ ပါး ဖြစ်ပြန်၏။

အာရမဏဒုက။ ။အာရုံ၌ကား “ပရိတ္တာနိ”ဟု မူတည်ခဲ့သောကြောင့် “ပရိတ္တံ ပရိတ္တာရမဏံ၊ အပ္ပမာဏံ ပရိတ္တာရမဏံ”ဟု ဈာန်တစ်ပါးလျှင် အာရုံ ၂ ပါးသာရ၏။ အနက်ပေးပုံမှာ ရှေ့အတိုင်းပင်တည်း။

အဋ္ဌက္ခတ္တုကံ။ ။ပဋိပဒါ ၄ ပါးကို မူတည်လျက် အာရုံ ၂ ပါးဖြင့် မြှောက်ပွား၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဈာန် ၈ ပါးအပေါင်းကို “အဋ္ဌက္ခတ္တုကဈာန်”ဟုခေါ်၏။ “အဋ္ဌက္ခတ္တုကံ-ရှစ်ကြိမ်ရှိသောဈာန်အပေါင်းသည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ”ဟု ပေးပါ။

သုဝဏ္ဏ ဒုဗ္ဗဏ္ဏ။ ။ဤနည်း၌ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ-ကောင်းသောအဆင်းရှိကုန်၊ မကောင်းသောအဆင်းရှိကုန်သော”ဟူသော ပုဒ်သာပို၏။ ဤအဘိဘာယတန၌ ပါဠိတော်ဝယ် သုဒ္ဓိကနဝက(ပဋိပဒါ စသည်တို့နှင့်မရောသော ဈာန် ၉ ပါးသာ) စာအုပ်တို့၌ တိုက်ရိုက်လာ၏။ သို့သော် “ဝေမေတ္တ ဧကေကသ္မိ အဘိဘာယတနေ ဧကော သုဒ္ဓိကနဝကော၊ စတ္တာရော ပဋိပဒါနဝကော၊ ဒွေ အာရမဏနဝကော၊ အာရမဏပဋိပဒါမိဿကော အဋ္ဌနဝကာတိ ပန္နရသနဝကာတိ”ဟု ဆိုသောကြောင့် ပဋိပဒါနဝကစသည်တို့ကိုလည်း ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်ဟု မှတ်ပါ။ ထိုတွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော အဋ္ဌက္ခတ္တုက၌ “ယသ္မိ သမယေ ရူပပပတ္တိယာ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ၊ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ၊ တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမိတိ ဝိဝိဇ္ဇေဝ၊ပေ၊ပဌမံ ဈာန် ဥပသမ္ပန္တ ဝိဟရတိ ဒုက္ခပုဒ် ဒန္တာဘိညံ ပရိတ္တံ ပရိတ္တာရမဏံ၊ တသ္မိ သမယေ၊ပေ၊ကုသလာ”ဟု ပေယျာလကို ဖော်ပါ။ ပဋိပဒါ ၄ ပါးကို မူတည်၊ အာရုံ ၂ ပါးဖြင့် မြှောက်၍ အဋ္ဌက္ခတ္တုကဈာန် ဖြစ်သည်။ “အဋ္ဌက္ခတ္တုကံ-သော၊ ဣဒံမိ-ဤဈာန်အပေါင်းသည်လည်း၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

အပ္ပမာဏအဘိဘာယတန။ ။“ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ (တိုးပွား သောပမာဏအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊) တာနိ အဘိဘုယျ”စသည်ဖြင့် “ပရိတ္တာနိ” နေရာဝယ်“အပ္ပမာဏာနိ”ဟု လဲလှယ်ရခြင်းသာ ထူး၏။ ဤအပ္ပမာဏအဘိဘာယတန ၌လည်း ပရိတ္တအဘိဘာယတနကဲ့သို့ ပန္နရသနဝကပင်တည်း။ အာရမဏဒုက၌ “ပရိတ္တံ အပ္ပမာဏာရမဏံ၊ အပ္ပမာဏံ အပ္ပမာဏာရမဏံ”ဟု ဒုကဖြစ်ပုံကို သိပါ။ အပ္ပမာဏအာရုံဖြစ်သောကြောင့် “ပရိတ္တာရမဏ”ဟု မပါရတော့။

အဘိဘာယတန ၄ ပါး။ ။အဋ္ဌကထာ၌ “စတုသုပိ အဘိဘာယတနေသု”ဟု ဆိုသောကြောင့် ဤတိုင်အောင် အဘိဘာယတန ၄ ပါးကို ပြပြီးဟု သိပါ။ ၄ ပါးကား- “ပရိတ္တာနိ တာနိ အဘိဘုယျ”ဟု ပရိတ္တာနိသဒ္ဓါပါသော အဘိဘာယတန ၁, ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ ဟု ပါသော ပရိတ္တသုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏအဘိဘာယတန ၁, အပ္ပမာဏာနိ ဟု ပါသော အဘိဘာယတန ၁, အပ္ပမာဏာနိသုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ ဟုပါသော အဘိ ဘာယတန ၁, ဤ ၄ ပါးတည်း။

ပဉ္စမအဘိဘာယတန စသည်။ ။ရှေ့၌ အဘိဘာယတန ၄ ပါးကို ပြခဲ့ပြီ၊ နိလာနိ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော နိလအဘိဘာယတနဈာန်ကို ပဉ္စမအဘိဘာယတန ဟု ခေါ်ထား၏။ ထို့အတူ ဝိတအဘိဘာယတနဈာန်ကို ဆဋ္ဌ၊ လောဟိတအဘိဘာ ယတနဈာန်ကို သတ္တမ၊ ဩဒါတအဘိဘာယတနဈာန်ကို အဋ္ဌမဟု သိပါ။

နိဿယ။ ။ယသ္မိံ၊ပေ၊ဗဟိဒ္ဓါ-၌၊ နီလာနိ-အလုံးစုံညိုကုန်သော၊ [အဆင်းအားဖြင့်လည်း ညို၊ အမြင်အားဖြင့်လည်း ညို၊ အရောင်အားဖြင့်လည်း ညိုသောအားဖြင့် အလုံးစုံညိုကုန်သော-ဟူလို၊] နီလဝဏ္ဏာနိ-ညိုသောအဆင်းရှိကုန်သော၊ နီလနီဒဿနာနိ-တစ်ခဲနက်ညိုကုန်သည်ဖြစ်၍ ရှုမြင်အပ်ကုန်သော၊ နီလနီဘာသာနိ-ညိုသောအရောင်ရှိကုန်သော၊ ရူပါနိ-ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို၊ ပဿတိ-ရှု၏၊ တာနိ-ထိုကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို၊ အဘိဘုယျ-လွမ်းမိုး၍၊ (သမာပဇ္ဇတိ-ကောင်းစွာရောက်၏၊ ဇာနာမိ-ငါသိ၏၊ ပဿာမိ-ငါမြင်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်းမှုအဘောဂဖြစ်၏၊ ကာမေဟိ၊ပေ၊ဝိဟရတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-နီလအဘိဘာယတနပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍နေရာ ထိုအခါ၌၊ပေ၊
ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ။

နောက် ၃ ပါး။ ။ပီတာနိ-အလုံးစုံ ရွှေကုန်သော၊ပေ၊လောဟိတာနိ-အလုံးစုံ နီကုန်သော၊ပေ၊ဩဒါတာနိ-အလုံးစုံ ဖြူကုန်သော၊ပေ၊ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ဣမာနိပိ အဘိဘာယတနာနိ-ဤအဘိဘာယတနတို့သည်လည်း၊ သောဠသက္ခတ္တုကာနိ-၁၆ ကြိမ် ရှိကုန်၏။

အဘိဘာယတနဈာန်ပြီး၏။

ဝိမောက္ခဈာန်

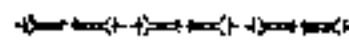
၁။ ရူပီ ရူပါနိ။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ (ယောဂါဝစရော)၊ပေ၊ဘာဝေတိ၊ ရူပီ-အဇ္ဈတ္တကေသ စသည်တို့၌ ဖြစ်စေအပ်သော ရူပဈာန်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ရူပါနိ-ဗဟိဒ္ဓ၌လည်း ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို၊ ပဿတိ-ဈာန်စက္ခုဖြင့် ကြည့်ရှု၏၊ ကာမေဟိ ဝိဝိဇ္ဇေ၊ပေ၊ဝိဟရတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ဝါ-အဇ္ဈတ္တရူပဈာန်ကို ရပြီး၍ ဗဟိဒ္ဓ၌လည်း ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို ရှုလျက် နေရာ ထိုအခါ၌၊ပေ၊ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ။

ဣမာနိပိ သောဠသက္ခတ္တုကာနိ။ ။ဤသို့ ပါဠိတော်၌ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ “ဧကေကသ္မိံ အဘိဘာယတနေ ပဉ္စဝိသတိ ပဉ္စဝိသတိ နဝကာ ဝေဒိတဗ္ဗာ”ဟု အဋ္ဌကထာရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နီလအဘိဘာယတနဈာန်၌ သုဒ္ဓိကနဝက ၁၊ ပဋိပဒါစတုက္က ၄၊အာရမဏစတုက္က ၄၊ဤအဘိဘာယတနဈာန်၌ “ပရိတ္တာနိ”ဟုလည်းကောင်း၊ “အပ္ပမာဏာနိ”ဟုလည်းကောင်း ဟောတော်မူသောကြောင့် အာရုံ ၄ ပါးလုံး ရနိုင်သည်၊] အာရမဏပဋိပဒါမိဿက ၁၆၊ [ပဋိပဒါ ၄ ပါးကို မူတည်၍ အာရုံ ၄ ပါးဖြင့် မြှောက်အပ်သော ဈာန်များတည်း၊] အာလုံးပေါင်းလျှင် နီလအဘိဘာယတနဈာန် ၂၅ ဖြစ်၏၊ ထိုတွင် ရှေးရှေးဈာန်များကို ပေယျာလမြှုပ်ပြီးလျှင် နောက်ဆုံး အာရမဏပဋိပဒါ မိဿကကို “ဣမာနိပိ သောဠသက္ခတ္တုကာနိ”ဟု မိန့်သည်၊ ပိဖြင့် ပထဝီကသိဏဈာန်ကို ပေါင်းပါ။

၂။ **အရူပသည် ရူပါနိ။** ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလေ၊ ယသ္မိံ သမယေ (ယောဂါဝစရော)၊ပေ၊ဘာဝေတိ၊ အဇ္ဈတ္တံ-မိမိသန္တာန်၌၊ အရူပသည်-ကသိုဏ်း ရုပ်၌ဖြစ်သော ပရိကမ်သညာရှိသူ မဟုတ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဗဟိဒ္ဓါ-၌၊ ရူပါနိ-ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို၊ ပဿတိ-ဈာန်စက္ခုဖြင့် ကြည့်ရှု၏၊ ကာမေဟိ ဝိဝိဇ္ဇေဝ၊ပေ၊ဝိဟရတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ဝါ-အဇ္ဈတ္တံ၌ အရူပသည်ဖြစ်၍ ဗဟိဒ္ဓံ၌ ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို ရှုလျက်နေရာ ထိုအခါ၌၊ပေ၊ဣမေ ဓမ္မ ကုသလာ။

၃။ **သုဘန္တိ။** ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ (ယောဂါဝစရော)၊ပေ၊ဘာဝေန္တိ၊ သုဘန္တိ-သုဘဟူ၍၊ ဝါ-တင့်တယ်၏ဟူ၍၊ အဓိမုစ္စိတွာ-လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်၍၊ ဝါ-နှလုံးသွင်း၍၊ ကာမေဟိ ဝိဝိဇ္ဇေဝ၊ပေ၊ဝိဟရတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ဝါ-သုဘဟု နှလုံးသွင်းလျက် ဈာန်သို့ ရောက်၍နေရာ ထိုအခါ၌၊ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ...တိဏိ- ၃ ပါးကုန်သော၊ ဣမာနိပိ ဝိမောက္ခာနိ-တို့သည်လည်း၊ သောဠသက္ခတ္တုကာနိ-ကုန်၏။

ဝိမောက္ခဈာန်များပြီး၏။

☞ **ဗြဟ္မဝိဟာရဈာန်။** ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ၊ပေ၊ ဘာဝေတိ၊ ကာမေဟိ ဝိဝိဇ္ဇေဝ၊ပေ၊မေတ္တာသဟဂတံ-မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ပဌမံ-သော၊ ဈာန် ဥပသမ္ပန္န ဝိဟရတိ၊ တသ္မိံ သမယေ၊ပေ၊ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ပေ၊ဒုတိယံ ဈာန်၊ပေ၊တတိယံ ဈာန်။ [စတုက္ကနည်းဝယ် ဤ ၃ ဈာန်သာ မေတ္တာယှဉ်နိုင်၏၊ ပဉ္စကနည်းဝယ် စတုတ္ထဈာန်တိုင်အောင် ယှဉ်နိုင်၏၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာတို့၌လည်း နည်းတူ၊ ဥပေက္ခာကား စတုက္ကနည်းဝယ် စတုတ္ထဈာန်၊ ပဉ္စကနည်းဝယ် ပဉ္စမဈာန်၌သာ ယှဉ်နိုင်သည်၊ ဥပေက္ခာဟူသည် ဥပေက္ခာဝေဒနာ မဟုတ်၊ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာစေတသိက်တည်း။]...စတ္တာရိ-န်သော၊ ဗြဟ္မဝိဟာရဈာနာနိ-ဗြဟ္မဝိဟာရဈာန်တို့သည်၊

သုဘန္တိ။ ။“သုဘန္တိ အာဘောဂေါ”ဟုလည်းကောင်း，“သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော”ဟုလည်းကောင်း အဋ္ဌကထာဆိုသောကြောင့်“သုဘန္တိ”သည် နှလုံးသွင်းပုံ အခြင်းအရာကို ပြသော အာကာရစကားဟု သိသာ၏၊ ထို့ကြောင့် “အဓိမုစ္စိတွာ”ဟု ထည့်သည်၊ အဘိဘာယတန၌ ဇာနာမိ ပဿာမိဟု အာဘောဂပြုသကဲ့သို့ ဤဝိမောက္ခ၌ သုဘန္တိဟု နှလုံးသွင်းမှု အာဘောဂပြုသည်-ဟူလို၊ ဝိမောက္ခမည်ပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ ရှုပါ။

ဣမာနိပိ၊ပေ၊က္ခတ္တုကာနိ။ ။ပါဠိတော်၌ ပဋိပဒါစတုက္က, အာရမဏစတုက္ကတို့ကို ချုံး၍ အဆုံးအာရမဏပဋိပဒါမိဿကနယကို “ဣမာနိပိ၊ပေ၊သောဠသက္ခတ္တုကာနိ” ဟု မိန့်သည်၊ ပိဖြင့် အဘိဘာယတနတို့ကို ပေါင်း၏၊ ထို့ကြောင့် ဝိမောက္ခတစ်ပါး တစ်ပါးလျှင် ၁၆ ကြိမ်စီပြားပုံကို အဘိဘာယတနအတိုင်း သိပါ။

သောဠသက္ခတ္တကာနိ-တစ်ဆယ့်ခြောက်ကြိမ် ရှိကုန်၏၊ [ပဋိပဒါအာရမဏစတုက္ကဋ္ဌာန်များကိုလည်း ရကောင်း၏၊ ထို ၂ ပါးအပြင် အာရမဏပဋိပဒါမိဿကကို ရည်ရွယ်၍ “သောဠသက္ခတ္တက”ဟု ဆိုသည်။]

ဗြဟ္မဝိဟာရဈာန်ပြီး၏။

အသုဘဈာန်။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ၊ ပေ၊ ဘာဝေတိ၊ ကာမေဟိ ဝိဝိဇ္ဇေ၊ ပေ၊ ဥဒ္ဓုမာတကသညာသဟဂတံ-ဥဒ္ဓုမာတကပဋိဘာဂနိမိတ်၌ အပ္ပနာ၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော သညာနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဝါ-သေသည်မှ အထက်၂ ရက် ၃ ရက်ကူးသဖြင့် ဖူးဖူးရောင်ပုပ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာ မသာလောင်းဟူသော ပဋိဘာဂနိမိတ်၌ အပ္ပနာ၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော သညာနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ ပဌမံ ဈာန် ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ။...[ဝိနိလကသညာသဟဂတံ စသည်တို့၌လည်း နည်းတူ၊ အနက်အကျယ်ကို အခြေပြုကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း၌ ရှုပါ၊ ဤအသုဘကို အာရုံပြု၍ ပဌမဈာန်သာ ရနိုင်၏။]

အသုဘဈာန်-အသုဘဈာန်သည်၊ သောဠသက္ခတ္တကာ-တစ်ဆယ့်ခြောက်ကြိမ် ရှိ၏၊ [“သောဠသက္ခတ္တက”ဟု လာသမျှ၌ ပဋိပဒါ ၄ ပါးနှင့် အာရုံ ၄ ပါးကို ရော၍ မြောက်ပွားရ၏၊ ထို့ကြောင့် မရောဘဲ ပဋိပဒါစတုက္ကဋ္ဌာန်၊ အာရမဏစတုက္ကဋ္ဌာန်များလည်း ရနိုင်သည်ချည်း မှတ်ပါ။]

ကြွင်းအာရုံများ သွင်းယူပုံ။ ။ရှုပါဝစရဈာန်ရဖို့ရန် “ကသိုဏ်းဆယ်ဝ၊ အသုဘနှင့်၊ ကာယဂတာ၊ အာနာပါန၊ လေးဝဗြဟ္မစိုရ်၊ ကျမ်းဆိုလျော်ညီ၊ ဆဗ္ဗိသတိ၊ ပညတ္တိတည်း”ဟူသည်နှင့်အညီ အာရုံကမ္မဋ္ဌာန်း ၂၆ ပါးရှိသော်လည်း ဤ ပါဠိတော်၌ ကသိုဏ်း ၈ ပါး၊ ဗြဟ္မဝိဟာရ ၄ ပါး၊ အသုဘ ၁၀ ပါး၊ ဤ ၂၂ ပါးတို့ကိုသာ တိုက်ရိုက်ပြတော်မူ၏၊ အာကာသ၊ အာလောကကသိုဏ်း ၂ ပါးနှင့် ကာယဂတာသတိ၊ အာနာပါနသတိ၏ အာရုံများ ကျန်သေး၏၊ ထိုတွင် အာကာသကသိုဏ်းနှင့် အာလောကကသိုဏ်းကို သွင်းယူရပုံကို ရှေ့၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ဝါယောကသိဏဈာန်ကို ယူလိုက်လျှင် ထွက်သက်ဝင်သက်လေကို အာရုံပြုသော အာနာပါနဈာန်ကိုလည်း ယူအပ်ပြီး ဖြစ်တော့၏၊ နီလ၊ ပီတ၊ လောဟိတ၊ သြဒါတဟူသော ဝဏ္ဏကသိုဏ်း ၄ ပါးကို ယူလိုက်လျှင် ဆံပင်အစရှိသည်တို့၌ဖြစ်သော ကာယဂတာသတိကိုလည်း ကောင်း၊ အသုဘ ၁၀ ပါးကို ယူလိုက်လျှင် ဒွတ္တိသာကာရ၌ ပဋိကူလမနသိကာရ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ကာယဂတာသတိကိုလည်းကောင်း ယူအပ်ပြီး ဖြစ်တော့၏-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသည်၊ နဝသီဝထိကဝဏ္ဏဇ္ဈာန အဓိပ္ပာယ်ကို ရှုပါဝစရကုသိုလ်ဈာန် အဆုံး ဘာသာဋီကာ၌ ရှုပါ။

ရှုပါဝစရကုသိုလ်ဈာန်အာလုံးပြီးပြီ။

အရူပါဝစရကုသိုလ်ဈာန်

အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ (ယောဂါဝစရော) အရူပပပတ္တိယာ-အရူပဘဝဉ္စ ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-၏၊ မဂ္ဂ-အကြောင်းဖြစ်သောဈာန်ကို၊ ဘာဝေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ ဝါ-တိုးပွားစေ၏၊ သဗ္ဗသော-အလုံးစုံသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (“သမတိက္ကမာ” စသည်၌စပ်၊) ဝါ-ကြွင်းမဲ့ဥသု၊ အလုံးစုံကုန်သော၊ (“ရူပသညာနံ” စသည်၌စပ်၊) ရူပသညာနံ-ရူပသညာတို့ကို၊ ဝါ-ရူပဈာန်၌ဖြစ်သောသညာ၊ ကသိုဏ်းရုပ်အမည်ရှိသော အာရုံတို့ကို၊ သမတိက္ကမာ-လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိဃသညာနံ-ပဋိဃသညာတို့၏၊ ဝါ-ပဉ္စဝတ္ထု၊ ပဉ္စာရုံတို့၏ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်သညာတို့၏၊ အတ္တင်္ဂမာ-ချုပ်မှုသို့ရောက်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ နာနတ္တသညာနံ-အထူးထူးသော သဘောရှိသော အာရုံ၌ ဖြစ်ကြသောသညာတို့ကို၊ ဝါ-အထူးထူးသော သဘောရှိသော သညာတို့ကို၊ အမနသိကာရာ-စိတ်၌မပြုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-နလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသညာသဟဂတံ-အာကာသာနဉ္စာယတနသညာနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဝါ-ဥပါဒ်ဘင်ဟူသော အပိုင်းအခြားမရှိသော ကောင်းကင်ပညတ်ဟူသော တည်ရာအာရုံ၌ အပ္ပနာသို့ရောက်သော သညာနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ပုဗ္ဗေဝ-၌ပင်၊ သုခဿ-ကို၊ ပဟာနာ စ-ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံ-ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြစ်သော၊ စတုတ္ထဈာန် ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-အာကာသာနဉ္စာယတနသညာသဟဂုတ်ဈာန်သို့ ရောက်၍နေရာ ထိုအခါ၌၊ ဖသော ဟောတိ၊ ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ။

သဗ္ဗသော။ ။သဗ္ဗကာရေန၊ သဗ္ဗာသံ ဝါ အနဝသေသာနံတိ အတ္ထော၊ ဤပုဒ်ကို “ပဋိဃသညာနံ အတ္တင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ”၌လည်း လိုက်စေရသည်။

ရူပသညာနံ။ ။ရူပသညာနန္တိ သညာသီသေန ဝုတ္တ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနံ စေတဒါရမဏာနဉ္စ-“ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ”ဟူသော ဤပါဠိဖြင့် အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို ဝင်စားခိုက်၌ ရူပါဝစရဈာန်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုဈာန်၏အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကိုလည်းကောင်း လွန်မြောက်ပြီးဖြစ်သည်ဟု ပြသည်။

ပဋိဃသညာနံ။ ။စက္ခာဒိနံ ဝတ္ထုနံ ရူပါဒိနံ အာရမဏာနဉ္စ ပဋိဃာတေန သမုပ္ပန္နာ သညာ ပဋိဃသညာ၊ “စက္ခာဒသော ပဉ္စဝတ္ထု၊ ရူပါရုံစသော ပဉ္စာရုံတို့၏ ထိခိုက်မှုကြောင့်ဖြစ်သော သညာတို့”ဟူသည် ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တစ်ဝေယံ၌ ယှဉ်သော သညာတို့တည်း၊ “အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို ဝင်စားခိုက်၌ ပဉ္စဒ္ဓါရဝိထိ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ထို ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်သညာများ ချုပ်နေကြသည်”ဟုလို။

ဝိညာဏဉ္ဇာယတနဈာန်။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ၊ ပေ၊ ဘာဝေတိ၊ သဗ္ဗသော-အားဖြင့်၊ ဝါ-ကြွင်းမဲ့ဥသံ၊ အလုံးစုံသော၊ အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ-အာကာသာနဉ္ဇဟူသော တည်ရာအာရုံရှိသောဈာန်၊ အာကာသာနဉ္ဇဟူသော တည်ရာအာရုံဖြစ်သော ကောင်းကင်ပညတ်ကို၊ သမတိက္ကမ္မ-လွန်မြောက်၍၊ ဝိညာဏဉ္ဇာယတနသညာသဟဂတံ-ဝိညာဏဉ္ဇာယတနသညာနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဝါ-ဥပါဒ် ဘင်ဟူသော အပိုင်းအခြားမရှိသော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်ဟူသော တည်ရာအာရုံ၌ အပ္ပနာသို့ရောက်သော သညာနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ပုဗ္ဗေဝ၊ ပေ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံ-သော၊ စတုတ္ထဈာန် ဥပသမ္ပန္န ဝိဟရတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-ဝိညာဏဉ္ဇာယတနသညာသဟဂတံ ဈာန်သို့ ရောက်၍နေရာ ထိုအခါ၌၊ ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ။

နာနတ္ထသညာနံ။ ။နာနတ္ထေ ဂေါစရေ ပဝတ္တာနံ သညာနံ၊ နာနတ္တာနံ ဝါ သညာနံ၊ ဤအဖွင့်၌ “အထူးထူးသော သဘောရှိသောအာရုံ”ဟူသည် ရူပသညာကဲ့သို့ ကသိုဏ်းစသော အာရုံတစ်မျိုးစီသာမကသော၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်သညာကဲ့သို့ ရူပါရုံစသော အာရုံတစ်မျိုးစီသာလည်းမကသော၊ ရူပသဒ္ဓစသော အမျိုးမျိုးသော အာရုံတည်း၊ “ထိုအာရုံအမျိုးမျိုးရှိသော သညာ”ဟူသည် ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်မှတစ်ပါး ၄၄ ပါးသော ကာမာဝစရကုသိုလ် အကုသိုလ် ကာမာဝစရကြိယာစိတ်တို့၌ ယှဉ်သောသညာများ တည်း၊ “အာကာသာနဉ္ဇာယတနဈာန်ကို ဝင်စားခိုက်၌ ထိုသညာများကိုလည်း နှလုံးမသွင်းတော့”ဟူလို။

သုခဿ၊ ပေ၊ သဟဂတံ။ ။အာကာသာနဉ္ဇာယတနသညာသဟဂတံ(ပဌမာရုပ္ပ) ဈာန်ဟူသည် ဥပေက္ခာ ဧကဂ္ဂတာ ဈာန်အင်္ဂါ ၂ ပါးနှင့် အယှဉ်ချင်းတူသော စတုတ္ထ ဈာန်ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “သုခဿ စ ပဟာနာ”စသည်ဖြင့် ရူပါဝစရစတုတ္ထ ဈာန်နှင့်အတူ ပြတော်မူသည်။

အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ။ ။ဇတ္ထ တာဝ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန အာကာသာနဉ္ဇံ (ဥပါဒ် ဘင်အားဖြင့် အပိုင်းအခြားမရှိသော ကောင်းကင်ပညတ်ဟူသော)+အာယတနံ (တည်ရာအာရုံသည်) အဿ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေနာတိ ဈာန်ပိ အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ အာရမဏမ္ပိ။ [အောက်အောက်ဈာန်ကိုလည်းကောင်း၊ အောက်အောက် ဈာန်၏အာရုံကိုလည်းကောင်း လွန်မြောက်နိုင်မှ အထက်အထက် အရူပဈာန်ကိုရသော ကြောင့် ဈာန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဈာန်၏အာရုံကိုလည်းကောင်း လွန်မြောက်ပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြသည်၊ နောက်နောက်ဈာန်များ၌ နှစ်မျိုးလုံးလွန်မြောက်ပုံကိုလည်း နည်းတူသိပါ။]

ဝိညာဏဉ္ဇာယတနသညာသဟဂတံ။ ။တဒေဝဝိညာဏဉ္ဇံ (ဥပါဒ် ဘင်အားဖြင့် အပိုင်းအခြားမရှိသော ထိုပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်သည်ပင်)+အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန ဣမာယ သညာယ အာယတနန္တိ ဝိညာဏဉ္ဇာယတနံ၊ တသ္မိံ ဝိညာဏဉ္ဇာယတနေ(ထိုဥပါဒ်ဘင်အားဖြင့် အပိုင်းအခြားမရှိသော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်ဟူသော တည်ရာအာရုံ၌) + ပဝတ္တာယ သညာယ+သဟဂတံတိ ဝိညာဏဉ္ဇာယတနသညာသဟဂတံ။

အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ၊ ပေ၊ ဘာဝေတိ၊ သဗ္ဗသော-အားဖြင့်၊ ဝါ-သော၊ ဝိညာဏဉ္ဇာယတနံ- ဝိညာဏဉ္ဇဟူသော တည်ရာအာရုံရှိသောဈာန်၊ ဝိညာဏဉ္ဇဟူသော တည်ရာ အာရုံဖြစ်သော ပဌမာရပွဝိညာဉ်ကို၊ သမတိက္ကမ္မ-၍၊ အာကိဉ္ဇညာယတန သညာသဟဂတံ-အာကိဉ္ဇညာယတနသညာနှင့်တကွဖြစ်သော၊ (ဝါ-နည်းငယ် စိုးစဉ်း၊ ဘင်မျှအကြွင်းမရှိသော ပဌမာရပွဝိညာဉ်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော နိတ္တိဘောပညတ်ဟူသော တည်ရာအာရုံ၌ အပ္ပနာသို့ရောက်သော သညာနှင့် တကွဖြစ်သော၊ ပေ၊ ဝိဟရတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-အာကိဉ္ဇညာယတနသညာ သဟဂတံဈာန်သို့ ရောက်၍နေရာ ထိုအခါ၌၊ ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ။ [အနက်ပေးပုံမှာ ရှေးအတိုင်းပင်တည်း၊ အဓိပ္ပာယ်ကိုကား အဋ္ဌကထာ နိဿယ၌ ရှုပါ။]

နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ၊ ပေ၊ ဘာဝေတိ၊ သဗ္ဗသော-အားဖြင့်၊ ဝါ-သော၊ အာကိဉ္ဇညာယတနံ- အာကိဉ္ဇညဟူသော တည်ရာအာရုံရှိသောဈာန်၊ အာကိဉ္ဇညဟူသော တည်ရာ အာရုံဖြစ်သော နိတ္တိဘောပညတ်ကို၊ သမတိက္ကမ္မ-၍၊ နေဝသညာနာသညာ ယတနသညာသဟဂတံ-နေဝသညာနာသညာယတနနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဝါ- ရုံ့ရင်းသောသညာကား မရှိ၊ သိမ်မွေ့သောသညာ မရှိသည်မဟုတ်သော မနာယတန ဓမ္မာယတနဟူသော စတုတ္ထာရပွတရားအပေါင်း၌ ဖြစ်သော သညာနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ပုဗ္ဗေ၊ ပေ၊ ဝိဟရတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-နေဝသညာ နာသညာယတနသဟဂတံဈာန်သို့ ရောက်၍နေရာ ထိုအခါ၌၊ ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ။ [အနက်ပေးပုံမှာ ရှေးဈာန်များအတိုင်းပင်တည်း၊ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ရှုပါ။ “ဝါ”ဟု ဆို၍ ပေးအပ်သော အနက်များကို ခက်သည်ဟု ထင်ရလျှင် ချန်လှပ်၍ ပို့ချကြပါ။ နောင်အခါ နားလည်ပါ လိမ့်မည်။]

စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ အရူပဇ္ဈာနာနိ-အရူပဈာန်တို့သည်၊ သောဠသက္ခတ္တ၊ ကာနိ-တစ်ဆယ့်ခြောက်ကြိမ်ရှိကုန်၏၊ [နောက်ဆုံးဖြစ်သော အာရမဏ ပဋိပဒါမိဿကဈာန်တို့ကို ရည်ရွယ်၍ “သောဠသက္ခတ္တ”ဟု ဆိုသည်၊ မိဿက မဟုတ်ဘဲ ပဋိပဒါစတုတ္ထ၊ အာရမဏစတုတ္ထဈာန်များကိုလည်း ရနိုင်သည်သာ၊ ထိုဈာန်များကို ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်ဟု မှတ်ပါ၊ ဈာန် လေးပါးလုံး၌ပင် ဒုက္ခပဋိပဒါ စသည်ဖြစ်ပုံကိုလည်း အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားပါသည်။

အရူပါဝစရကုသလဈာန်ပြီးပြီ။

ကဏ္ဍ

နိဿယ

၅၆၁

တောဘူမကကုသိုလ်
ကာမာဝစရကုသိုလ်

သုဒ္ဓိကနယ။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလံ သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတိ၊ ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ (နိဂုံး) ယသ္မိံ၊ ပေ၊ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ။ [ဤသို့ ကာမာဝစရကုသိုလ်၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သုဒ္ဓိကနယတဝါရ ရှိရဦးမည်၊ ယခုစာအုပ်များ၌ မပါတော့။]

ဟိနာဒိတိကနယ။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလံ သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ ဟိနံ-ညံသော၊ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ ပေ၊ မဇ္ဈိမံ-ဟိနံ ပဏီတတို့၏ အလယ်၌ဖြစ် သော၊ ပေ၊ ပဏီတံ-ပြဋ္ဌာန်းသည်၏အဖြစ်သို့ ဆောင်အပ်သော၊ ဝါ-မြတ်သော၊ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတိ၊ ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ (နိဂုံး)၊ ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ။

ဆန္ဒာဓိပတေယျာဒိ စတုတ္ထနယ။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ၊ ပေ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ ဆန္ဒာဓိပတေယျံ-ဆန္ဒာဓိပတိမှ ဖြစ်ပေါ်လာ သော၊ ပေ၊ ဝီရိယာဓိပတေယျံ-သော၊ ပေ၊ စိတ္တာဓိပတေယျံ-သော၊ ဝိမံသာ ဓိပတေယျံ-သော၊ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ (နိဂုံး) ယသ္မိံ သမယေ၊ ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ။

အဓိပတိဟိနာဒိဓိဿကဒ္ဓါဒသကနယ။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ၊ ပေ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ ဆန္ဒာဓိပတေယျံ ဟိနံ၊ ပေ၊ ဆန္ဒာဓိပတေယျံ မဇ္ဈိမံ၊ ပေ၊ ဆန္ဒာဓိပတေယျံ ပဏီတံ၊ ပေ၊ (၃-ဝါရ) ဝီရိယာဓိပတေယျံ ဟိနံ၊ ပေ၊ မဇ္ဈိမံ၊ ပေ၊ ပဏီတံ၊ ပေ၊ (၃-ဝါရ) စိတ္တာဓိပတေယျံ ဟိနံ၊ ပေ၊ မဇ္ဈိမံ၊ ပေ၊ ပဏီတံ၊ ပေ၊ (၃-ဝါရ) ဝိမံသာဓိပတေယျံ ဟိနံ၊ ပေ၊ မဇ္ဈိမံ၊ ပေ၊ ပဏီတံ၊ ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ (၃-ဝါရ)။ [ပေါင်း ၁၂-ဝါရ။]

ဒုတိယစိတ်စသည်။ ။ဒုတိယမဟာကုသိုလ်စိတ်၌ “သသင်္ခါရေန” ပါခြင်းသာ ထူး၏၊ သုဒ္ဓိကနယစသောအားဖြင့် ဝါရပေါင်း(၂၀)ရနိုင်၏၊ တတိယမဟာကုသိုလ်စိတ် စတုတ္ထမဟာကုသိုလ်စိတ်၌ ဉာဏဝိပ္ပယုတ်ဖြစ် သောကြောင့် ဝိမံသာဓိပတေယျံနှင့်စပ်သော ၄-ဝါရနုတ်၍ ၁၆-ဝါရသာ ရနိုင်၏၊ ပဉ္စမစသောစိတ်တို့၌ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြစ်ခြင်းသာ ထူးသည်။

ဆန္ဒာဓိပတေယျံ။ ။ယံ ပန ကတ္ထုကာမတာ သင်္ခါတံ ဆန္ဒံ ဓုရံ ဆန္ဒံ ဇေဋ္ဌကံ ဆန္ဒံ ဝုဗ္ဗင်္ဂမံ ကတွာ အာယူဟိတံ၊ တံ ဆန္ဒာဓိပတိတော အာဂတတ္တာ ဆန္ဒာဓိပတေယျံ နာမ၊ ဝီရိယာဓိပတေယျာဒိသုပ္ပိ ဧသေဝ နယော၊ ဤအဖွင့်အရ “ဆန္ဒာဓိပတိမှ+လာ” ဟု

ရူပါဝစရကုသိုလ်

သုဒ္ဓိကနယ။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာပေပထဝီကသိဏံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိပေ။ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ (နိဂုံး) ယသ္မိံပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ။ [ဤသို့ ယသ္မိံ စသည်ကို ထည့်၍ “ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ” ဟု နိဂုံးဝါကျ အခြေ ပါရှိပါစေ။]

ဟိနာဒိတိကနယ။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံပေပထဝီကသိဏံ ဟိနံပေ၊ မဇ္ဈိမံပေပဏီတံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ (နိဂုံး)။

ဆန္ဒာဓိပတေယျာဒိ စတုတ္ထ။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာပေပထဝီကသိဏံ ဆန္ဒာဓိပတေယျံပေ၊ ဝီရိယာဓိပတေယျံပေ၊ စိတ္တာဓိပတေယျံ ပေ၊ ဝိမံသာဓိပတေယျံပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ (နိဂုံး)။

မိဿက ဒွါဒသက။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာပေပထဝီကသိဏံ ဆန္ဒာဓိပတေယျံ ဟိနံပေ၊ မဇ္ဈိမံပေပဏီတံပေ၊ ဝီရိယာဓိပတေယျံပေ၊ စိတ္တာဓိပတေယျံပေ၊ ဝိမံသာဓိပတေယျံ ဟိနံပေ၊ မဇ္ဈိမံပေ၊ ပဏီတံပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ (နိဂုံး)ပေ၊ [အာပေါကသိဏမှစ၍ စတုတ္ထနည်း ပဉ္စကနည်း အလုံးတူပြီ။]

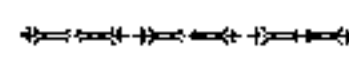
အရူပါဝစရကုသိုလ်

အာကာသာနန္ဓာယတနဈာနံ။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေပေ၊ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ (သုဒ္ဓိကနယ)ပေ၊ ဟိနံပေ၊ မဇ္ဈိမံပေပဏီတံ (ဟိနာဒိတိက)ပေ၊ ဆန္ဒာဓိပတေယျံပေ၊ ဝီရိယ၊ စိတ္တ၊ ဝိမံသာဓိပတေယျံ၊ (အဓိပတိစတုတ္ထ)ပေ၊ ဆန္ဒာဓိပတေယျံ ဟိနံပေ၊ မဇ္ဈိမံ

ဆိုသော်လည်း သဟဇာတာဓိပတိဖြစ်သောကြောင့် သမ္ပယုတ်အဖြစ်ဖြင့်သာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု ယူပါ။ သမ္ပယုတ်မဟုတ်ဘဲ “ရှေးရှေးစိတ္တက္ခဏာ၌ဖြစ်သော ဆန္ဒာဓိပတိမှ လာသည်”ဟု မယူပါနှင့်။ ထိုသို့ မယူဖို့ရန် နောက်၌ ကေစိ ပန စသည်ဖြင့် ကေစိဝါဒကို ပြ၍ အဋ္ဌကထာဆရာ ပယ်ထားပါသည်။

ဝီသတိနယ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ နှစ်နည်းတွက်ပြထား၏။ ထိုတွင် ပဌမတွက်နည်းသည် ပါဠိတော်သို့ အစဉ်မလိုက်ဟု ဋီကာပယ်ထား၏။ ဒုတိယနည်းမှာ ဤပါဠိတော်အတိုင်း ဖြစ်သည်။ [ပုရိမော ဝါ ဧကော သုဒ္ဓိကနယော၊ ဟိနံတိအာဒယောတယော၊ ဆန္ဒာဓိပတေယျံတိအာဒယော စတ္တာရော၊ ဆန္ဒာဓိပတေယျံ ဟိနံတိအာဒယော ဒွါဒသာတိ ဧဝမ္ပိ ဝီသတိ နယာ ဟောန္တိ။]

ကာမာဝစရကုသိုလ် ပြီး၏။

ကဏ္ဍ

နိဿယ

၅၆၃

ပေ၊ပဏီတံ၊ပေ၊ဝိမံသာဓိပတေယျံ ဟိနံ၊ပေ၊မဇ္ဈိမံ၊ပေ၊ပဏီတံ၊ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ (မိဿကဒ္ဒါဒသက)၊ [ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်၊ အာကိဉ္စညာ ယတနဈာန်၊ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်တို့၌ ဤနည်းအတိုင်း ဝိသတိနယ ဖြစ်၏။]

တေဘူမကကုသိုလ် ပြီးပြီ။

လောကုတ္တရာကုသိုလ်ဈာန်

သောတာပတ္တိမဂ်။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ (ယောဂါဝစရော) ဒိဋ္ဌိဂတာနံ-ဗြောက်ဆယ့်နှစ်ဖြာ၊ မိစ္ဆာအယူတို့ကို၊ [ဂတ အနက်မရှိ၊] ဝါ-၆၂-ဖြာ၊ မိစ္ဆာအယူတို့၌ ပါဝင်သော မိစ္ဆာအယူတို့ကို၊ [ဂတသဒ္ဓါ အန္တောဂတအနက်ဟော၊] ဝါ-ဒိဋ္ဌိ၏ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်း ရှိသော သသမ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကို၊ ပဟာနာယ-သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြင့် ပယ်ခြင်းငှာ၊ ပဌမာယ-ပဌမဖြစ်သော၊ ဘူမိယာ-သောတာပတ္တိဖိုလ်တည်း ဟူသောဘုံသို့၊ ပတ္တိယာ-ရောက်ခြင်းငှာ၊ နိယျာနိကံ-တေဘူမကဝဋ်ဒုက္ခ ဟူသော လောကမှ ထွက်မြောက်တတ်သော၊ အပစယဂါမိ-တေဘူမက ကုသိုလ်သည် စီအပ်သော စုတိပဋိသန္ဓေဟူသော အစီကို ဖျက်ဆီးလျက် သွားတတ်သော၊ လောကုတ္တရံ-လောကုတ္တရာဖြစ်သော၊ ဈာန်-ဈာန်ကို၊ ဘာဝေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ ဝါ-လောကီဈာန်တို့ထက် တိုးပွားစေ၏...ကာမေဟိ၊ ဝိဝိစ္စေဝ-သမုစ္ဆေဒဝိဝေကဖြင့် ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်၊ပေ၊ဒုက္ခပ္ပဋိပဒံ-သော၊ ဒန္ဓာဘိညံ-သော၊ ပဌမံ ဈာန် ဥပသမ္ပန္န ဝိဟရတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ဖသော ဟောတိ၊ပေ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ-အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေသည်၊ ဝါ-အနမတဂ္ဂသံသရာဝယ် တစ်ရံတစ်ခါမျှ မသိအပ်သေးသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန် ကို (သစ္စာလေးပါးကို)သိအံ့ဟု ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဣန္ဒြေသည်၊ ဟောတိ၊ပေ၊ သမ္မာဝါစာ-စာသည်၊ ဟောတိ၊ သမ္မာကမ္မန္တော-သည်၊ ဟောတိ၊ သမ္မာ အာဇီဝေါ-သည်၊ ဟောတိ၊ပေ၊ အညေပိ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ အရူပိနော ဓမ္မာ အတ္ထိ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊(နိဂုံး) ယသ္မိံ သမယေ၊ပေ၊ဘာဝေတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ။ [ဤသို့ စိတ်တိုင်း၌ နိဂုံးဝါကျ ရှိပါစေ။]

လောကုတ္တရံ စသည်။ ။ဤ၌ အသစ်ဖြစ်သော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို အဋ္ဌကထာ နိဿယ၌ရှုပါ။ ခက်မည်စိုး၍ ခပ်ကျဉ်းကျဉ်းသာ ပေးထားပါသည်။ “ပဌမာယ ဘူမိယာ ပတ္တိယာတိုင်အောင် “ဈာန် ဘာဝေတိ”၌ လှည့်၍ စပ်စေခြင်းမှာ ရူပစိတ် စသည်၌ “ရူပပပတ္တိယာ မဂ္ဂ ဘာဝေတိ”ကို နည်းမှီ၍ စပ်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ “ထို၌ ပတ္တိယာ သည် ဘာဝေတိ၌ စပ်ရသကဲ့သို့ ဤ၌ ပတ္တိယာလည်း ဘာဝေတိ၌ စပ်ရသည်”ဟုလို။

၅၆၄

ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်

စိတ္တုပ္ပာဒ

ဝိတက္ကနိဒ္ဒေသဌ်။ ။(ယံ)မဂ္ဂင်-အကြင် အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သော တစ်ဖို့တစ်စုသည်၊ (အတ္ထိ)၊ (ယံ) မဂ္ဂပရိယာပနံ-အကြင် အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်၌ အကျုံးဝင်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဤမျှသာ ထူး၏။

ပီတိနိဒ္ဒေသဌ်။ ။(ယော) ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ-အကြင် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် သည်၊ (အတ္ထိ)။

အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသဌ်။ ။အနညာတာနံ-ဉာဏ်ဖြင့် မသိအပ်ဘူးကုန်သေးသော၊ တေသံ ဓမ္မာနံ-ထို သစ္စာ ၄ ပါးတရားတို့ကို၊ (ညာဏာယ-သိခြင်းငှာ၊) အဒိဋ္ဌာနံ-ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် မမြင်အပ်ဘူးကုန်သေး သော၊ တေသံ ဓမ္မာနံ-တို့ကို၊ (ဒဿနာယ-ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် မြင်ခြင်းငှာ၊) အပတ္တာနံ-ဉာဏ်ဖြင့် မရောက်အပ် မရအပ်ဘူးကုန်သေးသော၊ တေသံ ဓမ္မာနံ- တို့ကို၊ (ပတ္တိယာ-ရောက်ခြင်း ရခြင်းငှာ၊) အဝိဒိတာနံ-ဉာဏ်ဖြင့်ထင်ထင်၊ မသိမြင်အပ်ဘူးကုန်သေးသော၊ တေသံ ဓမ္မာနံ-တို့ကို၊ (ဝေဒါယ-သိခြင်းငှာ၊) အသစ္စိကတာနံ-ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်မပြုအပ်ဖူးကုန်သေးသော၊ တေသံ ဓမ္မာနံ-ထိုသစ္စာလေးပါးတရားတို့သို့၊ သစ္စိကိရိယာယ-မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ၊ ယာ ပညာ-အကြင် အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပေ၊ ဣဒံ တသ္မိံ သမယေ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ ဟောတိ။

သမ္မာဝါစာနိဒ္ဒေသ။ ။တသ္မိံ သမယေ-၌၊ စတူဟိ-လေးပါးကုန်သော၊ ဝစီဒုစ္စရိတေဟိ-ဝစီဒုစ္စရိုက်တို့မှ၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ ယာ အာရတိ-အကြင် ဝေးစွာ ဓမ္မေလျော်တတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယာ ဝိရတိ-အကြင် ကင်း၍ ဓမ္မေလျော်တတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယာ ပဋိဝိရတိ-အကြင် ဆုတ်နစ် လျက်သာလျှင် ကင်း၍ ဓမ္မေလျော်တတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ [(တစ်နည်း) ယာ အာရတိ-အကြင် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသဘောသည်၊ ပေ၊ ယာ ပဋိဝိရတိ-အကြင် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဤသို့လည်း တစ်နည်းပေးပါ၊] ယာ ဝေရမဏိ-အကြင် ဝစီဒုစ္စရိုက်ရန်ကို ဖျက်ဆီးတတ် သောသဘောသည်၊ ဝါ-ရှောင်ကြဉ်တတ်သောသဘောသည်၊ ယာ အကိရိယာ- အကြင် ဝစီဒုစ္စရိုက်တို့ကို မပြုတတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယံ အကရဏံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ [နည်းတူပေး၊] ယာ အနုဇ္ဈာပတ္တိ-အကြင် လွမ်းမိုး၍ မရောက်တတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယော ဝေလာအနတိက္ကမော- အကြင်သုစ္စရိုက်တည်းဟူသောကမ်းကို မလွန်တတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ (တစ်နည်း) ယာ ဝေလာ-အကြင် ဝစီဒုစ္စရိုက်ကို လှုပ်ရှားစေတတ် ဖျက်ဆီး တတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ [ဝစီဒုစ္စရိုက်ကို သူ့ဘာသာမနေစေဘဲ ပြုကျင့်သည်ကို “လှုပ်ရှားစေ” ဟု ဆိုသည်၊] ယော အနတိက္ကမော-အကြင် မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါ၏ ဟိတသုခကို မလွန်တတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)။

ကဏ္ဍ

နိဿယ

၅၆၅

ယော သေတုဃာတော-အကြင် ဒုစရိုက်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရာဂ စသည်ကို သတ်တတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ [အာရတိမှစ၍ အနက် ပေးပုံကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ရှုပါ။] သမ္မာဝါစာ-စာဟူသော၊ ယံ မဂ္ဂင်- အကြင် အဋ္ဌဂိကမဂ်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော အဖို့အစုသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယံ မဂ္ဂပရိယာပနံ-အကြင် အဋ္ဌဂိကမဂ်၌ အကျုံးဝင်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ အယံ သမ္မာဝါစာ ဟောတိ၊ [သမ္မာကမ္မန္တံ၊ သမ္မာအာဇီဝံ] နိဒ္ဒေသတို့၌လည်း နည်းတူ၊ ကြွင်းသော နိဒ္ဒေသပုဒ်များနှင့် သင်္ဂဟဝါရ သုညတဝါရတို့၌လည်း လွယ်ပြီ၊ ဤကား သုညတစသည်မဖက် ပဋိပဒါ သက်သက်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ်တည်း။]

သုဒ္ဓိကပဋိပဒါ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

သုဒ္ဓိကသုညတဝါရ

[ပဋိပဒါနှင့် မရောသော သုညတကိုပြရာ ဝါရ။]

ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ၊ပေ၊ဘာဝေတိ၊ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စေဝ၊ပေ၊ သုညတံ-သုညတမည်သော၊ ဝါ-အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သော၊ ပဌမံ ဈာန် ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ (နိဂုံးလည်း ထည့်ပါ။) [ဒုတိယဈာန်စသော စတုက္ကနည်း ပဉ္စကနည်းများ၌လည်း နည်းတူ။]

သုညတမူလကပဋိပဒါဝါရ။ ။ကတမေ၊ ပေ၊ ဒုက္ခပဋိပဒံ-သော၊ ဒန္ဓာဘိညံ-သော၊ သုညတံ-သော၊ ပဌမံ ဈာန် ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ [ဒုက္ခပဋိပဒံ ခိပ္ပာဘိညံ စသည်နှင့် သုညတံ တွဲ၍ လည်း နည်းတူ၊ ဒုတိယဈာန်မှစ၍ စတုက္ကနည်း ပဉ္စကနည်းများလည်း တူပြီ။]

သုဒ္ဓိကအပ္ပဏိဟိတဝါရ။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ၊ပေ၊ အပ္ပဏိဟိတံ-အပ္ပဏိဟိတမည်သော၊ ဝါ-တောင့်တတ်သော ရာဂ ဒေါသ မောဟမရှိသော၊ ပဌမံ ဈာန် ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ [ဒုတိယဈာန်စသော စတုက္ကနည်း ပဉ္စကနည်းများ၌လည်း နည်းတူ။]

အပ္ပဏိဟိတမူလကပဋိပဒါ။ ။[သုညတနေရာဝယ် အပ္ပဏိဟိတသွင်း၍ “ဒုက္ခပဋိပဒံ ဒန္ဓာဘိညံ အပ္ပဏိဟိတံ ပဌမံ ဈာန် ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ”ဟု ဆိုရုံသာ ထူးသည်။]

ဝိသတိမဟာနယ။ ။“ဈာန် ဘာဝေတိ”နေရာဝယ် “မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ၊ သတိပဋ္ဌာန် ဘာဝေတိ၊ သမ္မပ္ပဓာန် ဘာဝေတိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ၊ ဣန္ဒြိယံ ဘာဝေတိ၊ ဗလံ ဘာဝေတိ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ၊ သစ္စံ ဘာဝေတိ သမထံ

၅၆၆

ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်

စိတ္တုပ္ပါဒ

ဘာဝေတိ၊ ဓမ္မံ ဘာဝေတိ၊ ခန္ဓံ ဘာဝေတိ၊ အာယတနံ ဘာဝေတိ၊ ဓာတု ဘာဝေတိ၊ အာဟာရံ ဘာဝေတိ၊ ဖဿံ ဘာဝေတိ၊ ဝေဒနံ ဘာဝေတိ၊ သညံ ဘာဝေတိ၊ စေတနံ ဘာဝေတိ၊ စိတ္တံ ဘာဝေတိ” ဟူသော ၁၉ ပုဒ်တို့ကို လဲလှယ်ထည့်သွင်း၍ “ဈာန် ဘာဝေတိနှင့်တကွ သောတာပတ္တိမဂ်၌ နည်းပေါင်း ၂၀ ဖြစ်သည်။

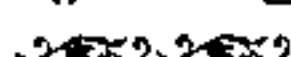
☞ **အဓိပတိဘောဒဝါရ။** ။လောကုတ္တရာဈာန်များ၌ ဒုက္ခပဋိပဒါစသော ပဋိပဒါ ၄ ပါးတွင် တစ်ပါးပါးနှင့် အမြဲတွဲ၍ ဟောတော်မူ၏။ ထို ဝါရကို “သုဒ္ဓိကပဋိပဒါ” ဟု ခေါ်သည်။ ထိုပဋိပဒါ ၄ ပါးကို မူတည်၊ ဆန္ဒာဓိပတိ စသော အဓိပတိ ၄ ပါးကို မူလီသွတ်၍လည်း ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ပဋိပဒါအဓိပတိမိဿကဝါရ၌ သောဠသက္ခတ္တုကမဂ်များ ဖြစ်ကြ၏။ ဈာန် ဘာဝေတိကဲ့သို့ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ စသည်ဖြင့်လည်း နည်းတူဖြစ်သည်။

အဋ္ဌမော-သော၊ မဂ္ဂေါ-မဂ်သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီးပြီ။

သကဒါဂါမိမဂ်။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ (ယောဂါ ဝစရော) ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ-ကာမရာဂဗျာပါဒတို့၏၊ တနုဘာဝါယ-နည်းပါးကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ ဒုတိယာယ-ဒုတိယဖြစ်သော၊ ဝါ-နှစ်ကြိမ်မြောက်ရအပ်သော၊ ဘူမိယာ-သကဒါဂါမိဖိုလ်တည်းဟူသောဘုံသို့၊ ပတ္တိယာ-ရောက်ခြင်းငှာ၊ နိယျာနိကံ အပစယဂါမိံ လောကုတ္တရံ ဈာန် ဘာဝေတိ၊ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္ဆေဝ၊ပေ၊ ဒုက္ခပဋိပဒံ-သော၊ ဒန္တာဘိညံ-သော၊ ပဌမံ ဈာန် ဥပသမ္ပန္န ဝိဟရတိ၊ပေ၊ ဖသော ဟောတိ၊ပေ၊ အညိန္ဒြိယံ-သောတာပတ္တိမဂ် သိအပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါး အပိုင်းအခြားကို မကျော်လွန် မူ၍ သိတတ်သော ဣန္ဒြေသည်၊ ဟောတိ၊ ပ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ။ [သောတာပတ္တိမဂ်နှင့် အားလုံးတူပြီ။]

ဒုတိယော-သော၊ မဂ္ဂေါ-မဂ်သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီးပြီ။

အနာဂါမိမဂ်။ ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ (ယောဂါ ဝစရော) ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ-တို့ကို၊ အနဝသေသပဟာနာယ-အကြွင်းမရှိ အောင် ပယ်ခြင်းငှာ၊ တတိယာယ-တတိယဖြစ်သော၊ ဝါ-သုံးကြိမ်မြောက် ရအပ်သော၊ ဘူမိယာ-အနာဂါမိဖိုလ်တည်းဟူသောဘုံသို့၊ ပတ္တိယာ-ငှာ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် နည်းတူပေးပါ။

တတိယော-သော၊ မဂ္ဂေါ-မဂ်သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီးပြီ။

ကဏ္ဍ

နိဿယ

၅၆၇

☞ **အရဟတ္တမဂ်။** ။ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ၊ပေ၊ ရူပရာဂ၊ပေ၊ အဝိဇ္ဇာယ-ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာကို၊ အနဝသေသပ္ပဟာ နာယ-ငှာ၊ စသည်နည်းတူ။...စတုတ္ထော-သော၊ မဂ္ဂေါ-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

အညိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ။ ။ကတမံ၊ပေ၊အညိန္ဒြိယံ ဟောတိ၊ ဉာတာနံ-သိအပ် ပြီးကုန်သော၊ တေသံ ဓမ္မာနံ-ထိုသစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို၊ ဉာဏာယ-သိခြင်း ငှာ၊ ဒိဋ္ဌာနံ၊ပေ၊ဒဿနာယ၊ ပတ္တာနံ၊ပေ၊ ပတ္တိယာ၊ ဝိဒိတာနံ၊ပေ၊ ဝေဒါယ၊ သစ္စိကတာနံ၊ပေ၊ သစ္စိကိရိယာယ၊ ယာ ပညာ၊ စသည်တူပြီ။

ကုသလာဓမ္မဟူသော မာတိကာ၏ပဒဘာဇနီ ပြီးပြီ။

~~~~~

**အကုသလပဒဘာဇနီ
ပဌမ အကုသိုလ်**

ဥဒ္ဓေသဝါရ။ ။ကတမေ ဓမ္မာ အကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ အကုသလံ သောမနဿသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တံ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်အညီအမျှ ကေုပ္ပာဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်ယှဉ်သော၊ စိတ္တံ-သည်၊ ရူပါရမဏံ-ကို၊ အာရဗ္ဗ ဝါ-အာရုံပြု၍သော်လည်းကောင်း၊ပေ၊ဓမ္မာရမဏံ-ဓမ္မာရုံကို၊ အာရဗ္ဗ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ယံ ယံ ဝါ ပန-အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသောအာရုံကို၊ အာရဗ္ဗ-အာရုံပြု၍၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ဆဲသည်၊ [အလိတ်စိတ်၏ ဘင်ဇဏမှ အထက် ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ ဇဏတ္တယသို့ရောက်သည်၊(သဒ္ဓတ္ထ)] ဟောတိ၊ [(တစ်နည်း) ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တံ-သော၊ ရူပါရမဏံ ဝါ-ရူပါရုံဟူသော အာရုံရှိ သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ပေ၊ ဓမ္မာရမဏံ ဝါ-ဓမ္မာရုံဟူသော အာရုံရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ စိတ္တံ-သည်၊ ယံ ယံ ဝါ ပန-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအာရုံကို၊ အာရဗ္ဗ-၍၊ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊] တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ဖသော ဟောတိ၊ပေ၊မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်၊ ဟောတိ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပော-မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပသည်၊ ဟောတိ၊ အဘိဇ္ဈာ- အဘိဇ္ဈာသည်၊ ဟောတိ၊ စသည်ဖြင့် နာမည်မျှသာ ပေးပါ၊...ဣမေ ဓမ္မာ အကုသလာ၊ (နိဂုံး)၊ ယသ္မိံ၊ပေ၊ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ဣမေ ဓမ္မာ အကုသလာ၊ ဤသို့ နိဂုံးဝါကျ အမြဲပါ၊ပါစေ။

ယသ္မိံ သမယေ။ ။သမယသဒ္ဓါ၏ သမဝါယစသော အနက်ငါးပါးတို့တွင် အကုသိုလ်အရာ၌ နဝမဇဏ စတုစက္ကသမ္ပတ္တိဇဏနှင့် မဆိုင်သောကြောင့် ဇဏအနက် မရနိုင်၊ ကြွင်းလေးနက်ကား ရနိုင်၏၊ ကုသိုလ်အစ၌ ပေးခဲ့သောအနက်များကို နည်းမှီး၍ ဤ၌ ထိုလေးနက်ကို ပေးကြပါလေ။

~~~~~

ပဌမအကုသိုလ်နိဒ္ဒေသဝါရ
[ပုဒ်အသစ်နိဒ္ဒေသများ၏ နိဿယ]

ကောဂ္ဂတာနိဒ္ဒေသ။ ။ယော အဝိသာဟာရော-အကြင် တကွဖြစ်ဖက် တရားတို့ကို အထူးထူးအပြားပြား၊ ထက်ဝန်းကျင်သို့ မဆောင်တတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ အယံ ကောဂ္ဂတာ ဟောတိ၊[ဤသို့ အနိယမတစ်ခုလျှင် နိယမဝါကျတစ်ခု ထည့်၍ တွဲစပ်ပါ။] ယာ အဝိသာဟဋ္ဌ မာနသတာ-အကြင် အထူးထူးအပြားပြား၊ ထက်ဝန်းကျင်သို့ မဆောင်အပ် သော စိတ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။(အတ္ထိ)၊ ယံ သမာဓိဗလံ-အကြင် တကွ ဖြစ်ဖက် တရားတို့၌ မတုန်လှုပ်တတ်သော သမာဓိသည်။(အတ္ထိ)၊ ယော မိစ္ဆာ သမာဓိ-အကြင် မမှန်မကန်၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းသော သမာဓိသည်။(အတ္ထိ)။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ။ ။ကတမာ-သော၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်၊ ဝါ-မမှန် ဖောက်ပြား၊ မှားယွင်းစွာ မြင်တတ်သောသဘောသည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ယာ ဒိဋ္ဌိ-အကြင် ဒိဋ္ဌိသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယံ ဒိဋ္ဌိကတံ-အကြင် ၆၂ ဖြာ၊ မိစ္ဆာအယူတို့၌ ပါဝင်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယံ ဒိဋ္ဌိဂဟနံ- အကြင် လွန်မြောက်ဖို့ရာ၊ ခဲယဉ်းစွာသော မိစ္ဆာအယူတည်းဟူသော ဟောရှုပ် သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယော ဒိဋ္ဌိကန္တာရော-အကြင် မိစ္ဆာအယူတည်းဟူသော ခရီးခဲ သည်၊ ယံ ဒိဋ္ဌိဝိသုကာယိကံ-အကြင် သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ထိုးဆွတ်တ်၊ ဆန့်ကျင်ဘက် အားဖြင့်လည်း ဖြစ်တတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယံ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပန္နိတံ-အကြင် အထူးထူး အဖုံဖုံ၊ တုန်လှုပ်တတ်သော မိစ္ဆာအယူသည်၊(အတ္ထိ)၊ ယံ ဒိဋ္ဌိ သညောဇနံ-အကြင် မိစ္ဆာအယူတည်းဟူသော သံယောဇဉ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယော ဂါဟော-အကြင် အာရုံကို မြဲစွာဖမ်းယူတတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယော ပတိဂ္ဂဟော-အကြင် မြဲစွာတည်လျက် ဖမ်းယူတတ်သောသဘော သည်၊ (အတ္ထိ)၊ [“ပတိဂ္ဂါဟော”ဟု ရှိလျှင်လည်း အနက်တူ။]

ယော အဘိနိဝေသော-အကြင် နိစ္စစသောအားဖြင့် စွဲမြဲစွာနှလုံးသွင်းတတ် သော သဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယော ပရာမာသော-အကြင် မှန်သည်မှတစ်ပါး မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်တတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယော ကုမဂ္ဂေါ- အကြင် စက်စုပ်အပ်သောလမ်းသည်၊ ဝါ-အကြင် စက်ဆုပ်ရွံဖွယ် အပါယ် လေးပါးတို့၏လမ်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယော မိစ္ဆာပတော-အကြင် မမှန်ဖောက်ပြား၊ မှားယွင်းသောလမ်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယံ မိစ္ဆတ္တံ-အကြင် မှားယွင်းသောသဘော ရှိသော အယူသည်၊(အတ္ထိ)၊ ယံ တိတ္ထာယတနံ-အကြင် ရေဆိပ်ပမာ၊ အကျိုးမဲ့ တို့၏ တည်ရာသည်၊ ဝါ-တိတ္ထိတို့၏ ပေါက်ပွားရာ၊ တည်နေရာသည်၊(အတ္ထိ)၊ ယော ဝိပရိယာသဂ္ဂါဟော-အကြင် ဖောက်ပြန်သော ယူခြင်းသည်၊ ဝါ-

ကဏ္ဍ

နိဿယ

၅၆၉

ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် ယူခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တသ္မိံ သမယေ အယံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ၊ (နိဂုံး) ယသ္မိံ၊ ပေ၊ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ အယံ- ဤသို့သော (“ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဒိဋ္ဌိဂဟနံ ဒိဋ္ဌိကန္တာရော” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီး သော သဘောရှိသော၊) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ။

လောဘနိဒ္ဒေသ။ ။ယော လောဘော-အကြင် လိုချင်တတ်သောသဘော သည်၊(အတ္ထိ)၊ ယာ လုဗ္ဗနာ-အကြင်လိုချင်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယံ လုဗ္ဗိတတ္ထံ- အကြင် လိုချင်တတ်သောစိတ်၏ (ပုဂ္ဂိုလ်၏) ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊(အတ္ထိ)၊ ယော သာရာဂေါ-အကြင် လွန်စွာတပ်မက်တတ်သောသဘောသည်၊(အတ္ထိ)၊ ယာ သာရဇ္ဇနာ-အကြင် လွန်စွာတပ်မက်ခြင်းသည်၊(အတ္ထိ)၊ ယံ သာရဇ္ဇိတတ္ထံ- အကြင် လွန်စွာတပ်မက်တတ်သော စိတ်၏ (ပုဂ္ဂိုလ်၏)ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယာ အဘိဇ္ဈာ-အကြင်ရှေးရှုကြံတတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ လောဘော-လောဘဟူသော၊ ယံ အကုသလမူလံ-အကြင် အကုသိုလ်ဟူသော မူလသည်၊ ဝါ-အကုသိုလ်တို့၏ မူလသည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ တသ္မိံ သမယေ လောဘော ဟောတိ၊ (နိဂုံး) ယသ္မိံ သမယေ၊ ပေ၊ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ အယံ လောဘော ဟောတိ။

မောဟနိဒ္ဒေသ။ ။ယံ အညာဏံ-အကြင် သိတတ်သော ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယံ အဒဿနံ-အကြင် မြင်တတ်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်၊(အတ္ထိ)၊ ယော အနဘိသမယော-အကြင် ရှေးရှုဖြစ်၍ သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို ကောင်းစွာမသိတတ်သောသဘောသည်၊(တစ်နည်း၊ ရှေးရှုဖြစ်၍ သစ္စာလေးပါးတရားနှင့် ပေါင်းဆုံတတ်သောသဘောသည်၊(အတ္ထိ)၊ ယော အနနုဗောဓော-အကြင် လျော်စွာ သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို သိတတ် သော ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယော အသမ္မောဓော-အကြင် အနိစ္စအစရှိသော သဘောတို့နှင့်တကွ ယှဉ်စပ်၍ မသိတတ်သောသဘောသည်၊ (တစ်နည်း) ယော အသမ္မောဓော-အကြင် ထင်ရှားမရှိသော ပကတိ၊ အတ္တ စသည်ကို သိတတ်သောသဘောသည်၊ (တစ်နည်း) ယော အသမ္မောဓော- အကြင် မညီမျှသော သညာစိတ္တဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသကို သိတတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယော အပဋိဝေဓော-အကြင် သစ္စာလေးပါးတရားကို ထိုးထွင်း၍ မသိတတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယာ အသင်္ဂါဟနာ-အကြင် တစ်ခုသော တရားကိုလည်း အနိစ္စစသော သာမညလက္ခဏာအားဖြင့် ကောင်းစွာ မယူ တတ်သောသဘောသည်၊ ဝါ-မချီးမြှောက်တတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယာ အပရိယောဂါဟနာ-အကြင် ခန္ဓာစသည်တို့တွင် တစ်ခုသောတရားသို့ပင် အနိစ္စစသော သာမညလက္ခဏာအားဖြင့် မသက်ဝင်တတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယာ အသမပေက္ခဏာ-အကြင် အညီအမျှ မရှုတတ်သောသဘောသည်၊

ယာ အပစ္စဝေက္ခဏာ-အကြင် ဟုတ်မှန်သောသဘောကို စွဲ၍ မရှုတတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ယံ အပစ္စက္ခကမ္မ-အကြင် မျက်မှောက်ဖြစ်သော တစ်ခုသော ကံမျှမရှိသောသဘောသည်။ (တစ်နည်း)။ ယံ အပစ္စက္ခကမ္မ-အကြင် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တစ်ခုသောကံမျှ မရှိသောသဘောသည်။ ယံ ဒုမ္မေဇ္ဈ-အကြင် စင်ကြယ်သောစိတ်အစဉ်ကို မျက်ဆီးတတ်သောသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ယံ ဗာလျံ-အကြင် ဗာလ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ ယံ အသမ္ပဇေ-အကြင် ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် မသိတတ်သူ၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ ယော မောဟော-အကြင် တွေဝေခြင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ယော ပမောဟော-အကြင် အားကြီးသောမောဟသည်။ (အတ္ထိ)။ ယော သံမောဟော-အကြင် ထက်ဝန်းကျင် တွေဝေတတ်သောသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ယာ အဝိဇ္ဇာ-ဝိဇ္ဇာဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ယော အဝိဇ္ဇောဃော-အကြင် အဝိဇ္ဇာဟူသောသြဃသည်။ (အတ္ထိ)။ ယော အဝိဇ္ဇာ ယောဂေါ-အကြင် အဝိဇ္ဇာဟူသောယောဂသည်။ (အတ္ထိ)။ ယော အဝိဇ္ဇာနုသယော-အကြင် အဝိဇ္ဇာဟူသော အနုသယသည်။ (အတ္ထိ)။ ယံ အဝိဇ္ဇာပရိယုဋ္ဌာနံ-အကြင် စိတ်ကို လွှမ်းမိုးလုယက်တတ်သော အဝိဇ္ဇာသည်။ (အတ္ထိ)။ ယာ အဝိဇ္ဇာလင်္ဂီ-အကြင် စီးပွားသို့ ရှေးရှုသွားဖို့ရာ လွဲချော်ခွင့်နေတတ်သော အဝိဇ္ဇာသည်။ (တစ်နည်း) ယာ အဝိဇ္ဇာလင်္ဂီ-အကြင် တံခါးချင် မင်းတုပ်နှင့် တူစွာ၊ ခဲခဲယဉ်းယဉ်း ဖွင့်ခွာအပ်သော အဝိဇ္ဇာသည်။ (အတ္ထိ)။ မောဟော-မောဟဟူသော၊ ယံ အကုသလမူလံ-သည်။ (အတ္ထိ)။ တသ္မိံ သမယေ အယံ မောဟော ဟောတိ။ [နိဂုံးဝါကျလည်း ထည့်ပါ။]

☞ အမှာ။ ။နောက်နောက်ပုဒ်များ၏ နိဒ္ဒေသတို့၌ အထူးမရှိတော့ပြီ၊ ကောဠာသဝါရ၊ သုညတဝါရတို့လည်း ကုသိုလ်ကို နည်းမှီ၍ သိလောက်ပါပြီ၊ ဒုတိယစိတ်မှစ၍ လောဘမူစိတ်များ၌ အထူးမရှိတော့ပါ။

နဝမစိတ်(ဒေါသမူစိတ်)။ ။ယသ္မိံ သမယေ အကုသလံ၊ ဒေါမနဿ သဟဂတံ-ဒေါမနဿသဟဂတံဖြစ်သော၊ ပဋိဗ္ဗာသမ္ပယုတ္တံ-ဒေါသနှင့်အညီ အမျှ ကေုပ္ပာဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်ယှဉ်သော၊ ရူပါရမဏံ အာရတ္တ ဝါပေ၊စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ဖဿော-သည်။ ဟောတိ-၏၊ပေ၊ ဒေါသော-ဒေါသသည်။ ဟောတိ-၏၊ပေ၊ ဗျာပါဒေါ-ဗျာပါဒသည်။ ဟောတိ၊ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ အကုသလာ။

ဝေဒနာနိဒ္ဒေသ။ ။တဇ္ဇာ၊ပေ၊သမ္ပဿဇံ-သော၊ စေတသိကံ-သော၊ ယံ အသာတံ-အကြင် သာယာတတ်သော သုခ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ဤတစ်ပုဒ်သာ ထူး၏။

☞ **ဒေါသနိဒ္ဒေသ။** ။ယော ဒေါသော-အကြင် ပျက်စီးတတ်သောသဘောသည်။ ဝါ-အကြင် ပျက်စီးခြင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ယာ ဒုဿနာ-အကြင် ပျက်စီးခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ ယံ ဒုဿိတတ္ထံ-အကြင် ပျက်စီးတတ်သော စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ ယာ ဗျာပတ္တိ-အကြင် ပင်ကိုသဘောမှ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်သောသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ယာ ဗျာပဇ္ဇနာ-အကြင် ပင်ကိုသဘောမှ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ ယံ ဗျာပဇ္ဇိတတ္ထံ-အကြင် ပင်ကိုသဘောမှ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ ယော ဝိရောဓော-အကြင် ဆန့်ကျင်တတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ယော ပဋိဝိရောဓော-အကြင် အဖန်ဖန် ဆန့်ကျင် တတ်သောသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။...[တစ်နည်း၊ ယော ဝိရောဓော-အကြင် ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ ယော ပဋိဝိရောဓော-အကြင် အဖန်ဖန်ဆန့်ကျင် ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။] ယံ စက္ခုက္ကံ-အကြင် ကြမ်းတမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ ယော အသုရောပေါ-အကြင် ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သောစကား၏ မရှိကြောင်းသဘောသည်။ ဝါ-အကြင်ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သော အမှန်မရှိကြောင်း မရှိကြောင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ [“အသု ရောပေါ-မျက်ရည်ကို ဖြစ်စေတတ်သောသဘောသည်”ဟု အပရေဝါဒ ရှိ၏။] စိတ္တဿ-၏။ ယာ အနတ္တမနတာ-အကြင် အတ္တမနတာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် သည်။ ဝါ-အကြင် မိမိစိတ်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။

ဧကာဒသမ(ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတိစိတ်)။ ။“ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တံ-ဝိစိကိစ္ဆာနှင့် အညီအမျှ ဧကုပ္ပာဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်ယှဉ်သော” တစ်ပုဒ်သာ ထူး၏ ။

ဝိစိကိစ္ဆာနိဒ္ဒေသ။ ။ယာ ကင်္ခါ-အကြင် ယုံမှားတတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ယာ ကင်္ခါယနာ-အကြင် နောက်ယုံမှားခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ရှေ့ယုံမှားခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ [တစ်နည်း၊ ယာ ကင်္ခါယနာ-အကြင် ယုံမှားခြင်း သည်။ (အတ္ထိ)။] ယံ ကင်္ခါယိတတ္ထံ-အကြင် ယုံမှားခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ ယာ ဝိမတိ-အကြင် မသိခြင်းသဘော သည်။ (အတ္ထိ)။ ယာ ဝိစိကိစ္ဆာ-အကြင် ဉာဏ်တည်းဟူသော ဆေးကုခြင်းမှ ကင်းသောသဘောသည်။ (တစ်နည်း) ယာ ဝိစိကိစ္ဆာ-အကြင် သဘောအမှန်ကို စူးစမ်းရှာဖွေလတ်သော်၊ ပင်ပန်းကြောင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ယံ ဒွေဋ္ဌကံ- အကြင် ဟုတ်လေသလား၊ မဟုတ်လားဟု နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် စိတ်ကို တုန်လှုပ်စေတတ်သောသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ယော ဒွေဓာပထော-အကြင် နှစ်ဖြာကွဲသော လမ်းနှင့်တူသောသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ယော သံသယော- အကြင် တစ်ခုတည်းသော အခြင်းအရာ၌ မတည်နိုင်ဘဲ ထက်ဝန်းကျင်

ဖြစ်တတ်သောသဘောသည်၊ (ဝါ-ယုံမှားခြင်းသဘောသည်၊) (အတ္ထိ)၊...
 ယော အနေကံသဂ္ဂါဟော-အကြင် တစ်ခုသောအဖို့ကိုယူခြင်း၏ဆန့်ကျင်ဘက်
 သဘောသည်၊ ယာ အာသပ္ပနာ-အကြင်အာရုံ၏ တစ်ခုသောအခြင်းအရာသို့
 မသွားနိုင်ဘဲ မိမိသို့ ရှေးရှုနေသကဲ့သို့ဖြစ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယာ
 ပရိသပ္ပနာ-အကြင် ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍ ထက်ဝန်း
 ကျင် ဖြစ်တတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယာ အပရိယောဂါဟနာ-အကြင်
 ဉာဏ်ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် မသက်ဝင်နိုင်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ စိတ္တဿ-
 ၏၊ ယံ ထမ္ဘိတတ္ထံ-အကြင် ခက်ထန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယော မနော
 ဝိလေခေါ-အကြင် စိတ်ကို ရေးခြစ်သကဲ့သို့ဖြစ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)။

ဥဒ္ဓစ္စနိဒ္ဒေသ။ ။ယသ္မိံ သမယေ၊ပေ၊ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တံ-သော၊ အကုသလံ
 စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ၊ပေ၊ကတမံ-သော၊ ဥဒ္ဓစ္စံ-သည်၊ဟောတိ-နည်း၊
 တသ္မိံ သမယေ-၌၊ စိတ္တဿ-၏၊ ယံ ဥဒ္ဓစ္စံ-အကြင် အထက်အထက်၌
 လွင့်တက်တုန်လှုပ်တတ်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယော
 အဝုပသမော-အကြင် မငြိမ်းအေးခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယော စေတောဝိက္ခေပေါ-
 အကြင် စိတ်ကို အထူးထူးအပြားပြား ပစ်လွှင့်တတ်သောသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊
 [စာအုပ်တို့၌ “စေတသော+ဝိက္ခေပေါ” ဟု ဝါကျရှိ၏၊] စိတ္တဿ-၏၊ ယံ
 ဘန္တတ္ထံ-အကြင် တုန်လှုပ်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊
 တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ဣဒံ-ဤသို့သော၊ ဝါ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဥဒ္ဓစ္စံ-
 သည်၊ ဟောတိ၊ (နိဂုံး) ယသ္မိံ၊ပေ၊ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ဣဒံ-
 ဤသို့သော၊ ဥဒ္ဓစ္စံ ဟောတိ၊ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ အကုသလာ...ဒွါဒသ-
 န်သော၊ အကုသလစိတ္တာနိ-တို့သည်၊ နိဋ္ဌိတာနိ-ကုန်ပြီ။

**အကုသလာ ဓမ္မာဟူသော မာတိကာ၏
 ပဒဘာဇနီ ပြီးပြီ။**

အဗျာကတာ ဓမ္မာ၏ ပဒဘာဇနီ

ကုသလဝိပါက် ပဉ္စဝိညာဉ်။ ။ကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ၊ ယသ္မိံ
 သမယေ-၌၊ ကာမာဝစရဿ-ကာမာဝစရဖြစ်သော၊ ကုသလဿ-သော၊
 ကမ္မဿ-ကံ၏၊ ဝါ-ကံကို၊ ကတတ္တာ-ပြုအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပစိတတ္တာ-
 ဆည်းပူးအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိပါကံ-ဝိပါက်ဖြစ်သော၊ ဝါ-အကျိုး
 ဖြစ်သော၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံ-သော၊ ရူပါရမဏံ-ရူပါရုံဟူသော အာရုံရှိသော၊
 စက္ခုဝိညာဏံ-စက္ခုဝိညာဉ်သည်၊ ဝါ-စက္ခုပသာဒ၏ ဝိညာဉ်သည်၊ ဝါ-
 အကြင် စက္ခုပသာဒကြောင့်ဖြစ်သော ဝိညာဉ်သည်၊ ဝါ-စက္ခုပသာဒ၌မို့သော

ဝိညာဉ်သည်၊ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတိ၊ပေ။
 ဇီဝိတိန္ဒြိယံ ဟောတိ၊ပေ။ဣမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ၊ [နိဒ္ဒေသဝါရ၊ သဂ္ဂဟဝါရ၊
 သုညတဝါရတို့လည်း တူပြီ၊ သောတဝိညာဏနိဒ္ဒေသစသည်၌ နည်းတူ။]
 ကုသလဝိပါကာနိ-နိဿော၊ ပဉ္စဝိညာဏာနိ-တို့သည်၊ နိဋ္ဌိတာနိ-နိပြီ။

ကုသလဝိပါက် မနောဓာတ်။ ။[သမ္ပဋိစွဲရိုးစိတ်ကို ဆိုသည်။] “မနော
 ဓာတု-မနောဓာတ်သည်၊ ဝါ-သိကာမတ္တ သိရုံမျှဖြစ်သော ဓာတ်သည်၊ ဥပ္ပန္နာ
 ဟောတိ” ဟု ပေးပါ၊ ဤစိတ်၌ စေတသိက်ပိုသည်မှတစ်ပါး အားလုံးတူပြီ။

မနောဝိညာဏဓာတ်။ ။[သန္တိရုဏကို ဆိုသည်။]သောမနဿသဟဂတာ
 ဟု လာရာ၌ သောမနဿသဟဂုတ်သန္တိရုဏဟုလည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာ
 သဟဂတာဟု လာရာ၌ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်သန္တိရုဏဟုလည်းကောင်း သိပါ၊
 “မနောဝိညာဏဓာတု-မနောဝိညာဏဓာတ်သည်၊ ဝါ-သိတတ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့် မနလည်းမည်၊ သညာ ပညာတို့ သိပုံမှ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ သိတတ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့် ဝိညာဏလည်းမည်သော ဓာတ်သည်၊ ဥပ္ပန္နာ ဟောတိ” ဟု ပေးပါ။

မဟာဝိပါက်ရှစ်ပါး။ ။ဤစိတ်များလည်း အားလုံးကုသိုလ်နှင့် တူပြီ။

ရူပါဝစရဝိပါက်။ ။ကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ၊ ယသ္မိံ သမယေ ရူပပ
 ပတ္တိယာ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ၊ပေ။ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ရူပါဝစရဿ-ရူပါဝစရ
 ဖြစ်သော၊ ကုသလဿ-သော၊ တဿေဝ ကမ္မဿ-ထိုက်၏ပင်၊ ဝါ-ထိုက်ကို
 ပင်၊ ကတတ္တာ-ကြောင့်၊ ဥပစိတတ္တာ-ကြောင့်၊ ဝိပါကံ-သော၊ ဝိဝိဇ္ဇေဝ
 ကာမေဟိ ပဌမံ ဈာနံ၊ပေ။ပထဝီကသိဏံ၊ တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတိ
 ၊ပေ။ ဣမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ၊ [ဒုတိယဈာန်မှစ၍ စတုတ္ထနည်း ပဉ္စကနည်း
 အားလုံးပင် ကုသိုလ်နှင့်တူပြီ၊ “ကုသိုလ်က ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါဒန္တာဘိညဈာန်ဖြစ်လျှင်
 ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါဒန္တာဘိညဈာနဝိပါက်ဖြစ်၏” စသည်ဖြင့် သိပါ၊ ဝိပါက်က အဓိပတိ
 မတပ်သောကြောင့် အဓိပတိစတုတ္ထကား မရနိုင်တော့။]

အရူပါဝစရဝိပါက်။ ။ဤဝိပါက်ကိုလည်း ကုသိုလ်နှင့် သဘောတူပင်
 ဟောတော်မူအပ်သည်၊ မဟဂ္ဂုတ်ဈာန်ဝိပါက်တို့သည် ကုသိုလ်နှင့် တစ်ထပ်
 တည်း တူသောကြောင့် ကုသိုလ်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူပြီးမှ ဝိပါက်ကို
 ဆက်၍ ဟောတော်မူပုံကိုလည်း သတိပြုပါ။

လောကုတ္တရာဝိပါက်။ ။ဤလောကုတ္တရာဝိပါက်များကိုလည်း ကုသိုလ်ကို
 ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူပြီးမှ ဟောတော်မူပုံ၊ ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါဒန္တာဘိညစသည်ဖြစ်ပုံ၊
 သုဒ္ဓိကသညတ၊ သုဒ္ဓိကပဋိပဒါမှစ၍ ဝိသတိမဟာနယနှင့်တကွ အဓိပတိ
 မိဿကတိုင်အောင် ဟောတော်မူပုံကို သိပါ။

☞ **အကုသလဝိပါက် အဗျာကတ။** ။ပဉ္စဝိညာဉ်၊ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်တို့ကို ကုသလဝိပါက်အတိုင်း သိပါ။

အဟိတ်ကြိယာ အဗျာကတ။ ။ကတဓမ္မ ဓမ္မာ အဗျာကတာ၊ ယသ္မိံ သမယေ-ဌှိ၊ ကိရိယာ-ကိရိယာဖြစ်သော၊ နေဝ ကုသလာ-ကုသိုလ်လည်း မဟုတ်သော၊ နာကုသလာ-အကုသိုလ်လည်းမဟုတ်သော၊ န စ ကမ္မဝိပါကာ-ကံ၏အကျိုးလည်းမဟုတ်သော၊ ဥပေက္ခာသဟဂတာ-သော၊ ရူပါရမဏာ ဝါ-ရူပါရုံဟူသော အာရုံရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ပေ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမဏာ ဝါ-သော၊ မနောဓာတု-မနောဓာတ်သည်၊ ယံ ယံ ဝါ ပန-ကို၊ အာရဗ္ဗ-၍၊ ဥပ္ပန္နာ ဟောတိ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အနက်ပေးပါ။

ကိရိယာမနောဝိညာဏဓာတု။ ။သောမနဿသဟဂတာဟု ဟောတော်မူရာ၌ ဟသိတုပ္ပာဒ်စိတ်ဟု မှတ်၍၊ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟု ဟောတော်မူရာ၌ အာဝဇ္ဇန်းဇွေးဟု မှတ်ပါ။

သဟိတ်ကာမာဝစရကိရိယာ။ ။ကတဓမ္မ ဓမ္မာ အဗျာကတာ၊ ယသ္မိံ သမယေ-ဌှိ၊ ကိရိယာ-သော၊ နေဝ ကုသလာ-သော၊ နာကုသလာ-သော၊ န စ ကမ္မဝိပါကာ-သော၊ သောမနဿသဟဂတာ-သော၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာ-သော၊ ရူပါရမဏာ ဝါ-ရူပါရုံဟူသော အာရုံရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ပေ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမဏာ ဝါ-သော၊ မနောဝိညာဏဓာတု-မနောဝိညာဏဓာတ်သည်၊ ယံ ယံ ဝါ ပန-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအာရုံကို၊ အာရဗ္ဗ-၍၊ ဥပ္ပန္နာ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ဖသော ဟောတိ၊ ပေ၊ ဣဓေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ။

ရူပါဝစရကိရိယာ။ ။ကတဓမ္မ ဓမ္မာ အဗျာကတာ၊ ယသ္မိံ သမယေ ကိရိယံ၊ ပေ၊ န စ ကမ္မဝိပါကံ-သော၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရံ-မျက်မှောက်ထင်ထင်တွေ့မြင်အပ်သောသဘောဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စက္ခအတ္တဘော၌ ချမ်းသာစွာ နေရကြောင်းဖြစ်သော၊ ရူပါဝစရံ-သော၊ ဈာနံ ဘာဝေတိ၊ ဝီဝိဇ္ဇေဝ ပေ၊ ဥပသမ္ပန္တ ဝိဟရတိ ပထဝီကသိဏံ။ [ဤမှနောက်၌ ကုသိုလ်နှင့်စာသွား တူပြီ။]

အရူပါဝစရကိရိယာ။ ။ကတဓမ္မ၊ ပေ၊ ယသ္မိံ သမယေ ကိရိယံ၊ ပေ၊ န စ ကမ္မဝိပါကံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရံ အရူပါဝစရံ ဈာနံ ဘာဝေတိ။ [ဤမှနောက်၌ ကုသိုလ်နှင့် စာသွားတူပြီ။]... ကိရိယာ-ကိရိယာဖြစ်ကုန်သော၊ အဗျာကတာ-တို့သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-န်ပြီ။

**စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍံ-စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍာသည်၊
နိဋ္ဌိတံ-ပြီးပြီ။**

ရူပကဏ္ဍနိဿယ

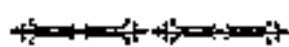
ဥဒ္ဓေသ။ ။ကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ၊ ကုသလာလုသလာနံ-ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-တရားတို့၏၊ ဝိပါကာ-အကျိုးဖြစ်ကုန်သော၊ ကာမာဝစရာ-ကာမာဝစရသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပါဝစရာ-သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပေ၊ အပရိယာပန္နာ-အပရိယာပန္နသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓော-သည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓော-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊) ကိရိယာ-ကိရိယာဖြစ်ကုန်သော၊ နေဝကုသလာ-ကုသိုလ် လည်းမဟုတ်ကုန်သော၊ နာကုသလာ-အကုသိုလ်လည်းမဟုတ်ကုန်သော၊ န စ ကမ္မဝိပါကာ-ကံ၏အကျိုးလည်း မဟုတ်ကုန်သော၊ ယေ စ ဓမ္မာ-အကြင် တရားတို့သည်လည်း၊ (အတ္ထိ-န်၏၊) သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ ရူပံ စ-ရုပ်သည် လည်းကောင်း၊ အသင်္ခတာ-အကြောင်းတရားတို့သည် ကောင်းစွာရောက်၍ မပြုအပ်သော၊ ဓာတု စ-ဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏၊) ဣမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ-တို့တည်း။

မာတိကာ

ဧကက။ ။တတ္ထ-ထို“သဗ္ဗန္တ ရူပံ, အသင်္ခတာ စ ဓာတု”ဟူသောပုဒ် ၂ ပါး အပေါင်း၌၊ ကတမံ-အဘယ်တရားသည်၊ သဗ္ဗံရူပံ-အလုံးစုံသောရုပ် မည် သနည်း၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ မဟာဘူတာ စ-မဟာဘုတ်တို့သည်လည်း ကောင်း၊ စတုန္ဒ-န်သော၊ မဟာဘူတာနံ-တို့ကို၊ ဥပါဒါယ-ကပ်ယူ၍၊ ဝါ- မှီ၍၊ (ပဝတ္တံ-ဖြစ်သော၊) ရူပံ စ-ရုပ်သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏၊) ဣဒံ- ဤ မဟာဘုတ်, ဥပါဒါရုပ်ကို၊ သဗ္ဗံရူပံ-အလုံးစုံသောရုပ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

သဗ္ဗံရူပံ-အလုံးစုံသောရုပ်သည်၊ န ဟေတု-ဟိတ် မမည်၊ [“ဟေတူ ဓမ္မာ, န ဟေတူ ဓမ္မာ”ဟူသော ဒုကမာတိကာပုဒ်မှ န ဟေတု ပုဒ်ကို ယူသည်၊] အဟေတုကံ-သမ္ပယုတ်ဟိတ် မရှိ၊ [“သဟေတုကာ ဓမ္မာ, အဟေတုကာ ဓမ္မာ” ဟူသော ဒုကမာတိကာပုဒ်မှ ဟေတုကာပုဒ်ကို ယူသည်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အနိယတံ အနိယျာနိကံတိုင်အောင် ပုဒ်ပေါင်း ၄၀ ကို တိကမာတိကာ ဒုက မာတိကာတို့မှ ယူထားအပ်သည်ဟု မှတ်ပါ၊ နိဿယအနက်ကိုလည်း ထိုမာတိကာအတိုင်း ပေးပါ၊] ဥပ္ပန္နံ-အတိတ်ရုပ်၏ ဘင်ဓဏမှ အထက်ဖြစ် သော နောက်ကာလ၌ ဓဏတ္တယသို့ရောက်သည်၊ (သမာနံ-ဖြစ်လတ်သော်၊) ဆဟိ-၆ ပါးကုန်သော၊ ဝိညာဏေဟိ-တို့သည်၊ ဝိညေယျံ-သိထိုက်၏၊ အနိစ္စံ- မမြဲ၊ ဧရာဘိဘူတံ-ဧရာသည် လွမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်၏၊ ...ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဧက ဝိဓာနေန-တစ်ပါးသောအဖို့အားဖြင့်၊ ရူပသင်္ဂဟော-ရုပ်တို့ကို သင်္ဂြိုဟ် ရေတွက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ-၏၊) ...ဧကကံ-ဧကကသည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

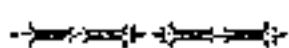
ဒုက။ ။ဒုဝိဓေန-အားဖြင့်၊ ရူပသင်္ဂဟော-သည်၊ (ဟောတိ-၏၊) ဥပါဒါ-
 ဥပါဒါမည်သော၊ ရူပံ-ရုပ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ နော ဥပါဒါ-ဥပါဒါမမည်သော၊
 ရူပံ-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ပေ၊ စက္ခုသမ္ပဿဿ-စက္ခုသမ္ပဿ၏၊ ဝတ္ထု-တည်ရာ
 ဖြစ်သော၊ ရူပံ-ရုပ်သည်၊ အတ္ထိ၊ စက္ခုသမ္ပဿဿ-၏၊ န ဝတ္ထု-တည်ရာမဟုတ်
 သော၊ ရူပံ အတ္ထိ၊ ရူပဿလဟုတာ-ရူပဿလဟုတာဖြစ်သော၊ ပေ၊ ရူပဿ
 ဥပစယော-ရူပဿဥပစယဖြစ်သော၊ ပေ၊ ကဗဠိကာရောအာဟာရော-ကဗဠိ
 ကာရအာဟာရဟူသော၊ ပေ၊ န ကဗဠိကာရောအာဟာရော-ကဗဠိကာရ
 အာဟာရမဟုတ်သော၊ ရူပံ အတ္ထိ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဒုဝိဓေန-နှစ်ပါးအပြား
 အားဖြင့်၊ ရူပသင်္ဂဟော-သည်၊ (ဟောတိ)၊...ဒုကံ-သည်၊ (နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

တိက။ ။တိဝိဓေန-အားဖြင့်၊ ရူပသင်္ဂဟော-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ယံ တံ
 ရူပံ-အကြင်ရုပ်သည်၊ အဇ္ဈတ္တိကံ-အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်၏၊ တံ ရူပံ-ထိုရုပ်
 သည်၊ ဥပါဒါ-ဥပါဒါရုပ်တည်း၊ [မိမိကိုယ်၌ဖြစ်လျှင် တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်
 “ငါ၏ရုပ်”ဟု စွဲလမ်းအပ်သောကြောင့် ရုပ်ဟူသမျှ ဥပါဒါအမည် ရ၏၊]
 ယံ တံ ရူပံ-သည်၊ ဗာဟိရံ-အပသန္တာန်၌ ဖြစ်၏၊ တံ-ထိုရုပ်သည်၊ ဥပါဒါ-
 ဥပါဒါရုပ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ၊ နော ဥပါဒါ-ဥပါဒါမဟုတ်သောရုပ်သည်လည်း၊
 အတ္ထိ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အနက်ပေးပါ။...တိကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

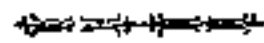
စတုက္က။ ။စတုဗ္ဗိဓေန ရူပသင်္ဂဟော (ဟောတိ)၊ ယံ တံ ရူပံ-အကြင်ရုပ်
 သည်၊ ဥပါဒါဥပါဒါရုပ်တည်း၊ တံ ရူပံ-ထိုရုပ်သည်၊ ဥပါဒိန္နံ-ဥပါဒိန္နရုပ်သည်
 လည်း၊ အတ္ထိ၊ အနုပါဒိန္နံ-အနုပါဒိန္နရုပ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ၊ ယံ တံ ရူပံ-
 အကြင်ရုပ်သည်၊ နော ဥပါဒါ-ဥပါဒါရုပ် မဟုတ်၊ တံ(ရူပံ)-သည်၊ ဥပါဒိန္နံ-
 ဥပါဒိန္နရုပ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ၊ အနုပါဒိန္နံ-အနုပါဒိန္နရုပ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ၊
 ပေ၊ ဒိဋ္ဌိ-စက္ခုဝိညာဉ်သည် မြင်ထိုက်သော၊ (ရူပံ အတ္ထိ)၊ သုတံ-သောတဝိညာဉ်
 သည် ကြားထိုက်သော၊ (ရူပံ အတ္ထိ)၊ မုတံ-ဃာန ဇိဝှာ ကာယဝိညာဉ် ၃ ပါး
 သည် ရောက်၍သိထိုက်သော၊ (ရူပံ အတ္ထိ)၊ ဝိညာတံ-မနောဝိညာဉ်သည်
 သိထိုက်သော၊ ရူပံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဧဝံ စတုဗ္ဗိဓေန ရူပသင်္ဂဟော၊...စတုက္ကံ-
 သည်၊ (နိဋ္ဌိတံ)။ [ပဉ္စကမှစ၍ ဧကာဒသကတိုင်အောင် လွယ်ပြီ။]

မာတိကာ-သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ-ပြီ)။

ဧကကနိဒ္ဒေသ။ ။သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ ရူပံ-ကို၊ ဝါ-သည်၊ န ဟေတုက
 မေဝ-ဟိတ် မမည်သည်သာ၊ [ဧဝဖြင့် ဟေတုကို ကန့်၊ ဤနည်းအတိုင်း
 တွဲဖက်အနက်များကို ဧဝဖြင့် ကန့်သည်ဟု မှတ်ပါ၊]၊ ပေ၊ ဥပ္ပန္နံ-အတိတ်ရုပ်၏

ဘင်ခဏမှ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ ခဏတ္တယသို့ ရောက်သည်၊
(သမာနံ-လတ်သော်၊) ဆဟိ-နံသော၊ ဝိညာဏေဟိ-တို့သည်၊ ဝိညေယျမေဝ-
သိထိုက်သည်သာတည်း၊ အနိစ္စမေဝ-အနိစ္စသာတည်း၊ ဧရာတိဘူတမေဝ-ဧရာ
သည် လွမ်းမိုးအပ်သည်သာတည်း၊...ဧကကနိဒ္ဒေသော-သည်၊(နိဋ္ဌိတော-ပြီ။)

ဒုကနိဒ္ဒေသ
(ဥပါဒါဘာဇနီယ)

[အောက်ပါဂဏန်းများသည် ဆဋ္ဌသံဂါယနာမှ ပါဠိတော်
ပုဒ်ရေနံပါတ် ဖြစ်ပါသည်။]

၅၉၅။ ကတမံ-သော၊ တံ ရူပံ-သည်၊ ဥပါဒါ-ဥပါဒါ မည်သနည်း၊
စက္ခယတနံ-စက္ခယတနသညလည်းကောင်း၊ပေ၊ရူပဿအနိစ္စတာ-ရူပဿ
အနိစ္စတာသည်လည်းကောင်း၊၊ကဗဠိကာရအာဟာရော-ကဗဠိကာရအာဟာရ
သည်လည်းကောင်း၊(ဥပါဒါ-ဥပါဒါမည်၏၊) [ဤ၌ ဟဒယဝတ္ထု မပါခြင်းကို
သတိပြုခဲ့ပါ။]

၅၉၆။ ကတမံ တံ ရူပံ စက္ခယတနံ-နမည်သနည်း၊ ယံ စက္ခု-အကြင်
စက္ခုသည်၊(အတ္ထိ)၊ ဣဒံ-ဤစက္ခုဟူသော၊ တံရူပံ-ထိုရုပ်သည်၊ စက္ခယတနံ-
နမည်၏၊ စတုနံ-နံသော၊ မဟာဘူတာနံ-တို့ကို၊ ဥပါဒါယ-ကပ်ယူ၍၊ ဝါ-
စွဲမှီ၍၊ အတ္တဘာဝပရိယာပနော-အတ္တဘော၌ အကျုံးဝင်သော၊ အနိဒဿနော-
စက္ခုဝိညာဉ်သည် မမြင်အပ် မမြင်နိုင်သော၊ သပ္ပဋိဃော-ထိပါးခြင်းနှင့်တကွ
ဖြစ်သော၊ (ယော) ပဿဒေါ-အကြင်ပဲခွာဒသည်၊ ဝါ-အကြင် ကြည်လင်
ခြင်းသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ အနိဒဿနေန-သော၊ သပ္ပဋိဃေန-သော၊ ယေန
စက္ခုနာ-အကြင်စက္ခုဖြင့်၊ သနိဒဿနံ-မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်
သော၊ သပ္ပဋိဃံ-ထိပါးတတ်သည်၏ အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ရူပံ-ရူပါရုံကို၊
ပဿိ ဝါ-အတိတ်၌လည်း မြင်ဖူးပြီ၊ ပဿတိ ဝါ-ပစ္စုပ္ပန်၌လည်း မြင်ရ၏၊
ပဿိဿတိ ဝါ-အနာဂတ်၌လည်း မြင်ရလတ္တံ့၊ ပဿေ ဝါ-အကြောင်း
ညီညွတ်လျှင်လည်း မြင်ရာ၏။

ဧတံ-ဤသဘောသည်၊ စက္ခုပိ-မြင်ခြင်းကိစ္စ၌ ရှေ့ဆောင်အကြီးအကဲ၏
အဖြစ်ကြောင့် စက္ခုလည်းမည်၏၊ [စက္ခု၌ ဝါစာသိလိဋ္ဌ နိဂ္ဂဟိတံ၊] ဧတံ-
ဤသဘောသည်၊ စက္ခယတနံပိ-ဇဿစသော တရားတို့၏ ပေါက်ဖွားရာ၏
အဖြစ်၊ ပေါင်းဆုံရာ၏အဖြစ်ကြောင့် စက္ခယတနလည်းမည်၏၊ သော-
ဤသဘောသည်၊ စက္ခုဓာတုပိ-အတ္တမှကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်၊ ပရမတ္ထ
သဘာဝ၏အဖြစ်၊ သတ္တဝါမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် စက္ခုဓာတ်လည်း
မည်၏၊ ဧတံ-ဤသဘောသည်၊ စက္ခုန္ဓိယံပိ-မြင်ခြင်းလက္ခဏာဝယ် မိမိ၏

အစိုးရအဖြစ်ကို စက္ခုသမ္ပဿသော တရားတို့ကို ပြုစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် စက္ခုဋ္ဌေလည်း မည်၏။ ဒေသာ-သည်၊ လောကောပိ-ပျက်တတ်၊ အပြားအားဖြင့် ပျက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် လောကလည်းမည်၏။

ဒေသာ-ဤသဘောသည်၊ ဒွါရာပိ-အထွက်အဝင်၊ အစဉ်အမြဲ သုံးစွဲကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့် တံခါးလည်း မည်၏။ ဒေသာ-ဤသဘောသည်၊ သမုဒ္ဒေါပိ-ရူပါရုံအတန်တန်၊ မပြည့်မလျှံသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သမုဒ္ဒရာလည်း မည်၏။ ဧတံ-ဤသဘောသည်၊ ပဏ္ဏရုံပိ-ထက်ဝန်းကျင် ဖြူစင်သောတရားလည်း ဟုတ်၏။ ဧတံ-သည်၊ ခေတ္တံပိ-ဖဿသောမျိုးစေ့တို့၏ ပေါက်ဖွားရာလယ်နှင့်လည်း တူ၏။ ဧတံ-သည်၊ ဝတ္ထံပိ-ဖဿသောမျိုးစေ့တို့၏ ပေါက်ဖွားရာ ယာနှင့်လည်း တူ၏။ ဧတံ-သည်၊ နေတ္တံပိ-သမ၊ဝိသမကို ပြုလျက် အတ္တဘောကို ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် နေတ္တမည်သော မျက်လုံးနှင့်လည်းတူ၏။ ဧတံ-ဤသည်၊ နယနံပိ-နယနမည်သောမျက်လုံးနှင့်လည်း တူ၏။ ဧတံ-သည်၊ ဩရိမ္မတီရုံပိ-သက္ကာယ၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဤဘက်ကမ်းနှင့်လည်း တူ၏။ ဒေသာ-ဤသဘောသည်၊ သုညောဂါမောပိ-အများနှင့် ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်၊ ပိုင်ရှင်မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် လူတို့မှ ကင်းဆိတ်သော ရွာနှင့်လည်း တူ၏။ ဣဒံ-ဤသို့သော၊ တံ ရူပံ-သည်၊ စက္ခာယတနံ-စက္ခာယတန မည်၏။

၅၉၇။ ကတမံ တံ ရူပံ စက္ခာယတနံ၊ပေ၊အနိဒဿနမိ-သော၊ သပ္ပဋိဃမိ-သော၊ ယမိ စက္ခုမိ-၌၊ သနိဒဿနံ-သော၊ သပ္ပဋိဃံ-သော၊ ရူပံ-ရူပါရုံသည်၊ ပဋိဟညိ ဝါ-အတိတ်၌လည်း ထိခိုက်ဖူးပြီ၊ ပဋိဟညတိ ဝါ-ပစ္စုပ္ပန်၌လည်း ထိခိုက်၏။ ပဋိဟညိဿတိ ဝါ-အနာဂတ်၌လည်း ထိခိုက်လတ္တံ့၊ ပဋိဟညေ ဝါ-အကြောင်း ညီညွတ်လျှင်လည်း ထိခိုက်ရာ၏။ပေ၊ ဣဒံ တံ ရူပံ-သည်၊ စက္ခာယတနံ-မည်၏။ [၅၉၈-အနက်လွယ်ပြီ။]

၅၉၉။ ကတမံ တံ ရူပံ စက္ခာယတနံ၊ ယံ စက္ခု-အကြင် စက္ခုကို၊ နိဿာယ-မိ၍၊ ရူပံ-ရူပါရုံကို၊ အာရဗ္ဘ-အာရုံပြု၍၊ စက္ခုသမ္ပဿော-စက္ခုသမ္ပဿသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ ဝါ-အတိတ်၌လည်း ဖြစ်ဖူးပြီ” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၆၀၀။ ကတမံ တံ ရူပံ သောတာယတနံ၊ပေ၊“ဧတံ-ဤသဘောသည်၊ သောတံ ပိ-ကြားတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သောတလည်း မည်၏”စသည် ပေးပါ။

၆၀၄။ ကတမံ တံ ရူပံ ဃာနာယတနံ၊ပေ၊ဃာနံပိ-အနံကို ယူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဃာနလည်း မည်၏။...စသည် ပေးပါ။

၆၀၈။ ကတမံ တံ ရူပံ ဇိတ္တာယတနံ၊ ပေါဇိတ္တပိ-အရသာကို သာယာတတ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဇိတ္တလည်း မည်၏...စသည် ပေးပါ။

၆၀၉။ ကတမံ တံ ရူပံ ကာယာယတနံ၊ ပေါဇေသော-သည်၊ ကာယောပိ- တစ်ကိုယ်လုံး၌ ပျံ့နှံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ကာယလည်း မည်၏...စသည်။

၆၁၀။ ကတမံ တံ ရူပံ ရူပါယတနံ၊ စတုန္တံ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ-၍၊ (ပဝတ္တာ-သော၊) ဝဏ္ဏနိဘာ-တောက်ပတတ်သော အဆင်းအရောင်ဖြစ်သော၊ သနိဒဿနံ-မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ သပ္ပဋိဃံ-ထိပါးတတ် သည်၏အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ နီလံ-အညိုမူလည်းဖြစ်သော၊ ပီတကံ- အရွှေမူလည်းဖြစ်သော၊ လောဟိတကံ-အနီမူလည်းဖြစ်သော၊ သြဒါတံ- အဖြူမူလည်းဖြစ်သော၊ ကာဠကံ-အမည်းအနက်မူလည်းဖြစ်သော၊ မဉ္ဇိဋ္ဌကံ- မောင်းသောအရောင်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဟရိ-ဝါသောအဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ ဟရိဝဏ္ဏံ-စိမ်းသောမြက်တော၏အဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ အမွက္ခံ-သရက်ညွန့်၏အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ ဒီဃံ-ရည်သော အဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ ရဿံ-တိုသော(ပုသော)အဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ အဏု-သေးငယ်သောအဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ ထူလံ-တုတ်သော(ဝသော) အဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ ဝဋ္ဋံ-လုံးသောအဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ ပရိမဏ္ဍလံ- ဝန်းဝိုင်းသောအဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ စတုရံသံ(စတုရဿံ)-လေးထောင့် (၄ မြှောင့်)အဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ ဓဋ္ဌသံ-၆ ထောင့် (၆ မြှောင့်)အဆင်း မူလည်းဖြစ်သော၊ အဋ္ဌသံ-ရှစ်ထောင့်(၈ မြှောင့်)အဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ သောဠသံသံ-တစ်ဆယ်ခြောက်ထောင့်(၁၆ မြှောင့်)အဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ နိန္ဒံ-နိမ့်သော(ဝှမ်းသော)အဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ ထလံ-ကုန်းမြင့်အဆင်း မူလည်းဖြစ်သော၊ [“ဒီဃံ”စသည်ဖြင့် ပုံသဏ္ဌာန်ကို ပြသော်လည်း ရူပါရုံကို ပြသော အရာဌာနဖြစ်သောကြောင့် ထိုပုံသဏ္ဌာန်၌တည်သောအဆင်းတိုင် အောင် ယူရသည်။]

ဆာယာ-အရိပ်အဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ အာတပေါ-နေပူအဆင်းမူလည်း ဖြစ်သော၊ အာလောကော-အရောင်အလင်းအဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ အန္တ ကာရော-အမှိုက်မှောင်အဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ အဗ္ဘာ-တိမ်တိုက်အဆင်း မူလည်းဖြစ်သော၊ မဟိကာ-ဆီးနှင်းအဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ ဓူမော-မီးခိုး အဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ ရဇော-မြူအဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ စန္ဒမဏ္ဍလဿ- လဝန်း၏၊ ဝဏ္ဏနိဘာ-တောက်ပထင်ရှားသောအဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ သူရိယမဏ္ဍလဿ-နေဝန်း၏၊ ဝဏ္ဏနိဘာ-တောက်ပထင်ရှားသောအဆင်းမူ လည်းဖြစ်သော၊ တာရုကရူပါနံ-ကြယ်တာရာအပေါင်းတို့၏၊ ဝဏ္ဏနိဘာ-

တောက်ပထင်ရှားသောအဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ အာဒါသမဏ္ဍလဿ-
ကြေးမုံမှန်ဝိုင်း၏၊ ဝဏ္ဏနိဘာ-တောက်ပထင်ရှားသောအဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊
မဏိသင်္ခမုတ္တာဝေဠုရိယဿ-ပတ္တမြား၊ ခရုသင်း၊ ပုလဲ၊ ကြောင်မျက်ရွဲ၏၊ ဝဏ္ဏ
နိဘာ-တောက်ပထင်ရှားသောအဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ ဇာတရူပရဇတဿ-
ရွှေ၊ ငွေ၏၊ ဝဏ္ဏနိဘာ-တောက်ပထင်ရှားသောအဆင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ ယံ
ရူပံ-အကြင် ရူပါရုံသည်၊ ဝါ-အကြင်ရုပ်သည်၊ (အတ္ထိ)။

ဝါ ပန-သည်သာမကသေး၊ စတုန္တံ-နံသော၊ မဟာဘူတာနံ-တို့ကို၊
ဥပါဒါယ-၍၊ (ပဝတ္တာ-သော၊) ဝဏ္ဏနိဘာ-တောက်ပတတ်သောအဆင်းဖြစ်
သော၊ သနိဒဿနံ-သော၊ သပ္ပဋ္ဌိဃံ-သော၊ အညမ္ဘိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊
ယံ ရူပံ-အကြင်ရုပ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ အနိဒဿနံ-သော၊ သပ္ပဋ္ဌိဃံ-သော၊
ယံ ရူပံ-အကြင်ရုပ်ကို၊ အနိဒဿနေန-မြင်အပ်သည်၏အဖြစ် မရှိသော၊
သပ္ပဋ္ဌိဃေန-ထိပါးတတ်သည်၏အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ စက္ခုနာ-စက္ခု
ပသာဒဖြင့်၊ ပဿိ ဝါ၊ ပေ၊ ပဿေ ဝါ၊ [ရှေ့အတိုင်းပေးပါ၊] ဧတံ-ဤရုပ်သည်၊
ရူပံပိ-ထင်ရှားပြတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ရူပလည်းမည်၏၊ ဧတံ-သည်၊
ရူပါယတနံပိ-ဖဿစသောတရားတို့၏ ပေါက်ဖွားရာ၊ စုဝေးရာ၏အဖြစ်ကြောင့်
ရူပါယတနလည်း မည်၏၊ သော-ဤရုပ်သည်၊ ရူပဓာတုပိ-သတ္တဇီဝမဟုတ်၊
မိမိသဘောကိုဆောင်တတ်သောကြောင့် ရူပဓာတ်လည်းမည်၏၊ ဣဒံ-ဤသို့
သော၊ တံ ရူပံ-သည်၊ ရူပါယတနံ-မည်၏။ [၆၁၇၊ ၆၁၈၊ ၆၁၉တို့၌လွယ်ပြီ။] ☸

၆၂၀။ ကတမံ ရူပံ သဒ္ဓါယတနံ-မည်သနည်း၊ စတုန္တံ မဟာဘူတာနံ
ဥပါဒါယ(ပဝတ္တာ) အနိဒဿနော-သော၊ သပ္ပဋ္ဌိဃော-သော၊ ဘေရိသဒ္ဓေါ-
စည်ကြီးသံမူလည်းဖြစ်သော၊ မုဒိင်္ဂသဒ္ဓေါ-မရိုးစည်သံမူလည်းဖြစ်သော၊ သင်္ခ
သဒ္ဓေါ-ခရုသင်းသံမူလည်းဖြစ်သော၊ ပဏဝသဒ္ဓေါ-ထက်စည်သံမူလည်းဖြစ်
သော၊ ဂီတသဒ္ဓေါ-သီချင်းသံမူလည်းဖြစ်သော၊ ဝါဒီတသဒ္ဓေါ-တီးမှုတ်သံ
မူလည်းဖြစ်သော၊ သမ္ဘသဒ္ဓေါ-ကြေးမောင်း၊ ကြေးနောင်၊ သစ်သားချပ်တို့၏
အသံမူလည်းဖြစ်သော၊ ပါဏိသဒ္ဓေါ-လက်ခုတ်တီးသံမူလည်းဖြစ်သော၊
သတ္တာနံ-သတ္တဝါတို့၏၊ နိဗ္ဗေါသသဒ္ဓေါ-ကြွေးကြော်သံမူလည်းဖြစ်သော၊
ဓာတူနံ-သစ်ပင်စသောဓာတ်တို့၏၊ သန္နိဃာတသဒ္ဓေါ-ပေါင်းဆုံ၍ပွတ်တိုက်
သံမူလည်းဖြစ်သော၊ ဝါတသဒ္ဓေါ-လေသံမူလည်းဖြစ်သော၊ ဥဒကသဒ္ဓေါ-
စီးသွားသောရေသံမူလည်းဖြစ်သော၊ ဝါ-လေတိုက်ခတ်အပ်သောရေ၏အသံ
မူလည်းဖြစ်သော၊ မနုဿသဒ္ဓေါ-လူ၏အသံမူလည်းဖြစ်သော၊ အမနုဿ
သဒ္ဓေါ-လူ၏အသံမှတစ်ပါးသောအသံမူလည်းဖြစ်သော၊ ယော သဒ္ဓေါ-အကြင်
အသံသည်၊ (အတ္ထိ)၊ [ယော ဝါ ပနညောပိစသော ပုဒ်များ၏အနက်လွယ်ပြီ။]

၆၂၄။ ကတမံ တံ ရူပံ ဂန္ဓာယတနံ၊ စတုနံ၊ ပေ၊ သပ္ပဋ္ဌိဃော-သော၊ မူလ
 ဂန္ဓော-အမြစ်၏အနံ့မူလည်းဖြစ်သော၊ သာရဂန္ဓော-အနှစ်၏အနံ့မူလည်းဖြစ်
 သော၊ တစဂန္ဓော-အခွံ၊ အခေါက်၏အနံ့မူလည်းဖြစ်သော၊ ပတ္တဂန္ဓော-အရွက်
 ၏အနံ့မူလည်းဖြစ်သော၊ ပုပ္ဖဂန္ဓော-အပွင့်၏အနံ့မူလည်းဖြစ်သော၊ ဖလ
 ဂန္ဓော-အသီး၏အနံ့မူလည်းဖြစ်သော၊ အာမကဂန္ဓော-ဟင်းရွက်စသည်တို့၏
 စိမ်းသောအနံ့မူလည်းဖြစ်သော၊ ဝိဿဂန္ဓော-ညှိစော်အနံ့မူလည်းဖြစ်သော၊
 သုဂန္ဓော-ကောင်းသောအနံ့မူလည်းဖြစ်သော၊ ဒုဂ္ဂန္ဓော-မကောင်းသောအနံ့
 မူလည်းဖြစ်သော၊ ယော ဂန္ဓော-အကြင် အနံ့သည်၊ (အတ္ထိ)၊ [ယော ဝါ
 ပနညောပိ စသည်အနက် လွယ်ပြီ။]

၆၂၅။ ကတမံ၊ ပေ၊ ရသာယတနံ၊ ပေ၊ မူလရသော-အမြစ်၏အရသာမူလည်း
 ဖြစ်သော၊ ပေ၊ ဖလရသော-အသီး၏အရသာမူလည်းဖြစ်သော၊ အမ္ဗိလံ-
 ချဉ်သောအရသာမူလည်းဖြစ်သော၊ မဓုရံ-ချိုသောအရသာမူလည်းဖြစ်သော၊
 တိတ္တကံ-ခါးသောအရသာမူလည်းဖြစ်သော၊ ကဋ္ဌကံ-စပ်သောအရသာ
 မူလည်းဖြစ်သော၊ လောဏိကံ-ငန့်သောအရသာမူလည်းဖြစ်သော၊ ခါရိကံ-
 ငန့်ခါးသော အရသာမူလည်းဖြစ်သော၊ လမ္ဗိလံ-ချိုချဉ်အရသာမူလည်း
 ဖြစ်သော၊ ကသာဝေါ-ဖန်ရည်အရသာမူလည်းဖြစ်သော၊ သာဒု-သာယာအပ်
 သော၊ ကောင်းမြတ်သောအရသာမူလည်းဖြစ်သော၊ အသာဒု-မသာယာအပ်
 သော၊ မကောင်းမြတ်သောအရသာမူလည်းဖြစ်သော၊ ယော ရသော-သည်၊
 (အတ္ထိ)၊ [ယော ဝါ ပနညောပိ စသည်လွယ်ပြီ။]

၆၂၆။ ကတမံ တံ ရူပံ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ-နည်း၊ ယံ(ယေန ကာရဏေန)-အကြင်
 အကြောင်းကြောင့်၊ (ဟောတိဉ္စစပ်) ဣတ္ထိယာ-မိန်းမ၏၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ -မိန်းမ၏
 အသွင်သဏ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ-မိန်းမ၏အမှတ်အသားသည်
 လည်းကောင်း၊ ဣတ္ထိကုတ္တံ-မိန်းမ၏ပြုအပ်သောအမှုသည်လည်းကောင်း၊
 ဣတ္ထာကပ္ပော-မိန်းမ၏အခြင်းအရာသည်လည်းကောင်း၊ ဣတ္ထတ္တံ-မိန်းမ၏
 ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်လည်းကောင်း၊ ဣတ္ထိဘာဝေါ-မိန်းမ၏ဖြစ်ကြောင်း
 ဖြစ်ရာဘာဝရုပ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ-ဖြစ်၏) ဣဒံ-ဤသို့သဘော
 ရှိသော၊ တံ ရူပံ-ထိုရုပ်သည်၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ-ဣတ္ထိန္ဒြိယမည်၏၊ [ပုရိသိန္ဒြိယဉ္စ
 လည်း နည်းတူပေးပါ။]

၆၂၇။ ကတမံ တံ ရူပံ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ရူပိနံ-ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိကုန်သော၊
 တေသံ ဓမ္မာနံ-ထိုတရားတို့၏၊ ယော အာယု-အကြင်အသက်သည်၊ (အတ္ထိ)၊
 ဣဒံ-ဤသို့သော၊ ဝါ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ တံ ရူပံ-သည်၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ-
 မည်၏၊ ...ဤသို့စသည်ဖြင့် အနိယမရှိတိုင်း နိယမဝါကျတွဲ၍ ကာမာဝစရ
 ကုသိုလ်ပဌမစိတ် နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသအတိုင်း ပေးပါ။

၆၃၅။ ကတမံ တံ ရူပံ ကာယဝိညတ္တိ၊ ကုသလစိတ္တဿ ဝါ-ကုသိုလ်စိတ် ရှိသည်မှလည်းဖြစ်သော၊ အကုသလစိတ္တဿ ဝါ-သော၊ အဗျာကတစိတ္တဿ ဝါ-သော၊ အဘိက္ကမန္တဿ ဝါ-ရှေ့သို့သွားသောပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ပဋိက္ကမန္တဿ ဝါ-ပြန်သောပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-နောက်ဆုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ အာလောကေန္တဿ ဝါ-ရှေးရှုမြှောင့်မြှောင့်၊ ကြည့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ဝိလောကေန္တဿ ဝါ-ဟိုဟိုဒီဒီ ကြည့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သော်လည်းကောင်း၊ သမဉ္ဇန္တဿ ဝါ-လက်ခြေစသည်တို့ကို ကွေးသောပုဂ္ဂိုလ် ၏သော်လည်းလည်းကောင်း၊ ပသာရေန္တဿ ဝါ-လက်ခြေစသည်တို့ကို ဆန့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သော်လည်းကောင်း၊ ကာယဿ-ကိုယ်ကို၊ ယာ ထမ္ဘနာ-အကြင် ထောက်ပံ့ခြင်းသည်၊ ယာ သံထမ္ဘနာ-အကြင် အားကြီးစွာထောက်ပံ့ ခြင်းသည်၊ ယံ သံထမ္ဘတတ္ထံ-အကြင် ထောက်ပံ့အပ်သောကိုယ်၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်၊ ယာ ဝိညတ္တိ-အကြင် မိမိအလိုဆန္ဒကို သိစေတတ်သောသဘော သည်၊ ယာ ဝိညာပနာ-အကြင်အလိုဆန္ဒကို သိစေခြင်းသည်၊ ယံ ဝိညာပိတတ္ထံ- အကြင် သိစေအပ်သောအလိုဆန္ဒ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣဒံ တံ ရူပံ ကာယဝိညတ္တိ။ [“ယာ ဝိညတ္တိ အတ္ထိ၊ ဣဒံ တံ ရူပံ ကာယဝိညတ္တိ” ဟု နိယမ အနိယမ အသီးအသီးတွဲ၍ ပေးပါ၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ။]

၆၃၆။ ကတမံ တံ ရူပံ ဝစီဝိညတ္တိ၊ ကုသလစိတ္တဿ ဝါ-ကုသိုလ်စိတ်ရှိ သော ပုဂ္ဂိုလ်သော်၏လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဗျာကတစိတ္တဿဝါ-၏သော်လည်း ကောင်း၊ ယာ ဝါစာ-အကြင် ပြောဆိုအပ်သော စကားသံသည်၊ ယာ ဂီရာ- အကြင် မြွက်ဆိုအပ်သော စကားသံသည်၊ ယော ဗျပ္ပထော-အကြင် သိလို သောသူ၊ သိစေလိုသောသူတို့၏အကြောင်းဖြစ်သော စကားသံသည်၊ ယံ ဥဒီရဏံ- အကြင်မြွက်ဆိုအပ်သော စကားသံသည်၊ ယော ဃောသော-အကြင် ကျယ်ကျယ်လောင်လောင် ပြောဆိုအပ်သော စကားသံသည်၊ ယံ ဃောသကမ္မံ- အကြင် ကျယ်ကျယ်လောင်လောင် ပြောဆိုအပ်၊ အမျိုးမျိုးပြုအပ်သော စကား သံသည်၊ ဝါစာ-ဝါစာဟုဆိုအပ်သော၊ ယော ဝစီဘေဒေါ-အကြင် အမျိုးမျိုး အစားစား၊ ကွဲပြားသော စကားလုံးသည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ-ဤစကားသံကို၊ ဝါစာ-ဝါစာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-အပ်၏၊ တာယ ဝါစာယ-ထိုစကားသံဖြင့်၊ ယာ ဝိညတ္တိ၊ ပေ၊ ယံ ဝိညာပိတတ္ထံ (အတ္ထိ)၊ ဣဒံ တံ ရူပံ ဝစီဝိညတ္တိ။

၆၃၇။ ကတမံ တံ ရူပံ အာကာသဓာတု၊ ယော အာကာသော-အကြင် မရေးမခြစ်အပ်သောအရပ်သည်၊ ယံ အာကာသဂတံ-အကြင် မရေးမခြစ်အပ် သော အရပ်သည်၊ [ဂတ အနက်မရှိ၊] ဝါ-အာကာသဟု အသိအမှတ်ပြုအပ် သောအရပ်သည်၊ [ဂတသဒ္ဓါ သိခြင်းအနက်ဟော၊] ယံ အဃံ-အကြင်မထိ မခိုက်အပ်သောအရပ်သည်၊ ယံ အဃဂတံ-သည်၊ ဝါ-အကြင်မထိမခိုက်အပ်ဟု

အသိအမှတ်ပြုအပ်သောအရပ်သည်။ ယော ဝိဝရော-အကြင် အပေါက်အကြား
သည်။ ယံ ဝိဝရဂတံ-သည်။ စတုဟိ-န်သော၊ မဟာဘူတေဟိ-တို့သည်။ ယံ
အသံဖုဋ္ဌံ-အကြင် မတွေ့မထိအပ်သောအရပ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ တံ ရူပံ
အာကာသဓာတု။

၆၉၈။ ကတမံ တံ ရူပံ ရူပဿ လဟုတာ၊ ရူပဿ-တိဇနိပ္ပန္နရုပ်၏။ ယာ
လဟုတာ စသည်ကို ကာယလဟုတာနိဒ္ဒေသအတိုင်း ပေးပါ။ မုဒုတာ
ကမ္မညတာတို့၌လည်း နည်းတူ။

၆၉၉။ ကတမံ တံ ရူပံ, ရူပဿ ဥပစယော-ရူပဿ ဥပစယ မည်သနည်း၊
အာယတနာနံ-အခွဲအားဖြင့် တစ်ဆယ့်တစ်ပါးကုန်သော ရုပ်အာယတနတို့၏။
ယော အာစယော-အကြင်ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ-ရှိ၏။) ပုနပ္ပုနံ-အဖန်ဖန်၊
နိဗ္ဗတ္တမာနာနံ-ဖြစ်ကုန်သော၊ အာယတနာနံ-တို့၏။) သာ-ထိုဖြစ်ခြင်းသည်။
ရူပဿ ဥပစယော-ရူပဿ ဥပစယ မည်၏။ ဣဒံ တံ ရူပံ, ရူပဿ ဥပစယော-
ရူပဿ ဥပစယ မည်၏။

၆၉၂။ ကတမံ တံ ရူပံ ရူပဿ သန္တတိ၊ ရူပဿ-ရုပ်၏။ ယော ဥပစယော-
အကြင် အထက်အထက်၌ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ သာ-ထိုအထက်အထက်၌
ဖြစ်ခြင်းသည်။ ရူပဿ သန္တတိ-မည်၏။ ဣဒံ တံ ရူပံ ရူပဿ သန္တတိ။

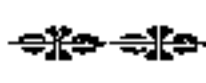
၆၉၃။ ကတမံ တံ ရူပံ ရူပဿ ဧရတာ-မည်သနည်း၊ ရူပဿ-ရုပ်၏။
ယာ ဧရာ-အကြင်ဆွေးမြေ့ ယိုယွင်း, အိုမင်းခြင်းသည်။ ယာ ဧရဏာ-အကြင်
ဆွေးမြေ့ ယိုယွင်း, အိုမင်းခြင်းသည်။ ယံ ခဏ္ဍိစ္စံ-အကြင် ကျိုးသောသွားရှိသူ၏
အဖြစ်သည်။ ယံ ပါလိစ္စံ-အကြင် ဖြူသောဆံရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ယာဝလိတ္တ
စတာ-အကြင် တွန့်သောအရေရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ အာယုနော-အသက်၏။
ယံ သံဟာနိ-အကြင် ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသဘောသည်။ ဣန္ဒြိယာနံ-စက္ခုစသော
ဣန္ဒြေတို့၏။ ယော ပရိပါကော-အကြင် ရင့်ကျက်ခြင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။
ဣဒံ တံ ရူပံ ရူပဿ ဧရတာ-မည်၏။

၆၉၄။ ကတမံ တံ ရူပံ ရူပဿ အနိစ္စတာ၊ ရူပဿ-၏။ ယော ခယော-
အကြင် ကုန်ခြင်းသည်။ ယော ဝယော-အကြင် ကင်းခြင်းသည်။ ယော ဘေဒေါ-
အကြင် ပျက်ခြင်းသည်။ (တစ်နည်း) ယော ခယော-အကြင် ကုန်ရာသည်။ ဝါ-
ကုန်ကြောင်းသည်။ ယော ဝယော-အကြင် ကင်းရာသည်။ ဝါ-အကြင် ကင်း
ကြောင်းသည်။ ယော ဘေဒေါ-အကြင် ပျက်ရာသည်။ ဝါ-ပျက်ကြောင်းသည်။
[ပရိ အနက်မရှိ၊] ယာ အနိစ္စတာ-အကြင် မမြဲသည်၏အဖြစ်သည်။ ယံ
အန္တရဓာနံ-အကြင် ကွယ်ပျောက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ တံ ရူပံ, ရူပဿ
အနိစ္စတာ-ရူပဿ အနိစ္စတာ မည်၏။

၆၄၅။ ကတမံ-အဘယ်သို့သော၊ တံ ရူပံ-ထိုရုပ်သည်၊ ကဗဠိကာရော-
 အလုတ်အလွေးကို ပြုအပ်သော၊ အာဟာရော-အာဟာရ မည်သနည်း၊
 ဩဒနော-ထမင်းသည်လည်းကောင်း၊ ကုမ္မာသော-တစ်ဝက်ကျက်ပြုတ်အပ်
 သောအစာသည်လည်းကောင်း၊ သတ္တု-မုန့်မုန့်သည်လည်းကောင်း၊ မစ္ဆော-
 ငါးသည်လည်းကောင်း၊ မံသံ-အသားသည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဖာဏိတံ-တင်လဲ
 သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဝါ ပန-သည်သာမကသေး၊ ယမိ ယမိ နေပဒေ-
 အကြင် အကြင် နေပုဒ်၌၊ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ-ထိုထို သတ္တဝါတို့၏၊ မုခါ
 သိယံ-ခံတွင်းဖြင့် စားထိုက်သော၊ ဒန္တဝိခါဒနံ-သွားတို့ဖြင့် ခံထိုက်သော၊
 ၊ ဂလဇ္ဈောဟရဏီယံ-လည်မျိုဖြင့် ရှေ့ရှုဆောင်ထိုက်သော၊ ဝါ-လည်ပင်းဖြင့်
 မျိုထိုက်သော၊ ကုစ္ဆိဝိတ္ထမ္ဘနံ-ဝမ်းကို တောင့်တင်းစေနိုင်သော၊ အညမ္ဗိ-အခြား
 လည်းဖြစ်သော၊ ယံ ရူပံ-အကြင်ရုပ်သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ယာယ ဩဇာယ-
 အကြင် ဩဇာဖြင့်၊ သတ္တာ-သတ္တဝါတို့သည်၊ ယာပေန္တိ-ရှည်သောအခွန်သို့
 ရောက်စေကြရကုန်၏၊ (မျှတကြရကုန်၏၊) ဣဒံ-ဤသို့သော၊ (ဤသို့သဘော
 ရှိသော)၊ တံ ရူပံ-သည်၊ ကဗဠိကာရော-သော၊ အာဟာရော-အာဟာရမည်၏။

ဣဒံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော၊ တံ ရူပံ-ထိုစက္ကာယတနအစ ကဗဠိကာရအာဟာရ
 အဆုံးရှိသောရုပ်သည်၊ ဥပါဒါ-ဥပါဒါရုပ် မည်၏၊ ... ဥပါဒါဘာဇနီယံ-
 ဥပါဒါရုပ်တို့ကို ဝေဖန်ရာ ပဒဘာဇနီသည်၊ (နိဋ္ဌိတံ)။

ရူပကဏ္ဍော-၌၊ ပဌမဘာဏဝါရော-တည်း။

၆၄၆။ ကတမံ တံ ရူပံ, နော ဥပါဒါ-ဥပါဒါ မမည်သနည်း၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ
 ယဟနံ-ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနသည်လည်းကောင်း၊ အာပေါဓာတု-အာပေါဓာတ်သည်
 လည်းကောင်း၊ ဣဒံ-ဤသို့သော၊ တံ ရူပံ-သည်၊ နော ဥပါဒါ-ဥပါဒါမမည်၊ ...
 [ဤသို့ထည့်၍စပ်ပါ၊ မဟာဘုတ် ၄ ပါးကို “နော ဥပါဒါ” ဟု ဆိုသည်။]

၆၄၇။ ကတမံ တံ ရူပံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ၊ ကက္ခန္ဓ-ခက်မာသည်မူလည်းဖြစ်
 သော၊ မုဒုကံ-နူးညံ့သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ သဏှံ-သိမ်မွေ့ညက်ညောသည်
 မူလည်းဖြစ်သော၊ ဖရသံ-ကြမ်းတမ်းသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ သုခသမ္ပဿံ-
 သုခဝေဒနာ၏အကြောင်း ကောင်းသောအတွေ့မူလည်းဖြစ်သော၊ ဒုက္ခသမ္ပဿံ-
 ဒုက္ခဝေဒနာ၏အကြောင်း မကောင်းသော အတွေ့မူလည်းဖြစ်သော၊ ဂရုကံ-
 လေးလံသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ လဟုကံ-ပေါ့သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ပထဝီ
 ဓာတု-ပထဝီဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ တေဇောဓာတု-သည်လည်းကောင်း၊
 ဝါယောဓာတု-သည်လည်းကောင်း၊ (ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ-နမည်၏၊) အနိဒဿနံ-
 သော၊ သပ္ပဋိဃံ-သော၊ ယံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ-ကို၊ ပေ၊ ဖုသေ ဝါ၊ ... စသည်ပေးပါ။

၆၄၈။ ကတမံ တံ ရူပံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ၊ ပေးအနိဒဿနမိ-သော၊ သပ္ပဋိဃမိ-သော၊ ယမိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမိ-အကြင် ဖောဋ္ဌဗ္ဗရုပ်၌၊ ပေ၊ ဣဒံ တံ ရူပံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ။

၆၅၁။ ကတမံ တံ ရူပံ အာပေါဓာတု၊ ယံ အာပေါ-အကြင်တကွဖြစ်ဖက် ရုပ်တို့ကို ပျံ့နှံ့တတ်သောရေသည်။ ယံ အာပေါဂတံ-အကြင်တကွဖြစ်ဖက် ရုပ်တို့ကို ပျံ့နှံ့တတ်သောရေသည်။ [ဂတ အနက်မရှိ၊] ဝါ-ရေဟုသိအပ်သော သဘောသည်။ ယော သိနေဟော-အကြင် စေးကပ် စိုစွတ်တတ်သောသဘော သည်။ ယံ သိနေဟဂတံ-သည်။ ရူပဿ-ဘူတရုပ်ကို၊ ယံ ဗန္ဓနတ္ထံ-အကြင် ဖွဲ့စည်းတတ်သောရုပ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)၊ ဣဒံ တံ ရူပံ အာပေါဓာတု၊ ဣဒံ-ဤသို့သော၊ တံ ရူပံ-ထိုဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနနှင့်အာပေါဓာတ် သည်၊ နော ဥပါဒါ-ဥပါဒါ မမည်။

၆၅၂။ ကတမံ တံ ရူပံ ဥပါဒိန္နံစသောပုဒ်တို့၏ အနက်များကို မာတိကာ အတိုင်း သိပါ။ ဒုကနိဒ္ဒေသကုန်အောင် အနက်ထူး မရှိ၊ တိကနိဒ္ဒေသ၌လည်း မထူးပြီ။

စတုတ္ထနိဒ္ဒေသ။ ။ကတမံ-အဘယ်သို့သော၊ တံ ရူပံ-ထိုရုပ်သည်၊ ဥပါဒါ-ဥပါဒါမည်သည်။ (ဟုတွာ-၍၊) ဥပါဒိန္နံ-နမည်သနည်း၊ နော ဥပါဒါ-ဥပါဒါ မမည်သည်။ (ဟုတွာ-၍၊) ဥပါဒိန္နံ-နမည်သနည်း၊...ဤသို့ စသည်ဖြင့် အနက်ပေးပါ။

၉၀၃။ ဥပါဒိန္နံ-ဥပါဒိန္နမည်သည်။ (ဟုတွာ-၍၊) သနိဒဿနံ-သနိဒဿန မည်သနည်း၊...ဤသို့-စသည်ဖြင့် အနက်ပေးပါ။

၉၆၅။ န မဟာဘူတံ-မဟာဘူတံ မမည်သည်။ (ဟုတွာ-၍၊) သန္တိကေ-သန္တိကေ မည်သနည်း။

၉၆၆။ ရူပါယတနံ-ရူပါယတနသည်။ ဒိဋ္ဌံ-စက္ခုဝိညာဉ်သည် မြင်ထိုက် သော၊ (ရူပံ-ရုပ်တည်း၊) သဒ္ဓါယတနံ-သည်။ သုတံ-သောတဝိညာဉ်သည် ကြားထိုက်သော၊ (ရူပံ-ရုပ်တည်း၊) ဂန္ဓာယတနံ-သည်လည်းကောင်း၊ ရသာ ယတနံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ-သည်လည်းကောင်း၊ မုတံ-ဃာနဝိညာဉ်၊ ဇိဝှာဝိညာဉ်၊ ကာယဝိညာဉ်ဟူသော သုံးပါးသောဝိညာဉ်သည် ရောက်၍ သိထိုက်သော၊ (ရူပံ-တည်း၊) သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ ရူပံ-သည်၊ မနဿာ-စိတ်သည်၊ ဝိညာတံ-သိထိုက်သော၊ ရူပံ-ရုပ်တည်း။

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ စတုဗ္ဗိဓေန-၄ ပါးအပြားအားဖြင့်၊ ရူပသင်္ဂဟော-ရုပ်တို့ကို သိမ်းယူရေတွက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ-၏၊)...စတုတ္ထံ-သည်။ (နိဋ္ဌိတံ)။

ပဉ္စက။ ။**၉၆၇။** ကတမံ တံ ရူပံ ပထဝီဓာတု၊ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ-မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဗဟိဒ္ဓါ-အပသန္တာန်၌ဖြစ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဥပါဒိန္နံ ဝါ-တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ကပ်၍ယူအပ် စွဲလမ်းအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ [အဇ္ဈတ္တရုပ်ဟူသမျှကို “ဥပါဒိန္နံ” ဟု ဟောတော်မူသည်၊] အနုပါဒိန္နံ ဝါ-ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု ကပ်၍မယူအပ် မစွဲလမ်းအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ [ဗဟိဒ္ဓာ ရုပ်ဟူသမျှကို “အနုပါဒိန္နံ” ဟု ဟောတော်မူသည်၊] ယံ ကက္ခဋ္ဌံ-အကြင် ခက်မာသောသဘောသည်၊ ယံ ခရဂတံ-အကြင် ကြမ်းတမ်းသောသဘော သည်၊ ဝါ-ကြမ်းတမ်းသောရုပ်ဟု သိအပ်သောသဘောသည်၊ ယံ ကက္ခဋ္ဌတ္တံ- အကြင် ခက်မာသောရုပ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ယော ကက္ခဋ္ဌဘာဝေါ- သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣဒံ တံ ရူပံ ပထဝီဓာတု။ **၉၆၈ လွယ်ပြီ။**

၉၆၉။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ ပေ၊ အနုပါဒိန္နံ ဝါ၊ ယံ တေဇော-အကြင်တကွဖြစ်ဖက် ရုပ်တို့ကို ကျက်စေတတ်သောသဘောသည်၊ ယံ တေဇောဂတံ-သည်၊ ယော ဥသ္မာ-အကြင် အငွေ့သည်၊ ယံ ဥသ္မာဂတံ-သည်၊ ယံ ဥသုမံ-အကြင် အားရှိသော အငွေ့သည်၊ ယံ ဥသုမဂတံ-သည်၊ (အတ္ထိ)။

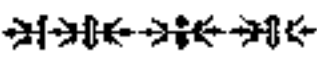
၉၇၀။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ ပေ၊ အနုပါဒိန္နံ ဝါ၊ ယော ဝါယော-အကြင် အရပ်တစ်ပါး သို့ သွားတတ် ရောက်တတ်သောသဘောသည်၊ ယံ ဝါယောဂတံ-သည်၊ ရူပဿ-ရုပ်၏၊ ယံ ထမ္ဘိတတ္တံ-အကြင် တောင့်မာသောရုပ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣဒံ တံ ရူပံ ဝါယောဓာတု၊ ပေ၊ ပဉ္စကံ (နိဋ္ဌိတံ)။

ဆတ္တ(၉၇၂)။ ။ရူပါယတနံ-ရူပါယတနသည်၊ စက္ခုဝိညေယျံ-သော၊ ရူပံ-ရုပ်တည်း၊ ပေ၊ ဆတ္တံ (နိဋ္ဌိတံ)။ ... သတ္တက လွယ်ပြီ။

အဋ္ဌက။ ။မာနပိယော-စိတ်ဖြင့် ရောက်ထိုက်သော၊ ဝါ-မြတ်နိုးထိုက် သော၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗော-တွေ့ထိထိုက်သော၊ သုခသမ္ပယော-သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်း ကောင်းသောအတွေ့ရှိသောရုပ်သည်၊ ကာယဝိညေယျံ-သော၊ ရူပံ-တည်း၊ [အမနာပိယော ဖောဋ္ဌဗ္ဗော ဒုက္ခသမ္ပယောလည်း နည်းတူ။]

နဝက။ ။ဧသော-ဤမဟာဘုတ် ၄ ပါးကို ကြည်စေတတ်သော စက္ခု ပသာဒသည်၊ သုညော ဂါမောပိ-(အများနှင့်ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်၊ ပိုင်ရှင် မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်) ရွာနေသူ လူတို့မှ ကင်းဆိတ်သော ရွာပျက်နှင့် လည်း တူ၏၊ ...စသည် ပေးပါ။ [ဒဿက၊ ကောဒသကတို့၌ အထူးမရှိ၊] အဋ္ဌမောဘာဏဝါရော-တည်း၊ ...ရူပဝိဘတ္တိ-ရုပ်တို့ကို အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပါဠိရုပ်သည်၊ (နိဋ္ဌိတာ)။

ရူပကဏ္ဍံ-ရူပကဏ္ဍာသည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီးပြီ။

ကဏ္ဍ

နိဿယ

၅၈၇

နိက္ခေပကဏ္ဍ

≡ တိကနိက္ခေပ။ ။ရူပကဏ္ဍကို ဟောတော်မူပြီး၍ နိက္ခေပကဏ္ဍကို ဟောတော်မူလိုသောကြောင့် “ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ တိဏိ ကုသလမူလာနိ” စသည်ကို ဟောတော်မူသည်။

၉၈၅။ ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ တိဏိ-ကုန်သော၊ ကုသလမူလာနိ-ကုသိုလ်ဖြစ်သောမူလတို့သည်၊ ဝါ-ကုသိုလ်ဖြစ်သော စိတ်စေတသိက်တရားတို့၏ မူလတို့သည်၊ အလောဘော-အလောဘလည်းကောင်း၊ ပေ၊ အမောဟော-လည်းကောင်းတည်း၊ တံသမ္ပယုတ္တော-ထိုအလောဘစသည်တို့နှင့် အညီအမျှ ကေုပ္ပာဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်ယှဉ်သော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓော-ဝေဒနက္ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓော-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ တံသမုဋ္ဌာနံ-ထိုအလောဘအစရှိသည်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော၊ ဝါ-ထိုအလောဘအစရှိသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော၊ ကာယကမ္မံ-ကာယကံသည်လည်းကောင်း၊ ဝစီကမ္မံ-သည်လည်းကောင်း၊ မနောကမ္မံ-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ-ဤတရားတို့သည်၊ (ကုသလမူလ ၃ ပါး၊ တံသမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ၄ ပါး၊ တံသမုဋ္ဌာနကံ ၃ ပါးဟူသော ဤတရားတို့သည်၊) ကုသလာ-ကုသိုလ်တို့တည်း။

၉၈၆။ ကတမေ ဓမ္မာ အကုသလာ၊ တိဏိ အကုသလမူလာနိ၊ လောဘော ဒေါသော မောဟော၊ တဒေကဋ္ဌာ-ထိုလောဘစသည်တို့နှင့်တကွ တစ်ခုတည်းသော စိတ်၌ တည်ကုန်သော၊ ဝါ-ထိုလောဘစသည်တို့နှင့်တကွ တစ်ဦးတည်းသောပုဂ္ဂိုလ်၌ တည်ကုန်သော၊ ကိလေသာစ-ကိလေသာတို့သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊) တံသမ္ပယုတ္တော-ထိုလောဘအစရှိသည်တို့နှင့်၊ ပေ၊ သော ဝေဒနာက္ခန္ဓော-သည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ မနောကမ္မံ-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ အကုသလာ။

၉၈၇။ ကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ၊ ကုသလာကုသလာနံ ဓမ္မာနံ-တို့၏၊ ဝိပါကာ-အကျိုးဖြစ်ကုန်သော၊ ကာမာဝစရာ-ကာမာဝစရသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အပရိယာပန္နာ-ဝဋ်ဒုက္ခ၌ အကျိုးမဝင်သော လောကုတ္တရာသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပေ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓော-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊) ကိရိယာ-ကိရိယာဖြစ်ကုန်သော၊ ပေ၊ န စ ကမ္မဝိပါကာ-ကံ၏အကျိုးလည်း မဟုတ်ကုန်သော၊ ယေ စ ဓမ္မာ-တို့သည်လည်း၊ (အတ္ထိ-န်၏၊) သဗ္ဗသော၊ ရူပံ စ-သည်လည်းကောင်း၊ အသင်္ခတာ-အကြောင်းတရား ၄ ပါးတို့သည် ကောင်းစွာရောက်၍ မပြုပြင်အပ်သော၊ ဓာတု စ-နိဗ္ဗာနဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ။

၉၈၈။ ကတမေ ဓမ္မာ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ၊ သုခဘူမိယံ-
 စိတ်ံ စေတသိက်ံတို့၏ဖြစ်ရာ သုခဝေဒနာဟူသောဘုံ၌၊ ဝါ-သုခဝေဒနာ၏
 ဖြစ်ရာစိတ္တုပ္ပါဒ်ဟူသောဘုံ၌၊ ကာမာဝစရေ-ကာမာဝစရစိတ္တုပ္ပါဒ်၌လည်း
 ကောင်း၊ ရူပါဝစရေ-၌လည်းကောင်း၊ အပရိယာပန္န-လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်၌
 လည်းကောင်း၊ သုခဝေဒနံ-သုခဝေဒနာကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ တံသမ္ပယုတ္တာ-
 တကွအညီအမျှ၊ ပေ၊ဝိညာဏက္ခန္ဓော-သည်လည်း ကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ
 ဓမ္မာ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ။ [၉၉၃ တိုင်အောင် ပုဒ်ထူးမရှိ။]

၉၉၄။ ကတမေ ဓမ္မာ ဥပါဒိန္နုပါဒါနိယာ၊ သာသဝါ-အာသဝေါတရားတို့
 နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော၊ ပေ၊ဝိညာဏက္ခန္ဓော-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊
 ကမ္မဿ-ကံ၏၊ ဝါ-ကံကို၊ ကတတ္တာ-ပြုအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ပဝတ္တံ-
 သော)ယဉ္ဇ ရူပံ-အကြင်ရုပ်သည်လည်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ ဥပါဒိန္နုပါဒါနိယာ။

၉၉၅။ သာသဝါ၊ ပေ၊ဝိညာဏက္ခန္ဓော-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ကိရိယာ
 ပေ၊န စ ကမ္မဝိပါကာ-နံသော၊ ယေ စ ဓမ္မာ-တို့သည်လည်း၊ (အတ္ထိ)၊ ကမ္မဿ-
 ၏၊ ဝါ-ကို၊ န ကတတ္တာ-မပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ယဉ္ဇ ရူပံ (အတ္ထိ)၊ ပေ။

၉၉၆။ အပရိယာပန္နာ-ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ အကျိုးမဝင်ကုန်သော၊ မဂ္ဂါ စ-မဂ်
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂဖလာနိ စ-မဂ်၏အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်တို့သည်
 လည်းကောင်း၊ အသင်္ခတာ-သော၊ ဓာတု စ-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ပေ။

၉၉၇။ တဒေကဋ္ဌာ-ထိုလောဘစသည်တို့နှင့်တကွ တစ်ခုတည်းသောစိတ်၌
 တည်ကုန်သော၊ ကိလေသာ စ-တို့သည်လည်း၊ (အတ္ထိ)၊ ...ဤမျှသာထူး၏။
 [၉၉၈၊ ၉၉၉ တို့၌ အထူးမရှိ။]

၁၀၀၀။ သဝိတက္ကသဝိစာရဘူမိယံ-ဝိတက်နှင့်လည်းတကွ ဝိစာရနှင့်
 လည်း တကွဖြစ်သောဘုံ၌၊ ဝါ-သဝိတက္ကသဝိစာရတရားတို့၏ဖြစ်ရာ စိတ်၌၊
 ကာမာဝစရေ-ကာမာဝစရစိတ္တုပ္ပါဒ်၌လည်းကောင်း၊ ...စသည်ပေးပါ။ [၁၀၀၁
 မှ ၍ ၁၀၀၆ တိုင်အောင် မထူးပါ။]

၁၀၀၇။ တတ္ထ-ထို သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သိလဗ္ဗတပရာမာသတို့တွင်၊
 ကတမာ-အဘယ်သဘောသည်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ-သက္ကာယဒိဋ္ဌိနည်း၊ ဝါ-
 ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း၌ အာရုံပြုသောအားဖြင့်
 ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိမည်သနည်း၊ ဝါ-မိမိကိုယ်တိုင်ပင် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါး
 အပေါင်း၌ဖြစ်သောဒိဋ္ဌိ မည်သနည်း၊ ဣမ-ဤလောက၌ အသုတဝါ-ကြားနာ
 အပ်ပြီးသော အာဂမ အဓိဂမ မရှိသော၊ အရိယာနံ-ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ဗုဒ္ဓ
 သာဝက ဖြစ်တော်မူကြသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ အဒဿာဝိ-ဉာဏ်စက္ခု
 ဖြင့် ဖူးမြင်လေ့ မရှိသော၊ ဝါ-ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် ဖူးမြင်မှု၌ ဂရုပြုခြင်းမရှိသော၊

အရိယဓမ္မဿ-အရိယာတို့၏ သတိပဋ္ဌာန်စသော တရား၌၊ အကောဝိဒေါ-မကျွမ်းကျင်သော၊ အရိယဓမ္မေ-အရိယာတို့၏ သတိပဋ္ဌာန်စသော တရား၌၊ အဝိနိတော-ဆုံးမအပ်ပြီးသူ မဟုတ်သော၊ သပ္ပရိသာနံ-သူတော်ကောင်းတို့ကို၊ ဝါ-ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အရိယာသာဝကတို့သည် ချီးမွမ်းအပ်သော ယောက်ျားတို့ကို၊ အဒဿာဝီ-သော၊ သပ္ပရိသဓမ္မဿ-သူတော်ကောင်းတို့၏ သတိပဋ္ဌာန်စသော တရား၌၊ အကောဝိဒေါ-သော၊ သပ္ပရိသဓမ္မေ-၌၊ အဝိနိတော-သော၊ ပုထုဇ္ဇနော-ပုထုဇဉ်သည်၊ ဝါ-များစွာသော ကိလေသာတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော သတ္တဝါသည်၊ ဝါ-များစွာသောလူတို့၌ အတွင်းဝင်သော သတ္တဝါသည်၊ ဝါ-အရိယာတို့မှ သီးခြားဖြစ်သောသတ္တဝါသည်။...

(က) ရူပံ-ရူပက္ခန္ဓာကို၊ အတ္တတော-အတ္တ၏အဖြစ်အားဖြင့်၊ ဝါ-အတ္တဟူ၍၊ သမနုပဿတိ-အဖန်ဖန်ရှု၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အတ္တာနံ-နာမ်ဖြစ်သောအတ္တကို၊ ရူပဝန္တံ-ရုပ်ရှိ၏ဟူ၍၊ သမနုပဿတိ-၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အတ္တနိ-နာမ်ဖြစ်သောအတ္တ၌၊ ရူပံ-ရုပ်ကို၊ သမနုပဿတိ-၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ရူပသ္မိ-ရုပ်၌၊ အတ္တာနံ-နာမ်ဖြစ်သောအတ္တကို၊ သမနုပဿတိ-၏။

(ခ) ဝေဒနံ-ဝေဒနာကို၊ အတ္တတော-အားဖြင့်၊ ဝါ-ဟူ၍၊ သမနုပဿတိ-၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အတ္တာနံ-သညာ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏနှင့်၊ ရူပရောပြနံ၊ လေးတန်သောအတ္တကို၊ ဝေဒနာဝန္တံ-ဝေဒနာရှိ၏ဟူ၍၊ သမနုပဿတိ-၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အတ္တနိ-သညာ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏနှင့်၊ ရူပရောပြနံ၊ လေးတန်သောအတ္တ၌၊ ဝေဒနံ-ဝေဒနာကို၊ သမနုပဿတိ-၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝေဒနာယ-ဝေဒနာ၌၊ အတ္တာနံ-ဝေဒနာ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏနှင့်၊ ရူပရောပြနံ၊ လေးတန်သောအတ္တကို၊ သမနုပဿတိ-၏။

(ဂ) သညံ-သညာကို၊ အတ္တတော သမနုပဿတိ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အတ္တာနံ-ဝေဒနာ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏနှင့်၊ ရူပရောပြနံ၊ လေးတန်သောအတ္တကို၊ သညာဝန္တံ-သညာရှိ၏ဟူ၍၊ သမနုပဿတိ၊ အတ္တနိ-ဝေဒနာသင်္ခါရ၊ ဝိညာဏနှင့်၊ ရူပရောပြနံ၊ လေးတန်သောအတ္တ၌၊ သညံ-သညာကို၊ သမနုပဿတိ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သညာယ-၌၊ အတ္တာနံ-သညာသင်္ခါရ၊ ဝိညာဏနှင့်၊ ရူပရောပြနံ၊ လေးတန်သောအတ္တကို၊ သမနုပဿတိ။

(ဃ) သင်္ခါရေ-ဖဿ စေတနာစသော သင်္ခါရတို့ကို၊ အတ္တတော သမနုပဿတိ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အတ္တာနံ-ဝေဒနာ သညာ၊ ဝိညာဏနှင့်၊ ရူပရောပြနံ၊ လေးတန်သောအတ္တကို၊ သင်္ခါရဝန္တံ-သင်္ခါရရှိ၏ဟူ၍၊ သမနုပဿတိ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အတ္တနိ-ဝေဒနာ သညာ၊ ဝိညာဏနှင့်၊ ရူပရောပြနံ၊ လေးတန်သောအတ္တ၌၊ သင်္ခါရေ-ဖဿ စေတနာ စသော သင်္ခါရတို့ကို၊ သမနုပဿတိ၊ ဝါ-

တစ်နည်း၊ သင်္ခါရေသု-ဗဿ စေတနာစသော သင်္ခါရတို့၌၊ အတ္တာနံ-ဝေဒနာ သညာ၊ ဝိညာဏနှင့်၊ ရူပရောပြန်၊ လေးတန်သောအတ္တကို၊ သမနုပဿတိ။

(င) ဝိညာဏံ-ဝိညာဉ်ကို၊ အတ္တတော သမနုပဿတိ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အတ္တာနံ-ဝေဒနာ သညာ၊ သင်္ခါရနှင့်၊ ရူပရောပြန်၊ လေးတန်သောအတ္တကို၊ ဝိညာဏဝန္တံ-ဝိညာဉ်ရှိ၏ဟူ၍၊ သမနုပဿတိ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အတ္တနိ-ဝေဒနာ သညာ၊ သင်္ခါရနှင့်၊ ရူပရောပြန်၊ လေးတန်သောအတ္တ၌၊ ဝိညာဏံ-ဝိညာဉ်ကို၊ သမနုပဿတိ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝိညာဏသို့-၌၊ အတ္တာနံ-ဝေဒနာ သညာ၊ သင်္ခါရနှင့်၊ ရူပရောပြန်၊ လေးတန်သောအတ္တကို၊ သမနုပဿတိ၊ [ခန္ဓာငါးပါး၌ တစ်ပါးလျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ လေးပါး စီရှိသောကြောင့် အားလုံးပေါင်းလျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၀ ဖြစ်သည်]...ဧဝရူပါ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ယာ ဒိဋ္ဌိ-အကြင် ဒိဋ္ဌိသည်၊ (အတ္တိ)၊ အယံ ဒိဋ္ဌိ-ဤဒိဋ္ဌိကို၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ-သက္ကာယဒိဋ္ဌိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ယံ ဒိဋ္ဌိဂတံ-အကြင်မိစ္ဆာအယူသည်၊ (အတ္တိ)၊ အယံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝုစ္စတိ- ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ၊ ဒိဋ္ဌိဂဟနံ စသောပုဒ်တို့၏ အနက်ကို အကုသလာ ဓမ္မာ၏ ပဒဘာဇနီ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ၌ ပြခဲ့ပြီ။

၁၀၀၈။ တတ္ထ ကတမာ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သတ္ထရိ-မြတ်စွာဘုရား၌၊ ကင်္ခတိ- ယုံမှား၏၊ ဝိစိကိစ္ဆတိ-တွေးတော၏၊ ဝါ-စူးစမ်းဆင်ခြင်လတ်သော် မဆုံးဖြတ် နိုင်သည်ဖြစ်၍ ပင်ပန်း၏၊ ဓမ္မေ-မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၊ ဓမ္မက္ခန်ဟု၊ ဆယ်တန်သော တရားတော်၌၊ ကင်္ခတိ၊ ဝိစိကိစ္ဆတိ၊ သံဃေ-အရိယာသံဃာတော်၌၊ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ၊ သိက္ခာယ-အဓိသီလ၊ အဓိစိတ္တ၊ အဓိပညာ၊ သုံးဖြာသောသိက္ခာ၌၊ ပေ၊ ပုဗ္ဗန္တေ-ရှေးအတိတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်အဖို့၌၊ ပေ၊ အပရန္တေ- နောက်အနာဂတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်အဖို့၌၊ ပေ၊ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တေ- ရှေးအတိတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်အဖို့၊ နောက်အနာဂတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်အဖို့၌၊ ပေ၊ ဣဒပစ္စယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္တေ-ဤသင်္ခါရ စသည်တို့၏အကြောင်းဖြစ်သော အပိစ္ဆာစသောအကြောင်းတရား၊ အကြောင်း ကို စွဲ၍ဖြစ်သော သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားဟူကုန်သော၊ ဓမ္မေသု- အကြောင်းအကျိုးတရားတို့၌၊ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ၊ [ဧဝရူပါ ကင်္ခါစသည်ကို အကုသလာပဒဘာဇနီ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနိဒ္ဒေသအတိုင်း သိပါ။]

၁၀၀၉။ တတ္ထ-ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသတို့တွင်၊ ကတမာ-အဘယ်သည်၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသော- မည်သနည်း၊ ဣတော-ဤ သာသနာတော်မှ၊ ဗဟိဒ္ဓါ-အပ၌၊ ဝါ-အပဖြစ်ကုန်သော၊ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ- သမဏဗြာဟ္မဏ အမည်ရသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ (“ယာဒိဋ္ဌိ”စသည်တို့၌ စပ်၊) သီလေန - နွားတို့၏အလေ့ အစရှိသောအလေ့ဖြင့်၊ သုဒ္ဓိ - ကိလေသာမှ

စင်ကြယ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-အမြတ်ဆုံးစင်ကြယ်ခြင်းဟူသော နိဗ္ဗာန်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဝတေန-နွားတို့၏အကျင့် အစရှိသောအကျင့်ဖြင့်၊ သုဒ္ဓိ (ဟောတိ)၊ သီလဗ္ဗတေန-နွားတို့၏အလေ့၊ နွားတို့၏အကျင့် အစရှိသော အလေ့အကျင့် ဖြင့်၊ သုဒ္ဓိ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဝေရူပါ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ယာ ဒိဋ္ဌိ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၁၀၁၀။ တီဏိ-သုံးပါးကုန်သော၊ ဣမာနိ သံယောဇနာနိ-ဤသံယောဇဉ် တို့သည်လည်းကောင်း၊ တဒေကဋ္ဌာ-ထိုသံယောဇဉ်တို့နှင့်တကွ ပယ်ထိုက် သည်၏အဖြစ်ဖြင့် တစ်ဦးတည်းသောပုဂ္ဂိုလ်၌ တည်ကုန်သော၊ ကိလေသာ စ- ကိလေသာတို့သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ-နိ၏)၊ တံ သမ္ပယုတ္တော-ထို ကိလေသာတို့နှင့်ပေါသော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓောပေါဝိညာဏက္ခန္ဓော-သည်လည်း ကောင်း၊ အတ္ထိ၊ တံသမုဋ္ဌာနံ-ထိုကိလေသာဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော၊ ကာယကမ္မံပေါ၊ မနောကမ္မံ အတ္ထိ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာ။

၁၀၁၁။ အဝသေသော-သုံးပါးသော သံယောဇဉ်၊ တဒေကဋ္ဌကိလေသာ တို့မှကြွင်းသော၊ပေါ၊တဒေကဋ္ဌာ-ထိုလောဘ၊ဒေါသ၊မောဟတို့နှင့်အတူတကွ သမ္ပယောဂ၊ပဟာနအားဖြင့် တစ်ခုတည်းသောစိတ်၊ တစ်ဦးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ တည်ကုန်သော၊ ကိလေသာ စ-ကိလေသာတို့သည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ၊ပေါ၊ ပဟာတဗ္ဗာ။

၁၀၁၂။ ကုသလာဗျာကတာ-ကုသိုလ် အဗျာကတဖြစ်ကုန်သော၊ ကာမာဝစရာ-ကုန်သော၊ပေါ၊ အပရိယာပန္နာ-ကုန်သော၊ ဓမ္မာ (အတ္ထိ)၊ပေါ၊ ဣမေ၊ပေါ၊ နေဝ ဒဿနေန န ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ၊ [ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗ ဟေတုကတိကံ အနက်လွယ်ပြီ။]

၁၀၂၃။ ကတမေ ဓမ္မာ သေက္ခာ၊ အပရိယာပန္နာ-ကုန်သော၊ စတ္တာရော မဂ္ဂါ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဟေဋ္ဌိမာနိ တီဏိ သာမညဖလာနိ စ-သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ မဂ်၏အကျိုးဖြစ်သောဖိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပေးပါ။

၁၀၂၄။ ကတမေ ဓမ္မာ အသေက္ခာ၊ ဥပရိဋ္ဌိမံ-အထက်ဆုံး၌တည်သော ရဟန္တာ၌ဖြစ်သော၊ အရဟတ္တဖလံ-အရဟတ္တဖိုလ်သည်၊ အတ္ထိ၊ [“ဥပရိမံ” ဟုလည်း မူကွဲရှိ၏၊ “အထက်၌ဖြစ်သော”ဟု ပေး။]

၁၀၃၅။ ကတမေ ဓမ္မာ မိစ္ဆတ္တနိယတာ၊ ပဉ္စ-ငါးပါးကုန်သော၊ အာနန္တရိကာနိ-စုတိ၏အခြားမဲ့အကျိုး၌ ယှဉ်ကုန်သော၊ ဝါ-အကျိုးပေးဖို့ရန် အန္တရာယ်မရှိကုန်သော၊ ကမ္မာနိ-ကံတို့သည်လည်းကောင်း၊ နိယတာ-မြဲသော၊ ယာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ-နိ၏)၊ ဣမေ ဓမ္မာ-ဤတရား တို့သည်၊ မိစ္ဆတ္တနိယတာ-မိစ္ဆတ္တနိယတတရားတို့တည်း။

၁၀၃၉။ ကတဓမ္မ ဓမ္မာ မဂ္ဂဟေတုကာ၊ (က)အရိယမဂ္ဂသမင်္ဂိယ-
 အရိယာမဂ်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ မဂ္ဂင်္ဂါနိ-မဂ္ဂင်တို့ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊
 တံသမ္ပယုတ္တော-ထိုမဂ္ဂင်တို့နှင့်ယှဉ်သော၊ ပေ၊ ဣဓေ ဓမ္မာ မဂ္ဂဟေတုကာ၊ (ခ)
 အရိယမဂ္ဂသမင်္ဂိယ-၏၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်၊ မဂ္ဂေါ စေတ-မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
 တွင် ပါဝင်သောကြောင့် မဂ်လည်းဟုတ်၏၊ ဟေတု စ-အမောဟဟိတ်လည်း
 ဟုတ်၏၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-သမ္မာဒိဋ္ဌိကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ ပေ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊
 ဣဓေ ဓမ္မာ မဂ္ဂဟေတုကာ၊ (ဂ)အရိယမဂ္ဂသမင်္ဂိယ-၏၊ အလောဘော-
 အလောဘသည်လည်းကောင်း၊ အဒေါသော-သည်လည်းကောင်း၊ အမောဟော-
 သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣဓေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ မဂ္ဂဟေတု-မဂ်၌ဖြစ်သော
 ဟိတ်တို့တည်း၊ တံသမ္ပယုတ္တော-ထိုဟိတ်တို့နှင့်၊ ပေ၊ ဣဓေ ဓမ္မာ မဂ္ဂဟေတုကာ။

၁၀၄၀။ (က)အရိယမဂ္ဂ-အရိယာမဂ်ကို၊ အဓိပတိ-အာရမဏာဓိပတိကို၊
 ကရိတွာ-ပြု၍၊ စိတ္တစေတသိကာ-စိတ် စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ ဓမ္မာ-
 တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဈန္တိ၊ ဣဓေ ဓမ္မာ မဂ္ဂါဓိပတိနော-မဂ်ဟူသော အာရမဏာဓိပတိ
 ရှိသောတရားတို့တည်း၊ ... (ခ)အရိယမဂ္ဂသမင်္ဂိယ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ဝိမံသာ
 ဓိပတေယျ-ဝိမံသာဓိပတိမှလာသော၊ မဂ္ဂ-မဂ်ကို၊ ဘာဝယန္တဿ-ဖြစ်စေလတ်
 သော်၊ ဝိမံသံ-ဝိမံသာကို၊ ထပေတွာ-၍၊ ပေ၊ ဣဓေ ဓမ္မာ မဂ္ဂါဓိပတိနော-
 မဂ်ဟူသော သဟဇာတာဓိပတိရှိသော တရားတို့တည်း၊ [ဝိမံသနေရာ၌
 ဝီရိယသွင်း၍လည်း မဂ္ဂါဓိပတိ ရနိုင်၏၊ ဆန္ဒ စိတ္တ သွင်း၍ကား မရနိုင်။]

၁၀၄၁။ ကတဓမ္မ ဓမ္မာ ဥပ္ပန္နာ၊ ဇာတာ-ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ-ပေါက်ဖွား
 ကုန် သော၊ ဘူတာ-အထည်ကိုယ်သဘောအားဖြင့် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်သော၊
 သညာတာ-အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံစသော အကြောင်းတို့နှင့်ပေါင်းမိလတ်သော်
 ပေါက်ဖွားကုန်သော၊ နိဗ္ဗတ္တာ-အထည်ကိုယ်သဘောအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော၊
 အဘိနိဗ္ဗတ္တာ-ကုန်သော၊ [အဘိအနက် မရှိ၊] ပါတုဘူတာ-အထည်ကိုယ်
 သဘောအားဖြင့် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်သော၊ ဥပ္ပန္နာ-အတိတ်တရား၏ဘင်္ဂဏမှ
 အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ သမုပ္ပန္နာ-ကုန်သော၊ [သံ
 အနက်မရှိ၊] ဥဋ္ဌိတာ-အတိတ်တရား၏ဘင်္ဂဏမှ အထက်ဖြစ်သော နောက်
 ကာလ၌ တည်ကုန်သော၊ သမုဋ္ဌိတာ-အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကံစသော အကြောင်းတို့
 နှင့် ပေါင်းမိလတ်သော် အတိတ်တရား၏ ဘင်္ဂဏမှ အထက်ဖြစ်သော
 နောက်ကာလ၌ တည်ကုန်သော၊ ဥပ္ပန္နာ-ဥပ္ပန္နတို့သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊)
 ဥပ္ပန္နံသေန-ဥပ္ပန္နအဖို့အစုဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာ-သိမ်းယူရေတွက်အပ်ကုန်သော၊
 ရူပံ-ရုပ်လည်းဖြစ်သော၊ [အဋ္ဌကထာ၌ ရူပါဟု မူကွဲရှိ၏၊] ဝေဒနာ-ဝေဒနာ
 လည်းဖြစ်သော၊ ပေ၊ သင်္ခါရာ-သင်္ခါရတို့လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိညာဏံ-

ကဏ္ဍ

နိဿယ

၅၉၃

ဝိညာဉ်လည်းဖြစ်သော၊ ယေ ဓမ္မာ-အကြင် တရားတို့သည်၊ အတ္တိ-နိဇ္ဈိ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ဥပ္ပန္နာ၊ [အနုပ္ပန္နာ၌ အ-၏ ပဋိသေခအနက်သာ ထူးသည်၊ “အဇာတာ-မဖြစ်ကုန်သော၊ပေ၊ အနုပ္ပန္နာ-ဥပ္ပန္န မဟုတ်ကုန်သော” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။]

၁၀၄၃။ ကတမေ ဓမ္မာ ဥပ္ပာဒိနော၊ ကုသလာကုသလာနံ-ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ အဝိပက္ခာဝိပါကာနံ-မရင့်ကျက်သေးသောအကျိုး ရှိကုန်သော၊ ဝါ-အကျိုးမပေးရကုန်သေးသော၊ ဓမ္မာနံ-တရားတို့၏၊ပေ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓော-သည်လည်းကောင်း၊ အတ္တိ-ရှိ၏၊ ကမ္မဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ ကတတ္တာ-ကြောင့်၊ (ပဝတ္တံ) ယဉ္ဇ ရူပံ-အကြင်ရုပ်သည်လည်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ- ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣမေ ဓမ္မာ ဥပ္ပာဒိနော။

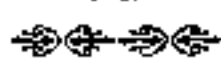
၁၀၄၄။ ကတမေ ဓမ္မာ အတိတာ၊ အတိတာ-ခဏတ္တယကို လွန်ပြီးကုန် သော၊ နိရုဒ္ဓါ-ချုပ်ပြီးကုန်သော၊ ဝိဂတာ-မဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သော၊ ဝါ-ကင်းပြီးကုန်သော၊ ဝိပရိဏတာ-ဖောက်ပြန်ပြီးကုန်သော၊ အတ္တင်္ဂတာ- ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သော၊ အတ္တတ္တင်္ဂတာ-ကုန်သော၊ [အဘိအနက်မရှိ၊] ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ-ဖြစ်ပြီး၍၊ ဝိဂတာ-ကင်းပြီးကုန်သော၊ အတိတာ-အတိတ်တို့သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) အတိတံသေန-အတိတ်အဖို့ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာ-သိမ်းယူအပ်ကုန် သော၊ ရူပံ၊ပေ၊ဝိညာဏံ၊ ဣမေ ဓမ္မာ အတိတာ၊ [အနာဂတာ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာတို့၌ အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပန္နာပုဒ်အတိုင်း သိပါ။]

၁၀၅၀။ ကတမေ ဓမ္မာ အဇ္ဈတ္တာ၊ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ-ထိုထိုသတ္တဝါ တို့၏၊ အဇ္ဈတ္တာ-မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ပစ္စတ္တံ-မိမိကို စွဲ၍ ဖြစ်ကုန် သော၊ နိယတာ-မိမိကို မှီ၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ-မိမိ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ပါဠိပုဂ္ဂလိကာ-အသီးအသီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စဖြစ်ကုန်သော၊ ဥပါဒိန္နာ- ငါ၏ဥစ္စာဟု စွဲမြဲစွာ ယူအပ်ကုန်သော၊ ရူပံ-ရုပ်လည်းဖြစ်သော၊ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ အဇ္ဈတ္တာ-အဇ္ဈတ္တတရားတို့တည်း၊ [ဗဟိဒ္ဓါအရလည်း နည်းတူ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါအရ၌ “တဒုဘယံ-ထိုနှစ်ပါးစုံသော အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓတရားသည်၊ အတ္တိ-၏၊ ဣမေ ဓမ္မာ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ”။]

၁၀၅၃။ “အဇ္ဈတ္တေ ဓမ္မေ”ဟု စာအုပ်တို့၌ တွေ့ရ၏၊ အဇ္ဈတ္တံပုဒ်က အဗျယိဘောသမာသ်ဖြစ်သောကြောင့် “အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေ”ဟုလည်း ရှိနိုင်သည်ဟု မှတ်ပါ၊ “အဇ္ဈတ္တံ-မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ-တရားတို့ကို”ဟုလည်း ပေးပါ။

၁၀၅၄။ သနိဒဿနသပ္ပဋိဃတိက်၌လည်း လွယ်ပြီ။

တိကံ-တိက်သည်၊ (နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။)

ဒုကနိက္ခေပ, ဟေတုဂေါစ္ဆက

၁၀၅၉။ ကတမေ ဓမ္မာ ဟေတု၊ ကုသလာဟေတု-ကုသိုလ်ဟိတ်တို့သည်၊ တယော-သုံးပါးတို့တည်း၊ ပေ၊ ကာမာဝစရဟေတု-ကာမာဝစရဟိတ်တို့သည်၊ နဝ-ကိုးပါးတို့တည်း၊ အပရိယာပန္နဟေတု-ဝဋ်ဒုက္ခ၌ အကျိုးမဝင်ကုန်သော လောကုတ္တရာဟိတ်တို့သည်၊ ဆ-ဗြောက်ပါးတို့တည်း၊ ပေ၊

၁၀၆၂။ [“အဒေါသော အဒုဿနာ အဒုဿိတတ္ထံ”တို့၏ အနက်ကို ကာမာဝစရကုသိုလ် အဒေါသနိဒ္ဒေသ၌ ပြခဲ့ပြီ၊] ယာ မေတ္တိ-အကြင် ချစ်ခြင်း သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယာ မေတ္တာယနာ-အကြင် မေတ္တာ၏ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယံ မေတ္တာယိတတ္ထံ-အကြင် မေတ္တာဖြင့်ဖြစ်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယာ အနုဒါ-အကြင်အဖန်ဖန်စောင့်ရှောက်တတ်သောသဘော သည်၊ (အတ္ထိ)၊ [ဒဒွေဘောံဖြင့် “အနုဒါ” ဟုလည်း ရှိ၏၊] ယာ အနုဒါယနာ- အကြင်အဖန်ဖန်စောင့်ရှောက်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယံ အနုဒါယိ တတ္ထံ-အကြင်အဖန်ဖန်စောင့်ရှောက်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်သော စိတ်၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယာ ဟိတေသိတာ-အကြင် သူတစ်ပါး၏စီးပွားကို ရှာလေ့ရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယာ အနုကမ္မာ-အကြင် လျော်စွာတုန်လှုပ် တတ်သောသဘောသည်၊ ဝါ-သနားတတ်သောသဘော သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယော အဗျာပါဒေါ-အကြင် ဗျာပါဒ၏ဆန့်ကျင်ဘက်သဘော သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယော အဗျာပဇ္ဈော-အကြင် ကောဓဒုက္ခ၏ဆန့်ကျင်ဘက် သဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ အဒေါသော-အဒေါသဟူသော၊ ယံ ကုသလမူလံ- သည်၊ ဝါ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ ဝုစ္စတိ အဒေါသော။

၁၀၆၃။ တတ္ထ ကတမော အမောဟော၊ ဒုက္ခေ-ဒုက္ခသစ္စာ၌၊ ဉာဏံ- သိတတ်သောဉာဏ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဒုက္ခသမုဒယေ-ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလတ်သော် ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်းသမုဒယသစ္စာ၌၊ ဉာဏံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဒုက္ခနိရောဓေ-ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိရောဓသစ္စာ၌၊ ဉာဏံ(အတ္ထိ)၊ ဒုက္ခနိရောဓ ဂါမိနိယာ-ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ပဋိပဒါယ- အကျင့်ဟူသော မဂ္ဂသစ္စာ၌၊ ဉာဏံ (အတ္ထိ)၊ [ပုဗ္ဗန္တေ ဉာဏံ စသည်တို့၏ အနက်ကို တိကနိက္ခေပ, ဝိစိကိစ္ဆာနိဒ္ဒေသ၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ယာ ဧဝေပေါ ပညာစသည် တို့၏ အနက်ကို ပဌမကာမာဝစရကုသိုလ် သမ္မာဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ၌ ပြခဲ့ပြီ၊] အယံ ဝုစ္စတိ အမောဟော၊ ဣမေ တယော ကုသလဟေတု။

၁၀၆၅။ တတ္ထ-ထိုလောဘ ဒေါသ မောဟတို့တွင်၊ ကတမော-သည်၊ လောဘော-နည်း၊ ယော ရာဂေါ-အကြင် တပ်မက်ခြင်းသဘောသည်၊ (အတ္ထိ)၊ [နောက်၌လည်း ပုဒ်တိုင်းလိုက်ပါ၊] ယော သာရာဂေါ-အကြင် လွန်စွာ

တပ်မက်ခြင်းသဘောသည်။ ယော အနုနယော-အကြင်အာရုံတို့၌ သတ္တဝါတို့ကို အဖန်ဖန်ဆောင်တတ်သောသဘောသည်။ ယော အနုရောဓော-အကြင် လိုလားတတ် ချစ်ခင်တတ်သောသဘောသည်။ ယာ နန္ဒီ-အကြင်ဘဝ၌ နှစ်သက်ကြောင်း တဏှာသည်။ ဝါ-အကြင် ဘဝ၌ နှစ်သက်တတ်သောတဏှာသည်။ ယော နန္ဒိရာဂေါ-အကြင်နှစ်သက်တတ်, တပ်မက်တတ်သောတဏှာသည်။ စိတ္တဿ-၏။ ယော သာရာဂေါ-အကြင် လွန်စွာတပ်မက်တတ်သော သဘောသည်။ ယာ ဣစ္ဆာ-အကြင် ရူပါရုံ စသည်ကို လိုလားကြောင်းတဏှာ သည်။ ယာ မုစ္ဆာ-အကြင် တွေဝေကြောင်း တဏှာသည်။ ယံ အဇ္ဈောသာနံ-အကြင် မျိုးမျိုးဆုံးကြောင်း တဏှာသည်။ ယော ဂေဓော-အကြင် မက်မောကြောင်းလောဘသည်။ ယော ပလိဂေဓော-အကြင် ထက်ဝန်းကျင် လွန်စွာ မက်မောတတ်သောလောဘသည်။ ယော သင်္ဂေါ-အကြင် အာရုံတို့၌ ငြိကပ်ကြောင်း လောဘသည်။ ဝါ-ငြိကပ်တတ်(ဆွဲချိတ်တတ်)သော လောဘသည်။ ယော ပင်္ကော-အကြင် ညွှန်ကဲ့သို့ နှစ်မြှုပ်တတ်သောလောဘသည်။ ယာ ဇော-အကြင် ထိုထိုဘဝသို့ ဆွဲငင်တတ်သော တဏှာသည်။ ယာ မာယာ-အကြင် လှည့်ပတ်တတ်သောတဏှာသည်။

ယာဇနိကာ-အကြင် ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ သတ္တဝါတို့ကိုဖြစ်စေတတ်သော တဏှာ သည်။ ယာ သဉ္ဇနနီ-အကြင် ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ သတ္တဝါတို့ကို ဒုက္ခနှင့် ယှဉ်စေလျက် ဖြစ်စေတတ်သောတဏှာသည်။ ယာ သိဗ္ဗိနီ-အကြင် ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ သတ္တဝါတို့ကို စုတိပဋိသန္ဓေ၏အစွမ်းဖြင့် ချုပ်စပ်တတ်သောတဏှာသည်။ ယာ ဇာလိနီ-အကြင် များပြားဘိတုံ, အာရုံတည်းဟူသော ပိုက်ကွန်ရှိသော တဏှာသည်။ ယာ သရိတာ-အကြင် လျင်မြန်သော ရေအယဉ်ရှိသော မြစ်နှင့်တူသောတဏှာ သည်။ ဝါ-စိုစွပ်သောတဏှာသည်။ ယာ ဝိသတ္တိကာ-အကြင် ကျယ်ပြန့်သော တဏှာသည်။ ဝါ-အာရုံတို့၌ အထူးထူးအပြားပြား သွားတတ်သောတဏှာသည်။ ဝါ-သတ္တဝါတို့ကို ချွတ်ယွင်းစေတတ်သော တဏှာသည်။ ဝါ-အထူးထူး အပြားပြားအားဖြင့် နေကွမ္မသို့ ရှေးရှုဖြစ်ခြင်းမှ စိတ်ကို ရုပ်သိမ်းထားတတ်, ချုံးထားတတ်သောတဏှာသည်။ ဝါ-ဒုက္ခသို့ ဆောင်တတ်သောတဏှာသည်။ ဝါ-ဒုက္ခ၏အကြောင်းရင်းဖြစ်သောတဏှာသည်။ ဝါ-ဒုက္ခဝေဒနာဟူသော

အနုနယစသည်။ ။ဝိသယေသု သတ္တာနံ အနုနယနယော အနုနယော၊ အနု ရုဇ္ဈတိတိ အနုရောဓော၊ ကာမေတိတိ အတ္ထော၊ ယတ္ထ ကတ္ထမိ ဘဝေ သတ္တာ ဧတာယ နန္ဒတိ, သယံ ဝါ နန္ဒတိတိ နန္ဒိ၊ ဣစ္ဆန္တိ ဧတာယ အာရမဏာနီတိ ဣစ္ဆာ၊ အာကမုနဝသေန ဇော။

ဝိသတ္တိကာ။ ။ဝိသတာတိ ဝိသတ္တိကာ၊ ဝိသက္ကတိတိ ဝိသတ္တိကာ၊ ဝိသံဝါဒိကာတိ ဝိသတ္တိကာ၊ ဝိသံဟရတိတိ ဝိသတ္တိကာ၊ ဝိသမူလာတိ ဝိသတ္တိကာ၊ ဝိသပရိဘောဂါတိ ဝိသတ္တိကာ။

အကြောင်းရင်းရှိသော တဏှာသည်၊ ဝါ-ဒုက္ခဟူသော အကျိုးရှိသောတဏှာ သည်၊ ဝါ-ရူပါရုံစသော အာရုံတို့သို့ ဆောင်ခြင်းရှိသောတဏှာသည်၊(အတ္ထိ)။

ယံ သုတ္တံ-အကြင် လိပ်၏နောက်သို့ လိုက်သောကြိုးငယ်နှင့်တူသော သဘောသည်၊ ယာ ဝိသဋ္ဌာ-အကြင် ရူပါရုံစသည်တို့၌ ကျယ်ပြန့်သောတဏှာ သည်၊ ယာ အာယူဟိနီ-အကြင် ထိုထိုအာရုံကို ရဖို့ရာ သတ္တဝါတို့ကို အားထုတ် စေတတ်သောတဏှာသည်၊ ယာ ဒုတိယာ-အကြင်နှစ်ယောက်မြောက်အဖော် နှင့် တူသောတဏှာသည်၊ ယာ ပဏိမိ-အကြင်အာရုံသို့ ရှေးရှုထားတတ်၊ တောင့်တတတ်သော တဏှာသည်၊ ယာ ဘဝနေတ္ထိ-အကြင် ဘဝသို့ ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော တဏှာကြိုးသည်၊ ယံ ဝနံ-အကြင် ထိုထိုအာရုံသို့ ကပ်တတ်သောလောဘသည်၊ ဝါ-အကြင် တောင့်တတတ်သောတဏှာသည်၊ ဝါ-အကြင် တောနှင့်တူသောတဏှာသည်၊ ယော ဝနထော-အကြင် ကြီးစွာ သော တောရှုပ်နှင့်တူသောတဏှာသည်၊ ယော သန္တဝေါ-အကြင် ကောင်းစွာ ချိုးမွမ်းတတ်(ပေါင်းသင်းတတ်)သောတဏှာသည်၊ ယော သိနေဟော-အကြင် ချစ်တတ် သောတဏှာသည်၊ ယာ အပေက္ခာ-အကြင် ရှင့်တတ်သော တဏှာသည်၊ ယော ပဋိဗန္ဓု-အကြင် အသီးအသီးအာရုံ၌ နောင်ဖွဲ့တတ်သော တဏှာသည်၊ ဝါ-အသီးအခြား ဆွေမျိုးဖြစ်သောတဏှာသည်၊ ယာ အာသာ- အကြင် အာရုံတို့သို့ ပျံ့နှံ့တတ်သောတဏှာသည်၊ ဝါ-အကြင် အာရုံတို့ကို ခံစားတတ်သော တဏှာသည်၊ ယာ အာသိသနာ-အကြင် လိုချင်တောင့်တ တတ်သောတဏှာသည်၊ ယံ အာသိသိတ္တံ-အကြင် လိုချင်တောင့်တတ်သော စိတ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)။

ယာ ရူပါသာ-အကြင် ရူပါရုံ၌ လိုချင်တောင့်တတ်သောတဏှာသည်၊ပေ၊ ယာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာသာ-အကြင် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ လိုချင်တောင့်တတ်သောတဏှာ သည်၊ ယာ လာဘာသာ-အကြင် ပရိက္ခရာလာဘ်တို့၌ လိုချင်တောင့်တတ် တ်သော တဏှာသည်၊ ယာ နောသာ-အကြင်ဥစ္စာ၌၊ ပေ၊ ယာ ပုတ္တရာသာ- အကြင် သားသမီး၌၊ပေ၊ ယာ ဇီဝိတာသာ-အကြင် အသက်၌၊ပေ၊ ယာ ဇပ္ပာ- အကြင် သတ္တဝါတို့ကို ပြောဆိုစေတတ်သောတဏှာသည်၊ ယာ ပဇပ္ပာ-အကြင် ပြောဆိုစေတတ်သောတဏှာသည်၊ [ပ အနက်မရှိ၊] ယာ အဘိဇပ္ပာ-သည်၊[အဘိ အနက်မရှိ၊] ဇပ္ပာ-ဇပ္ပာဟူသော၊ ယာ ဇပ္ပနာ-အကြင် ပြောဆိုစေခြင်းသည်၊

သုတ္တံစသည်။ ။ကုမ္မာနုဗန္ဓုသုတ္တံကံ ဝိယာတိ သုတ္တံ၊ ရူပါဒီသု ဝိတ္ထတဋ္ဌေန ဝိသဋ္ဌာ၊ တဿ တဿ ပဋိလာဘတ္ထာယ သတ္ထေ အာယူဟာပေတိတိ အာယူဟိနီ၊ သဟာယဋ္ဌေန ဒုတိယာ၊ တံ တံ အာရမဏံ ဝနတိ ဘဇေတိ အလ္လိယတိတိ ဝနံ၊ ဝနတိ ယာစတိတိဝါ ဝနံ၊ ဝနံဝိယာတိ ဝနံ၊ အာရမဏာနံ အသနတော အာသာ။

ယံ ဇေယျတတ္ထံ-အကြင် ပြောဆိုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။
 ယံ လောလုပ္ပံ-အကြင် အာရုံ၌ ဆွဲငင်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
 သည်။ ယာ လောလုပ္ပာယနာ-အကြင် အာရုံ၌ ဆွဲငင်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏
 ဖြစ်ခြင်းသည်။ ယံ လောလုပ္ပာယိတတ္ထံ-အကြင် လောလုပ္ပဖြင့်ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်
 ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ယာ ပုစ္ဆန္တိကတာ-အကြင် အမြီးကို လှုပ်ပြခြင်း
 ရှိသောခွေးနှင့်တူသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ဝါ-အမြီးနဲ့သော
 ခွေးနှင့်တူသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ [“ယာ ပုစ္ဆန္တိကတာ-
 အကြင် အမြီးနဲ့သောခွေးနှင့်တူသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်”
 ဟုလည်း ရှိ၏။] ယာ သာဓုကမျတာ-အကြင် အကောင်းကို အလိုရှိသော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။

ယော အဓမ္မရာဂေါ-အကြင် မတရားသောရာဂသည်။ ဝါ-အကြင် မတရား
 သဖြင့် ဖြစ်သောရာဂသည်။ ယော ဝိသမလောဘော-အကြင် မညီမမျှသော
 လောဘသည်။ ယာ နိကန္တိ-အကြင် အာရုံတို့ကို လိုလားနှစ်သက်တတ်သော
 တဏှာသည်။ ယာ နိကာမနာ-အကြင်လိုလားနှစ်သက်ခြင်းသည်။ ယာ ပတ္တနာ-
 အကြင် တောင့်တခြင်းသည်။ ယာ ပိဟနာ-အကြင်ချစ်ခင်မြတ်နိုးခြင်းသည်။
 ယာ သမ္ပတ္တနာ-အကြင်လွန်စွာတောင့်တခြင်းသည်။ ယာ ကာမတဏှာ-
 အကြင် ကာမဂုဏ်တို့၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာသည်။ ယာ ဘဝတဏှာ-
 အကြင် ရူပဘဝ အရူပဘဝတို့၌ တပ်မက်တတ်သောတဏှာသည်။ ယာ
 ဝိဘဝတဏှာ-အကြင် ဥစ္ဆေဒဟူသော ဝိဘဝ၌ တပ်မက်တတ်သောတဏှာ
 သည်။ ယာ ရူပတဏှာ-အကြင် ရူပဘဝ၌ တပ်မက်တတ်သောတဏှာသည်။
 ယာ အရူပတဏှာ-အကြင် အရူပဘဝ၌ တပ်မက်တတ်သောတဏှာသည်။
 ယာ နိရောဓတဏှာ-အကြင် ဘဝ၏ချုပ်ခြင်း၌ဖြစ်သော တဏှာသည်။ ယာ
 ရူပတဏှာ-အကြင် ရူပါရုံ၌ဖြစ်သောတဏှာသည်။ပေ။ ယာ ဓမ္မတဏှာ-
 အကြင် ဓမ္မာရုံ၌ဖြစ်သော တဏှာသည်။ (အတ္ထိ)။

ယော ဩဃော-အကြင် သတ္တဝါတို့ကို ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ နှစ်မြှုပ်တတ်သော
 လောဘသည်။ ယော ယောဂေါ-အကြင် သတ္တဝါတို့ကို ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ယှဉ်စေ
 တတ်သောလောဘသည်။ ယော ဂန္ဓော-အကြင် သတ္တဝါတို့ကို ဝဋ်ဆင်းရဲ၌
 စုတိ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဖွဲ့နှောင်တတ်သော လောဘသည်။ ယံ ဥပါဒါနံ-

ဇေယျတတ္ထံ။ ။ဧတံ မယံ၊ပေ၊ ဧဝံ သတ္တေ ဇေယျပေတိတိ ဇေယျ၊ ဝိသယေ
 လုပတိ အာကမုတိတိ လောလုပေါ၊ လောလုပ္ပဿ ဘာဝေါ လောလုပ္ပံ၊ ပုစ္ဆန္တိကတာတိ
 ယာယ တဏှာယ လာဘဋ္ဌာနေသု ပုစ္ဆံ စာလယမာနာ သုနခါဝိယ ကမ္မမာနာ
 ဝိစရန္တိ၊ တံ တဿာ ကမ္မနတဏှာယ နာမံ။

အကြင် အာရုံကို မြဲစွာယူတတ်သော လောဘသည်။ ယံ အာဝရဏံ-အကြင် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ဆို့တတ်သော လောဘသည်။ ယံ နီဝရဏံ-အကြင် ကုသိုလ်တရားကို တားမြစ်တတ်သော လောဘသည်။ ယံ ဆာဒနံ-အကြင် ကုသိုလ်တရားကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော လောဘသည်။ ယံ ဘန္ဓနံ-အကြင် သတ္တဝါ တို့ကို ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ နှောင်ဖွဲ့တတ်သော လောဘသည်။ ယော ဥပက္ကိလေသော-အကြင် စိတ်ကို ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သော လောဘသည်။ ယော အနုသယော-အကြင် အစွမ်းသတ္တိအထူးရှိ၍ အဖန်ဖန်ကိန်းတတ်သော လောဘသည်။ ယံ ပရိယုဋ္ဌာနံ-အကြင် ကုသိုလ်စိတ်ကို လုယူတတ်သော လောဘသည်။ (အတ္ထိ)။

ယာ လတာ-အကြင် ရစ်ပတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် နွယ်နှင့်တူသော လောဘသည်။ ယံ ဝေဝိစ္ဆံ-အကြင် အထူးထူးအပြားပြား၊ များသောဝတ္ထုတို့ကို အလိုရှိတတ်သော လောဘသည်။ ယံ ဒုက္ခမူလံ-အကြင် ဝဋ်ဒုက္ခ၏အခြေ အမြစ်ဖြစ်သော လောဘသည်။ ယံ ဒုက္ခနိဒါနံ-အကြင် ဝဋ်ဒုက္ခ၏ အကြောင်း ရင်းဖြစ်သော လောဘသည်။ ယော ဒုက္ခပ္ပဘဝေါ-အကြင် ဝဋ်ဒုက္ခ၏ စ၍ဖြစ်ရာ ဖြစ်သော လောဘသည်။ ယော မာရပါသော-အကြင် မာရ်မင်း၏ ကျောကွင်း နှင့်တူသော လောဘသည်။ ယံ မာရဗဠိသံ-အကြင် မာရ်မင်း၏ ငါးမျှားချိပ်နှင့် တူသော လောဘသည်။ ယော မာရဝိသယော-အကြင် မာရ်မင်း၏ နိုင်ငံဖြစ် သော လောဘသည်။ ယာ တဏှာနဒီ-အကြင် တဏှာတည်းဟူသော မြစ်သည်။ ဝါ-အကြင် မြစ်နှင့်တူသော တဏှာသည်။ ယံ တဏှာဇာလံ-အကြင် တဏှာ တည်း ဟူသော ပိုက်ကွန်သည်။ ဝါ-ပိုက်ကွန်နှင့်တူသော တဏှာသည်။ ယံ တဏှာဂဒ္ဒုလံ-အကြင် တဏှာတည်းဟူသော တောက်သည်။ ဝါ-တောက်နှင့် တူသော တဏှာသည်။ ယော တဏှာသမုဒ္ဒေါ-အကြင် တဏှာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာသည်။ ဝါ-သမုဒ္ဒရာနှင့်တူသော တဏှာသည်။ ယာ အဘိဇ္ဈာ-အကြင် အာရုံကို ရှေးရှုကြံတတ်သော လောဘသည်။ လောဘော-လောဘဟူသော။ ယံ အကုသလမူလံ-သည်။ ဝါ-သည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ-ဤသဘောတရားကို၊ လောဘော-လောဘဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

၁၀၆၆။ တတ္ထ-ထိုလောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့တွင်၊ ကတမော-အဘယ် သည်၊ ဒေါသော-ဒေါသမည်သနည်း၊ (အယံ-ဤသူသည်၊ ဝါ-ဤအကောင် သည်၊ မေ-ငါ၏၊ အနတ္တံ-စီးပွား၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အလုပ်ကို၊ အစရီ-ရှေးက ပြုကျင့်ဖူးပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့တွေး၍၊ အာဃာတော-လွန်စွာထိပါးတတ်သော ဒေါသသည်၊ ဝါ-ရန်ငြိုးသည်၊ ဇာယတိ-ဖြစ်၏၊ ပေ၊ စရတိ-ယခုပြုကျင့်ဆဲ၊ ပေ၊ စရိဿတိ-နောင်အခါပြုကျင့်လတ္တံ့၊ ပေ၊ (အယံ-ဤအကောင်သည်၊) မေ- ၏၊ ပိယဿ-ချစ်အပ်သူ၏၊ မနာပဿ-မြတ်နိုးအပ်သူ၏၊ အနတ္တံ-စီးပွား၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အလုပ်ကို၊ အစရီ-ပြုကျင့်ဖူးပြီ၊ ပေ၊ (အယံ-ဤသူသည်၊ ဝါ-

ဤအကောင်သည်။) မေ-၏၊ အပ္ပိယဿ-မချစ်အပ်သူ၏၊ (မုန်းအပ်သူ၏၊) အမနာပဿ-မမြတ်နိုးအပ်သူ၏၊ အတ္ထံ-စီးပွားကို၊ အစရိ-ပြီး၊ ဣတိ-ဤသို့ တွေး၍၊ အာဃာတော ဇာယတိ၊ပေ၊ဝါ ပန-သည်သာမကသေး၊ အဋ္ဌာနေ-ဒေါသဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းမဟုတ်သောအရာ၌၊ အာဃာတော-လွန်စွာ ထိပါးတတ်သော ဒေါသသည်၊ ဝါ-စိတ်ဆိုးခြင်းသည်၊ ဇာယတိ-ဖြစ်၏။

ဝေရူပေါ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ စိတ္တဿ-စိတ်၏၊ ယော အာဃာတော-အကြင် ညည်းပန်းနှိပ်စက်တတ်သောဒေါသသည်၊ ယော ပဋိဃာတော-အကြင် အဖန်ဖန်စိတ်ကို နှိပ်စက်တတ်သောဒေါသသည်၊ ယံ ပဋိဃံ-အကြင် အဖန်ဖန် ညည်းဆဲတတ်သောဒေါသသည်၊ ယော ပဋိဝိရောဓော-အကြင် ဆန့်ကျင်တတ်သော ဒေါသသည်၊ ယော ကောပေါ-အကြင်စိတ်၏ ပျက်စီးခြင်းသဘောသည်၊ [“ပကောပေါ၊ သမ္ပကောပေါ”တို့လည်း နည်းတူ၊ သံ+ပဉ္စပသာရတို့ အနက် မရှိ၊] ယော ဒေါသော-အကြင် စိတ်ကို ပျက်စီးတတ်သောဒေါသသည်၊ [“ပဒေါသော၊ သမ္ပဒေါသော”၌လည်း နည်းတူ၊] စိတ္တဿ-၏၊ ယာ ဗျာပတ္တိ-အကြင်ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ ယော မနောပဒေါသော-အကြင် စိတ်ကို ပျက်ဆီးတတ်သောဒေါသသည်၊ ယော ကောဓော-အကြင် အမျက် ထွက်တတ်သော ဒေါသည်း၊ ယာ ကုဇ္ဈနာ-အကြင် အမျက်ထွက်ခြင်းသည်၊ ယံ ကုဇ္ဈိတ္တတံ-အကြင် အမျက်ထွက်တတ်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သည်၊ [ဒေါသော၊ ဒုဿနာ စသည်တို့ကို အကုသလနိဒ္ဒေသအတိုင်း ထပ်၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် နိဿယအနက်ကိုလည်း ထိုအတိုင်းမှတ်ပါ၊] အယံ “ယော ဝေရူပေါ စိတ္တဿ အာဃာတော”စသည်ဖြင့် ဤနိက္ခေပကဏ္ဍ၌ ဟောတော်မူအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဒေါသော ဒုဿနာ ဒုဿိတတ္ထံ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သည်လည်းဖြစ်သော ဤသဘောကို၊ ဒေါသော-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

၁၀၆၇။ တတ္ထ ကတမော မောဟော၊ ဒုက္ခေ-ဒုက္ခသစ္စာ၌၊ အညာဏံ-သိတတ်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်မောဟသည်၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ ဝေရူပံ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ယံ အညာဏံ-အကြင် သိတတ်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် သဘောသည်၊ ယံ အဒဿနံ-အကြင် မြင်တတ်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် သဘောသည်၊ ...စသည်ဖြင့် အကုသလနိဒ္ဒေသ၌ ပြအပ်ခဲ့သည့်အတိုင်း သိပါ၊ အယံ ဝုစ္စတိ မောဟော၊ ဣမေ-ဤတရားတို့သည်၊ တယော-သုံးပါးကုန်သော၊ အကုသလဟေတု-တို့တည်း။

၁၀၆၈။ တတ္ထ-ထို ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတတို့တွင်၊ ကတမေ-အဘယ်တရားတို့သည်၊ အဗျာကတဟေတု-အဗျာကတဟိတ်တို့နည်း၊ ကုသလာနံ-ကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-တို့၏၊ ဝိပါကတော ဝါ-

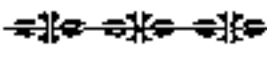
ဝိပါက်မှလည်း၊ ဝါ-ဝိပါက်မှလည်းဖြစ်သော၊ (“အလောဘော” စသည်၌ စပ်၊) ကိရိယာဗျာကတောသု-ကိရိယာအဗျာကတဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေသု ဝါ-တရားတို့တွင်မှလည်း၊ အလောဘော-အလောဘသည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ ဣမေ-ဤတရားတို့သည်၊ တယော-န်သော၊ အဗျာကတဟေတူ-တို့တည်း။ [ဣမေ တယော ကုသလဟေတူတိုင်အောင် ရှေ့၌ ပါခဲ့ပြီ။]။

၁၀၇၉။ ကတမေ ဓမ္မာ သဟေတုကာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓော-သည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓော-သည်လည်းကောင်း၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ-ထိုဟိတ်တရားတို့ဖြင့်၊ ယေ ဓမ္မာ-အကြင်တရားတို့သည်၊ သဟေတုကာ-ဟိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣမေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ သဟေတုကာ-သဟေတုကတို့တည်း။

၁၀၈၃။ ကတမေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ ဟေတူစေတ-ဟိတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သဟေတုကာ စ-ဟိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ-ကုန်သနည်း၊) လောဘော-သည်၊ မောဟေန-မောဟအားဖြင့်၊ ဟေတူ စေတ-ဟိတ်လည်း မည်၏၊ သဟေတုကာ စ-ဟိတ်နှင့်တကွလည်း ဖြစ်၏၊ ပေ၊ အလောဘော-အလောဘသည်လည်းကောင်း၊ အဒေါသော-သည်လည်းကောင်း၊ အမောဟော-သည်လည်းကောင်း၊ တေ-ထို တရားတို့သည်၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ ဟေတူ စေတ-ဟိတ်တို့လည်း မည်၏၊ သဟေတုကာ စ-ဟိတ်နှင့်တကွလည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣမေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ ဟေတူ စေတ သဟေတုကာ စ။

၁၀၈၈။ ကတမေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ န ဟေတူ-ဟိတ်လည်း မမည်ကုန်သနည်း၊ အဟေတုကာ-သမ္ပယုတ်ဟိတ်လည်း မရှိကုန်သနည်း၊ ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ န ဟေတူ သဟေတုကာ။

ဟေတုဂေါစ္ဆကပြီးပြီ။

စူဠန္တရဒူက

၁၀၉၁။ ကတမေ ဓမ္မာ သင်္ခတာ၊ ယေဝ တေ ဓမ္မာ-ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အကြင်တရားတို့သည်ပင်၊ သပ္ပစ္စယာ-သပ္ပစ္စယတရားတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တေဝ တေ ဓမ္မာ-ထို ဆိုအပ်ပြီးသော ထို သပ္ပစ္စယတရားတို့သည်ပင်၊ သင်္ခတာ-သင်္ခတတို့တည်း။

၁၀၉၂။ ကတမေ ဓမ္မာ အသင်္ခတာ၊ ယော ဧဝ သော ဓမ္မာ-ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အကြင် အသင်္ခတဓာတ်တရားသည်ပင်၊ အပ္ပစ္စယော-အပ္ပစ္စယတရားသည်၊ (ဟောတိ)၊ သော ဧဝ သော ဓမ္မာ-ထို ဆိုအပ်ပြီးသော ထိုအပ္ပစ္စယတရားသည်ပင်၊ အသင်္ခတော-အသင်္ခတတည်း။ [၁၁၀၀အထိ လွယ်ပြီ။]

၁၁၀၁။ ကတမေ ဓမ္မာ-အဘယ်တရားတို့ကို၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော တရားသည်၊ ဝိညေယျာ-သိထိုက်ကုန်သနည်း၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော တရားသည်၊ န ဝိညေယျာ-မသိထိုက်ကုန်သနည်း၊ ယေ တေ ဓမ္မာ- အကြင်ရူပါရုံတရားတို့ကို၊ စက္ခုဝိညေယျာ-စက္ခုဝိညာဉ်သည် သိထိုက်ကုန်၏၊ တေ ဓမ္မာ-ထိုရူပါရုံတရားတို့ကို၊ န သောတဝိညေယျာ-သောတဝိညာဉ်သည် မသိထိုက်ကုန်၊ ဝါ ပန-တစ်နည်းကား၊ ယေ တေ ဓမ္မာ-အကြင်သဒ္ဓါရုံ တရားတို့ကို၊ သောတဝိညေယျာ-န၏၊ တေ ဓမ္မာ-ထိုသဒ္ဓါရုံတရားတို့ကို၊ န စက္ခုဝိညေယျာ-န၊ [ဤအတိုင်း အနက်ပေးပါ၊ အဆုံး၌] ယေ တေ ဓမ္မာ-အကြင် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတရားတို့ကို၊ ကာယဝိညေယျာ-န၏၊ န တေ ဓမ္မာ-ဇိဝှာဝိညေယျာ-ကုန်၊ ဝါ ပန-တစ်နည်းကား၊ ယေ တေ ဓမ္မာ- အကြင် ရသာရုံတရားတို့ကို၊ ဇိဝှာဝိညေယျာ-န၏၊ န တေ ဓမ္မာ ကာယ ဝိညေယျာ၊ ဣမေ ဓမ္မာ-တို့ကို၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော တရားသည်၊ ဝိညေယျာ-သိထိုက်ကုန်၏၊ ကေနစိ-သည်၊ န ဝိညေယျာ-မသိထိုက်ကုန်။

စုဋ္ဌန္တရဒုက္ခိယံ။

အာသဝဂေါစ္ဆက

၁၁၀၃။ တတ္ထ-ထိုလေးပါးသော အာသဝတို့တွင်၊ ကတမော ကာမာ သဝေါ၊ ကာမေသု-ငါးပါးအာရုံ၊ ကာမဂုဏ်တို့၌၊ ယော ကာမစ္ဆန္ဒော- အကြင်လိုလားတတ်သော တဏှာဆန္ဒသည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ ဝုစ္စတိ ကာမာသဝေါ၊ [နောက်၌လည်း ဤအတိုင်းပေးပါ၊] ယော ကာမရာဂေါ- အကြင်လိုလားတတ်သောရာဂသည်၊ ယာ ကာမနန္ဒီ-အကြင်လိုလားတတ်၊ နှစ်သက်တတ်သောတဏှာသည်၊ ယာ ကာမတဏှာ-အကြင်လိုလားတတ်၊ တပ်မက်တတ်သောတဏှာသည်၊ ယော ကာမသိနေဟော-အကြင်လိုလား တတ်၊ ချစ်တတ်သောလောဘသည်၊ ယော ကာမပရိဋ္ဌာဟော-အကြင် လိုလားတတ်၊ ပူလောင်တတ်သောလောဘသည်၊ ယာ ကာမမုစ္ဆာ-အကြင် လိုလားတတ်၊ တွေဝေတတ်သောတဏှာသည်၊ ယံ ကာမဇ္ဈောသာသနံ- အကြင်လိုလားတတ်၊ မျို၍ပြီးဆုံးစေတတ်သောတဏှာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ- ဤတဏှာလောဘကို၊ ကာမာသဝေါ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။

၁၁၀၄။ ဘဝေသု-ရူပဘဝ အရူပဘဝတို့၌၊ ယော ဘဝစ္ဆန္ဒော-အကြင် ဘဝကို တောင့်တတတ်သောလောဘသည်၊ ယော ဘဝရာဂေါ-အကြင် ဘဝကို တပ်မက်တတ်သောလောဘသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပေ၊ အယံ-ဤ ဘဝဆန္ဒ စသည်ကို၊ ဘဝါသဝေါ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။

၁၁၀၅။ တတ္ထ ကတမော ဒိဋ္ဌာသဝေါ၊ လောကော-(ခန္ဓာငါးပါးဟူသော) လောကသည်၊ သဿတော-အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိ၏၊ ဝါ-မြဲ၏၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ လောကော-သည်၊ အသဿတော-အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှား မရှိ၊ ဝါ-မမြဲ၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ လောကော-သည်၊ အန္တဝါ-အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိ၏၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ လောကော-သည်၊ အနန္တဝါ-အဆုံးအပိုင်းအခြား မရှိ၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တံ-ထို အထည်ကိုယ်သည်၊ ဇီဝံ-အသက်ကောင်တည်း၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တံ-ထိုအသက်ကောင်သည်၊ သရီရံ-အထည်ကိုယ်တည်း၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဇီဝံ-အသက်ကောင်သည်၊ အညံ-အထည်ကိုယ်မှ တစ်မျိုးတခြားတည်း၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သရီရံ-အထည်ကိုယ်သည်၊ အညံ-အသက်ကောင်မှ တစ်မျိုးတခြားတည်း၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တထာဂတော-သတ္တဝါသည်၊ မရဏာ-သေရာအခါမှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ ဟောတိ-ရှိသေး၏၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တထာဂတော-သတ္တဝါသည်၊ မရဏာ၊ ပရံ-၌၊ န ဟောတိ-မရှိတော့၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တထာဂတော မရဏာ၊ ပရံ ဟောတိစ-အချို့လည်း ရှိသေး၏၊ န စ ဟောတိ-အချို့လည်း မရှိတော့၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တထာဂတော-သည်၊ မရဏာ-မှ၊ ပရံ-၌၊ နေဝ ဟောတိ-ရှိသည်လည်းမဟုတ်၊ န န ဟောတိ-မရှိ သည်လည်းမဟုတ်၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝရူပါ-သော၊ [ယာ ဒိဋ္ဌိ စသည်တို့၏အနက်ကို အကုသိုလ်စိတ် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနိဋ္ဌေသဉ္စ ပြခဲ့ပြီ၊] အယံ ဝုစ္စတိ ဒိဋ္ဌာသဝေါ။...[အဝိဇ္ဇာသဝဉ္စ ဒုက္ခေ အညာဏံ စသည်တို့၏ အနက်ကို ဤ နိက္ခေပကဏ္ဍ ဟောတုဂေါစ္စက မောဟဟိတ်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

နိက္ခေပကဏ္ဍေ-၌၊ ပဌမဘာဏဝါရော-တည်း။

သညောဇနဂေါစ္စက

[အခြား သံယောဇဉ်များ၏အနက်ကို ရှေး၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၁၁၂၁။ တတ္ထ-ထို သံယောဇဉ်တို့တွင်၊ ကတမံ-သည်၊ မာနသံယောဇနံ-နည်း၊ အဟံ-ငါသည်၊ သေယျော-သူတစ်ပါးထက် မြတ်သူသည်၊ အသ္မိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မာနော-မှတ်ထင်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ အဟံ သဒိသော-သူတစ်ပါးနှင့် တန်းတူသူသည်၊ အသ္မိ-၏၊ ဣတိ မာနော (ဟောတိ)၊ အဟံ ဟိနော-သူတစ်ပါးအောက် ယုတ်ညံ့သူသည်၊ အသ္မိ ဣတိ၊ မာနော (ဟောတိ)၊ ဧဝရူပါ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ယော မာနော-အကြင် မှတ်ထင်တတ်သော သဘောသည်၊ ယာ မညနာ-အကြင် မှတ်ထင်ခြင်းသည်၊ ယံ မညိတတ္ထံ-အကြင် မှတ်ထင်တတ်သော စိတ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ယာ ဥနူတိ-အကြင် အထက်၌ညွတ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ထောင်လွှားတက်ကြွခြင်းသည်၊ ယော ဥနူမော-

အကြင် မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို ထောင်လွှားတက်ကြွစေတတ်သောသဘော သည်၊ ယော ခဇော-အကြင် တံခွန်အလံနှင့်တူသောသဘောသည်၊ ယော- သမ္ပဂ္ဂါဟော-အကြင်စိတ်ကို ချီးမြှောက်တတ်သောသဘောသည်၊ စိတ္တဿ- ၏၊ ယာ ကေတုကမျတာ-အကြင် အမြင့်ဆုံးအလံကဲ့သို့ မိမိ၏ အမြင့်ဆုံး၏ အဖြစ်ကို လိုလားသော စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ မာနသံယောဇနံ။

၁၁၂၆။ တတ္ထ ကတမံ ဣဿာသံယောဇနံ၊ ပရလဘာသက္ကာရဂရကာရ မာနနဝဇ္ဇနပူဇနာသု-သုတစ်ပါးတို့၏ သာမညလာဘ်၊ အထူးပြုအပ်သော လာဘ်၊ အလေးဂရပြုခြင်း၊ မြတ်နိုးခြင်း၊ ရှိခိုးခြင်း၊ ပူဇော်ခြင်းတို့၌၊ ယာ ဣဿာ- အကြင်ဥပုတတ်သောသဘောသည်၊ ယာ ဣဿာယနာ-အကြင်ဥပုခြင်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ယံ ဣဿာယိတတ္ထံ-အကြင်ဥပုခြင်းဖြင့်ဖြစ်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ယာ ဥဿယာ-အကြင် အပြစ်ပြောတတ်သော သဘောသည်၊ ယာ ဥဿယနာ-အကြင် အပြစ်ပြောခြင်းဖြင့်ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ယံ ဥဿယိတတ္ထံ-အကြင်အပြစ်ပြောတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဣဿာသံယောဇနံ။

၁၁၂၇။ တတ္ထ ကတမံ မစ္ဆရိယသံယောဇနံ၊ မစ္ဆရိယာနိ-မစ္ဆရိယတို့သည်၊ ဝါ-ဝန်တို့ခြင်းတို့သည်၊ အာဝါသမစ္ဆရိယံ-အာဝါသ၌ ဝန်တို့ခြင်းလည်း ကောင်း၊ ကုလမစ္ဆရိယံ-အမျိုး၌ ဝန်တို့ခြင်းလည်းကောင်း၊ လာဘမစ္ဆရိယံ- ပစ္စည်းလေးပါးဟူသော လာဘ်၌ ဝန်တို့ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယံ- ကိုယ်အဆင်း၊ ဂုဏ်သတင်း၌ ဝန်တို့ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဓမ္မမစ္ဆရိယံ-ပရိယတ် ဓမ္မ၌ ဝန်တို့ခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့) ပဉ္စ-ငါးပါးတို့တည်း၊ ဧဝရူပံ- သော၊ ယံ မစ္ဆေရံ-အကြင်ဝန်တို့တတ်သောသဘောသည်၊ ယာ မစ္ဆရာယနာ- အကြင် ဝန်တို့ခြင်းဖြင့်ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ယံ မစ္ဆရာယိတတ္ထံ-အကြင် ဝန်တို့ခြင်း ဖြင့် ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ယံ ဝေဝိစ္ဆံ-အကြင် အခြားသူ၌ နှံ့စေခြင်းငှာ အလိုမရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ယံ ကဒရိယံ- အကြင်ပေးကမ်းမှု၌ လေးစားခြင်းမရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ယာ ကဋ္ဌကဉ္စကတာ-အကြင် တောင်းရမ်းသူကိုမြင်လျှင် ခါးစပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့် စိတ်ကို တွန့်စေတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (တစ်နည်း) ယာ ကဋ္ဌကဉ္စကတာ-အကြင် ကုတ်နေသောခွန်းဖြင့် ထမင်းခူး ခြင်းကဲ့သို့ အာဝါသ စသည်တို့၌ ပြန်ပြန်ပြူးပြူး မရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သည်၊ စိတ္တဿ-၏၊ ယံ အဂ္ဂဟိတတ္ထံ-အကြင် ပိတ်ချုပ်၍ယူအပ်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ မစ္ဆရိယသံယောဇနံ၊ ပေ။

သညောဇနဂေါစကပြီးပြီ။

နိဝရဏဂေါစ္ဆက

၁၁၆၂။ တတ္ထ-ထို ထိနမိဒ္ဓတို့တွင်၊ ကတမံ ထိနံ၊ စိတ္တဿ-၏၊ ယာ အကလ္လတာ-အကြင် မကျန်းမာသည်၏အဖြစ်သည်၊ ယာ အကမ္မညတာ-အကြင် ထိုထိုအမှု၌ မကောင်းသည်၏အဖြစ်သည်၊ ယာ ဩလီယနာ-အကြင် တွဲရစွဲဆွဲသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ယာ သလ္လီယနာ-အကြင် တွဲရစွဲဆွဲသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ [သံ အနက်မရှိ၊ “သမောလီယနာ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊] ယံ လိနံ-အကြင် တွန့်ဆုတ်ခြင်းသဘောသည်၊ ယာ လီယနာ-အကြင် တွန့်ဆုတ်ခြင်းသဘောသည်၊ ယံ လီယိတတ္တံ-အကြင် တွန့်ဆုတ်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ယံ ထိနံ-အကြင် တစ်ခဲနက်အဖြစ်ဖြင့် တည်တတ်သော သဘောသည်၊ ယာ ထိယနာ-အကြင် တစ်ခဲနက်အဖြစ်ဖြင့် တည်ခြင်းသည်၊ စိတ္တဿ-၏၊ ယံ ထိယိတတ္တံ-အကြင် တစ်ခဲနက်တည်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ထိနံ။

၁၁၆၃။ တတ္ထ ကတမံ မိဒ္ဓံ၊ ကာယဿ-နာမကာယ၏၊ ဝါ-စေတသိက် အပေါင်း၏၊ ယာ အကလ္လတာ-အကြင် မကျန်းမာသည်၏အဖြစ်သည်၊ ယာ အကမ္မညတာ-အကြင် ထိုထိုအမှု၌ မကောင်းသည်၏အဖြစ်သည်၊ ယော ဩနာဟော-အကြင် နာမကာယကို ဖုံးထားတတ်သောသဘောသည်၊ ယော ပရိယောနာဟော-အကြင် နာမကာယကို ထက်ဝန်းကျင်ဖုံးထားတတ်သော သဘောသည်၊ ယော အန္တောသမောရောဓော-အကြင် အတွင်းဖြစ်သောစိတ်၌ ထက်ဝန်းကျင်ပိတ်ချုပ်ထားတတ်သောသဘောသည်၊ ယံ မိဒ္ဓံ-အကြင် ညှဉ်းဆဲ တတ်သောသဘောသည်၊ ယံ သောပွံ-အကြင် အိပ်ငိုက်ကြောင်းသဘောသည်၊ ယာ ပစလာယိကာ-အကြင် အထက်အောက် မျက်လွှာစသည်တို့၏ တလှုပ်လှုပ် အဖြစ်ကို ပြတတ်သောသဘောသည်၊ သောပွံ-သောပွဟူသော၊ ယာ သုပနာ-အကြင် အိပ်ငိုက်ကြောင်းသဘောသည်၊ ယံ သုပိတတ္တံ-အကြင် အိပ်ငိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ မိဒ္ဓံ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဣဒ္ဓံ ထိနံ-ဤထိနသည်လည်းကောင်း၊ ဣဒ္ဓံ မိဒ္ဓံ-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣဒံ-ဤ ထိနမိဒ္ဓ နှစ်ပါးပေါင်းကို၊ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏံ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဥဒ္ဓစ္စကို အကုသိုလ်စိတ် ဥဒ္ဓစ္စနိဒ္ဒေသ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၁၁၆၆။ တတ္ထ ကတမံ ကုတ္တုန္တံ၊ အကပ္ပိယေ-မအပ်သောအရာ၌၊ ကပ္ပိယ သညိတာ-အပ်၏ဟု အမှတ်ရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယေ-အပ်သောအရာ၌၊ အကပ္ပိယသညိတာ-မအပ်ဟု အမှတ်ရှိသူ၏ဖြစ် ကြောင်းဖြစ်ရာသည်လည်းကောင်း၊ အဝဇ္ဇေ-အပြစ်မဟုတ်သည်၌၊ ဝဇ္ဇေသညိ တာ-အပြစ်ဟု အမှတ်ရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်လည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇေ-

ကဏ္ဍ

နိဿယ

၆၀၅

အပြစ်၌ အဝဇ္ဇသညိတာ-အပြစ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ၊) ဧဝရပံ-သော၊ ယံ ကုက္ကုစ္စံ-အကြင် စက်ဆုပ်အပ်စွာ ပြုအပ်သော အမူအရာသည်၊ ယာ ကုက္ကုစ္စာယနာ-အကြင် ကုက္ကုစ္စဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-အကြင် ကုက္ကုစ္စကို ပြုခြင်းသည်၊ ယံ ကုက္ကုစ္စာယိတတ္ထံ-အကြင် ကုက္ကုစ္စဖြင့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သည်၊ စေတသော-၏၊ ယော ဝိပုဋ္ဌိသာရော-အကြင် ပြုအပ်ပြီးသော မကောင်းမှု၊ မပြုအပ်သေးသော ကောင်းမှုသို့ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ရှေ့ရှု ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-နှလုံးမသာ မယာခြင်းသည်၊ ယော မနောဝိလေခေါ- အကြင် စိတ်ကို ရေးခြစ်ခြင်းကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ၊) ဣဒံ ဝုစ္စတိ ကုက္ကုစ္စံ၊ ဣတိ-လျှင်၊ ဣဒဉ္စ ဥဒ္ဓစ္စံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဣဒဉ္စ ကုက္ကုစ္စံ- သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ၊) ဣဒံ-ဤ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စနှစ်ပါးအပေါင်းကို၊ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စနိဝရဏံ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။ နိဝရဏဂေါစ္ဆကပြီးပြီ။

ပရာမာသဂေါစ္ဆက

၁၁၈၀။ ဒိဋ္ဌိပရာမာသော-ဒိဋ္ဌိဟူသော ပရာမာသတည်း၊ [သဿတော လောကောစသည်တို့၏ အနက်ကို ဤ ဒုကနိက္ခေပ ဒိဋ္ဌိသံယောဇနနိဒ္ဒေသ၌ ပြခဲ့ပြီ၊ မဟန္တရဒုက်၌ ပုဒ်ထူးမရှိ။]

ဥပါဒါနဂေါစ္ဆက

၁၂၁၉။ စတ္တာရိ ဥပါဒါနာနိ၊ ကာမုပါဒါနံ-ကာမုပါဒါနံလည်းကောင်း၊ ဝါ-ဝတ္ထုကာမကို စွဲလမ်းတတ်သော လောဘလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကာမဂုဏ် ကို လိုလားတတ် စွဲလမ်းတတ်သော လောဘလည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ- စွဲလမ်းတတ်သော ဒိဋ္ဌိလည်းကောင်း၊ ဝါ-ရှေးရှေးဒိဋ္ဌိကို စွဲလမ်းတတ်သော နောက်နောက်ဒိဋ္ဌိလည်းကောင်း၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ-လည်းကောင်း၊ ဝါ- နွားတို့၏ အလေ့အကျင့်စသည်ကို စွဲလမ်းတတ်သော ဒိဋ္ဌိလည်းကောင်း၊ ဝါ-နွားတို့၏ အလေ့အကျင့်စသည်ကိုပင် ကိလေသာမှ စင်ကြယ်ကြောင်း ဟု စွဲလမ်းတတ်သော ဒိဋ္ဌိလည်းကောင်း၊ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ-အတ္တဝါဒုပါဒါနံ လည်းကောင်း၊ ဝါ-အတ္တကို ပြောဆိုကြောင်း၊ စွဲလမ်းကြောင်းဖြစ်သောဒိဋ္ဌိ လည်းကောင်း၊ ဝါ-အတ္တဟု ပြောဆိုကြောင်းစကားမျှကို အတ္တဟု စွဲလမ်း ကြောင်းဒိဋ္ဌိလည်းကောင်းတည်း။

၁၂၂၀။ တတ္ထ ကတမံ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမေသု-ဝတ္ထုအာရုံကာမဂုဏ် တို့၌၊ ယော ကာမစ္ဆန္ဒော-အကြင်လိုလားတတ်၊ နှစ်သက်တတ်သော လောဘ သည်၊ (အတ္ထိ၊) ဤသို့စသည်ဖြင့် အာသဝဂေါစ္ဆက ကာမာသဝနိဒ္ဒေသ၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အနက်ပေးပါ။

၁၂၂၁။ တတ္ထ ကတမံ ဒိဋ္ဌပါဒါနံ၊ ဒိဋ္ဌံ-ပေးလှူကြောင်း၊ ဒါနစေတနာ သည်၊ ဝါ-ပေးလှူကြောင်း၊ ဒါနစေတနာ၏အကျိုးရင်း အကျိုးဆက်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ယိဋ္ဌံ-အကြီးအကျယ် ပူဇော်ကြောင်းစေတနာ၏ အကျိုးရင်း အကျိုးဆက်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဟုတံ-အနည်းငယ် ပူဇော်ကြောင်းစေတနာ၏ အကျိုးရင်းအကျိုးဆက်သည်၊ နတ္ထိ၊ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ-ကောင်းစွာပြုအပ်၊ မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော၊ ကမ္မာနံ-ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံတို့၏၊ ဖလံ-အကျိုးဆက်သည်လည်းကောင်း၊ ဝိပါကော-အကျိုးရင်းသည်လည်း ကောင်း၊ နတ္ထိ၊ အယံ လောကော-ဤလောကသည်၊ နတ္ထိ-(တစ်ပါးသော လောက၌ တည်သူအတွက်) မရှိ၊ ပရောလောကော-တစ်ပါးသော လောက သည်၊ နတ္ထိ-(ဤလောက၌ တည်သူအတွက်)မရှိ၊ မာတာ-အမိ၌ ကောင်းစွာ ပြုခြင်း၊ မကောင်းသဖြင့် ပြုခြင်း၏အကျိုးရင်း အကျိုးဆက်သည်၊ နတ္ထိ၊ ပိတာ-အဘ၌ ကောင်းစွာပြုခြင်း၊ မကောင်းသဖြင့်ပြုခြင်း၏ အကျိုးရင်း အကျိုးဆက်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဩပပါတိကာ-အဟောင်းဘဝမှ အသစ်ဘဝ၌ ကျရောက်ခြင်းအလေ့ရှိကုန်သော၊ သတ္တာ-သတ္တဝါတို့သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်။

ယေ-အကြင် သမဏဗြာဟ္မဏ အမည်ရှိသူတို့သည်၊ ဣမဉ္စ လောကံ- ဤလောကကိုလည်းကောင်း၊ ပရဉ္စလောကံ-တစ်ပါးသောလောကကိုလည်း ကောင်း၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ အဘိညာ-ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍၊ သန္တိကတွာ- မျက်မှောက်ပြု၍၊ ပဝေဒေန္တိ-သူတစ်ပါးကို ဟောပြသိစေနိုင်ကြကုန်၏၊ သမဂ္ဂတာ(သမံ+ဂတာ)-ပဋိပတ်ကျင့်စဉ်အားဖြင့် အညီအမျှသွားကြကုန်သော၊ သမ္မာပဋိပန္နာ-ကောင်းစွာကျင့်ကြကုန်သော၊ (တေ)သမဏဗြာဟ္မဏာ-ထို သမဏဗြဟ္မဏ အမည်ရသူတို့သည်၊ လောကေ-၌၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်၊ ဣတိ ဧဝရူပါ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ယာ ဒိဋ္ဌိ-အကြင် မိစ္ဆာအယူသည်၊ (အတ္ထိ) ပေ၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဒိဋ္ဌပါဒါနံ၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါနဉ္စ-သီလဗ္ဗတုပါဒါနံကိုလည်း ကောင်း၊ အတ္တဝါဒုပါဒါနဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊ သဗ္ဗာပိ- အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-မိစ္ဆာအယူသည်၊ ဒိဋ္ဌပါဒါနံ-ဒိဋ္ဌိပါဒါနံတည်း၊ [သီလဗ္ဗတုပါဒါနံကို တိကနိက္ခေပ သီလဗ္ဗတပရာမာသနိဒ္ဒေသ၌လည်း ကောင်း၊ အတ္တဝါဒုပါဒါနံကို တိကနိက္ခေပသတ္တာယဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ၌လည်းကောင်း အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

နိက္ခေပကဏ္ဍေ-၌၊ ဒုတိယဘာဏဝါရော-တည်း။

ဩပပါတိကာ။ ။ပုရိမဘဝတော ပစ္ဆိမဘဝေ ဥပပတနံ ဥပပါတော၊ သော ယေသံ သီလံ၊ တေ ဩပပါတတိကာ၊-မူလဋီကာ၊ ဤနေရာ၌ ဤဋီကာအတိုင်းသာ အနက်ဖြစ်၏၊ ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေနေသူတို့ကို ဟောရာ၌ကား “ဘဝဟောင်းမှ ခုန်လွှား ကျရောက်သကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းရှိသူများ” ဟု အနက်ဆိုရသည်၊ ထိုအနက်ကို ဤ၌ မရထိုက်။

ကဏ္ဍ

နိဿယ

၆၀၇

ကိလေသဂေါစ္စက

၁၂၃၅။ ကိလေသဝတ္ထုနိ-နောက်နောက်ကိလေသာတို့၏ တည်ရာ ဖြစ်သော ရှေးရှေးကိလေသာတို့သည်၊ ဝါ-ခီဏာသဝမဟုတ်သော သတ္တဝါတို့၏ တည်နေရာ ကိလေသာတို့သည်၊ ဝါ-အနန္တရာဒိပစ္စယဖြင့် နောက်နောက်ကိလေသာတို့၏တည်ရာ ရှေးရှေးကိလေသာတို့သည်၊ ဒသ-၁၀ပါးတို့တည်း၊ လောဘော-လောဘလည်းကောင်း၊ ပေ၊ အနောတ္တပ္ပ-အနောတပ္ပလည်းကောင်း တည်း၊ [ကြွင်းသောပုဒ်များ၏ အနက်ကို ရှေး၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

ဝိဋ္ဌိဒုက္ခ

၁၂၈၇။ ကတမေ ဓမ္မာ ကာမာဝစရာ၊ ဟေဋ္ဌတော-အောက်အဖို့အားဖြင့်၊ အဝီစိနိရယံ-အဝီစိငရဲကို၊ ပရိယန္တံ -အဆုံးအပိုင်းအခြားကို၊ ကရိတွာ-ပြု၍လည်းကောင်း၊ ဥပရိတော-အထက်အဖို့အားဖြင့်၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္ထိဒေဝေ-ပရနိမ္မိတဝသဝတ္ထိနတ်တို့ကို၊ အန္တောကရိတွာ-အတွင်း၌ပြု၍လည်းကောင်း၊ ဧတသ္မိံ အန္တရေ-ဤအရပ်၌၊ ဧတ္ထ-ဤအရပ်၌၊ အဝစရာ-သက်ဝင်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတ္ထ-ဤအရပ်၌၊ ပရိယာပန္နာ-အကျုံးဝင်ကုန်သော၊ ယံ(ယေ) ဓန္ဓဓာတု အာယတနာ-အကြင် ဓန္ဓာ၊ ဓာတ်၊ အာယတနတို့သည်၊ ရူပံ-ရုပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝေဒနာ-သည်လည်းကောင်း၊ သညာ-သည်လည်းကောင်း၊ သင်္ခါရာ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝိညာဏံ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ (သန္တိ -ရှိကုန်၏၊) ဣမေ ဓမ္မာ ကာမာဝစရာ။

၁၂၈၉။ ကတမေ ဓမ္မာ ရူပါဝစရာ၊ ဟေဋ္ဌတော-အားဖြင့်၊ ဗြဟ္မလောကံ-ဗြဟ္မာတို့၏နေရာ ဩကာသလောကကို၊ ပရိယန္တံ ကရိတွာ-၍၊ ဥပရိတော-အားဖြင့်၊ အကနိဋ္ဌေ-အကနိဋ္ဌဘုံ၌ နေကုန်သော၊ ဒေဝေ-ဗြဟ္မာတို့ကို၊ အန္တောကရိတွာ-၍၊ ဧတသ္မိံ အန္တရေ-ဤအရပ်၌၊ ဧတ္ထ-၌၊ အဝစရာ-န်သော၊ ဧတ္ထ-၌၊ ပရိယာပန္နာ-န်သော၊ သမာပန္နဿဝါ-သမာပတ်ဝင်စားသော ပုထုဇနိ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏သော်လည်းကောင်း၊ ဥပပန္နဿဝါ-ပဋိသန္ဓေနေသောပုဂ္ဂိုလ်၏သော်လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရိဿဝါ-မျက်မှောက်ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော သဘောဟူသော ပစ္စက္ခအတ္တဘော၌ ချမ်းသာစွာနေရခြင်းရှိသောရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏သော်လည်းကောင်း၊ စိတ္တစေတသိကာ-စိတ် စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ယံ(ယေ)ဓမ္မာ-တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ ရူပါဝစရာ၊ [အရူပါဝစရာ၌လည်း ဤနည်းမှီ၍ အနက်ပေးပါ။]

အဘိဓမ္မဒုက္ခံ-အဘိဓမ္မာဒုက္ခံသည်၊
(နိဋ္ဌိတံ-ပြီးပြီ။)
XXXXX

သုတ္တန္တိကဒုကနိက္ခေပ

၁၃၁၃။ ကတမေ ဓမ္မာ၊ အဓိဝစနာ-သဒ္ဓါကို စွဲမှီရည်စူး၍ဖြစ်သော နာမည် ပညတ် ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ-ထိုထိုတရားတို့၏၊ ယာ သင်္ခါ-အကြင် ကောင်းစွာပြောဆိုအပ်သောအမည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယာ သမညာ-အကြင် အထူးသဖြင့် သိအပ်သော အမည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယာ ပညတ္တိ-အကြင် အပြားအားဖြင့် သိစေအပ်သောအမည်သည်၊ (တစ်နည်း) ယာ ပညတ္တိ-အကြင် အပြားအားဖြင့် ထားအပ်သောအမည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယော ဝေါဟာရော-အကြင် ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုအပ်သောအမည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယံ နာမံ-အကြင် အနက်သို့ ညွှတ်တတ်သောနာမည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယံ နာမကမ္မံ-အကြင်ပြုအပ် မှည့်ခေါ်အပ်သောနာမည်သည်၊ ဝါ-အကြင် ပြုကြောင်း(မှည့်ခေါ်ကြောင်း) နာမည်သည်၊ ဝါ-အကြင် နာမည်ကို ပြုလုပ်ထားခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယံ နာမ ဓေယျံ-အကြင် ထားအပ်သောနာမည်သည်၊ ဝါ-အကြင်ထားကြောင်းဖြစ်သော နာမည်သည်၊ ဝါ-နာမည်ကို ပညတ်ထားခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယာ နိရုတ္တိ-အကြင် အနက်ကို ထုတ်ဖော်၍ ဟောတတ်သောနာမည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယံ ဗျဉ္ဇနံ-အကြင်အနက်ကို ထင်ရှားပြတတ်သောနာမည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယော အဘိလာပေါ-အကြင် အနက်သို့ ရှေ့ရှုရှုတ်ဆိုအပ်သောနာမည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ အဓိဝစနာ၊...သဗ္ဗေဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ အဓိဝစနပထာ-သဒ္ဓါကို စွဲမှီရည်စူး၍ဖြစ်သော နာမည်ပညတ်၏ အကြောင်းဖြစ်သောတရားတို့တည်း။...[နိရုတ္တိဒုက်၊ ပညတ္တိဒုက်တို့၌လည်း နည်းတူ။]

၁၃၁၄။ ကတမေ ဓမ္မာ နိရုတ္တိ-ထိုထိုအနက်ကို ဖော်ထုတ်၍ ဟောပြတတ် သော သဒ္ဓါဖြစ်သနည်း၊ ပေ သဗ္ဗေဝ ဓမ္မာ နိရုတ္တိပထာ။

၁၃၁၅။ ကတမေ ဓမ္မာ၊ ပညတ္တိ-အနက်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေတတ် သော နာမည်ပညတ် ဖြစ်သနည်း၊ ဝါ-အပြားအားဖြင့် ထားအပ်သော နာမည်ပညတ်ဖြစ်သနည်း၊ ပေ၊ သဗ္ဗေဝ ဓမ္မာ ပညတ္တိပထာ။

၁၃၁၂။ တတ္ထ-ထို ဒေါဝစဿတာ၊ သောဝစဿတာ၊ ပါပမိတ္တတာ၊ ကလျာဏမိတ္တတာတို့တွင်၊ ကတမာ-အဘယ်သည်၊ ဒေါဝစဿတာ-တာ မည်သနည်း၊ ဝါ-ခဲယဉ်းသောစကားရှိသူ၏ အလုပ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ မည်သနည်း၊ သဟဓမ္မိကေ-အတူတကွ ကျင့်ထိုက်သော အဓိသီလ စသည်၌ ဖြစ်သော သိက္ခပုဒ်ကို၊ ဝုစ္စမာနေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ဒေါဝစဿာယံ-ခဲယဉ်းစွာ ပြောဆိုအပ်သောစကားရှိသူ၏ အလုပ်သည်၊ ဒေါဝစဿိယံ-ခဲယဉ်းစွာ ပြောဆိုအပ်သောစကားရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ဒေါဝစဿတာ-

ခဲယဉ်းစွာ ပြောဆိုအပ်သောစကားရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ဝိပဋ္ဌိ ကုလဂ္ဂါဟိတာ-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ယူလေ့ရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ဝိပဋ္ဌနိကာသာတတာ-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ယူခြင်းအားဖြင့် သာယာခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ အနာဒရိယံ-ဩဝါဒကို လေးစားခြင်း မရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ အနာဒရတာ-သည်။ အဂါရဝတာ- ရှိသေလေးစားခြင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ အပ္ပဋ္ဌိဿဝ တာ-ရှေးရှုနားထောင်ခြင်း မရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ- ဤသို့သဘောရှိသောတရားကို၊ ဒေါဝစဿတာ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

၁၃၃၃။ တတ္ထ ကတမာ ပါပမိတ္တတာ၊ ယေ တေ ပုဂ္ဂလာ-တို့သည်။ အသဒ္ဓါ- တုရားစသော ဝတ္ထုတို့ကို ယုံကြည်တတ်သော သဒ္ဓါမရှိကုန်၊ ဒုဿီလာ- သီလမရှိကုန်၊ အပ္ပဿုတာ-အာဂမ အဓိဂမ၌ ကြားနာအပ်ပြီးသော သုတမရှိ ကုန်၊ [ပိဋကတ်တော်၌လည်းကောင်း၊ ပဋိဝေဓ(မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်)၌လည်းကောင်း အကြားအမြင် မရှိကုန်၊] မစ္ဆရိနော-ဝန်တိုခြင်း ရှိကုန်၏၊ ဒုပ္ပညာ-ပညာမရှိကုန်၊ တေသံ-ထို အသဒ္ဓါစသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ယာ သေဝနာ-အကြင် မှီဝဲခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယာ နိဝေသနာ-အကြင် အားကြီးသောမှီဝဲခြင်းသည်၊ ယာ သံသေဝနာ- အကြင် အလုံးစုံသောအဖို့အားဖြင့် မှီဝဲခြင်းသည်၊ [တစ်နည်း-သုံးပုဒ်လုံး၌ပင် နိ+သံ ပုဒ်တို့ကို အနက်မရှိကြ၍ “မှီဝဲခြင်းသည်”ဟုပေးပါ၊] ယာ ဘဇနာ- အကြင် ချဉ်းကပ်ခြင်းသည်၊ ယာ သံဘဇနာ-အကြင် ထက်ဝန်းကျင် ချဉ်းကပ် ခြင်းသည်၊ [တစ်နည်း-သံအနက်မရှိ၊ “ချဉ်းကပ်ခြင်း”ဟုသာ အနက်ပေးပါ၊] ယာ ဘတ္တိ-အကြင် ခိုင်မြဲသော ဆည်းကပ်ခြင်းသည်၊ ယာ သမ္ဘတ္တိ-အကြင် ထက်ဝန်းကျင်အဖို့အားဖြင့် ဆည်းကပ်ခြင်းသည်၊ [တစ်နည်း-သံအနက်မရှိ၊] ယာ သမ္ပဝကံတာ-အကြင် ထို ပါပမိတ္တတို့၌ ကိုယ်စိတ်အားဖြင့် ညွတ်ကိုင်း သည်၏အဖြစ်သည်၊(အတ္ထိ)၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပါပမိတ္တာ၊ [သောဝစဿတာ၊ ကလျာဏမိတ္တတာတို့ကို ပြောင်းပြန်အားဖြင့် သိပါ။]

၁၃၃၆။ တတ္ထ ကတမာ၊ အာပတ္တိကုသလတာ-အာပတ်တို့၌ ကျွမ်းကျင် သူ၏အဖြစ်မည်သနည်း၊ ပဉ္စပိ-ငါးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အပတ္တိက္ခန္ဓာ- ဒွေမာတိကာ၌လာသော အာပတ်အစုတို့သည်၊ အာပတ္တိယော-အာပတ်တို့ မည်၏၊ သတ္တပိ-၇ ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-ဥဘတောဝိဘင်း၊ ခန္ဓကတို့၌လာသော အာပတ်အစုတို့သည်၊ အာပတ္တိယော-တို့မည်၏၊ တာသံ အာပတ္တိနံ-ထို အာပတ်တို့၏၊ ယာ အာပတ္တိကုသလတာ-အကြင်အာပတ် အပိုင်းအခြား၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ်သည်၊ ယာ ပညာ-အကြင် အပြားအား ဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်သည်၊ပေ၊ ယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ (အတ္ထိ)၊ အယံ ဝုစ္စတိ အာပတ္တိကုသလတာ။

၁၃၃၇။ တတ္ထ ကတမာ၊ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ-အာပတ်မှ ထခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ် မည်သနည်း၊ တာဟိ အာပတ္တိဟိ-တို့မှ၊ ယာ ဝုဋ္ဌာနကုသလတာ-အကြင် ထခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ အယံ ဝုစ္စတိ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ။

၁၃၃၈။ တတ္ထ ကတမာ၊ သမာပတ္တိကုသလတာ-သမာပတ်၌ကျွမ်းကျင်သူ၏ အဖြစ်မည်သနည်း၊[နောက်ဝါကျ၌ “သမာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ-သမာပတ်မှ ထခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ် မည်သနည်း၊ ဓာတုကုသလတာ-ဓာတ်တို့၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ် မည်သနည်း၊ မနသိကာရကုသလတာ-ဓာတ်တို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ် မည်သနည်း” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။]

၁၃၄၄။ တတ္ထ ကတမာ၊ ဌာနကုသလတာ-အကြောင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ အဖြစ် မည်သနည်း၊ ယေ ယေ ဓမ္မာ-အကြင် အကြင် တရားတို့သည်၊ ယေသံ ယေသံ ဓမ္မာနံ-တို့၏၊ ဥပ္ပာဒါယ-ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ ဟေတု-ဟိတ်ဖြစ်သောအကြောင်းတို့သည်၊ ပစ္စယာ-ပစ္စည်းဖြစ်သော အကြောင်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တံ တံ-ထိုထို အကျိုးတရားတို့၏ ထိုထိုအကြောင်းသည်၊ ဌာနံ-ဌာနတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ တတ္ထ-ထိုအကျိုးတရား၊အကြောင်းတရားတို့၌၊ ယာ ပညာ(အတ္ထိ)၊ပေ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဌာနကုသလတာ။ [အဋ္ဌာနကုသလတာလည်း နည်းတူသိပါ။]

၁၃၄၇။ တတ္ထ ကတမော မဒ္ဒဝေါ၊ ယာ နိစ စိတ္တတာ-အကြင် နိမ့်ကျသော စိတ်ရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဤတစ်ပုဒ်သာ ထူး၏၊ ကြွင်းပုဒ်များသည် စိတ္တမုဒုတာနိဒ္ဒေသအတိုင်းပင်တည်း။

၁၃၄၈။ တတ္ထ ကတမာ ခန္တိ၊ ယာ ခန္တိ-အကြင် သည်းခံခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ယာ ခမနတာ-အကြင် သည်းခံခြင်းသည်၊ တာပစ္စည်း အနက်မရှိ၊] ယာ အဓိဝါသနတာ-အကြင် မိမိအထက်၌ တက်ရောက်နေစေကြောင်းသဘောသည်၊ [တာပစ္စည်း အနက်မရှိ၊] ယံ အစဏ္ဍိက္ကံ-အကြင် မကြမ်းတမ်းသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ယော အနသုရောပေါ-ကောင်းစွာ မတက်ရောက်စေအပ်သော စကား၏ဆန့်ကျင်ဘက်သည်၊ စိတ္တဿ-၏၊ ယာ အတ္တမနတာ-အကြင် မိမိစိတ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ ဝုစ္စတိ ခန္တိ။

၁၃၅၀။ တတ္ထ-ထိုမာတိကာပုဒ်တို့တွင်၊ ကတမံ-သည်၊ သာခလျံ-ပြေပြစ်သူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (ဟောတိ-နည်း၊) ယာ သာ ဝါစာ-အကြင် စကားသည်၊ အဏ္ဏကာ-ခုံသန ဝဗ္ဘနစသောစကားတို့ဖြင့် သစ်ပင်၏ အမှုန်၊ အဖု၊အဥနှင့်တူသည်၊ ကက္ကဿ-ကြမ်းတမ်းသည်၊ ပရကဠုကာ-သူတစ်ပါးတို့အတွက် ခါးစပ်သောအရသာနှင့် တူသည်၊ ပရာဘိသဇ္ဇနီ-သူတစ်ပါးတို့၏ စိတ်၌ ထိုးဆွ၍ ထိုးဆွ၍ လွန်စွာငြိကပ်တတ်သည်၊ ကောသောမန္တာ-ဒေါသ၏ အနီးအပါးဖြစ်သည်၊အသမာဓိသံဝတ္တနိကာ-ဥပစာရသမာဓိ၊အပ္ပနာသမာဓိကို

မဖြစ်စေတတ်သည်။ (ဟောတိ)၊ တထာရူပိ-ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ ဝါစ-
စကားကို၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ ယာ သာ ဝါစာ-သည်၊ နေလာ-ဒေါသတည်း
ဟူသောအပြစ်မရှိသည်၊ ကဏ္ဍသုခါ-နားတို့၏ချမ်းသာကြောင်းသည်၊ (နားဝင်
ချီသည်၊) ဟဒယဂံမာ-စိတ်နှလုံးသို့ သက်ရောက်သည်၊ ပေါရီ-မြို့ကြီး
ပြည်ကြီး၌ ဖြစ်သည်၊ ဝါ-မြို့သူသဖွယ်၊ နနယ်သည်၊ ဝါ-မြို့သူမြို့သား
လူအများ၏ ဥစ္စာသည်၊ ဗဟုနေကန္တာ-များစွာသောလူအပေါင်းသည် နှစ်သက်
အပ်သည်၊ ဗဟုနေမနာပါ-များစွာသောလူအပေါင်း၏စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်
သည်၊(များစွာသောလူအပေါင်းသည် မြတ်နိုးအပ်သည်၊)(ဟောတိ)၊ တထာရူပိ
ဝါစံ၊ ဘာသိတာ-ပြောဆိုလေ့ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထိုပြောဆိုလေ့ရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ယာ သဏ္ဍဝါစတာ-အကြင်သိမ်မွေ့သော စကားရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်း
ဖြစ်ရာသည်၊ ယာ သဓိလဝါစတာ-အကြင် ပြေပြစ်သောစကားရှိသူ၏ ဖြစ်
ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ယာ အဖရသဝါစတာ-အကြင် မကြမ်းတမ်းသော
စကားရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣဒံ-ဤသိမ်မွေ့သက်ညော၊
ချောမောသောစကားရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာကို၊ သာဓလျံ ဝုစ္စတိ။

၁၃၅၁။ တတ္ထ ကတမော ပဋိသန္ဓာရော၊ ပဋိသန္ဓာရာ-ပဋိသန္ဓာရတို့သည်၊
ဝါ-အပေါက်အကြားမရှိအောင် ပိတ်ဆို့ဖာထေးခြင်းတို့သည်၊ အာမိသပဋိသန္ဓာ
ရော စ-အာမိသဖြင့် ပိတ်ဆို့ ဖာထေးခြင်းလည်းကောင်း၊ ဓမ္မပဋိသန္ဓာရော
စ-ဓမ္မဖြင့် ပိတ်ဆို့ ဖာထေးခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့၊) ဒွေ-နှစ်ပါးတို့
တည်း၊ ဣဓ-ဤလောက၌၊ ဧကဇ္ဇော-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာမိသပဋိသန္ဓာရေန
ဝါ-အာမိသဖြင့် ပိတ်ဆို့ဖာထေးခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပိတ်ဆို့
ဖာထေးကြောင်းဖြစ်သော အာမိသဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မပဋိသန္ဓာရေန
ဝါ-ဓမ္မဖြင့် ပိတ်ဆို့ ဖာထေးခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပိတ်ဆို့
ဖာထေးကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိသန္ဓာရကော-
အပေါက်အကြားမရှိအောင် ပိတ်ဆို့ ဖာထေးတတ်သည်၊ ဟောတိ၊ အယံ-
ဤပိတ်ဆို့ ဖာထေးခြင်းကို၊ ပဋိသန္ဓာရော-ရဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

၁၃၅၂။ တတ္ထ ကတမာ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒွါရတာ (ဟောတိ-နည်း၊)
(က) ဣဓ-ဤလောက၌၊ ဧကဇ္ဇော-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ စက္ခုနာ-စက္ခုပသာဒ
ဖြင့်၊ ဝါ-အကြောင်းစက္ခု၊ တင်စားပြုသည့်၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့်၊ ရူပံ-ရူပါရုံကို၊
ဒိသ္မာ-မြင်ရ၍၊ ဝါ-မြင်ရသည်ရှိသော်၊ ဝါ-မြင်ရခြင်းကြောင့်၊ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ-
ယောက်ျားဟုလည်းကောင်း၊ မိန်းမဟုလည်းကောင်း သိမှတ်ကြောင်းဖြစ်သော
ပုံသဏ္ဌာန်နိမိတ်ကို ကိလေသာစိတ်ဖြင့် ယူလေ့ရှိသည်၊ အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ-
ကိလေသာတို့ကို ထင်စွာဖြစ်စေတတ်သော လက်ခြေသဏ္ဌာန်၊ စကားပြောသံ၊
ပြုံးရယ်ဟန်စသော အခြင်းအရာကို ကိလေသာစိတ်ဖြင့်ယူလေ့ရှိသည်၊ဟောတိ။

ယတွာဓိကရဏံ-အကြင် မစောင့်စည်းအပ်သော စက္ခုန္တရဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ စက္ခုန္တရဃိ-ကို၊ အသံဝုတ်-မစောင့်စည်းသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရန္တံ-နေသော၊ ဇနံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ-အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿဟူကုန်သော၊ ပါပကာ-ယုတ်မာကုန်သော၊ ဝါ-မိမိကိန်းရာ၊ သတ္တဝါကို၊ အပါယံလေးရွာသို့ ကျရောက်စေတတ်ကုန်သော၊ အကုသလာ-အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တရားတို့သည်၊ အန္ဓာဿဝေယျံ-အစဉ်တစိုက်၊ လိုက်ကုန်ရာ၏၊ ဝါ-လွမ်းမိုးကုန်ရာ၏၊ တဿ-ထိုစက္ခုန္တရကို၊ သံဝရာယ-စောင့်စည်းခြင်းငှာ၊ န ပဋိပဇ္ဇတိ-မကျင့်၊ စက္ခုန္တရဃိ-ကို၊ န ရက္ခတိ-မစောင့်ရှောက်၊ စက္ခုန္တရဃိ-၌၊ သံဝရံ-စောင့်စည်းခြင်းသို့၊ န အာပဇ္ဇတိ-မရောက်။

(ခ) သောတေန-သောတပသာဒဖြင့်၊ ဝါ-အကြောင်းသောတ၊ တင်စားရသည့်၊ သောတဝိညာဉ်ဖြင့်၊ ပေ၊ (ဂ) ဃာနေန-ဃာနပသာဒဖြင့်၊ ဝါ-အကြောင်းဃာန၊ တင်စားရသည့်၊ ဃာနဝိညာဉ်ဖြင့်၊ ပေ၊ ဂန္ဓံ-ဂန္ဓာရုံကို၊ ဃာယိတွာ-နမ်းရှူ၍၊ ဝါ-နမ်းရှူရခြင်းကြောင့်၊ ပေ၊ (ဃ) ဇိဝှာယ-ဇိဝှာပသာဒဖြင့်၊ ဝါ-အကြောင်းဇိဝှာ၊ တင်စားရသည့်၊ ဇိဝှာဝိညာဉ်ဖြင့်၊ ရသံ-အရသာကို၊ သာယိတွာ-သာယာ၍၊ (င) ကာယေန-ကာယပသာဒဖြင့်၊ ဝါ-အကြောင်းကာယ၊ တင်စားရသည့်၊ ကာယဝိညာဉ်ဖြင့်၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ-ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို၊ ဖုသိတွာ-တွေ့ထိ၍၊ ဝါ-တွေ့ထိရသည်ရှိသော်၊ ဝါ-တွေ့ထိရခြင်းကြောင့်၊ ပေ၊ (စ) မနဿာ-မနောဒွါရဖြင့်၊ ဝါ-အကြောင်းမနော၊ တင်စားပြောသည့်၊ မနောဝိညာဉ်ဖြင့်၊ ဓမ္မံ-ဓမ္မာရုံကို၊ ဝိညာယ-သိ၍၊ ဝါ-သိသည်ရှိသော်၊ ဝါ-သိခြင်းကြောင့်၊ ပေ၊ သံဝရံ န အာပဇ္ဇတိ၊ ဆန္တံ-၆ပါးကုန်သော၊ ဣမေ သံဏန္တိယာနံ-ဤ ဣန္ဒြေတို့ကို၊ ယာ အဂုတ္တိ-အကြင် မစောင့်ရှောက်ခြင်းသည်၊ ယာ အဂေါပနာ-အကြင် မလုံခြုံစေခြင်းသည်၊ ယော အနာရက္ခော-အကြင် မစောင့်ရှောက်ခြင်းသည်၊ ယော အသံဝရော-အကြင် မစောင့်စည်းခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ-ဤ ဣန္ဒြေ ၆ ပါးတို့ကို မစောင့်စည်းခြင်းကို၊ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒွါရတာ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

၁၃၅၃။ တတ္ထ ကတမာ၊ ဘောဇနေ-ဘောဇဉ်၌၊ အမတ္တညုတာ-အတိုင်းအရှည် မသိသူ၏အဖြစ်သည်၊ (ဟောတိ-နည်း၊) ဣမ-ဤ သတ္တလောက၌၊ ဧကဇ္ဇော-အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အပ္ပဋိသင်္ခါ-ဆင်ခြင်တတ်သောပညာဖြင့် မစူးစမ်း မဆင်ခြင်မှု၍၊ အယောနိသော-မသင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်၊ အာဟာရံ-အာဟာရကို၊ ဝါ-စားမျိုးထိုက်သော စားဖွယ်သောက်ဖွယ်ကို၊ အာဟာရေတိ-အာဟာရကို ပြု၏၊ ဝါ-စားသောက်၏၊ ဒဝါယ-ရွှင်လန်းခြင်းအကျိုးငှာ၊ (အာဟာရေတိ-၏၊ ဝါ-၏၊) မဒါယ-မာနမဒ၊ ပုရိသမဒအကျိုးငှာ၊ (အာဟာရေတိ)၊ မဏ္ဍနာယ-ပြေပြစ်ပြည့်ဝင်း၊ အဆင်းလှခြင်းအကျိုးငှာ၊

(အာဟာရေတိ)၊ ဝိဘူသနာယ-အသား ပြည့်ဖြိုး၊ ပွားတိုးခြင်း အကျိုးငှာ၊ (အာဟာရေတိ-အာဟာရကို ပြု၏၊ ဝါ-စားသောက်၏၊) တတ္ထ-ထိုသို့ စားသောက်ရာ၌၊ ဝါ-ထိုသို့ စားသောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ယာ အသန္တဋ္ဌိတာ-အကြင် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်း မရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ယာ အမတ္တညုတာ-အကြင် အတိုင်းအရှည်မသိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ဘောဇနေ-ဘောဇဉ်၌၊ ယာ အပ္ပဋ္ဌိသင်္ခါ-အကြင် ပညာဖြင့် မဆင်ခြင်ခြင်း သည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ-ဤအသန္တဋ္ဌိတာစသည်ကို၊ ဘောဇနေ အမတ္တညုတာ-ဘောဇနေ အမတ္တညုတာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ [ဣန္ဒြိယေသု ဝုတ္တဒ္ဓါရတာနိဒ္ဒေသကို ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းမှ ပြောင်းပြန်အားဖြင့် သိပါ။]

၁၃၅၅။ [နေဝ ဒဝါယ စသည်ကို ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းမှ ပြောင်းပြန် အားဖြင့် သိပါ။] ဝိဘူသနာယ-ငှာ၊ နေဝ အာဟာရေတိ-အာဟာရကို ပြုသည် မဟုတ်၊ ဝါ-စားသောက်သည်မဟုတ်၊ ဣမဿ ကာယဿ-ဤ ကရဇကာယ ၏၊ ဝါ-ခန္ဓာကိုယ်၏၊ ယာဝ ဌတိယာဇေ-တည်တံ့ခြင်းတိုင်အောင်အကျိုးငှာ သာ၊ ယာဝ ယာပနာယဇေ-ဇီဝိတိန္ဒြေကို ရှည်သောအခွန်သို့ ရောက်စေခြင်း တိုင်အောင်သော အကျိုးငှာသာ၊ ယာဝ ဝိဟိသုပရတိယာဇေ-ပင်ပန်းခြင်း၏ ကင်းခြင်းတိုင်အောင်သော အကျိုးငှာသာ၊ ယာဝ ဗြဟ္မစရိယာနဂ္ဂဟာယဇေ- သိက္ခာသုံးဝ၊ သာသနဗြဟ္မစရိယကို ချီးမြှောက်ခြင်းတိုင်အောင်သောအကျိုး ငှာသာ၊ (အာဟာရံ အာဟာရေတိ)၊ ဣတိ-ဤ ပြဆိုအပ်ခဲ့သော အကျိုးတည်း ဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ (အာဟာရံ အာဟာရေတိ)၊ ပုရာဏံ-အဟောင်း ဖြစ်သော၊ ဝေဒနဉ္စ-မစားရခြင်းအကြောင်းရင်းရှိသော ဝေဒနာကိုလည်း၊ ပဋိဟင်္ခါမိ-ပယ်ဖျောက်အံ့၊ နဝံ-အသစ်ဖြစ်သော၊ ဝေဒနဉ္စ-အလွန်စားခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သော ဝေဒနာကိုလည်း၊ န ဥပ္ပာဒေသာမိ-မဖြစ်စေအံ့၊ [အဋ္ဌကထာ ၌ နောက်တစ်နည်း၌လည်း ဖွင့်သေး၏၊] မေ-ငါ၏၊ ယတြာစ-ဣရိယာပုထ် လေးပါး၊ ပြတ်မသွားဘဲ၊ ရှည်လျားသောကာလသို့ ရောက်စေခြင်းသည်လည်း ကောင်း၊ ဝါ-မျှတခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အနဝဇ္ဇတာစ-အပြစ်မရှိသူ၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဖာသု ဝိဟာရေစ-ချမ်းသာစွာ နေရကြောင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ (ဣတိ-ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ အာဟာရံ အာဟာရေတိ) တတ္ထ-ထိုသို့စားသောက်ရာ၌၊ ဝါ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ယာ သန္တဋ္ဌိတာ-အကြင် ရောင့်ရဲတင်းတိမ်ခြင်းရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ယာ မတ္တညုတာ-အကြင် အတိုင်းအရှည်ကို သိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ဘောဇနေ-၌၊ ယာ ပဋိသင်္ခါ-အကြင် ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ-ဤ သန္တဋ္ဌိတာစသည်ကို၊ ဘောဇနေမတ္တညုတာ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ [မုဋ္ဌသစ္စ ကို သတိနိဒ္ဒေသ၏ပြောင်းပြန်အားဖြင့် သိပါ၊ အသမ္ပဇေသ်စသည်လွယ်ပြီ။]

၁၃၆၁။ တတ္ထ ကတမံ ဘာဝနာဗလံ၊ ကုသလာနံ-ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကို၊ ယာ သေဝနာ-အကြင် အစွာမှီဝဲခြင်းသည်၊ ယာ ဘာဝနာ-အကြင် တိုးပွားစေခြင်းသည်၊ ယံ ဗဟုလီကမ္ပ-အကြင် များသော်လည်း များသကဲ့သို့ ပြုခြင်းသည်၊ ဝါ-အကြင် ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာ ပြုခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပေ။

၁၃၇၃။ တတ္ထ ကတမာ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ ကမ္မဿကတာညာဏံ-ကမ္မဿကတာ ဉာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကုသိုလ်ကံ၏ မိမိဥစ္စာ၏အဖြစ်၊ အကုသိုလ်ကံ၏ မိမိဥစ္စာ မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို သိတတ်သော ဉာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ သစ္စာနုလောမိကံ-လေးပါးသော သစ္စာတို့အား လျော်သောဝိပဿနာဉာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂသမဂီဿ-မဂ်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဉာဏံ-မဂ်ဉာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ ဖလသမဂီဿ-ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဉာဏံ-ဖိုလ်ဉာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ-မည်၏၊ ဝါ-စင်ကြယ်သော အသိဉာဏ်မည်၏။)

၁၃၇၄။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခေါပနာတိ-ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခေါပနဟူသည်ကား၊ ယာ ပညာ-အကြင် အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောဉာဏ်သည်၊ ပေ၊ ယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ-ဤဉာဏ်ပညာသည်၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခေါပန-ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခေါပန မည်၏။

၁၃၇၅။ ယထာဒိဋ္ဌိဿစ ပဓာနံတိ-ယထာဒိဋ္ဌိဿစ ပဓာနံဟူသည်ကား၊ စေတသိက္ခော-စိတ်၌ဖြစ်သော၊ ယော ဝီရိယာရမ္ဘော-အကြင် ဝီရိယကို အားထုတ်ခြင်းသည်၊ ပေ၊ ယော သမ္မာဝါယာမော-အကြင် သမ္မာဝါယာမသည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ-ဤဝီရိယသည်၊ ယထာဒိဋ္ဌိဿ-အကြင် အကြင် မှန်ကန်သော ဉာဏ်ရှိသူ၏၊ ပဓာနံစ-အားထုတ်ကြောင်း လုံ့လလည်း မည်၏။

၁၃၇၆။ သံဝေဂေါတိ-သံဝေဂေါဟူသည်ကား၊ ဇာတိဘယ-ဇာတိကိုဘေးဟု ရှုတတ်သောဉာဏ်သည်လည်းကောင်း၊ ဇရာဘယံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဗျာဓိဘယံ-သည်လည်းကောင်း၊ မရဏဘယံ-သည်လည်းကောင်း၊ (သံဝေဂေါ-သံဝေဂမည်၏၊) သံဝေဇနိယံ ဌာနံတိ-သံဝေဇနိယံ ဌာနံဟူသည်ကား၊ ဇာတိ-သည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ မရဏံ-မရဏသည်လည်းကောင်း၊ (သံဝေဇနိယံ-ထိတ်လန့်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော၊ ဌာနံ-ဌာနတည်း။)

၁၃၇၇။ သံဝိဂ္ဂဿစ ယောနိသော ပဓာနံတိ-ဟူသည်ကား၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ အနုပ္ပန္နာနံ-ဤဘဝ၌ လုံးဝမဖြစ်ဖူးကုန်သေးသော၊ ဝါ-အာရုံသစ်ကြောင့် မဖြစ်ဖူးကုန်သေးသော၊ ပါပကာနံ-နိသော၊ အကုသလာနံ-နိသော၊ ဓမ္မာနံ-တို့၏၊ အနုပ္ပာဒါယ-မဖြစ်ခြင်းငှာ၊

ဆန္ဒ-ဆန္ဒကို၊ ဇနေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ ဝါယမတိ-လုံ့လပြု၏၊ ဝီရိယံ-ဝီရိယကို၊ အာရတတိ-အားထုတ်၏၊ စိတ္တံ-ကို၊ ပဂ္ဂဏှာတိ-ချီးမြှောက်၏၊ ပဒဟတိ-အားထုတ်၏၊ ဥပ္ပန္နာနံ-ဖြစ်ပြီးကုန်သော၊ ဝါ-ဖြစ်ပြီးအကုသိုလ်နှင့်တူကုန်သော၊ ပါပကာနံ အကုသလာနံ၊ ဓမ္မာနံ-တို့ကို၊ ပဟာနာယ၊ ပေ၊ ပဒဟတိ၊ အနုပ္ပန္နာနံ-ဤဘဝ၌ မဖြစ်ဖူးကုန်သေးသော၊ ကုသလာနံ-လောကီကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ (တစ်နည်း) အနုပ္ပန္နာနံ-သံသရာ၌ တစ်ရံတစ်ခါမျှ မဖြစ်ဖူးကုန်သေးသော၊ ကုသလာနံ-လောကုတ္တရာကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ ဥပ္ပာဒါယ၊ ပေ၊ ပဒဟတိ၊ ဥပ္ပန္နာနံ-ဤဘဝ ထိုဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော၊ ကုသလာနံ-လောကီကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-တို့၏၊ ဌိတိယာ-တည်တံ့ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အသဓမ္မာသာယ-မပျောက်ပျက်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဘိယျောဘာဝါယ-လွန်စွာတိုးပွားခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝေပုလ္လ္လာယ-ပြန့်ပြောကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဘာဝနာယ-ဘာဝနာ၏၊ ပါရိပူရိယာ-ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဆန္ဒ၊ ပေ၊ ပဒဟတိ။

၁၃၇၈။ အသန္တဋ္ဌိတာ စ ကုသလေသု ဓမ္မေသုတိ-သုဟူသည်ကား၊ ကုသလာနံ-နိဿယ၊ ဓမ္မာနံ-တို့ကို၊ ဘာဝနာယ-တိုးပွားစေခြင်း၌၊ အသန္တဋ္ဌဿ-မတင်းတိမ် မရောင့်ရဲသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ယာ ဘိယျောကမ္ပတာ-အကြင် များပြားခြင်းကို အလိုရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ-ဤကုသိုလ်တရားတို့၏ များပြားခြင်းကို အလိုရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ (ကုသလေသု ဓမ္မေသု-တို့၌၊ အသန္တဋ္ဌိတာ-တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်မည်၏။)

၁၃၇၉။ အပ္ပဋ္ဌိဝါနိတာစ ပဓာနသ္မိတိ-ဟူသည်ကား၊ ကုသလာနံ-ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကို၊ ဘာဝနာယ-မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ ယာ သက္ကစ္စကိရိယတာ-အကြင် ရိရိသေသေပြုခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ ယာ သာတစ္စကိရိယတာ-အကြင် အမြဲမပြတ်၊ ပြုခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ ယာ အဋ္ဌိတကိရိယတာ-အကြင် မရပ်မနား ပြုခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ ယာ အနောလိနဂုတ္တိတာ-အကြင် မတွန့်မဆုတ်ဖြစ်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ ယာ အနိက္ခိတ္တဆန္ဒတာ-အကြင် မချအပ်သောဆန္ဒရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ ယာ အနိက္ခိတ္တရုရတာ-အကြင် မချအပ်သောတာဝန်ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ ယာ အာသေဝနာ-အကြင် အစစွာ မှီဝဲခြင်းသည်၊ ယာ ဘာဝနာ-အကြင် တိုးပွားစေခြင်းသည်၊ ယံ ဗဟုလိကမ္မ-အကြင် မများသော်လည်း များသကဲ့သို့ ပြုခြင်းသည်၊ ဝါ-ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ အယံ-ဤသဘောတရားသည်၊ ပဓာနသ္မိ-အားထုတ်ခြင်း၌၊ အပ္ပဋ္ဌိဝါနိတာ-ဆုတ်နစ်စေခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်မည်၏။

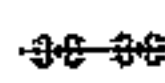
၁၃၈၀။ ဝိဇ္ဇာတိ-ဝိဇ္ဇာဟူသည်ကား၊ ဝိဇ္ဇာ-တို့သည်၊ ဝါ-သိတတ်သော ဉာဏ်တို့သည်၊ တိသော-သုံးပါးတို့တည်း၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိညာဏံ- ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိညာဏ်ဟူသော၊ ဝါ-ရှေး၌ နေအပ်ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို အောက်မေ့နိုင်သော သတိနှင့်ယှဉ်သော ဉာဏ်ဟူသော၊ ဝိဇ္ဇာ-ဝိဇ္ဇာလည်း ကောင်း၊ သတ္တာနံ-သတ္တဝါတို့၏၊ စုတူပပါတေ-စုတူပဋိသန္ဓေ၌၊ ဉာဏံ- သိတတ်သော၊ ဝိဇ္ဇာ-လည်းကောင်း၊ အာသဝါနံ-ကိလေသာအာသဝေါတို့၏၊ ခယေ-ကုန်ရာမဂ်ခဏ၌၊ ဝါ-ကုန်ကြောင်းတရားအပေါင်း၌၊ ဉာဏံ-ညာဏ် ဟူသော၊ ဝိဇ္ဇာ-ဝိဇ္ဇာလည်းကောင်းတည်း။ [ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ကို ရပြီးမှ စုတူပ ပါတညာဏ်ကို ရနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် တချို့ပါဠိတော်၌ ဒိဗ္ဗစက္ခုကို ဝိဇ္ဇာဟု ဟောတော်မူသည်။]

၁၃၈၁။ ဝိမုတ္တိတိ-ဝိမုတ္တိဟူသည်ကား၊ ဝိမုတ္တိယော-တို့သည်၊ ဒွေ- နှစ်ပါးတို့တည်း၊ စိတ္တဿ-၏၊ အဓိမုတ္တိ-အာရုံ၌ ကျွတ်ကျွတ်လွတ်လွတ် သက်ဝင်တတ်သော သမာပတ်တရားသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဆန့်ကျင်ဘက် တို့မှ ကောင်းစွာလွတ်မြောက်တတ်သော သမာပတ်တရားသည်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ-အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်တတ်သော နိဗ္ဗာန်သည် လည်းကောင်းတည်း။

၁၃၈၂။ ခယေဉာဏန္တိ-ခယေ ဉာဏ်ဟူသည်ကား၊ မဂ္ဂသမင်္ဂိဿ-မဂ်နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဉာဏံ-မဂ်ဉာဏ်သည်၊ (ခယေ-ကိလေသာတို့၏ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သောမဂ်၌၊ ဉာဏံ-ညာဏ်မည်၏။)

၁၃၈၃။ အနုပ္ပာဒေ ဉာဏန္တိ-ကား၊ ဖလသမင်္ဂိဿ-ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဉာဏံ-ဖိုလ်ဉာဏ်သည်၊ (အနုပ္ပာဒေ-ကိလေသာတို့၏ မဖြစ်ကြောင်း မဂ်၏အဆုံး၌၊ ဉာဏံ-ညာဏ်မည်၏။)

နိက္ခေပကဏ္ဍော-နိက္ခေပကဏ္ဍာသည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီးပြီ။

အဋ္ဌကထာကဏ္ဍာ
တိကအတ္ထုဒ္ဓါရ

၁၃၈၄။ စတုသု-၄ ပါးကုန်သော၊ ဘူမိသု-ဘုံတို့၌၊ ကုသလံ-ဖဿစသော ကုသိုလ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ-ဤ ၄ ပါးသောဘုံတို့၌ ဟောတော်မူအပ် သော ဖဿစသောတရားတို့သည်၊ ကုသလာ-ကုသိုလ်တို့တည်း။

၁၃၈၅။ ဒွါဒသ-၁၂ ပါးကုန်သော၊ အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒါ-အကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်၊ ဝါ-အကုသိုလ်ဟူသော ဖြစ်သောစိတ်၊ ဖြစ်သောစိတ်နှင့်

တကွ သမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့သည်၊ (အတ္ထိ-ရိကုန်၏၊) ဣမေ ဓမ္မာ အကုသလာ။

၁၃၈၆။ စတုသု-နိသော၊ ဘူမိသု-တို့၌၊ ဝိပါကော-ဝိပါကံသည်လည်းကောင်း၊ ဘိသု၊ ဘူမိသု-တို့၌၊ ကြိယာဗျာကတံ-ကြိယာဗျာကတသည်လည်းကောင်း၊ ရူပဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ-ဤ ဝိပါကံ၊ ကိရိယာ၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်၊ အဗျာကတာ-အဗျာကတာတို့တည်း။

၁၃၈၇။ ကာမာဝစရကုသလတော-ကာမာဝစရကုသိုလ်မှ၊ ဝါ-ကာမာဝစရကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရော-၄ ပါးကုန်သော၊ သောမနဿသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒါ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ အကုသလတော-အကုသိုလ်မှ၊ ဝါ-နိသော၊ စတ္တာရော-နိသော၊ (သောမနဿသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒါ-တို့သည်လည်းကောင်း၊) ကာမာဝစရကုသလဿ-၏၊ ဝိပါကတောစ-ဝိပါကံမှလည်းကောင်း၊ ဝါ-ဝိပါကံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကိရိယတောစ-ကိရိယာမှလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိရိယာလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပဉ္စ-ငါးပါးစီကုန်သော၊ (သောမနဿသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒါ-တို့သည်လည်းကောင်း၊) [သုခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဉ်နှင့် မဟာဝိပါကံ သောမနဿ ၄ ပါး ဟသိတုပ္ပါဒ်နှင့် မဟာကြိယာ သောမနဿ ၄ ပါး အားဖြင့် ၅ ပါးစီ ဖြစ်သည်၊] ကုသလတောစ၊ပေ၊ ကိရိယတောစ-မှလည်းကောင်း၊ ဝါ-နိသော၊ ရူပါဝစရတိကစတုက္ကဇ္ဈဇ္ဈာနာ-ရူပါဝစရတိကဇ္ဈာန်စတုက္ကဇ္ဈာန်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ကုသလတောစ-မှလည်းကောင်း၊ ဝါ-နိသော၊ ဝိပါကတောစ-မှလည်းကောင်း၊ ဝါ-နိသော၊ လောကုတ္တရတိကစတုက္ကဇ္ဈဇ္ဈာနာ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ-ရိကုန်၏၊) ဧတ္ထ-ဤစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သော၊ သုခံ-သုခဖြစ်သော၊ ဝေဒနံ-ဝေဒနာကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ ဣမေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ-တို့တည်း။

၁၃၈၈။ ဒွေ-၂ ပါးကုန်သော၊ ဒေါမနဿသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒါ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခသဟဂတံ-သော၊ ကာယဝိညာဏံ-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ-နိ၏၊) ဧတ္ထ-ဤဒေါမနဿသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ဒုက္ခသဟဂတံ ကာယဝိညာဉ်တို့၌၊ ဥပ္ပန္နံ၊ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ။

၁၃၈၉။ ကာမာဝစရကုသလတော စတ္တာရော ဥပေက္ခာသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒါ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ အကုသလတော ဆ (ဥပေက္ခာသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒါ-လည်းကောင်း၊) ကာမာဝစရကုသလဿ ဝိပါကတော ဒသ (ဥပေက္ခာသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒါ-တို့သည်လည်းကောင်း၊)၊ပေ၊ ကိရိယတော ဆ (ဥပေက္ခာသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒါ-တို့သည်လည်းကောင်း၊) ကုသလလတောစ ဝိပါကတောစ၊ ကိရိယတောစ-မှလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိရိယာလည်းဖြစ်သော၊

ရူပါဝစရံ-ရူပါဝစရလည်းဖြစ်သော၊ စတုတ္ထံ ဈာနံ-စတုတ္ထဈာန်သည်လည်းကောင်း၊ ကုသလတော စ ဝိပါကတော စ ကိရိယတော စ စတ္တာရော၊ အရူပါဝစရော-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ကုသလတော စ ဝိပါကတော စ လောကတ္တရံ-သော၊ စတုတ္ထံ-သော၊ ဈာနံ-ဈာန်သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ-နံ၏၊) ဣတ္ထိ-ဤစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌၊ ဥပ္ပန္နံ ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ သဒ္ဓကမသုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ၊ တိသော-နံသော၊ ဝေဒနာ စ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ရူပဉ္စ-ရုပ်သည်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ-နံ၏၊) ဣမေ ဓမ္မာ-ဤတရားတို့ကို၊ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာတိပိ-
 ၉ တို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဒ္ဓကမသုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာတိပိ-
 တို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ န ဝတ္ထုဗ္ဗာ-မဆိုထိုက်ကုန်၊ [ဝေဒနာတိက်၏ တိက်မှတ် ဖြစ်ကြသည်-ဟုလို။]

၁၄၀၀။ ရူပါဝစရပဉ္စကနယေ-ရူပါဝစရပဉ္စကနည်း၌၊ ကုသလတောစ-မှလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကုသိုလ်လည်းဖြစ်သော၊ ကိရိယတောစ-မှလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိရိယာလည်းဖြစ်သော၊ ဒုတိယံ ဈာနံ-ဒုတိယဈာန်သည်လည်းကောင်း၊ လောကုတ္တရပဉ္စကနယေ-၌၊ ကုသလတောစ ဝိပါကောစ၊ ဒုတိယံ ဈာနံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဣတ္ထိ-ဤ ဒုတိယဈာန်တို့၌၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊ ဝိစာရံ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ ဝိတက္ကော စ-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ။

၁၄၀၁။ ဒွေပဉ္စဝိညာဏာနိ-ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တစ်ဆယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ကုသလတောစ ဝိပါကောစ ကိရိယတောစ ရူပါဝစရတိကတိကဇ္ဈာနာ-ရူပါဝစရတိက၊ တိကဈာန်တို့သည်လည်းကောင်း၊ [စတုတ္ထနည်းလည်း တိကပဉ္စက နည်းလည်း တိကအထက်ဈာန်များဖြစ်၍ “တိကတိက”ဟု ဆိုသည်၊ လောကုတ္တရာတိကတိကဈာန်၌လည်း နည်းတူ၊] ပေ၊ ပဉ္စကနယေ-၌၊ ဒုတိယဇ္ဈာနေ-၌၊ ဥပ္ပန္နော-သော၊ ဝိစာရောစ-သည်လည်းကောင်း၊ ရူပဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ အဝိတက္ကအဝိစာရာ၊ ဝိတက္ကသဟဇာတော-ဝိတက်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဝိစာရော-ကို၊ သဝိတက္ကသဝိစာရောတိပိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပေ၊ န ဝတ္ထုဗ္ဗာ-မဆိုထိုက်။

၁၄၂၂။ ကတမေ ဓမ္မာ အပ္ပမာဏာရမဏာ ဓမ္မာ၊ ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ အပ္ပမာဏာရမဏာ ဓမ္မာ၊ ကာမာဝစရကုသလတော၊ ပေ၊ သဗ္ဗံ အကုသလံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ သိယာ-ရံခါ၊ ပရိတ္တာရမဏာ-ပရိတ္တတရားဟူသော အာရုံရှိကုန်၏၊ သိယာ-ရံခါ၊ မဟဂ္ဂတာရမဏာ-မဟဂ္ဂုတ်

တရားဟူသော အာရုံရှိကုန်၏။ န အပ္ပမာဏာရမဏာ-အပ္ပမာဏတရားဟူသော အာရုံ မရှိကုန်။ သိယာ-ရံခါ၊ ပရိတ္တာရမဏာတိပိ-ပရိတ္တာရမဏတို့ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မဟဂ္ဂတာရမဏာတိပိ-တို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ န ဝတ္တဗ္ဗာ-မဆိုထိုက်ကုန်။ [နောက်ပုဒ်များ၌လည်း ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ။] ပေ၊ စတုတ္ထဿ ဈာနဿ-၏။ ဝိပါကော-ဝိပါကံသည်လည်းကောင်း၊ အာကာသာနဉ္စာယတနံ-အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်သည်လည်းကောင်း၊ အာကိဉ္စညာယတနံ-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ-တို့ကို၊ ပရိတ္တာရမဏာတိပိ-တို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပေ၊ န ဝတ္တဗ္ဗာ-မဆိုထိုက်ကုန်၊ ရူပဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ အနာရမဏာ-အာရုံမရှိသောတရားတို့တည်း။

၁၄၂၉။ ကတမေ ဓမ္မာ မဂ္ဂါရမဏာ၊ ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ သိယာ-ရံခါ၊ မဂ္ဂါရမဏာ-မဂ်ဟူသောအာရုံ ရှိကုန်၏။ န မဂ္ဂဟေတုကာ-မဂ္ဂဟေတုက မဟုတ်ကုန်၊ သိယာ-ရံခါ၊ မဂ္ဂါဓိပတိနော-မဂ်ဟုဆိုအပ်သောအာရမဏာဓိပတိ ပစ္စည်း ရှိကုန်၏။ သိယာ-ရံခါ၊ မဂ္ဂါရမဏာတိပိ-တို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂါ ဓိပတိနောတိပိ-တို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ န ဝတ္တဗ္ဗာ-မဆိုထိုက်ကုန်၊ စတ္တာရော၊ အရိယာမဂ္ဂါ-တို့သည်၊ န မဂ္ဂါရမဏာ-မဂ်ဟူသောအာရုံ မရှိကုန်၊ မဂ္ဂ ဟေတုကာ-မဂ်ဟုဆိုအပ်သောဟိတ် ရှိကုန်၏။ ဝါ-မဂ်၌တည်သောဟိတ် ရှိကုန်၏။ သိယာ-ရံခါ၊ မဂ္ဂါဓိပတိနော-မဂ်ဟုဆိုအပ်သောသဟဇာတာဓိပတိ ရှိကုန်၏။ သိယာ-ရံခါ၊ မဂ္ဂါဓိပတိနောတိ-ဟူ၍၊ န ဝတ္တဗ္ဗာ-မဆိုထိုက်ကုန်၊ ကုသလတော စ၊ ကိရိယတောစ၊ ရူပါဝစရံ၊ စတုတ္ထံ ဈာနံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာသဟဂတာ-ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြစ်သော၊ ကိရိယာဟေတုကမနော ဝိညာဏဓာတု-ကိရိယာအဟိတ်မနောဝိညာဏဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ၊ သိခါ-ရံခါ၊ မဂ္ဂါရမဏာ-မဂ်ဟူသောအာရုံ ရှိကုန်၏။ န မဂ္ဂဟေတုကာ-မဂ္ဂဟေတုက မဟုတ်ကုန်၊ န မဂ္ဂါဓိပတိနော-မဂ္ဂါဓိပတိ လည်းမဟုတ်ကုန်၊ သိယာ-ရံခါ၊ မဂ္ဂါရမဏာတိ-မဂ္ဂါရမဏတို့ဟူ၍၊ န ဝတ္တဗ္ဗာ-နံ၊ ပေ၊ ရူပဉ္စ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ အနာရမဏံ-အာရုံမရှိသောတရားတို့တည်း။

၁၄၃၀။ ကတမေ ဓမ္မာ ဥပ္ပန္နာ၊ စတုသု-န်သော၊ ဘူမိသု-ဘုံတို့၌၊ ဝိပါကော-ဝိပါကံသည်လည်းကောင်း၊ ကမ္မဿ-၏။ ဝါ-ကို၊ ကတတ္တာ-ကြောင့်၊ (ပဝတ္ထံ-သော)၊ ယဉ္စ ရူပံ-အကြင် ရုပ်သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ-တို့ကို၊ ဝါ-တို့သည်၊ သိယာ-အချို့တို့သည်၊ ဥပ္ပန္နာ-ဥပ္ပန္နတို့တည်း၊ သိယာ-အချို့တို့ သည်၊ ဥပ္ပာဒိနော-ဥပ္ပာဒိတို့တည်း၊ အနုပ္ပန္နာတိ-တို့ဟူ၍၊ န ဝတ္တဗ္ဗာ-

မဆိုထိုက်ကုန်၊ စတုသု ဘူမိသု၊ပေ၊ ကိရိယာဗျာကတံ-ကိရိယာဗျာကတသည်
 လည်းကောင်း၊ ကမ္မဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ န ကတတ္တာ-မပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ ယဉ္ဇ ရုပ်-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ၊ပေ၊ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊
 နိဗ္ဗာနံ-ကို၊ ဥပ္ပန္နတိပိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အနုပ္ပန္နတိပိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊
 ဥပ္ပာဒိတိပိ-ဥပ္ပာဒိဟူ၍လည်းကောင်း၊န ဝတ္တဗ္ဗံ။ [စာအုပ်တို့၌ “ဥပ္ပာဒိနောတိပိ”
 ဟု ဗဟုဝုဇ်ရှိသည်ကို စဉ်းစားပါ။]

၁၄၃၃။ နိယောဂါ-မြဲသောအားဖြင့်၊ အနာဂတာရမဏာ-အနာဂတ်အာရုံ
 ရှိသော တရားတို့သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်။

၁၄၃၄။ ကတမေ ဓမ္မာ ပစ္စုပ္ပန္နာရမဏာ ဓမ္မာ၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဏာနိ-တို့သည်
 လည်းကောင်း၊ တိဿော-နိဿော၊ မနောဓာတုယော စ-တို့သည်လည်းကောင်း၊
 ဣမေ ဓမ္မာ ပစ္စုပ္ပန္နာရမဏာ၊ ကာမာဝစရကုသလဿ-၏၊ ဝိပါကတော-
 ဝိပါကံဖြစ်သော၊ ဒသ-ဆယ်ပါးကုန်သော၊ စိတ္တုပ္ပါဒါ-တို့သည်လည်းကောင်း၊
 အကုသလဿ-၏၊ ဝိပါကတော-သော၊ ဥပေက္ခာသဟဂတာ-ဥပေက္ခာ
 သဟဂုတ်ဖြစ်သော၊ မနောဝိညာဏဓာတု-သည်လည်းကောင်း၊သောမနဿ
 သဟဂတာ-သော၊ ကိရိယာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု-သည်လည်း
 ကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ သိယာ-အချို့တို့သည်၊ပေ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာ
 ရမဏာ-ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ ရှိကုန်၏၊ ကာမာဝစရကုသလံ-သည်လည်းကောင်း၊
 အကုသလံ-သည်လည်းကောင်း၊ ကိရိယတော-ကိရိယာဖြစ်ကုန်သော၊ နဝ-
 နိဿော၊ စိတ္တုပ္ပါဒါ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ရူပါဝစရံ-ရူပါဝစရဖြစ်သော၊
 ကုသလတောစ-ကုသိုလ်လည်းဖြစ်သော၊ ကိရိယတောစ-ကိရိယာလည်းဖြစ်
 သော၊ စတုတ္ထံ ဈာနံ-သည်လည်းကောင်း၊ ဣမေ ဓမ္မာ၊ပေ၊ပစ္စုပ္ပန္နာရမဏာ-
 န်၏၊ သိယာ-အချို့တို့ကား၊ အတိတာရမဏာတိပိ-တို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ပေ၊
 န ဝတ္တဗ္ဗာ-မဆိုထိုက်ကုန်၊ ကုသလတောစ-ကုသိုလ်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ပေ၊
 ကိရိယတောစ-ကိရိယာလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပါဝစရတိကစတုက္ကဇ္ဈာနာ-
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ စတုတ္ထဿ ဈာနဿ-၏၊ ဝိပါကော-သည်လည်း
 ကောင်း၊ အာကာသာနဉ္စာယတနံ-အာကာသာနဉ္စာယတနဈာနံသည်လည်း
 ကောင်း၊ အာကိဉ္စညာယတနံ-သည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ စတ္တာရိ-နိဿော၊
 သာမညဖလာနိ-သမဏ၏ဖြစ်ကြောင်း မဂ်၏အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်တို့သည်
 လည်းကောင်း၊ ဣမေ ဓမ္မာ၊ပေ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာရမဏာတိပိ နဝတ္တဗ္ဗာ၊ ရူပဉ္စ-
 ရုပ်သည်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ အနာရဏာ-အာရုံ
 မရှိသောတရားတို့တည်း။

၁၄၃၅။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပဉ္စ-ဣန္ဒြေနှင့်မစပ်သော သက်မဲ့ရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊
 [သက်မဲ့ရုပ်၌ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတစ်ခုမျှမစပ်၊] နိဗ္ဗာနဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊
 ထပေတွာ-၍၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ သိယာ-အချို့တို့
 သည်၊ အဇ္ဈတ္တာ-အဇ္ဈတ္တတို့တည်း၊ ပေ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ-တို့တည်း၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓ
 ရူပဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓါ-ဗဟိဒ္ဓတရား
 တို့တည်း။

၁၄၃၇။ ကတမေ ဓမ္မာ ဗဟိဒ္ဓါရမဏာ ပေ၊ အာကိဉ္စညာယတနံ-
 အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကို၊ အဇ္ဈတ္တာရမဏာတိပိ-အဇ္ဈတ္တာရမဏဟူ၍လည်း
 ကောင်း၊ ပေ၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ-မဆိုထိုက်၊ ရူပဉ္စ နိဗ္ဗာနဉ္စ အနာရမဏာ။

၁၄၄၀။ ကတမေ ဓမ္မာ အနိဒဿန အပ္ပဋိဃာ၊ စတူသု ဘူမိသု-တို့၌၊
 ကုသလံ-သည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ တီသု ဘူမိသု-တို့၌၊ ကိရိယာဗျာကတံ-
 ကိရိယာအဗျာကတသည်လည်းကောင်း၊ အနိဒဿနံ-မြင်ထိုက်သည်၏အဖြစ်
 လည်း မရှိသော၊ အပ္ပဋိဃံ-ထိပါးတတ်သည်၏အဖြစ်လည်း မရှိသော၊
 ဓမ္မာယတနပရိယာပန္နံ-ဓမ္မာယတန၌ အကျုံးဝင်သော၊ ယဉ္စ ရူပံ-အကြင်
 ရုပ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဓမ္မာယတနပရိယာပန္နံ-သော၊) နိဗ္ဗာနဉ္စ-သည်လည်း
 ကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ အနိဒဿနအပ္ပဋိဃာ၊ [“ဓမ္မာယတန
 ပရိယာပန္နံ”ကို ကာကောလောကနည်းကြံ၍ အနက်ပေးလိုက်ပါသည်။]

တိကံ-သည်၊ (နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။)

ဒုကအတ္ထုဒ္ဓါရ(ဟေတုဂေါစ္ဆက)

၁၄၄၁။ ကတမေ ဓမ္မာ ဟေတု၊ တယော-၃ ပါးကုန်သော၊ ကုသလဟေတု-
 ကုသိုလ်ဟိတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဗျာကတာဟေတု-တို့သည်လည်း
 ကောင်း၊ (ဟေတု-ဟိတ်တို့ မည်၏၊) အလောဘော-အလောဘဟူသော၊
 ကုသလဟေတု-ကုသလဟိတ်သည်လည်းကောင်း၊ အဒေါသော၊ ကုသလ
 ဟေတု-သည်လည်းကောင်း၊ စတူသု-၄ ပါးကုန်သော၊ ကုသလေသု-ကုသိုလ်
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘူမိသု-ဘုံတို့၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ အမောဟော၊ ကုသလ
 ဟေတု-သည်၊ ကာမာဝစရကုသလတော-မှ၊ ဝါ-န်သော၊ စတ္တာရော-န်သော၊
 ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တေ စိတ္တုပ္ပါဒေ-တို့ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ စတူသု ဘူမိသု
 ကုသလေသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပေ။

၁၄၄၂။ ကတမေ ဓမ္မာ န ဟေတူ၊ ဟေတူ-ဟိတ်တို့ကို၊ ထပေတွာ-
 ဤ၊ စတူသု ဘူမိသု-တို့၌၊ ကုသလံ-ကုသိုလ်သည်လည်းကောင်း၊ အကုသလံ-
 သည်လည်းကောင်း၊ စတူသု ဘူမိသု-တို့၌၊ ဝိပါကော-သည်လည်းကောင်း၊
 တီသု ဘူမိသု-တို့၌၊ ကိရိယာဗျာကတံ-သည်လည်းကောင်း၊ ရူပဉ္စ နိဗ္ဗာနဉ္စ-
 သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ န ဟေတူ။

အာသဝဂေါစ္စက

၁၄၆၉။ ကတမေ ဓမ္မာ အာသဝသမ္ပယုတ္တာ၊ ဒွေ-နှစ်ပါးကုန်သော၊
 ဒေါမနဿသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒါ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဧတ္ထ-ဤဒေါမနဿ
 သဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒ်၌၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊ မောဟံ-မောဟကို၊ ထပေတွာ-ထား၍
 လည်းကောင်း၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတံ-သော၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ-သော၊ မောဟံ-
 ကို၊ ထပေတွာ-၍လည်းကောင်း၊ အဝသေသံ-ကြွင်းသော၊ အကုသလံ
 သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ အာသဝသမ္ပယုတ္တာ။ [ဧတ္ထ
 ဥပ္ပန္နံ မောဟံ ထပေတွာ ဒွေ ဒေါမနဿ သဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒါ-တို့သည်
 လည်းကောင်း၊ ဤသို့ ပေးလျှင်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါ၏။]

၁၄၇၃။ ယတ္ထ-အကြင် စိတ္တုပ္ပါဒ်၌၊ ဒွေ တယော-နှစ်ပါးသော်လည်း
 ဖြစ်ကုန်၊ သုံးပါးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ [ဝါသဒ္ဓါ အကြေကြံပါ၊ သို့မဟုတ်
 “ဒွတ္တယော”ဟုသော်လည်း ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသံ ရှိပါစေ၊ ဒွေ တီထီ၌လည်း
 နည်းတူ၊] ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-နိဗ္ဗာန်၊ တတ္ထ-ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်၌၊
 ဣမေ ဓမ္မာ-ဤ အာသဝေါတရားတို့သည်၊ အာသဝါ စေတ-အာသဝတို့သည်
 လည်းကောင်း၊ အာသဝသမ္ပယုတ္တာ စ-အာသဝသမ္ပယုတ်တို့သည်လည်း
 ကောင်း၊ (ဟောန္တိ)၊ [နောက်နောက် ဂေါစ္စက၊ နောက်နောက်ဒုက်တို့၌လည်း
 လွယ်ပြီ။] အတ္ထုဒ္ဓါရော-အနက်အရကောက်တို့ကို ထုတ်ပြရာ အဋ္ဌကထာ
 ကဏ္ဍသည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

ဓမ္မသင်္ဂဏီပကရဏံ-ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်ကျမ်းဂန်သည်၊
 နိဋ္ဌိတံ-ပြီးပြီ။

